

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FILOZOFICKÁ FAKULTA
ÚSTAV TRANSLATOLOGIE

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Lenka Tomášková

*Fotbalové metaforý v českých a francouzských mediích a otázka
jejich překlada*

*(Football metaphors in Czech and French media and the question of
their translation)*

Praha 2010

vedoucí diplomové práce:
PhDr. Jovanka Šotolová

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a výhradně s použitím citovaných pramenů, literatury a analyzovaných materiálů.

V Praze, dne 21. srpna 2010

Lenka Tomášková

Vřele tímto děkuji paní PhDr. Jovance Šotolové za cenné rady a připomínky k vypracování diplomové práce a paní doc. PhDr. Ireně Vaňkové, CSc., Ph.D. za odborné konzultace.

ANOTACE

Diplomová práce se věnuje analýze metaforiky ve fotbalové žurnalistice. Srovnává obrazná pojmenování vyskytující se v českých a francouzských žurnalistických textech o kopané z hlediska kognitivní lingvistiky a reflektuje přitom otázku překladu metafor v neliterárních textech. Součástí práce je korpus s excerpovanými jevy, které jsou podrobeny rozboru v analytické části práce vycházející z uvedených teoretických východisek.

ANNOTATION

Le mémoire se consacre à l'analyse de la métaphorique dans le journalisme de football. Les métaphores présentes dans les articles médiatiques tchèques et français traitant les matches de football sont comparées et abordées sous un angle cognitif. Sur cette base, le travail discute le sujet de la traduction de la métaphore dans les textes non-littéraires. Une annexe contenant le corpus des articles avec les phénomènes repérés qui sont étudiés dans l'analyse du point de vue théorique préalablement expliqué fait une partie du travail.

KLÍČOVÁ SLOVA

metafora, konceptuální metafora, fotbal, žurnalistika/publicistika, překlad, kognitivní lingvistika

MOTS-CLÉS

métaphore, métaphore conceptuelle, football, journalisme, traduction, linguistique cognitive

OBSAH

1	ÚVOD.....	7
2	TEORETICKÁ ČÁST.....	9
2.1	Současný stav zkoumané problematiky	9
2.2	Materiál.....	12
2.3	Publicistika vs. žurnalistika	15
2.4	Funkce a žánry publicistického stylu	17
2.5	Jazykové prostředky	21
2.5.1	Metafora	24
2.5.2	Metafora z hlediska kognitivní lingvistiky	26
2.6	Metafora a překlad	29
2.7	Klasifikace metafor	32
2.7.1	Lexikalizované metafory	32
2.7.2	Aktualizační metafory	34
2.8	Shrnutí teoretické části.....	36
3	ANALYTICKÁ ČÁST	37
3.1	Stručná charakteristika zkoumaných textů.....	37
3.2	Zdroje metaforizace fotbalové žurnalistiky	37
3.2.1	Fotbal je válka	38
3.2.2	Vítězství je moc, prohra je pád.....	46
3.2.3	Fotbal je víra.....	51
3.2.4	Fotbal je svátek.....	53
3.2.5	Fotbal je představení.....	54
3.2.6	Fotbal je otázka života a smrti	57
3.2.7	Fotbal je umění.....	60
3.2.8	Fotbal je věda	61
3.2.9	Fotbal je obchod	64
3.2.10	Fotbal je hostina	66
3.2.11	Fotbal a jiné sporty	67

3.3	Metonymie	68
3.3.1	Název fotbalového mužstva.....	68
3.3.2	Dres fotbalového mužstva	69
3.3.3	Stadion fotbalového mužstva.....	69
3.3.4	Geografické vztahy.....	69
3.4	Synekdocha.....	70
3.5	Shrnutí analytické části	71
4	ZÁVĚR	73
5	RESUMÉ	75
6	BIBLIOGRAFIE.....	77
7	PŘÍLOHY	83
7.1.1	Francouzský korpus.....	83
7.1.2	Deník <i>Le Monde</i>	83
7.1.3	Deník <i>L'Équipe</i>	89
7.1.4	Internetový portál <i>www.football.fr</i>	96
7.1.5	Český korpus	107
7.1.6	Deník <i>Lidové noviny</i>	107
7.1.7	Deník <i>Sport</i>	116
7.1.8	Internetový portál <i>www.Fotbal.Sport.cz</i>	121

1 ÚVOD

Fotbal už dávno není pouhou nevinnou hrou – důkazem mohou být i události okolo nevydařeného účinkování fotbalistů reprezentačního mužstva Francie na mistrovství světa 2010 konaném v Jihoafrické republice. Po jejich neúspěšném vystoupení se ve Francii strhla celospolečenská debata, téměř veškerý tamější tisk psal na předních stranách o vyřazení týmu, ačkoliv z dlouhodobé perspektivy země byla na pořadu dne důležitější politicko-ekonomická témata. Do situace se vložila nejen domácí ministryně sportu, ale i premiér a dokonce prezident, uvažovalo se také o ustavení parlamentní komise, která by měla za úkol prošetřit důvody selhání sportovců. Ze sportu se stala záležitost politická a vzhledem ke ztrátě důvěry sponzorů v dobrý obraz národního celku také aféra ekonomická.

Na popsaném příkladu chceme ilustrovat, jak se v prostředí fotbalu plasticky odrážejí základní projevy lidského společenství (od válčení přes náboženské ideologie až po ontologické otázky bytí a nebytí). Zjednodušeně lze považovat svět fotbalu za metaforu lidského života vůbec. Přestože je v současnosti kopaná vnímaná širokými masami po celé planetě a hra se stává objektem komercializace a medializace celosvětového dopadu, teprve v poslední době se tomuto nejsledovanějšímu sportu začíná přikládat výraznější pozornost i ve vědecké sféře.

Ústředním tématem předkládané diplomové práce jsou právě metafory uplatňující se v českých a francouzských žurnalistických textech o kopané. V žurnalistice, resp. publicistice se obrazná pojmenování hojně využívají ke stylistickému oživení sdělení. Je známo, že fotbalová žurnalistika má v mnoha zemích svou vypracovanou stylistiku s typickými prostředky, jako je především metafora. Tento základní tropus se stal i pro translatologii objektem bádání a je považován za jazykový prvek, který činí při překladu spíše obtíže.

Na druhou stranu jsou metafory z pohledu kognitivní lingvistiky základním stavebním kamenem konceptualizace obrazu světa v jazyce. V rámci lidské komunikace mají mnohem hlubší, obecně kognitivní funkci, o níž se v moderním vědeckém diskurzu již delší dobu nepochybuje. Proto chceme metaforičnost fotbalových článků nahlížet především z perspektivy kognitivní lingvistiky, jejíž podstatu osvětlíme v teoretické části. Na základě získaných východisek se v rozboru zaměříme na srovnání toho, jak oba jazyky s metaforami pracují, jaké se vyskytují podobnosti, popř. rozdíly, zejména pokud jde o zdrojové oblasti uplatňovaných obrazů. Tyto poznatky nám poslouží k reflexi nad překladem metaforických pojmenování vyskytujících se zejména mimo uměleckou literaturu. V tradiční francouzské stylistice i v české translatologii se totiž pozornost upírá především k metaforám v umělecké

literatuře, již méně se hovoří o metaforičnosti textů neliterárních či dokonce odborných, ačkoliv světoví vědci se shodují na tom, že jsou i tyto komunikační sféry metaforami prosyceny.

Cílem této práce je jednak ukázat bohatost české a francouzské sportovní žurnalistiky na obrazná pojmenování, jednak najít společné (popř. odlišné) jmenovatele metaforiky textů o fotbale v obou jazykových oblastech a na tomto pozadí pak dojít k závěru aplikovatelnému na překlad těchto neliterárních textů.

2 TEORETICKÁ ČÁST

2.1 Současný stav zkoumané problematiky

Jako diplomové téma jsme si zvolili analýzu fotbalové žurnalistiky v českém a francouzském tisku. Vracíme se tak k problematice, jíž jsme věnovali pozornost již v seminární práci z kontrastivní stylistiky. Chceme tedy pokračovat ve studiu vybrané oblasti a zároveň se zaměřit na určitý aspekt psaní o fotbale. K tomuto účelu jsme zvolili jeden z charakteristických prvků publicistiky vůbec, a to obrazné vyjadřování v rámci různých mediálních žánrů, v našem případě těch, které pojednávají o kopané. Metaforika srovnávaných textů nám poslouží jako podklad k reflexi možnosti překladu obrazných pojmenování obecně. Rozhodli jsme se do práce zapojit i moderní poznatky z kognitivní lingvistiky, kde za posledních dvacet let došlo k velkému posunu nahlížení metaforických vyjadřování v mezilidské komunikaci. Z tohoto hlediska lze předkládanou práci považovat za interdisciplinární.

Je až s podivem, jak málo prostoru věnují etablovaní odborníci na český jazyk ve svých analýzách sportovní žurnalistice či publicistice. Přitom se jedná o velice sledovaný a oblíbený společenský fenomén. Na rozdíl od sportu, potažmo fotbalu, se celá řada lingvistů zaměřila na zkoumání politické publicistiky. Dokladem může být například konference s názvem *Metody a prostředky přesvědčování v masových médiích*, kterou v roce 2005 uspořádala katedra českého jazyka Filozofické fakulty Ostravské univerzity a na jejímž základě posléze vyšel stejnojmenný sborník.¹ Většina příspěvků, zabývajících se manipulací prostřednictvím masmédií, rostoucí komercializací sdělovacích prostředků a reklamou, se zaměřovala na texty z oblasti politiky či každodenního života, ale žádný z nich nesledoval to, jak novináři zachycují sportovní dění. Přitom dnes snad nikdo nepochybuje o tom, jakou roli hraje ve společnosti sport, a fotbal zvláště, a jakým se stává vlivným nástrojem skýtajícím rafinovanou možnost ovlivňování veřejnosti.

Zároveň přitahují především komentáře fotbalových televizních přenosů pozornost přispěvatelů různých blogů a publicistů, kteří reflektují a hodnotí výkony jednotlivých sportovních komentátorů (zmiňme za všechny článek vystihující stanovisko nejednoho diváka, v němž autor kritizuje kvalitu a úroveň vysílání fotbalového mistrovství na televizi Prima, a naopak vyzdvihuje přímo obrazotvornou vynalézavost oblíbeného Jaromíra Bosáka

¹ Zprávu o konferenci a stejnojmenném sborníku podala Markéta Pravdová v časopise *Naše řeč* 89, 2006, č. 3, s. 152–157.

z České televize).² V článku *Fotbal poklepem a poslechem*, otištěném v časopise *Týden* si Tomáš Čechtický všímá bohaté metaforičnosti fotbalového názvosloví jako takového i samotného zpracování zpravodajství o kopané.

V jazykovědném časopise *Čeština doma a ve světě* se v čísle tematicky věnovaném jazykové tvořivosti objevil článek od studentky, která si všímá popularity specializovaných sportovních časopisů: „Sportovní zpravodajství patří k nejoblíbenějším žánrům současné publicistiky.“ (Zahajská 1997: 51) V kognitivně zaměřeném dvojčísle tohoto odborného časopisu uveřejnil Vojtěch Malínek článek *Fotbal v obrazech*, v němž studuje některé metaforické obraty užívané v textech o kopané. Vysvětlení můžeme hledat v tom, že zájem o fotbalovou žurnalistiku a její zkoumání projevují především mladší badatelé, ať už jde o jakýkoli obor, tedy včetně lingvistiky.

Soustavně se studiem sportovní žurnalistiky zabývá Miloš Mlčoch z Olomoucké univerzity. Jeho rozborů zpracovávají zcela aktuální tematiku, analyzoval dokonce mluvené fotbalové reportáže.³ V jeho prezentaci na univerzitních webových stránkách katedry českého jazyka a literatury, již mimochodem v letech 1998–2008 vedl, mj. stojí, že se jako hlavní řešitel podílel na grantových projektech zaměřených na problematiku jazyka sportovní žurnalistiky.

Fotbalový slang se stal dílčím tématem VI. konference o slangu a argotu konané 15.–16. září 1998 v Plzni.⁴

Na brněnské Masarykově univerzitě Eva Kešnerová obhájila v roce 2008 diplomovou práci srovnávající slangové vyjadřování českých a francouzských fanoušků i hráčů kopané pod názvem *Argot du football*.

V neposlední řadě bychom rádi připomněli mezinárodní grantový výzkum, jehož řešitelkou je Alena Polická z Masarykovy univerzity v Brně. Projekt se týká komunikační strategie ve vícejazyčných fotbalových týmech a jazykové integrace slovanských a frankofonních hráčů a trenérů v Rakousku a v České republice.

² Viz příspěvek Drahomíra Kvasničky na blogu iDnes <http://kvasnicka.blog.idnes.cz/c/38336/Euro-na-Prime-Amateri-v-akci.html> (a ohlasy na něj), končící slovy: „Jistě, Míra Bosák je jen jeden a jeho obrovský přehled (a to nejen fotbalový), nečekané metaforičnost, břitký smysl pro humor a vyváženost není dána každému. Přesto by událost, jakou je evropský fotbalový šampionát, měla patřit profesionálům. Bohužel, jak ukázal první přenos Primy z Eura, tomu tak zdaleka není.“ (Kvasnička 2008: 1)

³ Např. v polském časopise publikoval článek s názvem *Metaforická pojmenování v mluvené sportovní žurnalistice : se zaměřením na televizní komentáře fotbalových utkání* (viz bibliografie).

⁴ Viz *Sborník přednášek z VI. konference o slangu a argotu v Plzni 15.–16. září 1998*. Plzeň, 1998. Příspěvky Odaloš: *Futbal verus sociolekt*, Suda: *Fotbalový slang před třiceti lety a dnes*.

Jako podklad pro tuto práci nám mohou posloužit obzvláště jednotlivé diplomové práce, které se vztahují k dílčím otázkám námi zkoumané oblasti. Nejprínosnější jsou pro nás samozřejmě ty, které zahrnují perspektivu srovnání s jinou jazykovou oblastí. O problematice překladu publicistických textů vznikla v roce 1995 na Ústavu translatologie FF UK především významná diplomová práce Kristiny Penaud specializující se přímo na obrazná pojmenování – *Funkce a užití obrazných pojmenování v oblasti masové komunikace a otázky překladu*. O rok později obhájila na téže ústavu Eva Vykydalová bakalářskou práci s názvem *Specifika publicistických textů a jejich překladu*. Autorka se zde podrobněji zabývá zejména specifickostí převodu propracovanějších publicistických žánrů, které vyžadují hodnocení prostřednictvím měřítek umělecké literatury. K analýze pomocí funkční teorie překladu (tzv. teorie skopos) si jako vzorový žánr umělecké publicistiky zvolila esej. Stylistickou analýzu fotbalových komentářů v česko-německé konfrontaci a její uplatnění při překládání knih s fotbalovou tematikou vypracovala jako diplomové téma Helena Výborná na Ústavu translatologie v roce 2000. Rozbor textů provedla autorka na základě teorie skopos, která se opět ukázala být vzhledem k orientaci na čtenáře cílového textu a účel překladu velmi vhodná.

Komparativně byla pojata také diplomová práce Petra Špičana psaná na oboru němčina na Masarykově univerzitě. Zabývá se konfrontací českých a německých metaforických výrazů použitých ve fotbalovém zpravodajství, resp. v novinových reportážích, informujících o jednotlivých fotbalových zápasech. Autor se pokusil při analýze zohlednit i kognitivní aspekt metafor a nabídl česko-německý seznam metafor s návrhem korespondujícího přeneseného výrazu.

Poměrně četné a zajímavé práce zabývající se fotbalem a jeho zachycením v médiích vznikají na katedrách žurnalistiky. Rozsáhlou analýzu fotbalového zpravodajství Mladé fronty Dnes přinesla Kateřina Havránková v diplomové práci obhájené v roce 2006 na Masarykově univerzitě. Na základě rozboru článků pojednávajících o bojích české fotbalové reprezentace o účast na mistrovství světa podrobila diplomantka sportovní redakci celorepublikového deníku neúprosné kritice, v závěrečném shrnutí poznatků vyplývajících z analýzy mj. uvádí: „Redaktoři ve zpodobňování tohoto specifického fotbalového světa používají silné exprese, hodnotících slov a hyperboličnosti, často ve spojení s obraznými pojmenováními. Texty prostupuje válečná, bojovná metaforika.“ (Havránková 2006: 109) Srovnání s jiným jazykovým prostředím se na tomto poli tedy přímo nabízí. Zkoumáním zpravodajství ČTK, MF Dnes a Sportu během fotbalového mistrovství Evropy pak na zmíněnou diplomovou práci navázal v roce 2009 bakalářskou prací Jiří Mahr z Katedry žurnalistiky na pražské FSV. Ten

se ovšem zaměřil na analýzu zpravodajství ze šampionátu, poskytovaného dvěma deníky a jednou agenturou, z hlediska kvantity a obsahu. Porovnání sledovaných médií v množství poskytovaných informací autor statisticky zachytil pomocí výšečových grafů a popisem výběru ústředních témat.

Na fakultě tělesné výchovy a sportu se pravidelně objevují práce rozebírající např. rostoucí komercializaci ve fotbale, prezentaci klubů, problematiku fotbalových chuligánů atd.

Ve Francii se kopaná těší zájmu různých pomezích společenských disciplín, jako je především sociologie, etnografie, psychologie. Ve Švýcarsku byla například při příležitosti konání mistrovství Evropy ve fotbale uspořádána v ženevském etnologickém muzeu multioborově pojatá výstava s názvem *Hors jeu*, provázená vydáním stejnojmenné výpravné knihy. Při letošním světovém šampionátu byla zase v Paříži otevřena výstava věnovaná fotbalu a přistěhovalectví s názvem *Allez la France! Football et immigration, histoires croisées*, která mj. připomíná nefrancouzský původ mnohých významných hráčů reprezentačního mužstva Francie.

Ve francouzštině se dnes poměrně často setkáváme s vědeckopopularizačními publikacemi pojednávajícími o kopané jakožto mezinárodním společenským fenoménem. Z hlediska etnologie se fotbalem zabývá Christian Bromberger, profesor na Univerzitě v Provence (pod jeho vedením vznikla např. studie *Le match de football : ethnologie d'une passion partisane à Marseille, Naples et Turin*). V jeho pracích se projevuje pojetí fotbalu jako metafor (styl hry daného mužstva). Podobným směrem se orientuje i kniha *Pays du foot : une passion et des styles* od Astolfa Cagnacciho, vydaná v roce konání světového šampionátu ve Francii (v kapitole věnované národním mužstvům z „Podunají“ se dostalo uznání hře československých, resp. českých fotbalistů pro její typickou preciznost a racionalitu). Na podzim 2008 vyšla dále například kniha určená především pro mladší čtenáře *Que nous apprend le football sur notre vie sociale?* od Didiera Deleulé.

Na mnoha zahraničních vědeckých pracovištích se stala kopaná seriózním tématem pro výzkum. Kupříkladu na Univerzitě v Manchesteru se Liz Crolleyová a David Hand pustili do bádání o psaní o kopané v novinách fotbalově vyspělých zemí a zkoumali zejména to, jakým způsobem lze těmito texty manipulovat čtenáře.

2.2 Materiál

Při shromažďování excerpčního materiálu jsme si mj. kladli otázku, zda do analýzy zahrnout i texty mluvené publicistiky, nebo se omezit pouze na psané. Nakonec jsme se přiklonili

k variantě zkoumat jen komunikáty otištěné v českých a francouzských periodikách. Důvodů je více, jedním z nich je i zvolený studijní obor překladatelství, přičemž analýza mluvených projevů (z rádia či televize) by spadala spíše do problematiky tlumočení. Přesto chceme náš rozbor aktualizovat zahrnutím internetových on-line reportáží vybraných fotbalových zápasů. Korpus, který bude v empirické části práce podroben rozboru zaměřenému na zkoumání metaforiky ve fotbalové žurnalistice, jsme sestavili z paralelních novinových a internetových článků z obou srovnávaných jazykových oblastí.

Vybrali jsme si dva, resp. čtyři deníky, a časově jsme selekci publikovaných textů omezili na dvě periody: na jaro 2009 (články zachycující zejména probíhající klubové soutěže, domácí i zahraniční) a na období konání mistrovství světa 2010 v Jihoafrické republice od 11. června do 11. července (texty pojednávající v první řadě o mezistátních zápasech jednotlivých národních celků). Pro vyšší vypovídající hodnotu jsme sáhli jednak po celostátním deníku, jednak po deníku specializovaném na sportovní tematiku. Z francouzských novin se jedná o *Le Monde*, k němuž jsme jako český protějšek zvolili *Lidové noviny*. V případě sportovně orientovaného deníku jsme francouzské texty čerpali z novin *L'Equipe*,⁵ českou sportovní žurnalistiku zastupuje deník *Sport*. Je jisté, že nejde o zcela identické vzorky tiskovin, ale snažili jsme se postupovat podle jejich obecných charakteristik.

Internetové on-line reportáže jsme čerpali z paralelních zdrojů – z českého portálu www.Fotbal.Sport.cz a z francouzského www.football.fr. V obou případech se jedná o přední on-line magazíny podrobně informující o veškerém fotbalovém dění a pravidelně nabízející pro internetové čtenáře také reportážní servis. Bližší popis moderního a velmi aktuálního útvaru sportovní on-line reportáže uvádíme níže v souvislosti s žánry publicistického stylu na s. 19. Český web společně provozuje redakce deníku *Právo* a internetového serveru *Seznam.cz*. Francouzský zdroj edituje společnost *Newsweb*.

⁵ *L'Equipe* zdaleka není ve Francii okrajovým deníkem, na trhu je rovnocenným konkurentem takovým titulům jako *Le Parisien* či *Le Monde*, přičemž fotbal v něm zaujímá 40 % obsahu: „*L'Equipe* is a specialist sports newspaper which devotes about 40 per cent of its space to football, [...] and vies with the general newspapers *Le Parisien* and *Le Monde* for the title of France's best-selling daily paper.“ (Crolley, Hand 2002: 4) Podle některých výsledků z roku 2005 se *L'Equipe* vyhoupl dokonce na čelo žebříčku nejčtenějších francouzských deníků a předstihl oba jmenované rivaly (*Le Parisien* však patří stejnému vydavateli). Naopak v *Le Mondu* pokrýval sport plochu zpravodajství jen z 1 % (data ovšem pocházejí ze studie Heinderyckxe, který pracoval se statickými údaji z evropského průzkumu Eurobarometru z doby, kdy Česká republika ještě nebyla členskou zemí Evropské unie, tudíž nebyla do šetření zahrnuta). (Heinderyckx 1998: 113)

Vrátíme-li se ke stylové charakteristice zvolených tiskovin, o francouzském deníku *Le Monde* (první číslo vyšlo roku 1944) píše Penaud v úvodu své diplomové práce: „Jeho styl je poměrně obtížný, často užívá velice specializovanou terminologii. Zabývá se zásadními problémy a velice podrobně je rozebírá. Obrací se zejména na vyšší vrstvy (odborníky, právníky, ekonomy, profesory), ale i na studenty a intelektuály nejrůznějších politických orientací.“ (Penaud 1995: 16) Pokud jde o politickou inklinaci, řadí se *Le Monde* k levému středu⁶ (zatímco *Le Figaro* je pravicový konzervativní deník a *Libération* náleží k levému spektru). I když je dnes tato vyhraněná „stranická příslušnost“ periodik do značné míry relativní (často v důsledku poklesu prodeje přistupují majitelé novin ke změnám v redakcích, největší posun doznala v tomto ohledu pravděpodobně *Libération*), jejich orientace přesto zůstává ze stylu psaní patrná. Ze zaměření tiskovin lze překvapivě odvodit i frekvenci užívání obrazných pojmenování: v *Libération* vyznívala Penaud jejich počet zdaleka nejvyšší, v *Le Monde* jich pak bylo o něco méně a v *Le Figaro* se s nimi v rozboru nesetkala téměř vůbec. (ibid.) *Le Monde* se z celorepublikového placeného tisku sice stále těší velké čtenářské přízni, dnes se ale i tento titul potýká s problémy spojenými s poklesem prodeje a zadlužováním, proto byla redakce deníku donucena vybrat letos v létě nového majitele.

V českém mediálním prostředí dnes již neplatí konstatování, že by byl jazyk našich novin poznamenán minulým režimem. (cf. Penaud 1995: 17) Jak můžeme pozorovat, za uplynulých dvacet let se projev masmédií poměrně radikálně proměnil. Česká periodika jako by doháněla zprostředkování dříve nedovoleného, tíhnou k familiaritě a ve vyjadřování směřují spíše k neformálnosti. Dochází k bulvarizaci i tradičně seriózních tiskovin. Přizpůsobení jazyka masmédií vkusu tzv. průměrného čtenáře se věnuje Pácl ve statí *O bulvarizaci českých médií*. „Bulvarizaci médií považuje za obecný evropský trend, který začal v poslední čtvrtině minulého století v souvislosti s rostoucí koncentrací a komercializací mediálního trhu. Nevyhnutelnost procesu bulvarizace ukazuje na četných příkladech z Lidových novin, které patří k seriózním deníkům s dlouhou tradicí. Důsledkem bulvarizace je postupná deformace významového prostoru předkládaných sdělení; záležitostí reálného společenského dosahu konkurují záležitosti individuální, soukromé a kuriózní. Tato skutečnost vede k „mechanické homologizaci hodnot“, k nerozlišování důležitosti témat (viz např. umístění nezávazných příspěvků na čtenářsky preferovaných místech).“ (Pravdová 2006: 153)

⁶ Přesněji: „Le journal est le point de jonction de plusieurs grands courants d'idée : le christianisme social et le socialisme réformiste, sur le plan intérieur et une pointe d'antiaméricanisme sur le plan extérieur.“ (http://fr.wikipedia.org/wiki/Le_Monde)

Velice ostře se směrem k bulvarizaci ubírá *Sport*, o těchto novinách Mahr v bakalářské práci tvrdí: „Na základě několikaleté čtenářské zkušenosti se Sportem můžu konstatovat, že deník stále častěji tíhne k bulvárnosti (velké fotografie, emotivní titulky, sklon k senzacechtivosti).“ (Mahr 2009: 65)

2.3 Publicistika vs. žurnalistika

Nejprve je nutné vypořádat se s jistou terminologickou nejednotností v rámci české teorie funkčních stylů. Hned zpočátku narážíme na obecný problém označování oblasti textů z hromadných sdělovacích prostředků *publicistikou*, nebo *žurnalistikou*. Zatímco ve francouzské teorii se ustálil výraz *le journalisme*, v české stylistice není situace stále ještě zcela přehledná.

Existenci *novinářského jazyka* sice předpokládá již Havránek (1932) a v *Úvodu do české stylistiky* se o něm zmiňuje i Bečka (1948), větší pozornosti jazykovědců se však plnohodnotně konstituovanému stylu dostává až od konání slavné lingvistické konference v Liblicích roku 1954. Nejdříve se pro nově vymezený funkční styl užíval výraz *novinářský* – Trávníček (1953). Postupně byl termín novinářský styl vytlačen ekvivalentním označením *styl žurnalistický*, resp. *žurnalistika*. Vedle toho užíval Jelínek už ve své monografii *O jazyku a stylu novin* (1957) označení *styl publicistický*, které později převažovalo. Mnozí jazykovědci jej dokonce uznávali za synonymní se stylem žurnalistickým (např. Mistrík, Chloupek). Nutnost diferenciaci těchto zaměňovaných termínů předesílá již Mistrík a podává i své chápání výrazu novinářský styl: „Termín žurnalistický štýl pokládáme za rovnocenný s termínem publicistický štýl, hoci čím dále tím viacej sa ukazuje potreba ich diferenciacie preto, že publicistika má už širší význam ako žurnalistika. Názov novinářský štýl je viac hovorový.“ (Mistrík 1985: 459)

I nejnovější práce z české stylistiky se s terminologickým rozkolísáním nutně vyrovnávají, tak např. v *Současné stylistice* se Minářová po úvodním pojednání o terminologických problémech přiklání k označení funkčního stylu publicistického, který v sobě zahrnuje oblast žurnalistiky: „Pro žurnalistiku jako svéráznou veřejnou oblast činnosti se vyvinul specifický objektivní vyjadřovací styl – **styl publicistický**. Jako jeden z funkčních stylů současné češtiny představuje zobecněné a nadřazené označení pro stylové ztvárnění všech žurnalistických textů (verbálních komunikátů), které vedle své **funkce informativní** (zpravovací, sdělné, komunikační) plní ještě **funkci persvazivní, působící, ovlivňovací**.“ (Minářová 2008: 244 ff.). Zřejmě nejjasněji popisuje heslo publicistický styl Jelínek

v *Encyklopedickém slovníku češtiny*: „Termín **p.s.** pokrývá širší funkční oblast než někdy užívaný termín styl novinářský neboli styl žurnalistický.“ (ESČ 2002: 458)

K lingvistům, kteří poukazují na neadekvátnost častěji užívaného termínu *styl publicistický*, patří vedle Krause i Bartošek: „Naopak v žurnalistické (novinářské) teorii a praxi se *publicistika* definuje jako opozitum ke zpravodajství a k beletrizujícím textům.“ (Bartošek 1995: 48) Jeho výhrady vycházejí ze skutečnosti, že na rozdíl od stylistiky žurnalistika samotná jakožto vědní obor striktně vymezuje dané sféry masové komunikace a naprosto jasně odlišuje složku publicistickou od žurnalistické. V odborných oborových publikacích se distinkce těchto dvou složek masové komunikace přísně dodržuje, klade se na ni důraz také ve skriptech vydaných v nedávné době: „Během dlouhého vývoje novin, a později dalších médií, se postupně začaly odlišovat projevy zpravodajské a publicistické. Zpravodajství, jak bude ještě řečeno, má především funkci informační a definiční, snaží se aktuální události bez prodlení zachytit, popsat a předat (za pomoci technických prostředků) různě diferencovanému publiku. Doménou publicistiky, ať už se k recipientům obrací písmem, zvukem nebo obrazem, je hledání souvislostí, vyslovování názorů, komentářů, mínění a stanovisek k většinou již známým faktům. [...] Na rozdíl od zpravodajství, kde převládají empiricko-induktivní postupy, jde v publicistice o přístup abstraktně deduktivní. Nebo zjednodušeně – vztah mezi zpravodajstvím a publicistikou je vztahem mezi faktem a názorem na něj.“ (Osvaldová 2001: 14)

Na rozdíl od francouzského odborného diskurzu, v němž jednoznačně převládá pojem *le journalisme* (koneckonců nabízející se zdánlivý protějšek českého označení publicistika by ve francouzštině odkazoval spíše k oblasti reklamy – *la publicité*), nepanuje v české jazykovědě naprostá shoda. Příčinu uvedených názvoslovných nesrovnalostí v rámci českého lingvistického úzu lze zřejmě paradoxně spatřovat v širším prostoru, jakého se dostává studiu žurnalistiky, resp. publicistiky v rámci funkčních stylů.⁷ V souladu se současnou stylistikou se

⁷ Průkopnické pojetí Pražského lingvistického kroužku kladlo od počátku svého vědeckého působení důraz na funkční orientaci strukturalistické lingvistiky, potažmo stylistiky.

Daleko dříve než francouzská stylistika, opírající se tradičně o oblast literární, česká funkční stylistika realizovala obecný požadavek strukturalismu na synchronní popis jazyka jako dynamického systému, přičemž teorii funkčních stylů založila na dominanci funkčních faktorů v rámci objektivních podmínek při výstavbě komunikátu. „Románska, anglická i americká štylistika sa rozvíjala a aj doteraz rozvíja predovšetkým na materiáli umeleckých textov, a preto sa v nej stále stototžňuje štylistika s poetikou, prípadne s literárnovednou štylistikou.“ (Mistrík 1985: 19) Zatímco v české stylistice je koncepce funkčních stylů pevně ustálena, ve francouzské lingvistice se setkáváme s takto zaměřeným pojetím až po tzv. komunikačně pragmatickém obratu v jazykovědě, kdy se do středu zájmu dostává „parolová“ složka sdělení. Texty masových médií jsou tam

tedy budeme v této práci držet pojetí publicistického stylu jako zastřešujícího pojmu pro úžeji vymezené žánry publicistické a žurnalistické. Zároveň ale ve shodě s moderní žurnalistickou praxí budeme i nadále označovat zkoumané mediální texty o kopané jako žurnalistiku, přestože, jak se dále ukáže při charakteristice těchto typů komunikátu, se právě ve sportovní žurnalistice poměrně silně uplatňuje subjektivní složka sdělení, ačkoli se většinou jedná o aktuální zpravodajství (viz níže).

2.4 Funkce a žánry publicistického stylu

Do funkční oblasti publicistické řadíme nejen texty psané, publikované v periodikách (ať už novinách, časopisech, či magazínech), ale i mluvené projevy v rozhlasu a televizi. Někteří jazykovědci sem zařazují i agitaci a propagandu a uvažují dokonce o přiřazení reklamy jako dílčí stylové sféry. Přestože došlo v poslední době díky internetu a rozvoji nových informačních technologií k rozšíření možností forem masové komunikace, ani nejnovější literatura nezahrnuje do tématu texty šířené pomocí internetu a počítá stále jen s dichotomií formy na ose psanost – mluvenost. Neuvažuje se tedy o zařazení žádných pomezích útvarů, i když k tomu dnes některé prostředky směřují (všimněme si např. internetové on-line reportáže z fotbalového zápasu – ačkoliv je reportérem zachycen minutu po minutě, na recipienta může tento text působit zvýšeným dojmem mluvnosti). Moderního fenoménu si však všímá Ignacio Ramonet v článku *Le cinquième pouvoir* publikovaném v *Le Monde diplomatique* (novinář získal řadu ocenění, je někdejší šéfem tohoto prestižního měsíčníku a také žákem Rollanda Barthesa): „La « révolution numérique » a brisé les frontières qui séparaient auparavant les trois formes traditionnelles de la communication : son, écrit, image. Elle a permis l'apparition et l'essor d'Internet, qui représente un quatrième mode de communiquer, une nouvelle façon de s'exprimer, de s'informer, de se distraire.“ (Ramonet 2003: 2) V souvislosti s naším tématem fotbalu pak Crolleyová s Handem v úvodu jejich společné publikace poznamenávají: „Sport, too, and football, in particular, of course, is also increasingly globalised in term of media exposure as well as the growing attachment to transnational commercialisation and sponsorship by multinationals.“ (Crolley, Hand 2002: 10) Připomínají však, že právě ve způsobu medializace kopané se věrně odráží reakce opačná, „antiglobalizační“, posilující národní identitu. Jejich studie si přitom klade za cíl odhalit postupy, jaké k utváření silné

podrobovány výzkumům sociologickým, pragmatickým, v současnosti často také konverzačním analýzám. Ukazuje se ovšem, že naší práci vyhovuje jako teoretické východisko funkčně stylistický přístup zavedený v české jazykovědě.

národní identity užívají vybraná evropská tištěná média při psaní o fotbale – v tomto ohledu zmiňují především velice preferované národní stereotypy. (ibid.)

Více než kterýkoli jiný funkční styl je styl publicistický v těsné souvislosti s ostatními. Vstřebává do sebe jak prvky mluvených **projevů prostě sdělovacích**, resp. věcně informativních, komunikativních či hovorových (lidová frazeologie, často založená na obraznosti, slang), tak jsou uplatněny i prvky **stylu odborného** (terminologie). Právě také odborné názvosloví nabízí řadu obrazných pojmenování. Ve stylu publicistických projevů lze nalézt též prvky **stylu uměleckého** (opět mj. obrazná pojmenování) a **řečnického** (rétorické figury známé z antiky, ale i např. *patos*). Vedle toho se v publicistickém stylu mimořádně věrně odráží společensko-politická situace. Stačí jen porovnat novinové či televizní projevy z doby před dvaceti lety a nyní. Nakonec se o prudkém vývoji žurnalistiky a publicistiky na pozadí společenských změn v České republice přesvědčujeme i tím, že se i starší česká odborná literatura v této oblasti zákonitě mírně liší. Situace ve Francii je z tohoto politického pohledu sice stále stejná, ale i zde se projeví tzv. globální změny (tzv. *mondialisation des médias*).⁸

Bečka řadí publicistický styl mezi pragmatické funkční styly navazující sice na základní funkční styly, k nimž podle autora náleží styl umělecký a odborný, reagující ovšem na potřeby moderní společnosti. Pragmatické styly si postupně vytvořily své vlastní formy a postupy typické jen pro ně, a tím se od sebe stále více liší podle své funkce. Kromě publicistického stylu jmenuje Bečka styl normativní, jednacích a hospodářský. (Bečka 1992: 33) Jakkoli se Bečkovu třídění uvedených stylů může zdát nekonvenční (neuvádí totiž explicitně styl prostě sdělovací jako jeden ze základních, ale to zde ponechme stranou), je, zdá se, pro texty publicistické vyzdvížený pragmatický rys velice příznačný. Jelikož se Bečka ve svém díle zaměřuje hlavně na prostředky, které se při stylizaci jednotlivých jazykových projevů uplatňují, je jeho členění vcelku pochopitelné. Podobně Chloupek zdůrazňuje publicistiku jako styl integrující výrazové prostředky základních stylů, on však jimi tentokrát míní styl hovorový (konverzační) a odborný. Pro publicistiku tak vyvozuje jednak funkci propagační a informační, jednak funkci komunikační. (Chloupek 1987: 98, id. 1993: 112 ff.)

Mistríkova pojmová koncepce stylistiky nabízí jiný náhled na obecnou stylovou charakteristiku publicistického stylu. Jako jeho základní vlastnosti uvádí písemnost, monologičnost, veřejnost a pojmovost, které jsou společné se stylem naučným. Za specifické

⁸ Jak upozorňuje Ramonet: „La mondialisation, c'est donc aussi la mondialisation des médias de masse, de la communication et de l'information.“ (Ramonet 2003: 2)

vlastnosti publicistického stylu považuje informativnost, variabilnost, konciznost a aktualizovanost. Na základě definice stylu, útvaru a žánru následně uplatňuje trojí klasifikaci publicistických žánrů a útvarů: zpravodajské, analytické a beletristické žánry. (Mistrík 1985: 461) Nad dílčí diferenciací funkčních stylů neboli žánrů panuje poměrně shoda (i když samozřejmě existují určité rozpory v klasifikaci některých útvarů), pro následující stručný přehled čerpáme ze *Současné stylistiky*. (Minářová 2008: 264 ff.)

Ze sportovní oblasti, kterou zde analyzujeme, spadá do zpravodajského žánru obvykle **zpráva** (krátká či rozšířená mající v novinách charakter článku a blíží se k novinářskému referátu – **reportu**), dále **publicistický referát**, který bývá často pojímán jako útvar zpravodajský s rysy analytickými. Na přechodu mezi zpravodajskými a publicistickými (tj. analytickými) útvary stojí také **reportáž**. Mívá psanou i mluvenou formu. V žurnalistických skriptech je již jmenována přímo mezi publicistickými útvary: „Mezi české publicistické žánry jsou řazeny např. glosa, poznámka, reportáž, interview, fejeton, sloupek, články např. v podobě analýz, úvodníků, komentářů, editorialů a další materiály, kde nad faktičností převládá subjektivní stanovisko a osobité zpracování. Zatímco u zpravodajství předpokládáme neutralitu v přístupu k údajům i ve výrazu, publicistika se neobejde bez osobního stanoviska.“ (Osvaldová 2001: 14) Typické pro televizní vysílání fotbalového zápasu je označování mluveného slova jako **komentáře**, přestože je jím primárně myšlen zvukový doprovod komentátora, který by neměl být v zásadě hodnotící, natož subjektivní (což však zůstává nadále otázkou mnoha debat). K beletristicky zaměřeným publicistickým útvarům obecně patří novinářský fejeton, sloupek, črta, medailonek a beletrizovaná reportáž.

Internetová **on-line reportáž**, využívající možností sítě sítí, má svá specifika co se týká její produkce (písemný projev je tvořen doslova v přímém v přenosu), lze ji charakterizovat jako pomezí útvar mezi televizním či rozhlasovým zvukovým komentářem a psanou reportáží.⁹ Příjemce může sledovat průběh utkání minutu po minutě, jak je písemně zachycuje reportér zápasu. Pokud jde ale o stylistickou charakteristiku žurnalistického textu jako takového, nijak se nevymyká výše popsaným obecným vlastnostem a funkcím stylu publicistického.

⁹ Tento útvar řadíme k tzv. žurnalistice na internetu, kterou charakterizuje *Encyklopedie praktické žurnalistiky* jako činnost využívající k distribuci výsledků své práce internet. „Od žurnalistiky v tradičních médiích se liší především formou; využívá hypertext a multimediálnost digitálního prostředí internetu ke kombinaci textové, zvukové a obrazové informace.“ (EPŽ 1999: 220) Citované heslo souhlasí s fotbalovou on-line reportáží jen zčásti, protože v ní většinou není předáváno sdělení ve zvukové podobě.

Fotbalovou reportáž, jak se s ní budeme setkávat v excerpčním materiálu, lze tedy hodnotit jako značně heterogenní útvar s přesahy do všech tří dílčích stylů nadřazeného stylu publicistického. Na stránkách sportovních rubrik se však stále častěji objevují nové hybridní útvary jako je **příběh** (*story*) či **fíčr** (z angl. *feature* – dramatizovaný příběh). To pravděpodobně souvisí se stále markantněji pozorovaným rysem současných masových médií – tzv. *infotainment*, neboli „zezábavňováním“ zpravodajství, projevujícím se ve výběru jazykových prostředků i volbě témat. Havránková se ve své práci tímto tématem zabývá podrobněji a při analýze fotbalového zpravodajství MF Dnes dochází mj. k pozoruhodnému závěru.¹⁰

Budeme-li se držet klasického pojetí publicistického funkčního stylu, stále se setkáváme s faktem, že publicistický styl je pro svou tematickou rozmanitost velmi různorodým funkčním stylem. „Právě široký tematický záběr celé žurnalistiky, včetně zpravodajství a publicistiky, spojené funkcí zpravovací a persvazivní, spolu s rozsáhlou publicitou jsou pro tuto komunikační sféru příznačné. Nadto se výrazně liší politická publicistika od publicistiky např. sportovní [...]“ (Minářová 2008: 245) Proto se budeme nadále snažit brát na zřetel především ty poznatky, které bezprostředně souvisejí se sportovní žurnalistikou. Pokud jde o výše naznačené funkce publicistického stylu, nabízí Jelínek na základě vymezení dvou hlavních žánrů vydělit z objektivního stylu styl zpravodajský a komentářový, neboť se od sebe odlišují různou měrou funkce přesvědčovací (persvazivní) a získavací (agitační). Jenomže většinou vzhledem ke společné výchozí informaci dochází k průnikům mezi oběma styly, a tak uznává Jelínek publicistický styl jako nadřazený pojem pro oba za účelný. (Jelínek 2002: 458) Jak dále zjistíme, také u publicistických textů o kopané je hranice mezi prostým zpravodajstvím (neboli žurnalistikou) a komentováním (resp. publicistikou) často velice neostrá a žánry poměrně volně přecházejí od zpravodajství k analýze.

¹⁰ „Zatímco u událostí z domova a ze zahraničí je ve zkoumaném období v MF DNES striktně odděleno, zda se jedná o zpravodajství, či o komentáře, u sportu to jasné není. Kromě asi deseti glos (označených většinou Pohled nebo Vzpomínka, či tato označení nějak aktualizující) jsme po celé sledované období prakticky neobjevili žádný jiný publicistický útvar, tj. např. komentář. Zdálo by se tak, že MF DNES ve sportovní rubrice přináší pouze zpravodajství. Nelze to ale říci tak jednoduše, a to z několika důvodů. Jedním z nich je přehnaná expresivita ve zpravodajských článcích, která často nabývá subjektivního, hodnotícího charakteru. Je tak evidentní, že novinář, ač má referovat nezaujatě, vnáší do textu svůj subjektivní pohled na věc. Druhým, zásadním důvodem, proč ve sportovní rubrice MF DNES nelze zpravodajství a publicistiku jednoznačně rozlišovat, je fakt, že samotné texty, vydávané za zpravodajství (velice často „otvíráky“), jsou psány jako různá poučení, tipy a návody pro naše fotbalisty (viz kapitola V. 6.).“ (Havránková 2006: 40)

Za typické pro publicistický styl považují mnozí autoři napětí mezi aktualizací a automatizací. Tuto polaritu lze promítnout do další podstatné dvojlomné vlastnosti publicistického stylu, a to dynamičnosti a stereotypnosti. Jednotlivé prostředky totiž podléhají v průběhu užívání jak věcným, tak funkčním proměnám (viz dále).

2.5 Jazykové prostředky

Charakteristické znaky publicistického stylu, **aktualizace** a **automatizace** vyjadřování, vyplývají ze základních předpokladů mediální komunikace, a to její periodicity a do značné míry tematického opakování informací. Za vcelku nejživější pokládá Chloupek vyjadřování v rubrikách sportovních, ale přiznává, že opakováním se i jeho působení oslabuje. (Chloupek 1987: 98)

Obě uvedené tendence zároveň podmiňují volbu jazykových prostředků – vedou na jedné straně k jisté inovaci sdělení, na druhé straně pak ke snaze usnadnit si práci užíváním určitých modelových vyjádření ústících v mnoha případech v publicismy či nežádoucí klišé. Těmito vlastnostmi žurnalistických (a samozřejmě publicistických) textů se ve svých pracích zabývá Chloupek. Nastíněné rysy publicistického stylu dále rozvedeme pomocí jeho tezí, shrnutých v článku pojednávajícím o publicistickém stylu ve sborníku z edice Benjamins, tentokrát věnovanému funkční stylistice. „The most striking feature of publicist style is its periodicity, which regularly leads to the **automation** of the publicist text. [...] However, the task of the author of a publicist text is to win over the reader, work on him and make him permanently aware. [...] Publicist writing is, as far as the language is concerned, conscious, whether the publicist publicist adheres to automated models or seeks expressions which are **stylistically active**, new vivid, uncliché, effective.“ (Chloupek 1993: 116 ff.) Existuje řada možností, jak publicistický text oživit, jak čtenáře upoutat. Ve stylistických příručkách se uvádějí zejména tyto specifické výrazové prostředky, které současná publicistika, včetně té sportovní, využívá: obrazná vyjádření, módní výrazy a výrazy odrážející dobu vzniku, frazémy a jejich modifikace, výrazy zobecňující sdělení, specifický shodný atribut, parenteze specificky publicistické, uplatnění citátů, specifické užití jiných jazykových prostředků spisovného jazyka, využití jazykových prostředků z jiných útvarů a poloútvarů národního jazyka a metajazykový charakter vyjadřování. Jednotlivé prostředky lze roztřídit podle základních jazykových rovin – lexikální, syntaktické, stylistické. Jejich rozbořem jsme se zabývali v seminární práci. Zde se chceme zaměřit výhradně na obrazná vyjadřování projevující se v analyzovaných člancích o kopané, která jsou ostatně nejmarkantnějším nástrojem stylistického ozvláštnění textu: „Figures of speech remain the basic means of

activating style in publicist writing. They are used not so much to create an aesthetic effect – that is rather an additional feature – but to graphically round-off an image, to arouse agreement, protest or astonishment and interest on the part of the reader.“ (ibid.)

Jak důležitým prvkem je metafora při informování o fotbalovém dění prostřednictvím médií, pro něž je sport jen prodejním artiklem, který je třeba podat přitažlivou formou, potvrzují poznatky Crolleyové a Handa: „Media sport is, in other words, a valuable consumer commodity which has to be packaged in an attractive and therefore marketable linguistic form, which, partially at least, accounts for the highly imaginative and inventive metaphors employed by European football writing examples [...].“ (Crolley, Hand 2002: 5)

Pro novináře je samozřejmě náročné neustále hledat nové, neotřepané metafory,¹¹ proto často dochází ke spojení výrazů náležejících svým významem do jiné komunikační sféry. „[...] figures of speech alternate between the fields of communication in sport, the military, production and politics.“ (Chloupek 1993: 117) Ve fotbalové žurnalistice se tak objevuje velmi hojně vojenská (či válečná) metaforika, a kopaná se naopak stává oblastí, odkud čerpá neotřelé obraty politická publicistika.¹²

I módní výrazy, výše uvedené jako specifika publicistického stylu, jsou leckdy založené na obrazotvornosti autora výroku, jenomže jejich častým užíváním se jejich novost vytrácí a stávají se z nich **novinářská klišé**. To je případ hodnotících adjektiv vytvářejících se substantivem ustálené slovní spojení, která prostupují různé tematické okruhy publicistických textů – od politiky po sport (v české fotbalové žurnalistice, např. *horký favorit*, *drtivá porážka* atp.). Obdobně má charakter metaforického, resp. personifikujícího vyjádření i specifický shodný atribut uplatňovaný pro kondenzaci výrazu, přičemž roste i jeho stylová aktivizace (např. *fotbalová Evropa* představuje vybrané fotbalové celky Evropy). Mezi jmenované prostředky aktualizace sdělení v médiích patří již výše zmíněné **frazémy** (a idiomy).¹³ „Ve

¹¹ Metaforami, resp. metaforikou zde máme na mysli obrazná vyjadřování celkově. Metaforiku následně užíváme jako zastřešujícího pojmu pro obrazné jazykové prostředky – viz kapitola pojednávající o problematice metafor.

¹² Pro ilustraci uveďme populární frázi *tah na branku*, kterou zachytil Justl ve *Slovníku floskulí 2* a kde cituje slova prezidenta Klause při jmenování Grossovy nové vlády: „Věřím, že můžeme očekávat odvahu riskovat, nehrát malou domů, nehrát obrannou taktiku... To znamená oddělení se (sic!) od vlády udržovací, která by chtěla statovat kdesi na křídle, abych použil fotbalovou terminologii...“ Sportovní metaforika se zjevně ujala a sám nový premiér při následné tiskovce pronesl mj.: „Chci tvořit tým, tým mladý, energický, který skutečně půjde k řešení úkolů přímou cestou...“ (Justl 2005: 194)

¹³ Výzkum frazeologie klubů amatérské kopané Ústecka provedl na základě autentického korpusu Libor Prexler (in *Naše řeč* 91, 2008, č. 3, s. 135–140).

stylu publicistickém nelze opomenout ani výskyt sportovních frazémů. Setkáváme se s nimi nejen v textech mluveného a psaného sportovního zpravodajství a v článcích, reportážích a komentářích se sportovní tematikou, např. frazémy *proměnit šanci* nebo *penaltu, domácí půda, ladit formu, zmařit naděje, ztratit šanci, zahozená šance* atd., ale sledujeme také jejich pronikání do komunikátů „nesportovních“ (Minářová 2008: 255) V publicistice se vyskytují frazémy původem ze zcela protikladných stylových vrstev – především ve fotbalové žurnalistice stojí vedle sebe tradiční lidové, ale i slangové frazémy současně s ustálenými slovními spojeními označovanými jako knižní, nebo též literární či kulturní, jejichž původ nacházíme v antické slovesnosti a bibli (*Achillova pata, Damoklův meč, být/octnout se v jámě lvové* atd.). Inovují se také přísloví, rčení a pořekadla, příkladem z fotbalového komentáře může být obměna vyjádření *dvakrát měř a jednou střílej* (místo *řež*), jejich modifikací se má účinnost ještě zvýšit. (ibid.)

Veškeré snahy o aktualizaci vyjádření se tedy projevují porušením pravidel, konvencí a modelů, jejich cílem je čtenáře osvobodit od klišovitých vyjádření a probudit ho k nové recepci, ovšem i jazykové aktualizace se automatizují a stávají se stereotypem. (Srpová 1998: 19) Tento uzavřený kruh přenesených výrazů je pro publicistický styl příznačný: „Figurative expression in publicist style regularly loses the character of creative action and becomes commonplace. It creates the basis of publicist style.“ (Chloupek 1993: 119)

Jak jsme zaznamenali, z povahy určených výrazových prostředků charakteristických pro novinové texty vyplývá v mnoha případech jejich metaforická motivovanost. Ukazuje se, že četné postupy mají své kořeny v obraznosti, což zřejmě svědčí o metaforice vyjadřování jako způsobu fungování našeho pojmového systému vůbec. Pole, na němž se uplatňuje metaforika, na první pohled nepříliš významná mediální okrasa, je tedy velice široké.

Následným rozborem vymezíme na paralelních textech z češtiny a francouzštiny hlavní zdrojové oblasti, z nichž metaforika fotbalové žurnalistiky čerpá. Naším prvořadým cílem není hodnotit výkony sportovních redaktorů, ale spíše poukázat na společné (či rozdílné) rysy motivovanosti výrazů, jejichž podstata spočívá v metaforičnosti – a jak jsme naznačili již v tomto krátkém teoretickém zasvěcení do problematiky obrazných vyjádření, nebude se jednat o okrajovou záležitost, nýbrž o zcela zásadní fenomén. Z tohoto důvodu jsme se rozhodli uchopit naše téma z kognitivního hlediska, jež se zdá být pro naši analýzu velice výhodné a jež nám snad umožní vnést do dané problematiky nové perspektivy. Na základě získaných poznatků se dále projeví i to, zda má kognitivně orientovaný přístup příznivý vliv na chápání metafory v rámci překladu.

2.5.1 Metafora

Nejdříve je nutné podrobně pojednat o metafoře jako takové a o proměnách jejího chápání v důsledku rozvoje kognitivní lingvistiky. Přehledný souhrn nahlížení obrazných vyjádření podal v čerstvé publikaci z oboru mediálních studií Kraus: „Rozsáhlé soupisy tropů a figur od antiky až po moderní dobu představovaly hlavní náplň školní výuky humanitních oborů a staly se předmětem odborného zájmu mnoha vědců i filozofů. Platí to především o čtveřici základních tropů (figur) – o metafoře, metonymii, synekdoše a ironii. Vzhledem k dominantní úloze metafor, která v jistém zobecnění pokrývá i významová pole ostatních tropů, se stylistická obraznost někdy souhrnně označuje jako metaforizace. Na rozdíl od antické tradice pozdější stav bádání metaforizaci nepřisuzuje pouze funkci ozdobnou, ale kognitivní. [...] Metaforizace jako kognitivní činnost se neomezuje jenom na oblast poezie a řečnictví, jak to vesměs formulovali starší autoři vycházející z Aristotelovy *Poetiky* a *Rétoriky*, ale běžně se s ní setkáváme ve všednodenní komunikaci, ve vědeckém diskurzu a především v masových médiích.“ (Kraus 2008: 102 ff.)

Antická rétorika a poetika, reprezentovaná Aristotelovými základními díly, se stala východiskem pro francouzskou stylistiku.¹⁴ Tradiční chápání metafor jako jakési výjimky od běžného užívání jazyka, jako projevu jazykové invence, se udrželo po dlouhá staletí. Francouzští teoretikové navazující na antické stylistiky považovali „tropy, charakterizované jako výrazy s přenesenými významy, a figury, odchylky od běžné podoby výrazu nebo od běžného uspořádání textu, za řečnické nebo básnické ozdoby (dodatečně přidané barvy), které jazykovému projevu dodávají pestrost, estetickou hodnotu a působivost.“¹⁵ (ibid.) Pro následující stručný výklad o podstatě základních řečnických figur vyjdeme z klasického díla francouzského gramatika Fontaniera, jehož dvě hlavní práce *Manuel classique pour l'étude des tropes* (z roku 1821) a rozšiřující *Des Figures du discours autres que les tropes* (1827) publikoval roku 1968 Gérard Genette v souborném vydání, jak je ostatně sám autor od počátku zamýšlel.

Fontanier rozděluje tropy na jednoslovné a víceslovné, do první skupiny řadí metonymii, synekdochu a metaforu. **Metonymii** označuje jako tropus založený na shodě („tropes par *correspondance*“), **synekdochu** vycházející ze souvislosti („tropes par *connexion*“) a **metaforu** tvořenou na bázi podobnosti („tropes par *ressemblance*“), k ní uvádí:

¹⁴ Připomeňme na tomto místě neopominutelnou hodnotu Quintilianova díla *Základy rétoriky*, v němž spatřujeme bázi pro francouzské umění stylizace, které se evidentně tříbilo podle antických řečnických vzorů.

¹⁵ Obecný název figura se někdy užívá bez dalšího rozlišení jak pro tropos, tak pro figuru. My se však pro zjednodušení budeme nadále držet souhrnného označení těchto přenesených významů jako metafor.

„Les Tropes par ressemblance consistent à *présenter une idée sous le signe d’une autre idée plus frappante ou plus connue, qui, d’ailleurs, ne tient à la première par aucun autre lien que celui d’une certaine conformité ou analogie.*“ (Fontanier 1968: 99) Systematické třídění řečnických figur je velmi podrobně rozpracováno a všechny případy dokládá autor ukázkami z umělecké literatury. Jeho práce, koncipované jako učebnice pro výuku rétoriky, doznaly ve Francii 19. století patřičného uznání. Ovšem už i u Fontaniera se objevují úvahy o přirozenosti metaforického vyjadřování. Nejen že v úvodu k svému rozsáhlému přehledu literárních obrazů z r. 1827 prohlašuje, že za jediný den se dá v pařížské tržnici zaslechnout větší množství tropů a figur než na zasedáních francouzské Akademie za celý rok, ale dokonce poznamenává, že figury nejsou jen umělým konstruktem řečníků: „Il est vrai que les figures ne sont pas, comme leurs noms, une invention des rhéteurs ou des grammairiens ; qu’elles nous viennent de la Nature même, comme la parole, et que c’est elle-même qui les enseigne à tous les hommes, au rustre comme au savant, à l’enfant comme à l’homme fait.“ (Fontanier 1968: 67) Vezmeme-li v úvahu, v jakém dobovém kontextu Fontanier tyto myšlenky vyslovuje, nelze mu upřít jistou prozíravost v nahlížení na lidskou komunikaci, jakkoli se drží klasické klasifikace tropů a figur, a i to je jistě důvod, proč o jeho dílo projeví zájem francouzští strukturalisté v čele s Genettem.

O metaforu a její podstatu se od počátku zajímali filozofové, z francouzských specialistů jmenujme Paula Ricœura, který ale i přes kritické výhrady vůči aristotelovskému pojetí částečně setrvává ve výše naznačených předpokladech. Je pochopitelné, že se bádání o metafoře proměňovalo postupně s tím, jak se přesouvalo centrum zájmu lingvistů, popř. filozofů: jestliže ji Aristoteles omezoval (ne zcela důsledně) na slova, následně se postupně rozšiřuje i na věty, popřípadě na celý diskurz, ba dokonce na jazyk sám, tím se také postupně rozkolísal její rozsah (o vývoji vztahu tropů a filozofie více Vašíček 2003: 160–177).

Komunikačně pragmatický přístup k jazyku, který se začal v lingvistice prosazovat od 70. let 20. století, akcentuje především vztahy znaků k jejich uživatelům, dále komunikaci a komunikanty, do popředí zájmu se dostává pragmatická dimenze znaku (tuto tzv. změnu paradigmatu v jazykovědě předznamenával mimochodem již Pražský lingvistický kroužek se svým objevným propojením funkčního hlediska se strukturním pohledem). Proměnu nahlížení metafor v souvislosti s masovou komunikací pozoruhodně zaznamenává článek uveřejněný v časopise *Meta* v roce 1968: významný německý filolog a kosmopolitní univerzitní vědec Karl-Richard Bausch (dnes již emeritní profesor) se v příspěvku s názvem *La métaphore dans la langue de la presse d’aujourd’hui* (Bausch 1968: 171–179) zamýšlí nad tím, jak se metafora odráží v novinových textech. Podle tradiční lingvistiky rozděluje metaforu do dvou

kategorií (metaforu lexikální a syntaktickou), do zkoumání však zapojuje Heinrichovu koncepci *Bildfeld* („metaforické pole“), kterou bychom snad mohli pokládat za předstupeň kognitivního vnímání metafor podle tzv. konceptů. Na rozboru autentických výpovědí dokazuje, že metafora není výhradní záležitostí stylisticky propracovaných textů, ale že je jedním ze základních rysů do jisté míry pomíjivého jazyka novin. Ke klasifikaci metafor se vrátíme později (viz Klasifikace metafor, podkapitola 2.7).

I v českém lingvistickém prostředí se v pozadí stále drží sémantická dimenze znaku (tedy vztah „jazyka“ ke „světu“, „znaku/slova“ k denotované „věci“). (Vaňková 2005: 18) V kognitivní lingvistice je pak dominantní dimenze sémantická spjata více či méně s pragmatickou. Na tomto místě je vhodné upřesnit, v čem spočívá kognitivní přístup k jazyku.

2.5.2 Metafora z hlediska kognitivní lingvistiky

„Kognitivní lingvistika se soustřeďuje na studium hluboce uložených, tělesně i kulturně zakotvených a sdílených významů jakožto předpokladů společného kontextu – a komunikace včetně jejích proměn a posunů.“ (Vaňková 2005: 18) Kognitivní vědy se tedy zabývají procesy, které probíhají v lidské mysli. Jazyk jako nástroj lidské komunikace tak vzbuzuje klíčové otázky vědy, k nimž patří problém, jak lidská mysl pracuje s jazykem (a/nebo jazyk s lidskou myslí) a co jazyk o naší mysli vypovídá. „Právě jazyk totiž umožňuje poznávat mnohé procesy, které jsou přímému pozorování nepřístupné; je prostředkem, jak se něco dovědět o kognitivních strukturách, jimiž je člověk ukotven ve světě. Toto zcela obecné východisko ústí v jeden ze základních postulátů kognitivismu: **jazyk je součástí poznávání a poznání (cognition), podílí se na tom, jak světu rozumíme, jak ho kategorizujeme, jaký obraz světa si vytváříme a jak ho předáváme dál.** Proto jsou v kognitivní lingvistice tak důležitými tématy kategorizace a význam.“ (eadem: 21) Podle této teorie tvoří kategorizace půdorys našeho konceptuálního systému, přičemž vědci došli postupně k závěru, že náš pojmový systém funguje na metaforickém principu, že metafora je tedy přirozeností našeho myšlení. Obsáhlou publikací nabízející vyčerpávající uvedení do kognitivní lingvistiky je společná práce britských vědkyň Vyvyan Evansové a Melanie Greenové. Odtud vybíráme citaci potvrzující důležitost **teorie konceptuální, tj. pojmové metafory** pro výzkum jazyka z hlediska kognice: „Conceptual Metaphor Theory was one of the earliest theoretical frameworks identified as part of the cognitive semantic enterprise and provided much of the early theoretical impetus for the cognitive approach. The basic premise of Conceptual

Metaphor Theory is that metaphor is not simply a stylistic feature of language, but that thought itself is fundamentally metaphorical in nature.“ (Evans, Green 2007: 286)

Poprvé byly poznatky o kognitivním základu metafor spolu s množstvím příkladů podrobně vyloženy v knize George Lakoffa a Marka Johnsona *Metaphors we live by* (1980) (do češtiny přeložil v roce 2002 Mirek Čejka pod názvem *Metafory, kterými žijeme*), dále především v pracích George Lakoffa *Women, Fire and dangerous things* (1987, v českém překladu Dominika Lukeše vyšlo roku 2006) a Marka Johnsona *The body in the mind* (1987). Průlomem se stal poznatek, že **naš pojmový systém, naše myšlení a naše vidění světa jsou metaforické a že metafora není zdaleka jen záležitostí jazyka**, ale jedná se o jev primárně mentální: „My jsme naproti tomu zjistili, že metafora prostupuje celý náš každodenní život, a to nejenom v jazyce, nýbrž i v myšlení a činnosti. Naš obyčejný pojmový systém, v jehož rámci jednak myslíme, jednak jednáme, má v podstatě metaforickou povahu.“ (Lakoff, Johnson 2002: 15) Naše myšlení a jednání je založeno na konceptuálním systému. Jestliže je pojmový systém podle této teorie metaforický, pak je jazyková metafora na jedné straně prostředkem, jak se naše myšlení a vidění světa vyjadřuje, na druhé straně metaforičnost našeho pojmového systému ukazuje, jak je náš konceptuální systém strukturován. Pro posun ve vnímání metafor ve všech humanitních oborech je kniha *Metafory, kterými žijeme* klíčovou prací, v níž dvojice autorů poukázala na metaforičnost našeho pojmového systému. Zastavme se tedy alespoň u nejznámějších a nejzásadnějších poznatků, na něž později navazovala celá řada výzkumů v této oblasti.

Prvním uváděným důkazem metaforičnosti našeho pojmového systému je pojem *spor/argumentace* korelující s pojmovou metaforou *spor/argumentace je válka*. Tuto metaforu denně používáme či slýcháváme, aniž bychom si metaforickou povahu výroku uvědomovali, např.: To, co tvrdíš, se nedá *obhájit*. *Napadl každou slabinu* v mé argumentaci. Jeho kritika mířila přímo *do černého*. Lakoff a Johnson zavádějí termíny **zdrojová** (*source domain*) a **cílová oblast** (*target domain*) pro přenášení struktury poznání z jedné oblasti do druhé. Vymezují v této souvislosti metafory strukturní (nebo též strukturální), příklady ukazují např. na metafoře *čas jsou peníze – plýtvat/ušetřit čas* atp. nebo na komunikaci jako předávání myšlenek prostřednictvím slov pomocí metafor *potrubí*: *Podat mu vysvětlení tak, aby mu to došlo*, je hrozně těžké.).

Vedle tohoto typu metafor odlišují metafory orientační, které vycházejí z tělesné a kulturní zkušenosti člověka s orientací v prostoru (známý případ promítání vertikality do pojetí kvantity – *nízké ceny, vysoké náklady, úroveň stoupá, inflace klesá* apod.). Zkoumáním motivace metafor vyšlo najevo, že naše myšlení je daleko více ovlivněno zkušeností lidského

těla, než se původně předpokládalo. Mnoho metafor uzuálních (neboli automatizovaných, zejména frazémů) vyjadřujících jevy společenské či charakterové je i proto bez ohledu na konkrétní jazyk motivováno tělesnou zkušeností (*zvládne to levou rukou, kryl mu záda, vítězství měl na dosah ruky, postavil se na vlastní nohy* atd.) (více viz Vaňková 2005).

Další bázi pro porozumění jsou pro nás zkušenosti s fyzikálními objekty a látkami, tyto pojmy označují Lakoff a Johnson jako ontologické metafory. Demonstrují je na metaforách typu *inflace je entita* nebo na propracované ontologické metafoře *vědomí je stroj*. Tyto případy již hraničí s jevem obecně zvaným **personifikace**. I té se Lakoff s Johnsonem v publikaci částečně věnují. Upozorňují však nejen na metaforičnost, ale i metonymičnost našeho pojmového systému. **Metonymii** pak začali z kognitivního hlediska širěji rozebírat jejich následovníci (význam konceptuální metonymie zdůrazňuje Raymond Gibbs, na stejnou úroveň jako konceptuální metaforu staví metonymii také Zoltán Kövecses spolu s Günterem Raddenem): „Recent work, particularly since Gibbs (1994), has also begun to emphasise the importance of a cognitive operation called **conceptual metonymy**.“ (Evans, Green 2007: 287)

Je nasnadě, že by téma teorie metafor z pohledu kognitivistů vydalo na rozsáhlý soupis. Nepovažujeme však za účelné podávat zde detailní pojednání dané problematiky, chtěli jsme pouze nastínit některá východiska, která pokládáme pro naši práci za přínosná a u nichž předpokládáme, že se v analytické části práce uplatní.

Předložené objevy týkající se kognitivistického konceptu metafory shrňme podle Chrze následovně. Na rozdíl od tradičního pojetí metafory jako neobvyklého užití jazyka stojí v kognitivním pojetí tyto předpoklady: Metafora, přestože nachází svůj výraz v jazyce, je především otázkou konceptuálních operací. Metafora či metaforičnost je podstatnou charakteristikou běžně užívaného, obecně sdíleného, tj. „konvenčního“ pojmového systému. (Chrz 1999: 10) Pro úplnost obecného přehledu dodejme základní postuláty kognitivního pojetí metafor, jak je uvádí Iva Nebeská:

- a) Metafora je především záležitostí pojmotvorných procesů, jazykové vyjádření je druhotné.
- b) Metaforičnost je nikoli okrajovým, ale podstatným rysem pojmového systému člověka.
- c) Kognitivní přístup k metaforám akcentuje jejich motivaci.
- d) Daleko významnější roli, než se předpokládalo, hraje v našem myšlení zkušenost lidského těla, zkušenost zprostředkovaná smysly. (In Vaňková 2005: 99)

Poznatky byly aplikovány v mnoha rozbořech konkrétních jazykových projevů. Úspěšně se zhodnocují v analýzách politických diskurzů.¹⁶ Výsledky bádání většího počtu kognitivně orientovaných vědců zúročil Vladimír Chrz v unikátní studii *Metafory v politice*. Psycholog Chrz uvádí jako podstatné tři vzájemně spjaté teoretické koncepce, které metaforičnost konceptuální soustavy dokládají: teorii mapování struktury Dedre Gentnerové, teorii konceptuální struktury George Lakoffa a teorii představových schémat Marka Johnsona.

James W. Underhill z Université Stendhal, Grenoble 3 v článku „*Having“ sex and „making“ love*“ uveřejněném v časopise *Slovo a smysl* vhodně propojil přístup kognitivní s filologickým. Tato cesta zvolená při výzkumu metafor sexuálního aktu v textech ženských časopisů ze tří jazykových oblastí (anglické, francouzské a české) nám je pro komparativní směřování studie nejbližší i z hlediska metodologie. Rozdíly oproti čistě kognitivnímu rozboru spatřuje Underhill ve dvou aspektech své studie. Jednak je jeho práce založená na korpusu získaném z aktuálních článků daných periodik, jednak se s kognitivisty druhé generace rozchází v integraci komparativního zřetele k jazykovému materiálu: „By returning to texts and confronting them with those of different languages, the present study returns to a more traditional philological approach.“ (Underhill 2008: 87) Zdrojovými oblastmi, které autor v metaforických pojmenováních sexu vystopoval, jsou například horko a výbuch, jídlo, násilí, náboženství či sport.

2.6 Metafora a překlad

Metafora a ostatní obrazná pojmenování jsou samozřejmě také předmětem zájmu translatologie. Jelikož v závěru empirické části práce hodláme zohlednit překladatelské aspekty metaforičnosti v žurnalistických textech o kopané, je nutné zmínit základní postoje vztahující se k překladu metafor.

Metaforu v souvislosti s překladem a teoriemi překladu uceleně představuje švédská badatelka Anne-Christine Hagströmová v publikované dizertaci nazvané *Un miroir aux*

¹⁶ V USA se politické metafoře věnuje přímo George Lakoff, např. v knize *Moral politics. How liberals and conservatives think*. Problematiku zastínění reality metaforami v politice demonstruje mj. na případu první války v Perském zálivu, která byla prezentována veřejnosti jako pohádkový boj dobra se zlem; obdobnou metaforu užíval George W. Bush k obhajobě plánované invaze do Iráku. Dodejme mimochodem, že postupem času se tento lingvista vypracoval na politického konzultanta. David Danaher z univerzity ve Wisconsinu při svých přednáškách na Ústavu českého jazyka a teorie komunikace FF UK upozornil na zacházení s metaforami v projevech např. Václava Havla nebo italského premiéra Silvia Berlusconiho. Ten při své volební kampani čerpal ze tří zdrojových oblastí: fotbalu, bible a boje a války.

alouettes? : stratégies pour la traduction des métaphores. Shrnuje zde různé koncepte překladu metafor, zkoumá to, jak jednotlivé překladatelské strategie ovlivňují rovnováhu metaforické kvality ve výchozím a cílovém textu, a zjišťuje, zda tento faktor může fungovat jako hodnotný ukazatel celkového pojetí překladu na ose adekvátnost – akceptabilita. V komplexním teoretickém pojednání se autorka dotýká obecné problematiky obrazného pojmenování a překladu z hlediska rozdílných teorií a jejich zastánců, nicméně v analytické části této doktorské práce se Hagströmová zabývá překladem metafor na vzorku literárního textu, konkrétně na švédském překladu jedné z novel Michela Tourniera. Reflexe převodu metafor na podkladě literárního díla je, zdá se, obecně rozšířenější, než je tomu u textů neliterárních.

Možnosti uplatnění kognitivního přístupu v rámci translatologie nastínila Elżbieta Tabakowska v práci nazvané *Cognitive Linguistics and Poetics of Translation*. Jak autorka v kapitole věnované metafoře uvádí, nestál dosud tento prostředek v centru pozornosti jazykově orientovaných teorií překladu. „Metaphor was never a focus of attention in language-orientated translation theory, although it constitutes the subject of innumerable works written over the last twenty centuries by scholars of various persuasions – indeed, so many that not even a most fragmentary review could be attempted at this point.“ (Tabakowska, 1993: 65) V publikaci připomíná Lakoffovu koncepci metafor a prototypických významů jako odrazu základní lidské zkušenosti v tělesnosti: „Metaphorical extensions are meanings situated near category peripheries, and associated through family resemblance to central, or prototypical, meanings, which are commonly rooted in man’s elementary bodily experience.“ (id. 66)

Jedním z tradičnějších příkladů, jak se metafora ve vztahu s problematikou překladu popisuje, je Newmarkova klasifikace metafor a jejich překladu. Zmíněný zastánce kréda teorie pro praxi, profesor britské univerzity v Surrey a od roku 2007 také držitel čestného doktorátu Masarykovy univerzity v Brně, Peter Newmark, věnuje v prakticky zaměřené učebnici překladu *A Textbook of translation* převodu metafor celou kapitolu. V souladu s naším předchozím označováním zahrnuje pod pojem metafor jakékoliv obrazné pojmenování, včetně personifikace: „By metaphor, I mean any figurative expression: the transferred sense of a physical word (*naître* as ‘to originate’, its most common meaning); the personification of an abstraction (‘modesty forbids me’ – *en toute modestie je ne peux pas*); the application of a word or collocation to what it does not literally denote, i.e., to describe one thing in terms of another.“ (Newmark, 1988: 104) Newmark považuje metaforu za nejzásadnější dílčí problém překladu, zatímco z hlediska textu pokládá za nejzávažnější výběr

metody překladu. Metafora podle autora reprezentuje dvě funkce – kognitivní a estetickou. Kognitivní aspekt je založen na referenčním záměru, estetická funkce vychází z pragmatického cíle metaforického sdělení: „The purpose of metaphor is basically twofold: its referential purpose is to describe a mental process or state, a concept, a person, an object, a quality or an action more comprehensively and concisely than is possible in literal or physical language; its pragmatic purpose, which is simultaneous, is to appeal to the senses, to interest, to clarify ‘graphically’, to please, to delight, to surprise. The first purpose is cognitive, the second aesthetic.“ (ibid.) Newmark rozlišuje šest typů metafor: „I distinguish six types of metaphor: dead, cliché, stock, adapted, recent and original, and discuss them in relation to their contextual factors and translation procedures.“ (id. 106) Jednotlivé druhy metafor rozebírá ve vztahu s jejich kontextuálními faktory a překladatelskými postupy. Newmark byl ze strany mnohých vědců z oboru translatologie za svůj přístup kritizován, neboť jev hodnotí odděleně od širšího kontextu a nepřihlíží k funkcím a cílům překladu sdělení.

Na Newmarkovu problematickou klasifikaci metafor reaguje i německá autorka Mary Snell-Hornbyová. V jedné ze svých prací označuje typologii Newmarkovu, stejně jako Dagutovu a Van den Broecka za typicky školské „příhrádkování“: „Various typologies of metaphor have been offered, including those of Dagut, Newmark and Van den Broeck: they are all box-like categories of the classical school and are open to criticism.“ (Snell-Hornby, 1995: 56) Hornbyová je zastánkyní integrujícího pojetí založeného na teorii a praxi překladu. Při svých úvahách o překladu metafor se inspiruje poznatky z kognitivní lingvistiky a akcentuje kulturně-jazykový rozměr dané problematiky: „The essential problem posed by metaphor in translation is that different cultures, hence different languages, conceptualize and create symbols in varying ways, and therefore the sense of the metaphor is culture-specific.“ (ibid.) Sama autorka pak navazuje na dichotomii takřka všudypřítomnou ve většině třídění metafor, rozdělení tzv. **mrtvých** a **originálních** metafor, a zároveň spatřuje v širokém poli nacházejícím se mezi touto distinkcí prostor k dalšímu rozpracování: „What most metaphor typologies seem to have in common however, is the polarization of „original“ metaphors on the one hand and „dead“ metaphors on the other, with a broad and disputed territory lying in between.“ (ibid.)

V následující kapitole, kde chceme předem vymezit kategorie metafor, které budeme zkoumat v analytické části práce, se i my budeme držet této základní diferenciaci. Teprve rozbor materiálu z fotbalové žurnalistiky ukáže, do jaké míry je možné, či zda jsme vůbec schopni u všech vypořizovaných případů určit, o jaký typ metafory se jedná, což bude

pravděpodobně ještě ztížené faktem, že cizí jazyk není naší mateřtinou. S takovým problémem se ovšem potýká mnohý nebilingvní překladatel.

2.7 Klasifikace metafor

Jestliže je naším záměrem především určení zdrojových oblastí, z nichž fotbalová metaforika v české a francouzské žurnalistice čerpá, může se jevit rozdělování jednotlivých případů do kategorií nadbytečné, z metodologického hlediska se ovšem bez určité typologie neobejdeme. Zamezíme tak tomu, abychom směřovali jevy, které spolu z jazykového hlediska nesouvisí. Je tedy na místě ujasnit některé kategorie, které budeme při analýze uplatňovat.

Hlavním kritériem při rozboru materiálu bude, v souladu s výše uvedenými poznatky, distinkce metafor lexikalizovaných (označovaných také jako tzv. mrtvé, demotivizované či uzuální nebo automatizované) a aktualizačních (nebo též tzv. originálních, popř. textových či okazionálních). Navrženými pojmy chceme co nejlépe vystihnout škálu obrazných pojmenování, která by bylo možné ke zmíněným skupinám zařadit.

2.7.1 Lexikalizované metafor

Pokud jde o **metafor lexikalizované**, dotýkáme se jak oblasti běžného jazyka (výrazů, jejichž přenesený původ si už ani neuvědomujeme, mluví se též o tzv. vyhaslých metaforách), tak oblasti terminologie. Podle *Encyklopedického slovníku češtiny* je těchto „nenápadných“ lexikalizovaných metafor mnohem více než aktuálních metafor „uměleckých“. Autoři hesla doplňují: „Metafor jsou také oproti obvyklému přesvědčení rozšířené i v odborném vyjadřování, a to nejen v terminologii humanitních, ale i přírodních věd a technických oborů [...]“. (ESČ 2002: 259) Nelze tedy souhlasit s Bečkovou tezí, že „do stylu odborného, zvláště vědeckého, se metafor pro svou subjektivitu a expresivnost nehodí.“ (cf. Bečka 1992: 149) V současné době se v rámci odborných jazyků přítomnost metafor v odborném názvosloví nikterak nepopírá, naopak je uznána jako relevantní nástroj pojmenování nových skutečností. Dobrým příkladem je jazyk informatiky a internetu, kde se s lexikalizovanými metaforami každodenně setkáváme, aniž bychom si to vždy uvědomovali (již samotné označení internetu jako *sítě* je přímým kalkem anglického *net*, který se ovšem jako anglicismus v českém úzu ujal, na rozdíl od francouzského protějšku *réseau*, jenž opět koresponduje s toutéž původní metaforou). Pro informační technologie se užívá ontologických metafor vycházejících jak z paralely s lidským tělem (např. počítačová *paměť*), tak sférou ostatní živočišné říše (*myš*, *virus*). Jednotlivé termíny se ustálily na základě vnitřní, resp. vnější podobnosti a vlastnosti.

Tomuto tématu zasvětila spolu se svými kolegyněmi několik příspěvků Ingrid Meyerová, působící nyní na Univerzitě v Ottawě. Metaforické internetové pojmy podrobila badatelka konceptuální a strukturální analýze (viz např. Meyer et al. 1997: 1–33).

Isabelle Oliveira, zabývající se vědeckou metaforou na příkladu kardiologického názvosloví, velice ostře rozlišuje kognitivní funkci, která se při pojmenování uplatňuje, od funkce estetické, charakteristické nepřesností a vágností, jež musí být podle autorky z vědeckých textů nutně eliminována. „La métaphore scientifique se conçoit nécessairement comme une métaphore usée, contrôlée, identifiable et interprétable, indépendamment du contexte d'emploi. Ainsi, nous pouvons d'ores et déjà retenir que la métaphore terminologique n'est en aucun cas un produit relevant de l'esthétique ou du caprice humain, mais un instrument indispensable à la cognition et à la dénomination.“ (Oliveira, 2005: 3)

Jeden z pokračovatelů Pražské lingvistické školy, Rostislav Kocourek, který její principy v oblasti terminologie úspěšně rozvíjel v Kanadě, kde od 70. let působí, pak ve své světově uznávané práci *La langue française de la technique et de la science : vers une linguistique de la langue savante* navrhuje rozdělovat tři typy přeneseného významu, ve francouzštině označované jako analogie cognitive, métaphore vive a métaphore lexicale.

Tento poslední druh, metaforu lexikalizovanou, řadí Kocourek k přeneseným pojmenováním, která byla postupným užíváním přijata jako systémová a považuje tento typ za běžnou formu tvoření termínů. „Si on parle donc de la métaphore (où de la métonymie) en terminologie, on se limite aux cas de métaphore (et de métonymie) lexicales, où le figuré a été admis dans le système lexical de la langue de spécialité. Si les nouvelles acceptions figurées sont définies et employées dans les textes de spécialité, les tropes lexicaux aident à former des termes nouveaux. Le sens de ces termes peut être éclairci mais non défini par la motivation figurée ; c'est la définition qui est décisive.“ (Kocourek 1991 : 168)

To, že je fotbal sám o sobě hra s definovanými pravidly, vyloženými v odborných příručkách, nás opravňuje hovořit o **fotbalovém názvosloví** jako o terminologii s ustálenými pojmy. Vzhledem k tomu, že se kopaná značně profesionalizovala, je snad na místě operovat s pojmem fotbalové terminologie. Vedle toho je ovšem třeba se zřetelem na prvotní povahu kopané jakožto hry, zábavy, která spojuje určitou skupinu lidí, uvažovat především o slangu (ve francouzském prostředí se pak hovoří o tzv. *argot*). Ten má podle ESČ podobu „nespisovné nebo hovorové vrstvy speciálních pojmenování (jednoslovných i frazémů) [...]“ (2002: 405) V této souvislosti nabízí Kešnerová ve své diplomové práci odlišovat v případě fotbalové terminologie obě skupiny, francouzsky označované jako *technolecte* a *jargon*, a

zahrnovat je pod nadřazený pojem *argot*. (Kešnerová 2008: 21) Je jistě rozdíl mezi jazykem, jakým se baví hráči v kabině, fanoušci na stadionu, jakým se píší novinové články o kopané či odborné příručky pro trenéry. Ostatně hranice běžného a odborného jazyka jsou dosti neostré a dodnes nepanuje úplná shoda v tom, co vše lze zahrnout do skupiny odborných jazyků (v mezinárodním úzu se vžíla anglická zkratka *LSP – language for special purposes*). Jisté však je, že mnohdy existuje pro stylisticky zabarvený výraz neutrální protějšek (např. *obránce – zadák, bek* atd.).

Určovat tyto rozdíly není hlavním cílem práce, my chceme především odhalit motivační postupy vzniku fotbalových metafor, ať už jde o výraz terminologické povahy, či slangový. Zásadním ukazatelem toho, jestli se jedná o pojem jakožto lexikalizovanou metaforu, pro nás bude to, zda je termín či slangový výraz zachycený v jednom ze slovníků fotbalového názvosloví. Ne vždy je ale jednoduché určit stylistickou povahu dané metafory. S tímto úkolem se musíme vypořádat v případě překladu takového sdělení.

Obecně lexikalizované metaforu v textu představují složku informativní, jinými slovy zastupují funkci referenční (nebo též kognitivní) na rozdíl od slangových a lidových metafor, které podle Bečky vznikají hlavně ze snahy o citovou expresi. (Bečka 1992: 143) Přikláníme se přesto k tomu, řadit zejména profesionalismy – charakterizované jako „nespisovné názvy terminologické povahy motivované důvody věcnými“ (ESČ 2002: 405) (např. *šajtle, šourák, narážeka*) – k metaforám lexikálním, jelikož tyto výrazy z pohledu čtenáře fotbalový text nijak neozvlášťňují, naopak jsou dané tematické zcela vlastní (funkce znaku je v tomto případě spíše referenční).

2.7.2 Aktualizační metaforu

Rozlišujeme-li na opačné straně **metaforu aktualizační**, máme na mysli ty případy, kdy obrazné pojmenování má na první pohled estetizující neboli, v duchu jakobsonovské terminologie, poetickou funkci. Označení „aktualizační“ je výhodné zejména proto, že sem můžeme zařadit i jinak oddělované typy lexikálních spojení, jako jsou klišé, frazémy či lidová rčení. Přestože jsou i takováto ustálená sousloví z hlediska systému již mnohdy lexikalizovaná, v kontextu publicistického textu, který zpravuje o sportovní události, se jedná o prvky originální, které text určitým způsobem aktualizují. Vše jsou to totiž prostředky ozvláštnění novinového textu, ať už z perspektivy jejich **aktualizace** (nové, neotřepané obrazy), či **automatizace (novinářská klišé)**. Pokud jde o styl publicistický, pak právě zde dochází k neustálému přelévání těchto dvou charakteristických znaků jazyka novin (viz výše Jazykové prostředky, podkapitola 2.5). Bečka uvádí: „Novinářské metaforu se často

lexikalizují v klišé.“ (Bečka 1992: 149) Někdy se novinářská klišé vydělují jako třetí, přechodová kategorie metafor, čímž se také odliší jejich funkce – tyto prostředky totiž slouží zejména k tomu, aby autorovi textu usnadnily práci. Jejich expresivita se již setřela: „Jako klišé se zpravidla označují obraty již otřelé, jejichž původní osobitá aktualizační hodnota se vytratila a je patrná již jen na formě (většinou to bývá metafora), ale už ne na působivosti, neboť jsou již více méně automatizované.“ (Bečka 1992: 89 ff.) Stejně jako klišé mají i různá frazeologická sousloví původ metaforický: „Výrazová expresivita obrazných frazeologických obrátů, jmenovitě rčení, se lexikalizací sice značně oslabuje, úplně se však neztrácí. Vedle konkretizačního úkolu právě tato doprovodná výrazová expresivita bývá leckdy důvodem k jejich využití.“ (ibid.) Společnou funkcí všech těchto prostředků, stejně jako již výše zmíněných výrazů slangových, je přitáhnout pozornost čtenáře, ve skutečnosti jde tedy spíše než o funkci poetizační o expresivní (emotivní) funkci. Text má za úkol zcela pragmaticky zaujmout příjemce žurnalistického textu o kopané.

Vymezenými skupinami však prochází propustná hranice s přechodnou oblastí, což znamená, že originalita aktualizační metafory se časem vytrácí, metaforický prvek se automatizuje, tj. přechází v klišé, nebo se z něj stává metafora lexikalizovaná. Tento pohyb je typickou vlastností publicistického stylu, o níž se tradičně mluví jako o dynamice mezi aktualizací a automatizací (viz výše).

Formální rozlišení metafor podle substance, činnosti, vlastnosti, determinace činnosti apod., jak se s ním setkáváme např. u Bečky (1992: 143–149), se nám jeví jako neúčelné. Pro kontrastivní zaměření práce se nám zdá podstatnější zjišťovat jednotlivé zdrojové oblasti obrazných pojmenování. Proto nijak neoddělujeme ani jednoslovné a víceslovné podoby metaforických vyjádření. Co se týká personifikace, tu jako zvláštní druh slovesných metafor hodnotí tradiční autoři (viz např. Bečka 1992: 147). I my ji budeme v práci považovat jako projev metaforičnosti textu.

Protože jsme se rozhodli z hlediska široce chápaného pojmu metafor¹⁷ zahrnout sem i jinak oddělované druhy obrazných pojmenování, metonymii (výše jsme se zmiňovali o konceptuální metonymii, která si získává v kognitivním přístupu k jazyku stále větší

¹⁷ Toto globální pojetí připouští mimochodem i Chloupek (teoretik, kterého neřadíme mezi kognitivně zaměřené): „Obrazná vyjádření metaforické povahy, k nimž lze v nejširším pojetí vedle tradičně chápaných metafor zařadit také přirovnání, metonymii, synekdochu, personifikaci aj., plní v publicistickém projevu nejen svou funkci sdělnou, ale poutají čtenářskou pozornost a dodávají jazykovému projevu na živosti a naléhavosti.“ (Chloupek, 1990: 207)

pozornost) a synekdochu, budeme tyto figury rozdělovat jako samostatné kategorie fotbalové metaforičnosti.

2.8 Shrnutí teoretické části

S ohledem na uvedené poznatky lze výběr korpusového materiálu i tématu pro potřeby zkoumání metafor ve srovnávaných jazykových oblastech hodnotit jako velice výhodný ze dvou důvodů.

Za prvé je žurnalistika považována za značně heterogenní žánr, v němž hraje metafora velice důležitou roli (ať již zastupuje funkci informativní, či expresivní), jak upozorňuje např. Bausch: „Entre le groupe des textes informateurs et celui des textes expressifs s’insère le large éventail des genres restants. De ces genres mixtes de combinaisons à intensité différente peut-être extrait le genre journalistique, divisé lui-même en politique, économique, etc. Le type journalistique est composé essentiellement d’une combinaison d’éléments clairement informateurs, mais, en même temps, tout aussi clairement stylistique. La quantité même des métaphores utilisées nous amène désigner la métaphore comme l’un des éléments stylistiques de la langue de la presse d’aujourd’hui.“ (Bausch 1968: 172) Bauschova slova neplatí pro současný jazyk sdělovacích prostředků o nic méně, než tomu bylo před více než čtyřiceti lety.

Nadto je sportovní publicistika natolik specifickou oblastí, že u ní můžeme předpokládat oproti všeobecnému očekávání velmi barvitě a obrazně vyjadřování, které jde ruku v ruce s fotbalovým pojmoslovím, jež je samo o sobě metaforické. V kopané, této nejrozšířenější hře na světě, se totiž neodráží jen metaforika vycházející z lidské tělesnosti, ale její obraznost je založena na mnohem komplexněji chápaném příoměru fotbalu jako metafory lidského bytí, jak o tom výstižně a poutavě hovoří Ramonet: „Le football est plus qu’un sport. Comme le répètent les sociologues, c’est « *un fait social total* ». Il traduit la complexité d’une époque. Séduit par la simplicité de ses règles du jeu. Et parce qu’il sait, comme aucun autre sport, combiner les talents individuels et l’effort collectif.“ Pro zkoumání metafory jsme si téma fotbalu nevybrali náhodně. Ramonet o něm dále tvrdí, že je tato hra vlastně metaforou lidského bytí jako takového: „Il est aussi une métaphore de la condition humaine. De la vie tout court. Où il y a davantage de perdants que de gagnants. Où tout n’est pas héroïsme, ni épopée. Où les plus tenaces ne voient pas forcément leurs efforts récompensés. Où il y a des revers de fortune, des tricheries, des injustices. Et où il faut souvent traverser des moments difficiles.“ (Ramonet 2008: 1)

3 ANALYTICKÁ ČÁST

3.1 Stručná charakteristika zkoumaných textů

Než přikročíme ke konceptuální analýze, je vhodné doplnit obecnou charakteristiku publicistických, resp. žurnalistických textů, z nichž uváděné ukázky excerpujeme. Vzhledem k tomu, že fotbalovou metaforičnost ve vybraných českých a francouzských sdělovacích prostředcích hodnotíme z hlediska kognitivního, je formální oddělování jednotlivých textových rovin problematické. Metaforika se totiž projevuje jak v rovině lexikální, tak syntaktické, někdy dokonce na úrovni celého textu (chceme-li abstrahovat ještě dále, docházíme k tomu, že samo téma i prostředky, jimiž se popisuje, jsou metaforou). Přistoupili jsme tedy k vymezení jedenácti oblastí, odkud se fotbalová metaforika typicky inspiruje. Navíc si všímáme metonymie a synekdochy jakožto prostředků metafoře blízkých. Vypozorované jevy pak komentujeme se zřetelem na komparačně-jazykový aspekt.

Pokud jde o celkovou podobu vybraných vzorků, můžeme je rozdělit podle žánrové charakteristiky na fotbalové reportáže (zastoupené především internetovými on-line reportážemi) a fotbalové komentáře (v původním slova smyslu reflexe daného zápasu, situace hráče či mužstva). Rozdíly vyplývají z povahy obou sdělení: on-line reportáže jsou popisem zápasu v přímém přenosu, kdežto novinový komentář je analytický útvar, často stylisticky propracovanější (to je typické hlavně pro francouzské deníky). Avšak v rámci naší analýzy se k stylistickému hodnocení jednotlivých jazykových projevů nebudeme ubírat, jelikož to vzhledem k popsanému cíli rozboru nepokládáme za relevantní.

3.2 Zdroje metaforizace fotbalové žurnalistiky

V následujících kapitolách určíme největší tematické okruhy metaforizace kopané v českých a francouzských médiích a doprovodíme je komentovanými ukázkami excerpovanými z autentických materiálů. Vymezili jsme tyto zdrojové oblasti:

1. Fotbal je válka
2. Vítězství je moc, prohra je pád
3. Fotbal je víra
4. Fotbal je svátek
5. Fotbal je představení
6. Fotbal je otázka života a smrti
7. Fotbal je umění
8. Fotbal je věda

9. Fotbal je obchod
10. Fotbal je hostina
11. Fotbal a jiné sporty

Pro snazší orientaci v analytické části práce poznamenáváme, že u jednotlivých excerpt neuvádíme odkazy na konkrétní stranu a číslo přílohy, které by podle našeho názoru text zbytečně zatěžovaly. Tyto údaje nahrazujeme tím, že v příloženém korpusu shromážděných článků označujeme sledované oblasti metaforizace fotbalu barevně (potřebné vysvětlivky se nacházejí na začátku přílohy s. 83). Vybrané vzorky prezentujeme v pořadí francouzština (F), čeština (Č), přičemž u každého udáváme zdroj čili název sdělovacího prostředku, z něhož byl úryvek vyňat. V komentářích k daným příkladům zapracováváme vyzorované a graficky zvýrazněné podoby konceptuální metafory přímo do textu, dochází tedy k ohýbání konkrétních výrazů v češtině, avšak francouzské ekvivalenty ponecháváme v kanonickém tvaru (tj. v nominativu, resp. infinitivu).

3.2.1 Fotbal je válka

Tato strukturní metafora je založena na zdrojové oblasti *války* projektované do oblíbeného kolektivního sportu. Je jistě tou nejdůležitější metaforou pro hru, která je vlastně nápodobou pradávných kmenových potřeb válčení pro získání teritoria lepšího pro lov, žití apod.¹⁸ Pro sociology, etnology a psychology zabývající se kopanou představuje **metafora kopané jako války** nejpodstatnější fakt, od něhož se dále odvozují úkoly hráčů (primárně), způsob jejich komentování (sekundárně), ale i chování diváků, resp. fanoušků.¹⁹

Z hlediska jazykového se válečná konceptualizace fotbalu odráží velmi bohatě v obou zkoumaných jazycích. Fotbalová terminologie je prosycena původními pojmy z oblasti *boje* a *vojenství*, v hojné míře se jedná o metafory lexikalizované. Na pojetí fotbalu jako válečného soupeření navazují i novináři, kteří s touto zdrojovou oblastí často pracují, a vytvářejí tak

¹⁸Tento fakt podporuje i Ian Buruma, profesor demokracie a lidských práv z amerického státu New York, který v esejí přetištěném týdeníku *Respekt* cituje slova někdejšího trenéra nizozemské reprezentace, jenž proslul výrokem „fotbal je válka“ (ostatně v ulicích země oslavovalo čerstvé mistry Evropy v roce 1988 údajně víc lidí než konec skutečné války v roce 1945), a Buruma dodává: „I když kopaná nevede k reálnému krveprolití, probouzí silné emoce – primitivní a kmenové – evokující doby, kdy si válečníci nanášeli na tvář barvy, poskakovali při válečných tancích a vřeštěli jako lidoopi. Povaha hry k tomu vybízí: rychlost, kolektivní agrese.“ (Buruma 2010: 70)

¹⁹ Poznamenejme pro zajímavost, že v počátcích masovějšího rozšíření hry je označení diváka jako fanouška vnímáno hanlivě (dokladem toho jsou i narážky na fanouškovství v Poláčkově próze *Muži v ofssidu*).

aktualizační metafory, jež postupem času přecházejí mnohdy v novinářská klišé. Překladatel musí umět tyto případy rozlišovat, což nemusí být pro ty, kteří se pravidelně nesetkávají s touto sférou komunikace vždy úplně jednoduché.

Nyní budeme věnovat pozornost příkladům vyexcerpovaným z původního korpusového materiálu sesbíraných žurnalistických textů.

Fotbalový zápas je pojímán jako **bitva**, **dobývání** pevnosti soupeře (rozumějme stadion spojovaný s určitým klubem či samotné město domácích hráčů). Utkání se v obou jazycích shodně konceptualizuje jako *boj/souboj / le combat*. Povšimněme si zde blízkosti klasické strukturní metafory *spor/argumentace je válka* rozpracované již Lakoffem a Johnsonem. S touto konceptuální metaforou operují nejen novináři, ale i hráči (např. v rozhovorech). Nejedná se však většinou o metafory lexikalizované, nýbrž aktualizační, které dodávají textu na expresivnosti. I když si excerpované ukázky neodpovídají co do obsahu, je zcela zřejmé, že na základě ustálených představových schémat, které si vzájemně korespondují, neznamenal by překlad těchto metaforických pojmenování žádný větší problém:

F: Et confiné l'enjeu de l'affrontement prévu demain après-midi, à Durban, à **un combat** pour la première place et à un test sur la capacité de ces deux prétendants à hausser le ton face à un rival pour le titre mondial. (*L'Equipe*) ; **Le combat** est clairement en train de s'équilibrer. (*football.fr*) ; C'est que Bordeaux avait soif de revanche et de **reconquête** : Lyon n'avait pas été vaincu sur ces terres depuis 1999, année du dernier titre pour les Girondins. (*Le Monde*) ; Alors la cité bourgeoise a oublié l'héritage modéré de Mauriac et de Chaban pour prendre **des accents guerriers** malgré les SMS d'amour (surtout à Yoann Gourcuff) diffusés sur le tableau d'affichage. (*Le Monde*) ; Avec une attention toute particulière pour Karim Benzema, auteur **d'une martiale déclaration** d'avant-match (« Il faudra leur marcher dessus »). (*Le Monde*)

Č: Na každé straně nastoupila v **bitvě** fotbalových gigantů jedna velká česká hvězda. (*Lidové noviny*); „**Dobyli jsme Prahu**. Málokdo nám věřil, ale já věděl, že po třech letošních prohrách v přípravných zápasech nemůžeme prohrát počtvrté,“ dmul se pýchou slovenský kouč Vladimír Weiss. (*Lidové noviny*); „Hráči ovšem **bojovali**, musím jim poděkovat. Škoda že jsme v rozhodujícím okamžiku zaspali, Slováci nás potrestali,“ dodal. (*Lidové noviny*); Z předchozích třiaadvaceti utkání dokázala Příbram desetkrát **vyválčit** bod, jenže zvítězila jen jednou, 3:1. (*Sport*) Na letenském trávníku se odehrával spíš **úporný boj** s častými bolestivými střety. (*Lidové noviny*); Nejsladšího triumfu se dočkali Ioni na podzim, když **vyplenili** AXA Arénu výhrou 4:1. (*Sport*); Německo - Zvládne opět klasickou **bitvu**? (*Fotbal.Sport.cz*)

Soustředme se nejprve na pojmenování hráčů v poli, která většinou vznikla ze sloves označující danou herní (resp. bojovou) akci: *útočit / attaquer, bránit / défendre, střílet / tirer* atd. Jde převážně o metafory lexikalizované, korespondující snad bez výjimky s označením

válečných pozic. Francouzský výraz má v tomto případě obvykle shodně motivovaný český ekvivalent, pro překlad je tedy nutné znát pouze základní fotbalové názvosloví:

útočník (slangově z angličtiny také *forvard*) / **l'attaquant**

F: La puce devenue géant. Tel pourrait être le titre, version fable de La Fontaine, de l'authentique histoire de Lionel Andres Messi, **l'attaquant** vedette du FC Barcelone, [...]. (*Le Monde*) ; C'est l'un des meilleurs **attaquants** au monde. (*L'Equipe*) ; « L'idée, c'était d'abord de bien contrôler **les attaquants** du Nigeria avant de penser à attaquer, explique le Monégasque Park Chu-young. (*L'Equipe*)

Č: Bývalým spoluhráčům, s nimiž ještě před rokem seděl v jedné kabině, nezkazil náladu ani **útočník** Střihavka. (*Lidové noviny*) ; Ve chvíli, kdy už byl mimo hru vystřídán **útočník** Anelka, Mexiko udeřilo. (*Lidové noviny*) ; Zkušený **útočník** si připsal celkově jedenáctou trefu v historii světových šampionátů a ze srdce se mu odvalil převeliký balvan. (*Sport*)

Podle zvolené sestavy může mužstvo hrát i s vysunutým útočníkem, tzv. **útočným hrotem** / **l'avant-centre**:

F: A peine entré en jeu, à la 69e minute, **l'avant-centre** toulousain s'est attaqué au but défendu par Zydrunas Karčemarskas. (*Le Monde*)

Od hráčského rozestavení se většinou odvíjí *taktika* mužstva, kterou obstarává určitá část týmu speciálně připravovaná na *útočnou*, resp. *obrannou fázi* hry. Výraz také souhrnně označuje posty se stejným zaměřením – **útok** / **l'attaque**:

F: Avisé du cas Civelli, on a cru un temps que **l'attaque** phocéenne allait elle aussi être modifiée à la dernière minute. (*Le Monde*) ; Nilmar est très mobile sur **le front de l'attaque brésilienne**. (*football.fr*)

Pro pojmenování herní činnosti se užívá shodného označení **útok** / **l'attaque**, v češtině nacházíme i přímo francouzskou přejímku *atak* a užívá se též přejatého výrazu **ofenziva** / **l'offensive**, či dokonce bojového pojmu *zteč* / *l'assaut*:

F: Le Portugal encore **à l'attaque** et voici un centre dosé pour la tête en pleine course et au point de penalty de la part de Tiago. (*football.fr*) Nouvelle **offensive** des hommes de Capello. (*football.fr*) ; Les joueurs de la Seleção das Quinas ont parfaitement résisté **aux assauts** adverses. (*football.fr*) **Offensive** portugaise avec ce bon ballon de Coentrão qui donne côté droit vers Tiago pour une frappe puissante du droit décochée de vingt mètres. (*football.fr*) ; **Les attaques** se multiplient tandis que le Portugal est recroquevillé devant sa surface. (*football.fr*)

Č: Další z neúspěšných anglických **útoků**. (*Fotbal.Sport.cz*) ; Hned první **atak** zavláhl gólem. (*Lidové noviny*) ; Němcům se nedaří **založit útok**, dopředu tak můžou Angličané. (*Fotbal.Sport.cz*) ; Ačkoliv Domenech pod tlakem veřejnosti postavil do základní sestavy Florenta Maloudu z Chelsea (na lavičce opět zůstal Thierry Henry), **v ofenzivě** byl jeho tým zoufale nenápaditý. (*Lidové noviny*)

Tým může zahájit v příhodném okamžiku **protiútok** / **la contre-attaque** (neboli **la contre-offensive**) (z angličtiny též tzv. *break* či počeštěně *brejk*), vidíme to na ukázkách zachycujících tuto konceptuální metaforu v rozmanitých syntaktických funkcích:

F: **La contre-attaque** espagnole emmenée par Iniesta qui décale Ramos côté droit. (*football.fr*) ; Attention aux Allemands toutefois, qui ont toute la liberté pour **partir en contre-attaque**. (*football.fr*)

Č: Němci předvedli **bleskový protiútok** a mají opět dvougólový náskok! (*Fotbal.Sport.cz*); Hned **z protiútoku** se sám na bránu řítí Simao, ale u míče byl rychleji Casillas a odkopl ho. (*Fotbal.Sport.cz*)

Hráčem, který má za úkol zabránit útočné činnosti soupeře a vstřelení gólu, je **obránce** (z angličtiny též *bek*, popř. *zadák*) / **le défenseur**:

F: Sur un centre de Gerrard depuis la droite, **le défenseur** de West Ham est lâché par Boateng et devance la sortie approximative de Neuer pour expédier le cuir dans le but. (*football.fr*) ; **Le défenseur** espagnol esquisse d'ailleurs un sourire. (*football.fr*)

Č: „Když to slyšíme, tak nás to ještě víc motivuje,“ odvětil Gerard Pique, **obránce** Barcelony. (*Sport*) Největší neplechu dělal obranné linii favorita levý **zadák** Carlos Salcido. (*Lidové noviny*); Levý **bek** Abidal pozdě pochopil, že ofsajd vypadá jinak, a útočníka už nedohnal. (*Lidové noviny*)

Analogicky se souboru hráčů, kteří mají na starosti obranu celku, říká **obrana** (užívá se i výpůjčka **defenziva**) / **la défense**:

F: Les Mexicains ont fait souffrir les Bleus avec **leur fausse défense** à quatre, la position très haute de Salcido, et assez de maîtrise technique pour se donner le temps d'attendre le bon appel dans le dos de **la défense** française. (*L'Equipe*) ; Rooney est toujours bien muselé par la **défense** allemande. (*football.fr*) ; **La défense** portugaise est bien en place et ne laisse plus rien passer. (*football.fr*)

Č: Domácí **obranu** až na jednu situaci pořádně neprověřila. (*Lidové noviny*); Almeida pořádně provětral španělskou **obranu** a Puyol si málem srazil míč do vlastní sítě! (*Fotbal.Sport.cz*); Ronaldův centr španělská **obrana** odvrací. (*Fotbal.Sport.cz*); Centr z pravé strany do anglického vápna, **defenziva** Albionu si poradila. (*Fotbal.Sport.cz*); Brazilci opět na válečné výpravě, ale zatím ne a ne přelstít portugalskou **obranu**. (*Fotbal.Sport.cz*); Portugalsko se **ubránilo**. (*Fotbal.Sport.cz*)

Poslední citace ukazuje, že pro uvedení herní činnosti se v tomto případě volí spíše slovesné vyjádření (čeština má výhodu možnosti dokonavého slovesa). Zapojením slovesného výrazu navíc čeština vytvořila synekdochu (část, tj. reprezentační fotbalové mužstvo Portugalska, se zaměnila za celek – tedy celou zem), jak je tomu ostatně i u mnohých dalších citovaných ukázek (k tomu podrobněji viz podkapitola 3.4).

Francouzský výraz **le milieu de terrain** evokuje *střed pole/střed hřiště* (ve francouzském korpusu se objevují shodně obě varianty *le milieu du terrain*, *le milieu de terrain*), ale vztahuje se i k hráči, resp. skupině hráčů vytvářejících spojení mezi obranou a útokem. Český termín **záloha** svědčí znovu o propojení sportovního názvosloví s vojenskou sférou. Dnes se však správně v české fotbalové terminologii hovoří o *střední řadě hráčů* (obdobně jako o *útočné*, popř. *obrané řadě*). Stejně tak **záložník** byl nahrazen pojmem

středopolař (přesto se dál hojně setkáváme se *záložníkem*). Ve francouzštině se užívá domácího ekvivalentu **le milieu de terrain** (ve francouzském označení vidíme totožnou motivaci jako u novějšího českého názvu), zkráceně též *le milieu*. Řidčeji se můžeme setkat rovněž s *le demi*.

F: Sortie de Pepe, encore juste physiquement, remplacé par Pedro Mendes, **le milieu de terrain** du Sporting. (*football.fr*) ; La frappe du **milieu** de Chelsea est repoussée par le mur allemand. (*football.fr*) ; C'est un **milieu** « box to box », le Frank Lampard américain. (*L'Equipe*) ; Il cède sa place à Ramires, **le milieu offensif** du Benfica Lisbonne. (*football.fr*) ;

Les autres joueurs se sont contentés du minimum syndical : un salut rapide de la main, esquissé depuis **le milieu du terrain**, à bonne distance des supporters français. (*Le Monde*) Voilà l'aveu en forme d'hommage de Vicente Del Bosque **au milieu de terrain** du FC Barcelone, titularisé lors des deux premiers matches de la Roja. (*L'Equipe*)

Č: Slavistická **záloha** proto přelstila protivníka jen jednou. (*Lidové noviny*); Německému **záložníkovi** střela vůbec nesesla. (*Fotbal.Sport.cz*); Za celý zápas si větší šanci vytvořil jen ve 33. minutě anglický **záložník** Frank Lampard, ale jeho ránu levačkou zneškodnil brankář Alžírsko Mbuhli. (*Lidové noviny*); Jak by to vypadalo, kdyby **záložník** Hamburku častěji střílel, se ukázalo dvacet minut před koncem. (*Lidové noviny*)

Ted' měl dostatek prostoru Ronaldu, přihrával **do středu hřiště** a další následná přihrávka nebyla přesná. (*Fotbal.Sport.cz*);

Do pojmenování jednotlivých hráčů se částečně promítá také vojenský systém hodnotí a funkcí. Znovu se jedná převážně o metafory lexikalizované. Každé fotbalové mužstvo má svého **kapitána / le capitaine**:

F: [...] puis Carles Puyol, l'infatigable **capitaine** barcelonais, a tendu ses bras vers l'objet que se disputent chaque année les meilleures équipes du Vieux Continent. (*Le Monde*) ; Selon plusieurs témoignages, Tiago a versé quelques larmes en donnant l'accolade à **son capitaine**. (*L'Equipe*)

Č: **Kapitán** královského klubu ze španělské metropole Raúl navíc připojil [...]. (*Sport*); „Na hře se projevilo, že oba týmy byly už prakticky kvalifikované,“ nevymlouval se **kapitán** Brazílie Lúcio. (*Lidové noviny*); Steve Gerrard vletěl do vápna jako blesk, vystřelil k pravé tyči a skvělým zákrokem se prezentoval Neuer, který pokus anglického **kapitána** vyškrábl mimo nebezpečí. (*Fotbal.Sport.cz*)

Fotbalistovi, jemuž se daří často dávat góly, se říká **kanonýr / le canonnier**. Ale např. ani francouzský výkladový slovník *Trésor de la langue française informatisé* nezachycuje jiný než původní význam pojmu z vojenské sféry: „Celui qui est chargé de servir le canon dans l'artillerie de terre ou de marine.“ Přesto je takové označení v kontextu kopané vžité (existuje i elitní skupina střelců zvaná Klub ligových kanonýrů) a užívá se ho v obou jazycích:

F: Les Blaugrana ont retourné le cours de la rencontre à la 10e minute, ouvrant le score grâce au Camerounais Samuel Eto'o, l'un des trois **canonniers** maison (avec l'Argentin Lionel Messi et le Français

Thierry Henry). (*Le Monde*); Face à la Nouvelle-Zélande, l'association en seconde période **du canonnier** d'Udine, Antonio Di Natale, meilleur buteur du championnat italien [...]. (*Le Monde*)

Č: Souboj hvězd: Wayne Rooney vs. Miroslav Klose Dva elitní **kanonýři** proti sobě. (*Fotbal.Sport.cz*); Bezradný byl i výkon **kanonýra** Manchesteru United Wayna Rooneyho, který je stále největším zklamáním afrického turnaje. (*Lidové noviny*); Počkal si na přihrávku přesně na hranici ofsajdu a proti bezmocnému Buffonovi potom osvědčil **kanonýrské** vlohy. (*Lidové noviny*)

Čeština v uvedené ukázce vytvořila relační adjektivum k danému substantivu (francouzština by v takovém případě sáhla k předložce *de* vyjadřující stejný vztah).

Pověstnému střelci gólů se pak expresivně říká **zabiják/snajper**, což je ale metafora aktualizační. Ve francouzských textech jsme bohužel žádný podobný výraz nenašli:

Č: „Vyhrajeme 1:0 a to nám bude stačit,“ kontroval z Katalánska Samuel Eto’o, kamerunský „**zabiják**“ Barcelony. (*Sport*)

Autor této aktualizační metafory naznačuje to, že si je vědom expresivnosti výrazu, a doplňuje ho uvozovkami, což je signál i pro potenciálního překladatele takového textu.

Starší hráč je nazýván obdobně jako válečný vyloučenec **veterán / le vétéran** (tento výraz se ostatně ujal i v jiných sportovních a dalších oblastech, jde tedy o metaforu lexikalizovanou).

F: A 35 ans, **le vétéran** gallois fêtait sa 800e sélection sous le maillot rouge. ; A sa place, c'est un autre **vétéran** (34 ans) qui a débarqué, Sylvain Wiltord donc, tricard à Rennes. (*Le Monde*)

Č: První přišla v 54. minutě, Maloudův pokus do středu branky **veterán** Pérez bez většího vypětí vytáhl nad břevno. (*Lidové noviny*)

Naopak hráč, který nově přišel do fotbalového klubu, se nazývá ve francouzštině **la recrue**. Užívá se tedy výrazu, jakým se ve vojenské terminologii označuje česky *branec*, z francouzštiny též *rekrut*. V češtině se setkáváme spíše s *nováčkem*, který na první pohled ztrácí vojenskou metaforičnost, vhodným překladem může být v určitém kontextu vespolečné (a opět metaforické) jméno *posila*, jinde by ale mohlo způsobit významový posun (směrem k pozitivnějšímu vyznění):

F: « Nous avons l'opportunité de le prendre pour six mois, a déclaré Gerets lors de la présentation de **la recrue**. » (*Le Monde*)

Č: Třetí branku přidal **nováček** v týmu Thomas Müller, čtvrtou minutu po vystřídání Cacau. (*Sport*)

Sám trenér je pak opisem označován za **taktika** nebo **stratéga / le tacticien/le stratège**, který stanovuje způsob hry (neboli *taktiku / la tactique*) svého celku před utkáním, ale také širší *strategii / la stratégie*, čili koncepci hry. Všechny termíny čerpají ze zdrojové oblasti *války a boje* a analogií se postupem času přenesly i do dalších sfér lidského života.

F: [...] **le tacticien** flamand avait inscrit comme titulaire sur la feuille de match le défenseur Renato Civelli [...]. (*Le Monde*) ; En réalité, l'ex-capitaine de la « Dream Team » – l'équipe barcelonaise qui a cumulé les succès entre 1988 et 1996, sous l'ère **du stratège** néerlandais Johan Cruyff – a vécu à Stamford Bridge l'une des soirées les plus éprouvantes de sa jeune carrière d'entraîneur. (*Le Monde*)

Č: Nizozemský **stratég** neplánuje, že dnes nechá českého reprezentanta odpočinout. (*Sport*); Jeho protějšek Miroslav Koubek, **stratég** fotbalistů Čáslavi, takové emoce nechápe. (*Sport*); [...] připustil portugalský kouč Carlos Queiroz, že **defenzivní taktika** byla jeho záměrem. (*Lidové noviny*)

Mužstvo je ve značně expresivním vyznění ztotožňováno s nepřemožitelnou **armádou** (k čemuž v prvním příkladu z francouzštiny přispívá španělská výpůjčka zapojená v kontextu barcelonského klubu):

F: Au nom de la diversité culturelle, beaucoup d'espoirs s'étaient portés sur la supposée invincible **Armada** de Barcelone. (*Le Monde*) ; Le buteur néerlandais veut porter l'**armada** orange jusqu'au titre et devenir l'une des stars de ce Mondial. (*L'Equipe*)

Na českých excerptech lze rovněž ilustrovat, jak se sportovní žurnalisté rádi uchylují k expresivnímu působení textu, tentokrát pomocí aktualizací metafor s lexikálním základem *střílet*:

Č: V odvetě osmifinále fotbalové Ligy mistrů **rozstřílela** Barcelona na domácí půdě francouzský Olympique Lyon 5:2. (*Lidové noviny*); Ti totiž včera potvrdili roli favorita a Chile **přestříleli** 3:0. (*Lidové noviny*) Důležitým krokem však bylo **rozstřílení** KLDR v poměru 7:0, což dává evropskému týmu takřka jistý postup i v případě prohry nějakým rozumným rozdílem. (*Fotbal.Sport.cz*)

V kopané se metafora **střílení** vyskytuje vůbec často, ostatně samotná podstata hry je založena na **střílení branek**, hráči, který je dává, se říká **střelec**. Čeština umožňuje pracovat s dalšími odvozeninami (mužstvo *rozstřílelo* svého protivníka, jiný tým si *vystřílel* vítězství atp.). Novináři se tak nabízí možnost operovat s aktualizovanými metaforami, které se inspirují lexikalizovanými pojmovými metaforami čerpajícími ze zdrojové oblasti *boje a války*. Na rozdíl od češtiny má ovšem francouzština zvláštní fotbalové označení pro střelce branek – **le buteur** (od *le but* = *gól*, *branka*).

F: Klose est alerté au loin mais **le buteur** du Bayern est signalé hors-jeu. (*football.fr*) ; Et une autre recrue prometteuse, le Toulousain Pierre-André Gignac, meilleur **buteur** de la Ligue 1, souffre d'une lésion musculaire. (*Le Monde*)

Č: A posledním střídajícím je Mario Gomez, který nahradí **střelce** první německé branky Miroslava Kloseho. (*Fotbal.Sport.cz*); V týmu domácích zase může na hřiště vyběhnout kanonýr Miloslav Strnad, který s devíti brankami stále zůstává nejlepším **střelcem** Čáslavi. (*Sport*)

Pro **střelu** jako takovou se ve francouzštině užívá pojmu **la frappe**, popřípadě **le tir**.

F: Bien qu'incapables de cadrer le moindre tir pendant la rencontre, les Espagnols ont trouvé le chemin des filets sur **une frappe** d'Andres Iniesta à la 93e minute. (*Le Monde*) ; David Villa se réveille et **décoche une merveille de frappe** enroulée du droit de l'entrée de la surface portugaise. (*football.fr*) ; L'avant-centre rate ensuite **son tir**. (*football.fr*)

Č: Müller se vydal středem hřiště vstříc anglické bráně a zpoza vápna **vyslal nebezpečnou střelu** směr James [...]. (*Fotbal.Sport.cz*); Ronaldo svou **střelu poslal** mimo. (*Fotbal.Sport.cz*) Ronaldo to samozřejmě opět zkusil střelecky a znovu to nebyla moc povedená **střela**. (*Fotbal.Sport.cz*)

Ve francouzských sdělovacích prostředcích se často v souvislosti se střelením míče objevuje lexikální spojení *décocher un missile*, které bychom do češtiny převedli neutrálnějším frazémem *poslat střelu/ránu*. Jak ale pozorujeme, konceptualizace druhu odkopu míče podle typu střely (*řízená střela / le missile; dělová rána/dělovka / la frappe canon*) je v obou jazycích vypovídající (a z hlediska pojmenování také samozřejmě výhodná):

F: Le latéral vient fixer Coentrão, le crochette et **décoche un missile** croisé du gauche qu'Eduardo détourne des deux mains au ras du sol, sauvant son équipe d'un second but annoncé ! (*football.fr*) ; A vingt deux mètres, le futur attaquant barcelonais **décoche un missile** du droit qui file vers la lucarne droite de la cage d'un Eduardo lui aussi en grande forme et qui détourne des deux mains ! (*football.fr*)

Č: Pak to však přišlo, běžela jedenáctá minuta prvního prodloužení a Hurst **poslal svoji střelu** do břevna, od toho se míč odrazil zdánlivě za čáru. (*Fotbal.Sport.cz*); Jediným příjemným momentem byla pro fanoušky **dalekonosná dělovka** Cristiana Ronalda hned z počátku utkání. (*Lidové noviny*); Bastosův dalekonosný projektil, ovšem hodně hodně nepřesný. (*Fotbal.Sport.cz*)

Občas má tým možnost oplatit soupeři porážku v *odvetném utkání*, **odvetě / la revanche** (analogicky k oplácení válečných porážek známému z historie). V českých médiích se hojně objevuje i expresivnější *msta*:

F: Mieux le score vierge obtenu offre aux Londoniens la possibilité d'**une revanche** sur Manchester. (*Le Monde*)

Č: V neděli je na programu **odveta**. Ideální příležitost pro **pomstu**. (*Sport*); V **odvetě** vyřadili po výsledku 2:0 Inter Milán. (*Lidové noviny*); Němci se v nadsázce **pomstili** za čtyři roky starou prohru ve finále. (*Fotbal.Sport.cz*)

Soupeřící týmy mezi sebou na hřišti svádějí boj o **územní převahu**:

Č: Provedli jsme nějaké změny v sestavě, ale přes zlepšenou hru a **územní převahu** jsme se střelecky neprosadili,“ konstatoval kouč Pražanů Karel Jarolím. (*Lidové noviny*)

Trenérova herní strategie může občas připomínat **zákopovou válku / la guerre de tranchées** založenou na precizně zformovaném **obranném valu**:

F: L'entraîneur des « Blues » ne pourra se contenter, comme à l'aller (0-0), d'**une guerre de tranchées** à Stamford Bridge. (*Le Monde*)

Č: Portugalsko se zatím marně snaží dostat přes **obraný val** Španělska. (*Fotbal.Sport.cz*)

3.2.2 Vítězství je moc, prohra je pád

Podle teorie konceptuální metafory, kterou jako první začali rozpracovávat Lakoff a Johnson, rozlišujeme tři základní typy metafor: metafory strukturní, orientační a ontologické, jak jsme o tom podrobněji pojednali v teoretické části práce (viz podkapitola 2.5.2). Uvedená metafora „*vítězství je moc*“ spadá do oblasti metafor orientačních, které v lidském jazyce vytvářejí celé systémy obrazů založených na orientaci lidského těla v prostoru, na naší fyzické zkušenosti. V tomto případě jde o opozici *nahoře – dole* a *vpředu – vzadu*. Vítězství, úspěch je nahoře, zatímco porážka je spojená s pádem, sestupem. Nejen že se v obou jazycích výrazy spojené s vítězstvím realizují pomocí přípon *nad-* (ve francouzštině z lat. *superus* v podobě *supra-*apod.), ale vítězství se dále metaforizuje jako *moc* či *nadvláda*. Hranice mezi metaforou lexikalizovanou a aktualizační je zde velmi tenká. Překladatel však o těchto metaforách snad ani neuvažuje, neboť vycházejí natolik ze společné lidské přirozenosti, že obtíže představují jen v jistých případech.

F: Les Diables rouges du Nord devront d'abord confirmer **la supériorité** qu'ils ont affichée jeudi 30 avril face à d'autres Londoniens, ceux d'Arsenal. (*Le Monde*); La **suprématie** de Manchester. (*Le Monde*)

Č: Ve smělém plánu, jehož cílem je **znovuovládnutí** milionové soutěže, se jim budou snažit zabránit dva španělské, jeden portugalský a německý klub. (*Lidové noviny*)

Přímo předložková vazba substantiva *vítězství/výhra nad někým / victoire sur quelqu'un* odkazuje k vítězi jako k tomu, kdo pokořuje protivníka:

F: A part **une victoire sur** les Serbes (2-1), les Français ont enchaîné une série de prestations inquiétantes [...]. (*Le Monde*); **La victoire** de l'Uruguay **sur** le Mexique (1-0) montre que l'une des deux conditions d'un miracle pouvait être remplie. (*L'Equipe*)

Č: Fotbalisté Manchesteru United slavili **vítězství nad** Interem Milán. (*Lidové noviny*)

Za pozornost stojí francouzské sloveso **surclasser**, založené na stejném principu směru *nahoru* (*sur-*), zatímco z českého převodu uvedeného výrazu není tato motivace patrná (*porazit rozdílem třídy, porazit o třídu*). V českých novinách najdeme naopak spíše antonymum **deklasovat**, utvořené ze stejného latinského základu:

F: On se doutait moins que les Catalans seraient capables de **surclasser** une équipe anglaise dans un registre pourtant « so British » : le réalisme. (*Le Monde*)

Č: V podobně příjemné pozici je i Barcelona. Ta v souboji dvou týmů s nejlepší ofenzívou v soutěži **deklasovala** Bayern Mnichov 4:0 a čtvrtfinálová odveta v Německu tak bude nejspíš už jen formalitou. (*Lidové noviny*)

Vedle směru *nahoru* se v pozitivním smyslu uplatňuje i pozice *vpředu* konotovaná s vedením, vedoucím umístěním. Věrně se odráží v dnes velmi módním anglicismu *leader* (v původním smyslu „vůdce“), který pronikl do obou jazyků. Kromě počestného výrazu *lídr*, čeština zůstala v další vybrané ukázce u domácího vyjádření pomocí nevlastní předložky, které se opět váže s pozicí *vpředu* vnímanou v naší kultuře pozitivně.

F: C'est que le tenant du titre européen, actuel **leader** du championnat d'Angleterre [...]. (*Le Monde*); Paris Saint-Germain n'est plus qu'à un point **du leader**. (*Le Monde*)

Č: Při prohře s Japonskem kanonýr Interu Milán nepřesvědčil, že je správným **lídrem**. (*Lidové noviny*); I přesto má obhájce titulu **v čele** tabulky stále výrazný dvanáctibodový odstup [...]. (*Lidové noviny*);

Určitým pohybem *vpřed* se v kopané konceptualizuje také **postup** (v tabulce, v rámci vícekolové soutěže apod.). Ve francouzštině je nutné postupu **dosáhnout** / **atteindre**:

F: « Nous allons travailler encore plus dur pour **atteindre** les demi-finales. » (*L'Equipe*)

Č: **Postup** tak místo Nedvěda slavil jeho krajan v brance Chelsea Petr Čech, české hvězdě Juventusu zbyly jen oči pro pláč. (*Lidové noviny*); Naše týmová reputace bude v tomto utkání v sázce, stejně jako naše finálová pozice ve skupině, ale důležitější je, že máme dobrou **výchozí pozici pro postup do** osmifinále. (*Fotbal.Sport.cz*)

S orientací *nahoru* se opět vážou slovesa jako *vyhoupnout se* / *se hisser* (na lepší místo např. ve skupině týmů):

F: Ce deuxième succès en une semaine **hisse** les hommes de Raymond Domenech à la deuxième place de leur groupe, deux points derrière la Serbie. (*Le Monde*)

Vítězný klub či úspěšná země pak dané soutěži **dominují** / **dominer** dané soutěži. V následujícím případě se opět projevila obecně uvažovaná inklinace češtiny ke slovesnému vyjádření na rozdíl od francouzštiny, která častěji upřednostňuje formulaci pomocí jména. To ovšem není pravidlem, jak vzápětí demonstrujeme na více méně synonymickém významu lexikalizované metafory konceptualizující směr *vpředu*: **vést** / **mener**):

F: Les Mancuniens ont été chichement récompensés de leur spectaculaire **domination**. (*Le Monde*); Souvenir d'une finale **dominée** de la tête et des épaules par les Espagnols. (*Le Monde*)

Č: Liverpool, Arsenal, Chelsea a hlavně Manchester United tak znovu vysílají do světa varovnou zprávu – anglický fotbal jasně **dominuje**. (*Lidové noviny*)

F: Et la Nationalmannschaft **mène** au point avec 2 victoires, pour un nul et une défaite. (*football.fr*); **Menés** 2-0, les Anglais sont donc complètement revenus dans la partie et auraient mérité d'égaliser. (*football.fr*)

Č: Němci **se dostali do vedení** díky Brehmemu, vyrovnání zařídil excelentní střelec Lineker. (*Fotbal.Sport.cz*); V páté minutě nastavení **se dostala** Bohemka **do vedení**. (*Sport*); V případě udržení stoprocentní bodové bilance na vlastní půdě totiž **povedou** ligu po tomto kole minimálně o třináct bodů, před Spartou pak o čtrnáct. (*Sport*)

Ve francouzštině čteme v tisku v souvislosti s dosažením nejvyšší ligové příčky o **dosažení vrcholu / aborder le sommet**:

F: Pep Guardiola n'allait-il pas, à l'instar de son maître à penser, le Néerlandais Johan Cruyff, entraîneur mythique du Barça de 1988 à 1996, **aborder ce sommet** de la Liga avec une tactique prudente ? (*Le Monde*)

Obdobný princip konceptualizace kladného posunu směrem *nahoru* se uplatnil i ve francouzském obratu *repandre la tête*. Do češtiny by se tento frazém mohl převést jako *vrátit se do čela, znovu se ujmout vedení* – tedy konceptualizací směru *vpředu*, o níž jsme hovořili výše (v českém paralelním excerptu tento jev ozřejmuje navíc to, že se daný střelec do čela nevrací, ale *posunuje* – což je samozřejmě jen shoda reálných okolností, avšak i francouzština následně zapojuje předložku *před / devant*). Je pozoruhodné, jak každý jazyk vybral pro označení první příčky část lidského těla *hlavu*, ale francouzština pracuje s orgánem jako celkem (tím zachovává její přirozené umístění *nahore*), zatímco v češtině se operuje s jeho částí – *čelem*, které si spojujeme s orientací *vpředu*:

F: Cette victoire a permis à André-Pierre Gignac de **repandre la tête** du classement des buteurs avec seize réalisations, dans son duel à distance avec le Parisien Guillaume Hoarau. (*Le Monde*) ; Le Brésil **fini donc en tête du groupe G**, devant le Portugal. (*football.fr*)

Č: Čtvrtým gólem **se** sice Róbert Vittek **posunul do čela** nejlepších střelců šampionátu, jenže primát nejspíš nezíská. (*Lidové noviny*)

Opakem výhry je porážka jazykově realizovaná prostřednictvím konceptuální metafor *poklesu, sestupu, pádu* – směr dolů je z lidské tělesné přirozenosti chápán negativně. Jeden z českých titulků hlásá senzační prohru pražského klubu. Na emotivnosti přidává podnadpis využívající stejně motivovaného frazému.

Č: Slavia **padla** po dvaceti zápasech. **Na kolena ji srazila** střela střídajícího Kobylíka. (*Lidové noviny*); Barcelona se poučila z úvodního duelu ve Francii a doma Lyon **položila na lopatky** už v polovině první půle. (*Lidové noviny*)

Mužstvo, které soupeři **podlehlo / être vaincu/battu**, je protivníkem **poníženo / être humilié, poraženo / être battu/écrasé** (povšimněme si znovu motivačních rysů těchto sloves, která spolu pojí pozice *dole*):

F: « On est tombé sur une grande équipe de Barcelone, très difficile à **battre**. » (*Le Monde*) ; Torturée par le Mexique après avoir été incapable de **battre** l'Uruguay (0-0), elle a toutes les chances d'être à Paris dans moins d'une semaine. (*L'Equipe*)

Č: „Pokud chtějí v Lize mistrů vyhrát, musí **porazit** ty nejlepší v Evropě.“ (*Lidové noviny*); Němci museli v posledním utkání nutně **porazit** Ghanu, mladý celek se s tím však vypořádal a Ghanu **porazil** 0:1 a shrábl i první místo ve skupině. (*Fotbal.Sport.cz*)

F: Sans doute que Pep Guardiola n'avait pas planifié une telle **humiliation de l'adversaire** – dans le jeu comme au tableau d'affichage –, mais il s'est toujours insurgé contre les calculs mesquins qu'on lui prêtait. (*Le Monde*) ; « Si on avait été **humiliés** par toutes les équipes, on n'aurait pas dit qu'on pouvait passer. » (*L'Equipe*)

Č: Šestého května 2000 vyhráli Letenští ve slavném derby 5:1 a mezi **poníženými protivníky** nespoutaně slavili titul. (*Sport*); Na tehdejší **ponížení** nerad vzpomíná tehdejší kouč Slavie František Cipro, který si prošel „uličkou hanby“. (*Sport*)

F: Après **avoir écrasé** le Real (6-2), les Barcelonais devront marquer à Chelsea, mercredi 6 mai, pour atteindre la finale de la Ligue des champions. (*Le Monde*)

Č: Tehdy Jarolímovi svěřenci **porazili rivala** 4:1. (*Sport*)

F: **Battus** par l'Afrique du Sud (1-2) après avoir joué plus d'une heure à dix après l'expulsion de Gourcuff, les Bleus du scandale ne méritaient pas de réussir leur sortie. (*L'Equipe*)

Č: Manchester začal ještě aktivněji než na San Siru a hosté tlaku záhy **podlehli**. (*Lidové noviny*)

Zůstaneme-li u sloves, jež v rámci metafor zaujímají zvláštní postavení, tak i v tomto ohledu se silně projevuje metaforika *zápasu a boje*, do níž se ovšem promítá konceptualizace lidské tělesnosti. Fotbalisté se na hrací ploše **střetávají** (s protivníky) / **s'affronter**. Setkat se však můžeme i s obdobně tělesně konceptualizovaným výrazem z latiny *konfrontovat / confronter* (popř. odvozeným substantivem *konfrontace / la confrontation*), kterým se však bojová metaforika oslabuje, neboť slovo náleží spíše do sféry odborného jazyka, nicméně expresivní použití tohoto obratu zůstává.

F: Le 15 mai, sur la pelouse de Wembley, Chelsea et Portsmouth **s'affrontent** en finale de la Coupe d'Angleterre. (*Le Monde*) ; La Roja est qualifiée pour les quarts de finale et **affrontera** donc le Paraguay, vainqueur du Japon. (*football.fr*)

Č: V Moskvě **se střetla** právě londýnská Chelsea s Manchesterem United a utkání rozhodly až pokutové kopy. (*Lidové noviny*); Nejen on se těší na **konfrontaci** Barcelony s anglickou šlechtou. (*Sport*)

Ve francouzštině (stejně jako v češtině) se projevuje orientační metafora založená na naší fyzické zkušenosti v konceptualizaci slovesa *čelit* (*postavit se čelem* k něčemu atd.) ve formě nevlastní předložky *čelem k / face à* (uvedená francouzská ukázka pracuje s pojetím soupeřova celku jako celé země prostřednictvím synekdochy – viz podkapitola 3.4):

F: Qu'il est précieux le but marqué par Franck Ribéry **face** à la Lituanie, samedi 28 mars, sur le terrain bosselé de Kaunas, la deuxième ville de la république balte. (*Le Monde*)

Č: Petr Čech, který **čelil** celkem šesti střelám na branku, neměl příliš práce, přesto se nevyvaroval nejistého zákroku. (*Lidové noviny*)

Na obdobném principu funguje též ve fotbalové žurnalistice často užívaný obrat *prosadit se proti/vůči / s'imposer contre/face à*:

F: Comme samedi 28 mars à Kaunas, lors du match aller, les Bleus ont eu toutes les peines du monde à **s'imposer**, mercredi 1er avril, au Stade de France (1-0), **face à** une modeste sélection lituanienne [...]. (*Le Monde*) ; « Que vous a-t-il manqué **face aux** États-Unis ? » (*L'Equipe*)

Č: Dvakrát **se** Letenští **prosadili proti** děravé obraně Brna, jednou proti Žižkovu a s Libercem. (*Sport*); Ronaldo byl **proti** přesile, ale nakonec se málem dokázal **prosadit**. (*Fotbal.Sport.cz*)

Oproti *vítězství* má *porážka* odlišnou předložkovou vazbu, která si v obou jazycích částečně odpovídá: *porážka s/proti / la défaite contre/face à*:

F: [...] **défaite contre** l'Autriche (3-1), lors du premier match de qualification en septembre 2008; déception **face à** la Roumanie (2-2) en octobre [...] (*Le Monde*) ; À présent que l'on sait, au bout de **cette défaite affligeante face au** Mexique (0-2), il ne reste que le malaise dû à l'éclatement de la vérité : cette équipe de France n'a rien dans les jambes, pas grand-chose dans le ventre, et pour la tête, on évitera de se prononcer. (*L'Equipe*)

Č: Cestu slovenských fotbalistů mistrovstvím světa ukončila v osmifinále **porážka** 1:2 s Nizozemci. (*Lidové noviny*); **Porážka se** Švýcarskem 0:1 hlavnímu favoritovi pořádně zkomplikovala život. (*Lidové noviny*)

V obou jazycích se setkáváme s konceptualizací směru *ven* ve smyslu **vyřazení / l'élimination**:

F: Le Barça **élimine** Chelsea in extremis. (*Le Monde*) ; Si l'équipe de France n'est pas encore **éliminée**, sa survie tient à un fil, qui peut donner envie de la pendre. (*L'Equipe*) ; On a produit du jeu, on a montré une belle image du football algérien, mais **on sort** quand même avec trois matches sans but. (*L'Equipe*)

Č: Vedle obhájce titulu si zajistily účast mezi elitní osmičkou také Barcelona a Porto, které **vyřadilo** Atletiko Madrid s Tomášem Ujfalušim. (*Lidové noviny*); Ve španělské lize má šestibodový náskok a v Lize mistrů **vyřadila** Lyon. (*Lidové noviny*)

Součástí výhry je i ve fotbale určitý zisk – v podobě bodů, ocenění nebo peněz. Soutěž se tak proměňuje nejčastěji v cestu za titulem, kde je ocenění metaforicky propojováno s *honbou za trofejí* (zde je patrná zdrojová oblast *lovu*) či *válečným tažením* (znovu se vracíme k výchozí metafoře *fotbal je válka*). Jev je možné pozorovat v obou jazycích, jak dokládají následující paralelní ukázky:

F: C'est que **le tenant du titre** européen, actuel leader du championnat d'Angleterre [...]. (*Le Monde*)

Č: I přesto má **obhájce titulu** v čele tabulky stále výrazný dvanáctibodový odstup [...]. (*Lidové noviny*)

F: Vainqueurs de Bordeaux, les Marseillais **restent en course pour le titre**. (*Le Monde*)

Č: Jejich poslední výsledek odstavil mimo hru dalšího možného rivala **v boji o titul**. (*Lidové noviny*)

F: Le moment où Cristiano Ronaldo a remis **son trophée** de joueur du match à Tiago après Portugal Corée du Nord (7-0) a marqué le vestiaire portugais. (*L'Equipe*) ; « J'ai toujours dit que je voulais **gagner des trophées**, mais pas à n'importe quel prix, » justifie-t-il. (*L'Equipe*)

Č: Fotbalisté Manchesteru United si mohou dát snít o zisku pěti **vítězných trofejí** z probíhající sezóny. (*Lidové noviny*); „Výhra v derby, to by byl hodně důležitý **krok k obhajobě titulu**,“ přiznal na včerejší tiskové konferenci trenér Slavie Karel Jarolím. (*Sport*)

3.2.3 Fotbal je víra

Především v zemích, kde se fotbal stal víc než národním sportem, je kopaná vnímána jako *náboženství*, jako určitá ideologie, která vyznává společné hodnoty a má své modly, k nimž se příznivci obracejí. V článku Markéty Pilátové zveřejněném v týdeníku *Respekt* se mimo jiné píše: „Mnozí sociologové a političtí analytici tvrdí, že fotbal je jakési moderní náboženství. Společně mu propadají miliony lidí všech vyznání, ras a původů.“ Mezi takové státy se bezesporu řadí hlavně jihoamerická Brazílie a Argentina,²⁰ z Evropy jsou to zase země jako Španělsko či Itálie.

Po formální stránce se v daném případě jedná většinou o metafory aktualizací. Sportovní novináři z obou jazykových prostředí s touto strukturní metaforou velmi často pracují a přenášejí tak výrazy spojené se zdrojovou oblastí *víry a náboženství* do cílové oblasti fotbalu. V této situaci se překladatel rozhoduje na základě předpokládaných obecně kulturních znalostí čtenáře. Pravdou však je, že v souvislosti s kopanou se náboženská metaforika uplatňuje hlavně prostřednictvím ustálených sousloví nebo již přímo lexikalizovaných přenesených pojmenování (uvedené prostředky však působí ve sportovním kontextu aktualizací), tudíž není na čtenáře kladen zvýšený vědomostní nárok, neboť se s takovými obraty běžně setkává. Především v českých textech se navíc náboženské obrazy často opakují.

F: Pour le moment, il manque toujours quelques centimètres à Hugo Almeida pour **reprendre les offrandes** de ses partenaires.

Č: Lionel Messi (Argentina): Všichni ho bedlivě sledovali, někteří argentinskou **modlu** dokonce zkoušeli oslnit laserem. (*Lidové noviny*)

Snad každý hráč věří v toho „svého“ **fotbalového boha / le dieu du football**, i když francouzští novináři *fotbalové pány bohy / les dieux du football* považují za přežitek a jsou jednoznačně pro *fotbal polyteistický*:

²⁰ Argentinskou fotbalovou legendu Diega Maradonu dokonce jeho spoluobčané považují za „boha“ do té míry, že na jeho počest založili v roce 1998 „maradoniánskou církev“.

F: Sans doute à cause de ces accès de dévotion, plus personne n'invoque les faveurs des « **dieux du football** ». D'accord, c'était une image éculée, gentiment ringarde. Quitte à verser dans le mystique, **le polythéisme sied davantage au ballon rond**. (*Le Monde*)

Č: A za remízu v derby se Slavií děkuje fotbalovému **pánu bohu** možná ještě teď. (*Sport*)

Vývoj fotbalového utkání v následující francouzské ukázce vystihl novinář obratem **sloužit mši / dire la messe** (přesněji jako již *odslouženou mši*):

F: Les deux joueurs gonflables géants placés derrière les buts de Lloris pouvaient danser, le spectacle était au rendez-vous. Et **la messe était dite**. (*Le Monde*)

Knihu zachycující příkladný kariérní vzestup známého hráče se zase autor nezdřáhá nazvat **biblí** (pro fanoušky i malé fotbalisty):

Č: Příběh o talentovaném fotbalistovi, který nejprve musel podstoupit těžké zkoušky a hodně obětovat, než se mu dostalo mnohonásobné odměny, je **biblí** nejen pro fanoušky nejlepšího fotbalisty světa za loňský rok, ale i inspirací pro všechny malé fotbalisty, kteří mají také svůj sen. (*Sport*)

Další známou lexikalizovanou metaforou vyjadřující dlouhé utrpení je **kalvárie / le calvaire**, ve kterou se může zápas pro prohrávající celek proměnit:

F: **Le calvaire** va bientôt s'achever pour les Anglais. (*football.fr*)

Fotbalový stadion se obrazně označuje jako **chrám, svatostánek**, nebo dokonce **katedrála / la cathédrale**:

F: On ignore si les Lyonnais se sont rendus dans la chapelle du stade pour implorer la mansuétude de la vierge de Montserrat. Mais, cette fois, la patronne de la Catalogne a été sans pitié : dans **la cathédrale de 100 000 places**, l'OL a subi la plus cuisante humiliation de son histoire européenne (5-2). (*Le Monde*)

Č: Druhá dvojice Manchester United – Everton se ve stejném **chrámu** střetne zítra. (*Sport*)

Někteří hráči nebo celý jejich tým se při střelecké neúspěšnosti mohou považovat za **prokleté / maudits**:

F: Quand Djebbour tire sur la barre, vous pensez être **maudits** ? (*L'Equipe*)

V takové situaci doufají oni i jejich fanoušci ve fotbalový **zázrak / le miracle**:

F: Il va maintenant falloir passer cinq jours **à croire ou à ne pas croire au miracle**, et cela risque d'être un peu long. (*L'Equipe*) ; Plus que sur un exploit, c'est sur **un miracle** qu'il fallait compter. (*Le Monde*) ; Cette défaite est une absolue continuité, le signe que, **si les miracles sont possibles, ils le sont seulement pour ceux qui les méritent**. (*L'Equipe*)

Č: „Pekhart sice nehrál nijak **zázračně**, ale v klíčovou chvíli ukázal přehled,“ řekl Jarolím o devatenáctiletém útočníkovi, který zařídil už v minulém kole vítězství v Jablonci. (*Lidové noviny*)

U výjimečných fotbalových talentů se zase hovoří o *požehnání* nebo *dobrých vílách*, které stojí za úspěšnou kariérou sportovce:

F: C'était compter sans quelques **bonnes fées du ballon rond** qui ont décidé de prendre en main la carrière du jeune prodige, jusqu'à faire de lui le footballeur le plus prometteur de sa génération. (*Le Monde*)

Č: „**Je to požehnání**, protože můžu dělat to, co mám nejraději,“ říká portugalská superhvězda hned v úvodu sedmdesátiminutového dokumentu nazvaného „Chlapec, který měl sen“. (*Sport*)

Původní frazém **boží ruka** / **la Main de Dieu** označoval uznáný, přesto neregulérní gól Diega Maradony, kterým Argentinec zajistil v roce 1986 svému týmu postup do další fáze šampionátu. Po letošní podobně skandální události, kdy francouzský reprezentant posunul svou zemi na mistrovství světa díky brance vsítné proti pravidlům, se již sousloví používá v platnosti víceslovného pojmenování. Z našeho hlediska nabízí tato metafora další řetězení konceptualizací ze zdrojové oblasti *náboženství*, z čehož ostatně novináři dokážou těžit (*boží ruka* – *boží trest*):

Č: Speciálně pak Thierry Henry a jeho '**boží ruka**', která v barážovém střetnutí předcházela klíčovému gólu. Podobnou **boží rukou** na sebe před 24 lety přivolal zlobu i bájný Diego Maradona. [...] **Boží ruku** vystřídal **boží trest**. Tak to někdy i ve fotbale chodí. (*Lidové noviny*)

3.2.4 Fotbal je svátek

O významných utkáních či turnajích se obrazně hovoří jako o *fotbalovém svátku*. Tato strukturní metafora má ovšem své konkrétní opodstatnění. Například před mezistátními zápasy zaznívají národní hymny obou reprezentačních celků, velké fotbalové podniky pak mají velkorysé zahajovací i závěrečné ceremoniály, při nichž nechybí ani ty nejvlivnější osobnosti světa.²¹ Přesvědčujeme se opět, že kopaná přesahuje hranice sportu a stává se z ní celospolečenský (a politický) fenomén. Dokládají to rovněž strukturní metafory ze zdrojové oblasti *slavnosti, ceremonie* (metafora je koneckonců přímo zhmotněna v předávání ceny pro vítěze).

Nevšední mezistátní utkání se v médiích charakterizuje jako **slavnostní/sváteční** / **(de) gala**:

F: C'est parti au Green Point Stadium pour ce 8e de **finale de gala** opposant l'Espagne au Portugal. (*football.fr*)

²¹ Na posledním světovém šampionátu konaném prvně na africkém kontinentě byl při závěrečné slavnosti přítomen mj. i předseda valného shromáždění OSN a pohár pro vítěze šampionátu předával spolu s předsedou FIFA Seppem Blatterem také prezident pořadající země Jacob Zuma.

Prvotní význam slova **festival / le festival** je v následujícím případě posunut. Stejný přenesený smysl zaznamenáváme i v češtině (taktéž v obecném rozšíření), překlad tedy nečiní žádné potíže (*přehlídka nepřesných střel*).

F: Dani Alves reprend **son festival de frappes** non cadrées avec une tentative des 25 mètres qui n'attrape pas le cadre. (*football.fr*)

Vítězství, vydařený výkon či vstřelený gól se **slaví/oslavuje / fêter/célébrer**:

F: « On a les images télévisées de Copacabana **fêtant nos victoires**, dans notre vestiaire, a simplement expliqué Kaka. C'est pour eux qu'on joue, pour les millions de Brésiliens. » (*L'Equipe*) ; Du coup, le nectar local a coulé jusqu'à tard dans la rue Sainte-Catherine pour **fêter la victoire**, sans peur des lundis blêmes. (*Le Monde*)

Č: Stadión obíhá mexická vlna, ale **slavit není příliš co**. Fotbal je to zatím hodně za očekáváním. (*Fotbal.Sport.cz*) Trenér Joachim Löw **oslavil** svůj padesátý zápas na lavičce národního týmu vítězstvím. (*Sport*); Postup tak místo Nedvěda **slavil** jeho krajan v brance Chelsea Petr Čech, české hvězdě Juventusu zbyly jen oči pro pláč. (*Lidové noviny*)

Ligového vítěze čeká po úspěšném ročníku **slavnostní korunovace**:

Č: I to bude k vidění při **slavnostní korunovaci** Slavie, již jistého mistra ligy, při jejím domácím zápase s Libercem. [...] **Na slavnostním ceremoniálu dekorování** nejlepšího celku Česka se budou podílet i fanoušci Slavie Praha. (*Sport*)

Ve francouzském korpusu jsme obdobný článek popisující oslavu ligového vítěze bohužel nenašli, ale bezpochyby by autor tuto událost konceptualizoval ve stejném duchu. Překlad v těchto případech nebývá nikterak obtížný, pojmovou metaforičnost si zde překladatel leckdy ani nemusí nutně uvědomit.

3.2.5 Fotbal je představení

S metaforou *fotbal je svátek* souvisí i koncept fotbalového zápasu jako *představení*, ať již divadelního, či filmového. Utkání nabízí divákům *exhibici*, někdy zase *dramatickou podívanou*. Občas se zápas promění ve *frašku*, jindy v *tragédii*. Rozhodně má každý hráč v týmu svou **roli / le rôle**, kterou musí *sehrát*, tu má ale ve vyšší abstrakci i celý tým.

F: L'allusion au vestiaire pouvait laisser entendre que **le rôle** de Wiltord, qui a la réputation d'être un gai compagnon, sinon d'un incorrigible fêtard, se résumerait à celui d'ambianceur. (*Le Monde*)

Č: „Důležitou **roli** budou hrát také individuality. Rozhodovat budou **výjimečné výkony**,“ přihodil Lička. (*Sport*); Brazilci zatím ve skupině **plní roli favorita**, poradili si s KLDR a v trochu vypjatém utkání i s Pobřežím Slonoviny. (*Fotbal.Sport.cz*)

Diváci se při zápase rádi baví různými způsoby – **představení / le spectacle** se tak občas nekoná jen na hřišti (jak je to míněno v záznamu utkání z českého portálu, kde jde rovnou o *show*), ale i v hledišti (což je případ prvního úryvku z francouzských novin):

F: Les deux joueurs gonflables géants placés derrière les buts de Lloris pouvaient danser, **le spectacle était au rendez-vous**. (*Le Monde*) ; Cela fait plusieurs années – et Coupes du monde – que **le spectacle du football** a quitté le cadre de la laïcité. (*Le Monde*) **Le rythme et le spectacle sont aux abonnés absents** dans cette deuxième période. (*football.fr*)

Č: Němci vedli zásluhou Hallera, ale Hurst rychle vyrovnal a načal svojí **velkou show**. (*Fotbal.Sport.cz*); Tak uvidíme, jestli nám hráči obou týmů předvedou lepší **představení** hodné jejich pověsti, zvláště se to týká Portugalců. (*Fotbal.Sport.cz*)

Fotbalový trávník se metaforicky označuje jako **jeviště / la scène**, v případě velkých turnajů se tento obraz může užít i v obecném smyslu *světová scéna / la scène mondiale*. V českém excerptu se zapojením divadelního slangu dosahuje větší expresivity (*na place*).

F: Beaucoup de défaites, mais, dit-il un peu revanchard, « aujourd'hui, nous sommes sur **la grande scène mondiale** ». Et pas seulement pour assurer **le lever de rideau**. (*Le Monde*)

Č: **Na place i v hledišti** došlo ke strkanicím. (*Sport*)

Šlágr není jen líbivá, velmi populární píseň, ale i přitažlivé fotbalové utkání, slibující lákavou podívanou. Stejně jako v divadle se na fotbalovém stadionu koná *premiéra*:

Č: „Co víc si přát než duel, který bude mít náboj,“ říká před nedělním **šlágre**m Pavel Hoftych, kouč pražského celku. (*Sport*); Z **premiéry** Slovaků na šampionátu prostě bolely oči. (*Lidové noviny*)

Čas od času proniká do psaní o kopané cirkusová hantýrka. Hráč *předvádí své číslo / faire son numéro* (ve francouzštině je tento obrat ustálený jako frazeologismus ve smyslu *předvádět se, dělat divadlo*), ve fotbalovém kontextu by se tento obrat přeložil do češtiny spíše jako *hrát na sebe*. Obdobnou konceptualizaci populární hry jako cirkusové zábavy nabízí i vybraná ukázka z českých novin:

F: Car, selon le Valenciennois Foued Kadir, l'Algérie ne joue plus comme « dans les années 1960, quand chacun **faisait son numéro** ». (*L'Equipe*)

Č: **Fotbalový kouzelník** ale ukázal, že si během namáhavé sezony v Barceloně **ušetřil několik parádních kousků** i pro šampionát. (*Lidové noviny*)

Některé životní příběhy odehrávající se na fotbalovém trávníku působí jako *adaptace antické hry*, kde vystupují v *hlavních rolích* hráči (v daném případě se jedná o znesvářenou dvojici nevlastních bratrů) a fotbalové hřiště se stává dějištěm tematizace námětu o zpretrhání krevního pouta:

F: **Après la Bible, les tragédies – grecques et classiques –, le western, le football** s'empare à son tour du sujet des liens du sang mis à l'épreuve, de la fraternité qui se charge de haine, et des destins contraires. A jouer **les premiers rôles de cette nouvelle adaptation de l'antique**, les frères Boateng, Kevin-Prince et Jerome. (*Le Monde*)

I v českém tisku jsme našli poměrně rozsáhlý článek věnující se této rodinné události, jenomže jeho autor zvolil méně propracovanou formu, a tak nám paralelní ukázkou konceptualizace tohoto tématu jako antické hry neposkytuje. Přesto zaznamenáváme, že i čeští žurnalisté rádi sahají k pojetí sledu fotbalových zápasů jako *příběhu s dobrým či špatným koncem*:

Č: Velký **příběh** o fotbalovém trpaslíkovi, který na šampionátu zaskočil celý svět, už dojemný **happy end** nenabídne. (*Lidové noviny*)

Sklon k přirovnávání sportovního utkání k *podívané*, k filmovému snímku s vlastním **scénářem / le scénario** a *dramatickým závěrem*, lze pravděpodobně spatřovat jak v současné tendenci k zezábavňování žurnalistiky obecně (tzv. *infotainment*), kterou jsme popsali v teoretické části práce, tak v tradiční společenské zálibě v *hrách*, sahající až do starověku.

F: Certes, la ressemblance avec **le scénario** renversant de France-RFA (3-3 a.p., 4-5 aux t.a.b.) en demies de ce même Mondial est fortuite. (*L'Equipe*)

Č: Nakonec **zhlédli podívanou podle zcela jiného scénáře**. [...] Euforie se najednou změnila v kocovinu, ze suverénní jízdy turnajem se stává **drama**. (*Lidové noviny*); Je trochu škoda, že utkání už je v postatě rozhodnuto, **dramatický závěr** by utkání určitě slušel. (*Fotbal.Sport.cz*)

Mnoho zápasů má svého **hrdinu / le héros**, ten po podařeném výkonu leckdy *odchází za potlesku* (tribun) / *sortir sous les ovations*:

F: Définitivement adopté, après des débuts difficiles au Barça, **le héros de la soirée est sorti sous les ovations**. (*Le Monde*)

Č: Další kdo si vyzkouší dnešní utkání je Piotr Trochowski, který nahradí **hrdinu** předchozích chvil Thomase Müllera. (*Fotbal.Sport.cz*)

Již před utkáním je ten nejúspěšnější hráč pokládán za **hvězdu / la vedette** (či v obou jazycích užívaný anglicismus **star / la star**), nebo dokonce *superhvězdu / la superstar*, která *září*. Je nasnadě, že zařazením takové metafory do konceptualizace *kopané jako představení* se zde potýkáme s „metaforou metafory“, ovšem tím lépe je patrné, jak v lidské komunikaci funguje substituce pomocí výrazů v přeneseném smyslu, která je všudypřítomným nástrojem jazykové komunikace, ale i struktury lidské mysli. Existující metafory se tak aplikují na další domény. Jejich nespornou výhodou je, že je překladatel stejně jako běžný mluvčí důvěrně zná, popř. si jejich význam snadno odvodí.

F: [...] la ressemblance n'est pas saisissante avec l'**ex-vedette** des Auriverde, mais **la mise en scène** ne passe pas inaperçue dans les tribunes de Soccer City, bondées pour cette soirée de gala entre l'un des favoris au titre mondial et l'équipe ivoirienne menée par **la superstar** africaine Didier Drogba. (*Le Monde*) ; **La star** de Manchester United n'est pas encore parvenue à faire la différence. (*football.fr*) ; Quant à **la superstar** argentine Lionel Messi, que des esprits mesquins avaient jugée décevante à Lyon, elle a inscrit un but de cour de récréation après s'être débarrassée de quatre patauds. (*Le Monde*) ; Excès d'individualisme de **la star** portugaise sur ce coup là. (*football.fr*)

Č: **Hvězda** Manchesteru United se zatím na turnaji trápí, už proti Slovinsku ale bylo vidět velké zlepšení. (*Fotbal.Sport.cz*); **Hvězdy** kolem záložníka Francka Ribéryho hrály navzdory oblíbenému heslu tří mužketýrů jen všechny za sebe a navíc pěkně mizerně. (*Lidové noviny*); **Z nejzářivějších hvězd** předvedl útočník Manchesteru United jen stín svých schopností. (*Lidové noviny*)

3.2.6 Fotbal je otázka života a smrti

Fotbalový zápas je rovněž často konceptualizovaný ve vypjatých extrémech lidského života: novináři píší o *fotbalové smrti*, na mistrovství světa zase mužstva hrají náročnou **skupinu smrti** / **le groupe de la mort** či *rozhodující utkání* / *le match de la mort* (francouzština vytváří opět metaforický výraz založený na strukturní metafoře *fotbal*, resp. *utkání je otázka života a smrti*). Kupříkladu následující excerpta jsou dokladem toho, jak se těchto dvou protipólů v médiích obou jazyků využívá:

F: Cela aurait pu être **le match de la mort du groupe de la mort**. (*L'Equipe*)

Č: Portugalci vybrusili ze **skupiny smrti** velmi dobře. (*Fotbal.Sport.cz*)

Francouzština dosáhla v uvedené citaci velmi koncentrovanou formou až morbidního účinku – *le match de la mort du groupe de la mort*, což bychom mohli přeložit jako *rozhodující utkání skupiny smrti*, vidíme, že v češtině se v tomto případě nutně expresivnost mírně oslabuje. V takové situaci se překladatel rozhoduje podle toho, co je pro daný jazyk resp. komunikát přijatelné. Nabízející se převod *smrtelný zápas skupiny smrti* zní pro českého fotbalového fanouška až příliš příznakově.

Na druhou stranu se i fotbalový klub může dočkat *znovuzrození* / *la renaissance*, vyrovnávací gól může prohrávající mužstvo *nechat při životě* / *laisser en vie* atd. V případě obratu *laisser les Etats-Unis en vie* (do češtiny převedeného např. jako *udržet Spojené státy při životě*) je však na místě uvažovat o synekdoše (o ní více viz podkapitola 3.4).

F: En arrachant l'égalisation en fin de match (82e) contre la Slovaquie (2-2), Michael Bradley **a laissé les États-Unis en vie**. (*L'Equipe*)

Fotbalový tým se může výhrou **zachránit** / **sauver** od vyřazení (z určitého stupně nebo fáze soutěže). V některých zápasech jde přímo *o hlavy*:

F: Pour voir trembler **les têtes des grands d'Europe** à défaut de pouvoir les voir rouler dans la sciure. **L'Italie peut encore sauver la sienne** – il lui suffira d'un match nul, contre la Slovaquie. (*Le Monde*) Si l'équipe de France n'est pas encore éliminée, **sa survie** tient à un fil, qui peut donner envie de la pendre. (*L'Equipe*)

Č: Vzdaluje se mu šance na prvoligovou **záchranu**, hráče v sešíváných dresech dokázal trápit organizovanou defenzivou a nebezpečnými protiútoky celý první poločas. (*Lidové noviny*)

Následující obrazy již spadají do oblasti ontologických metafor. U ontologické metafory se uplatňuje naše praktická zkušenost s hmotnými předměty, kterou promítáme na abstrakta, abychom s nimi byli schopni plastičtěji pracovat. Tohoto rysu využívají i novináři, kteří taková spojení jednak sami vytvářejí (aktualizační metafory), jednak přebírají hotová sousloví a frazémy (lexikalizované metafory, které ale mohou působit v rámci kontextu aktualizačně). Pro Lakoffa a Johnsona je ontologická metafora vlastně typem personifikace a i to naše citace ověřují. Na předložené ukázce z francouzského sportovního deníku chceme ukázat, jak je hranice mezi ontologickou metaforou a personifikací neostrá a že lze v podstatě tyto jevy ztotožnit:

F: **Pas de contentieux politique** en arrière-plan, comme celui **qui empoisonne les matches** entre l'Angleterre et l'Argentine depuis la guerre des Malouines, en 1982. (*L'Equipe*)

F: Comme le 28 mars, c'est Franck Ribéry qui a scellé la victoire des Bleus et **ravivé les espoirs** de qualification pour le Mondial de 2010, d'un but inscrit dans la dernière demi-heure de jeu. (*Le Monde*)

Č: **Oživení nadějí** by mohl přinést už jen excelentní podzim. (*Lidové noviny*)

Na uvedeném příkladu vidíme zcela identickou motivaci ontologické metafory *oživit naděje* / *raviver les espoirs* ve francouzštině i v češtině. Výraz *oživit naděje* bychom mohli dokonce pokládat za novinářské klišé. V daném případě nám shodou okolností česká výpověď nabízí celé personifikované spojení (*excelentní podzim má přinést oživení nadějí*), zatímco v případě ukázky z francouzského tisku je agentem děje životná entita, hráč (Ribéry a *ravivé les espoirs*). Paralelní metaforou *znovuzrození* je následující obrat, který se však neváže k *oživení* (nadějí) celého týmu, ale jednoho hráče. Záměnou abstrakta (*naděje*) za konkrétní (*hráč*) se však dostáváme zpět ke strukturní metafoře (zdrojová oblast mající základ v tělesné, konkrétní zkušenosti se přenáší na obtížněji postihnutelnou cílovou oblast popisující aktivitu hráče):

F: L'OM, qui redoutait une correction des terreurs bordelaises, retrouve le sourire en se raccrochant à la 4e place et **Sylvain Wiltord renaît**. (*Le Monde*) ; Et **raviver** son passé joueur. (*L'Equipe*)

Jestliže se mužstvu v utkání proti velmi silnému soupeři nedaří prosazovat účinnou taktiku, znamená to pro něj přímo *sestup do pekel / la descente aux enfers* (opět zde zároveň narážíme na metaforu *fotbal je víra*). Zajímavý protějšek výše uvedené ontologické metafory *oživit naděje* se nabízí v české paralelní ukázce neúspěšné hry jednoho týmu, který *se topí v beznaději*. Francouzské excerptum totiž pojímá sestup do pekla shodně jako *topení se, utápění se / la plongée en apnée*. Vidíme tedy, že oba jazyky konceptualizují nezdar tradičně pohybem *dolů*, v tomto případě jako *topení*. Naopak naděje na přežití je spojovaná s *nádechem*, s *prostorem nad hladinou*:

F: Ce fut **une plongée en apnée dans l'enfer** blaugrana. (*Le Monde*)

Č: Někteří světoví šampioni z Francie se na mistrovství **topí v beznaději**, když ve dvou zápasech nedokázali vstřelit jediný gól. (*Lidové noviny*)

F: L'Espagne **cherche à présent un second souffle** et construit plus tranquillement. (*football.fr*)

Č: Ramos svou střelou levačkou pořádně provětral rukavice Eduarda, ten **drží portugalské naděje nad vodou**. (*Fotbal.Sport.cz*)

Některá metaforická spojení související s tvrdou porážkou slabšího týmu vyvolávají obrazy *štvání lovené zvěře a prodloužené utrpení obětí*:

F: On croyait **la mise à mort accomplie** mais Barcelone, dont la défense est aussi fébrile que l'attaque est percutante, **a prolongé le supplice en redonnant un maigre espoir à sa victime**. (*Le Monde*)

Nakonec zasazuje hráč vítězného mužstva *smrtící ránu*, čímž protivníka *pohřbívá*:

F: Finalement, Seydou Keita **porta l'estocade** juste avant le coup de sifflet final. (*Le Monde*)

Č: Milánské však znovu **pohřbila** čtvrtá minuta, tentokrát po příchodu z kabin. (*Lidové noviny*)

Selhání v utkání znamená pro tým *kolaps* – pochopitelně jestliže se ve sportovní rubrice píše, že *defenziva zkolabovala*, neznamená to hned pěti hráčů ležících na trávniku. V metafoře se jen zrcadlí konceptualizace fotbalového utkání jako *otázky života a smrti*:

Č: Kdepak, Francie na to nemá. Nejdřív nudná bezbranková remíza s Uruguayí, teď totální **kolaps** proti Mexiku. (*Sport*); Defenziva Domenechova celku znovu **zkolabovala** a najednou běžel Javier Hernández sám na Llorise. (*Lidové noviny*)

Na okraj bychom se chtěli ještě pozastavit u jednoho významného typu konceptualizace lidského bytí obecně, kterou obtížně zařazujeme do námi vymezených okruhů. Ontologická metafora života jako cesty je přirozená mnoha jazykům. Promítá se i do jednotlivých period života (např. úspěšná *dráha* ve smyslu profesionální kariéra) a nejrůznějších, zpravidla ohraničených úseků naší každodennosti. Takovým případem je například i fotbalový ročník, sezona:

F: S'ils doivent gommer quelques lacunes, principalement dans leur animation défensive, **pour pousser plus loin l'aventure**, les Sud-Coréens refusent de se fixer des limites. (*L'Equipe*)

Č: **Cesta** do finále ligy mistrů je vytyčená. Které týmy **po ní však dorazí až do Říma?** (*Sport*); Německu tak **v cestě** za prvním třibodovým ziskem ve skupině **nestálo nic v cestě**. (*Sport*)

3.2.7 Fotbal je umění

Další substitucí sdělovaného obsahu vypovídajícího o kopané je také asociační propojení s *uměním*. Metafora vycházející z nejrůznějších druhů umění (hudba, literatura, malířství, zařadit bychom sem též měli zvláště vydělenou kapitolu divadla, resp. *představení*) provokují příjemcovu imaginaci.

Odborníci, ale i širší veřejnost mluví o *fotbalovém umění* toho kterého hráče, na jehož dovednosti je radost se dívat. *Umělec* s míčem *kouzlí*, ale „*umělci*“ mohou být v češtině ironicky nazýváni i hráči, jimž se zápas příliš nepovedl. V následujícím příkladě zachovává ovšem francouzština prvotní, pozitivní význam této strukturní (a aktualizací) metafora, nicméně překladatel by měl být v těchto situacích ostražitý a ironii vědomě vyloučit (nebo naopak v převodu vhodně zachytit):

F: Même **les artistes** de 1982 ne s'offusquent plus de voir une équipe jouer avec moins de panache, eux qui ont été éliminés au premier tour du Mondial espagnol après avoir fait rêver les puristes du football. (*L'Equipe*) ; Las, **les artistes brésiliens** (Socrates, Zico, Falcão & Co), malgré leur jeu léché et alléchant, tombèrent (2-3). (*L'Equipe*)

Č: Ve čtvrtfinále se totiž dočkají vzrušujícího souboje Nizozemců s brazilskými **míčovými kouzelníky**. (*Lidové noviny*)

Gól, vsítná branka, ale třeba i faul, má stejně jako jakékoliv umělecké dílo svého **autora / l'auteur**. Tato metafora nás už ale nepřekvapí ani v jiných oblastech lidského života (např. *autor přestupku / l'auteur du délit*), řadíme ji tím pádem k metaforám lexikalizovaným. O něco originálnější je označení **dílo / l'œuvre** pro výkon hráče, resp. jeho výsledný efekt.

F: Premier carton jaune de la rencontre. Il est pour Xabi Alonso, **auteur** d'un tacle par derrière sur Pedro Mendes. (*football.fr*) Et Alves **parachève son œuvre** d'une frappe de l'extérieur qui ne passe pas si loin que ça du cadre d'Eduardo. (*football.fr*)

Č: Muž zápasu je vyhlášen David Villa, **autor** jediného gólu. (*Fotbal.Sport.cz*); Jihoafričtí fotbalisté totiž vstřelili první gól turnaje a kolem jeho **autora** Siphiwe Tshabalaly si zatančili oslavný tanec. (*Lidové noviny*)

Obecně se každé fotbalové mužstvo vyznačuje svým *herním stylem / le style de jeu*:

F: « Je n'irai pas dans un club qui ne développe pas **le style de jeu** que j'aime. » (*L'Equipe*) ; Avec la formation française, **notre style de jeu** a complètement changé, mais en bien. (*L'Equipe*) ; Coup franc à 35

mètres frappé par Ronaldo dans **son style caractéristique**. (*football.fr*) ; « Va pour Robinho, Kaka ou Luis Fabiano, ils animent un peu le jeu. Mais pourquoi priver la Seleçao de **ses plus beaux stylistes** », se lamente le fan [...]. (*Le Monde*)

Č: „Má úplně odlišný **herní styl**. Jako jediná na světě perfektně ovládá hru 4-3-3,“ řekl ostravský kouč. (*Sport*); Dunga střídá Felipe Mela a místo něj přichází Josué, to je dobrý taktický tah, Melo by při svém dnešním **stylu hry** také mohl vidět červenou kartu. (*Fotbal.Sport.cz*)

Fotbalová *poezie* / *la poésie* ustupuje někdy tvrdé hře, zápas dvou odvčkých rivalů zase představuje *klasiku* / *le classique*:

F: Comme l’a reconnu Laurent Blanc, l’entraîneur des Girondins, la différence s’est faite sur « l’aspect physique dans les impacts individuels », façon de dire que **la poésie** n’était pas de mise [...]. (*Le Monde*) ; Dans les hauteurs du classement, la prochaine journée pourrait être décisive puisqu’elle propose **le « classique »** (du moins pour les forces de l’ordre) Paris SG-Marseille. (*Le Monde*)

Obdobně jako např. hudební skladba má utkání svůj **rytmus** / **le rythme**. Fotbalové *představení* se může podobat přímo *koncertu*:

F: Un peu plus d’une demi-heure de jeu dans ce match enlevé, **au rythme** agréable et sans mauvais geste. (*football.fr*) ; En seconde mi-temps, **le rythme** a un peu baissé puis, à la fin, on aurait pu marquer. (*L’Equipe*) **Le rythme** imprimé par les Brésiliens n’est pas insoutenable mais le ballon circule bien et ce n’est pas désagréable à regarder. (*football.fr*)

Č: Pokud hra červenobílých obvykle připomíná **koncert dobře sladěných nástrojů, během včerejšího vystoupení** slávistický soubor na trávníku **nehrál první housle**. (*Lidové noviny*)

Sólo / **le solo** nehrají jen hráči orchestru, ale i fotbalisté na hřišti. Původně hudební výraz se rozšířil na jiné oblasti lidského života, kde se hovoří o akci jednotlivce (jde o typickou metaforu lexikální).

F: Cristiano **la joue solo** ! (*football.fr*)

Č: Po pauze se trefil po **sólu** Hernández a poté proměnil penaltu legendární útočník Blanco. (*Sport*)

3.2.8 Fotbal je věda

Do fotbalového diskurzu se promítá také pojmosloví z různých *vědních oborů*. Konceptualizace kopané pomocí termínů převzatých z přírodních (především technických) disciplín zpřesňují proces porozumění a přispívají k tomu, že se exaktnost předpokládá i u fotbalu. Pojmy např. z fyziky, architektury či medicíny obohatily i pojmosloví kopané, mnohé z nich se ustálily jako lexikalizované metafory.

Jedním takovým výrazem (tentokrát původem z geometrie), který se ve fotbalovém názvosloví ujal jako termín označující „dlouhou přihrávku do volného prostoru směrem k soupeřově brance,“ je *kolmý pas* neboli **kolmice** / **la transversale**. Francouzština sice sáhla k jinému pojmu (*la transversale* znamená příčka neboli transverzála), avšak čerpá ze stejné zdrojové oblasti, tj. geometrie. *La transversale* se navíc užívá jako termín také pro (*příčné*) *břevno* čili horní část brány:

F: Pique remonte le terrain, trouve Villa dans **la transversale** et ce dernier remet vers Iniesta qui cherche Torres. (*football.fr*)

Č: Rooney vymyslel parádní **kolmici** do vápna na Defoea, který jen tak tak míč nestihl a byl zastaven Friedrichem s Mertesackerem. (*Fotbal.Sport.cz*)

Pro přehled předkládáme výskyt francouzského substantiva *la transversale* ve významu *břevno* v charakteristických slovních spojeních:

F: Un centre de Villa qui se transforme en centre-tir et qui **passé au ras du haut de la transversale de la cage** portugaise ! (*football.fr*) ; La frappe flottante du milieu de Chelsea s'en va **percuter la transversale** ! (*football.fr*)

Č: První jeho střelu mu Eduardo ještě vyrazil, ale jen zpět k němu a Villa s následnou dorážkou **otřel míč o břevno**, odkud se odrazil do branky. (*Fotbal.Sport.cz*); Germain Defoe si naskočil na centr a hlavičkou **orazítkoval břevno** německé branky! (*Fotbal.Sport.cz*)

Poslední citovaná ukázka potvrzuje to, že překladatel by měl znát nejen názvosloví vázající se k překládané oblasti, ale měl by být také schopen zapojovat tyto ekvivalenty do ustálených slovních spojení (jako je právě příklad novinářského klišé, hraničícího s frazémem, založeném znovu na obraznosti *orazítkovat břevno*).

V různých smyslech se užívá také pojmu **osa** / **l'axe** – znamená buď dráhu kopu (to je případ francouzské citace), anebo se tak přeneseně říká nejdůležitějším složkám týmu při dané herní akci (což platí pro českou ukázkou):

F: Coup franc lusitanien pratiquement **plein axe** du but adverse, à trente sept mètres. (*football.fr*)

Č: Suverénně pod břevno totiž zakončil pohlednou akci po **ose** Özil - Müller. (*Sport*)

Objektivně měřitelné vlastnosti (ať již jde o přihrávku, či kariéru sportovce) mají ve fotbalové žurnalistice také své nezastupitelné místo (mohou plnit úlohu metafory lexikalizované stejně jako aktualizací):

F: Sur un tir dévié de Ramires, le ballon prend **une trajectoire lobée** mais ne surprend pas le gardien portugais qui se détend et claqué en corner. (*football.fr*) ; **Sa trajectoire**, entravée par des blessures à répétition, pourrait prendre, à vingt-six ans, **une autre dimension**. (*L'Equipe*)

Č: Podobná situace, opět Dani Alves vybídl Maiconu, ale přihrávka neměla ty **správné parametry**. (*Fotbal.Sport.cz*); Portugalci po faulu rychle rozehráli, ale střela Ronalda z osmnácti metrů neměla **gólové parametry**. (*Fotbal.Sport.cz*)

Celková schopnost hráče ovládat míč se nazývá **technika / la technique**. K lexikalizovaným metaforám patří víceslovná pojmenování jako např. *technický fotbal*, *technické kvality (hráče)*, které se často staví do protikladu k bojovnosti a nasazení, tzv. silovému fotbalu. Ukazuje se tedy, že alespoň základní znalost principu hry je pro překladatele téměř nezbytná.

F: Les hommes de Rabah Saadane ne manquent pourtant pas **de qualités techniques**. (*L'Equipe*) ; Par « tout », il entendait **son joli geste technique**, indéfinissable, qui a amené le but d'Abdelkader Ghezzal. (*L'Equipe*) ; « On n'a pas eu un grand match de football **sur le plan technique** car il n'y avait pas beaucoup d'espaces, mais ce fut un match d'une grande intensité. » (*Le Monde*)

Č: „Bohužel jsme nemohli rozvinout své **technické kvality**, soupeř nám více nedovolil.“ (*Lidové noviny*); Pokud jde o **technické schopnosti**, Portugalci jsou na stejné úrovni s Brazílií. (*Fotbal.Sport.cz*)

Některé speciální druhy kopů mají svého **vynálezce / l'inventeur**:

F: Rabah Madjer, **inventeur** d'une talonnade géniale devant le but en finale de la Coupe des clubs champions européens 1987 avec le FC Porto (2-1, face au Bayern Munich), préfère « voir l'équipe gagner. (*L'Equipe*)

Typickou ontologickou metaforou vycházející z naší zkušenosti s látkami, která se hojně užívá i v kontextu fotbalu, je ustálené slovní spojení *být pod tlakem / être sous pression* (je to jedna z demonstrací konceptuální metafory *tělo je nádoba*). Ve francouzské i české ukázce se konceptualizace stresu, vypětí prostřednictvím fyzikální veličiny *tlak* vztahuje k celému týmu.

F: L'équipe de France s'est laissé **submerger par la pression** exacerbée et par un environnement difficile, très critique. (*L'Equipe*)

Č: Manchester začal ještě aktivněji než na San Siru a hosté **tlaku záhy podlehli**. (*Lidové noviny*); Slavia si vinou přetrvávajících nepřesností nedokázala **vytvořit soustavný tlak**. (*Lidové noviny*)

Další zajímavé obrazy vyplývající z jedné ze základních konceptuálních metafor *člověk je stroj* nabízejí ukázky z českých reportáží:

Č: Už se zdálo, že Cole na levé straně míč nestihne, ale Cole **zapnul dynamo**, míč dohonil a dokonce i odcentroval, ve vápně se však žádný z Angličanů k míči nedostal. (*Fotbal.Sport.cz*); Ronaldo se konečně trefil za národní tým po dlouhé době v utkání s KLDR, mimo jiné vymyslel řadu brankových situací pro své spoluhráče a

pomalu **se dostává do své provozní teploty**. (*Fotbal.Sport.cz*); Dani Alves dnes plní svoji střeleckou normu, ale **mířidla má zatím seřizena špatně**. (*Fotbal.Sport.cz*)

V článcích o kopané se vyskytují také strukturní metafory na bázi architektury: *postavit mužstvo / bâtir une équipe s pilíři / les piliers*:

F: Il va falloir faire une équipe, **rebâtir**, imaginer. Et **construire sur des cendres**. Depuis 2005, Robin Van Persie est **l'un des piliers** de l'équipe des Pays-Bas. (*L'Equipe*)

Č: Katalánská chloubka však přišla do konce sezony o stopera Márqueze, **pilíře** defenzívy. (*Sport*)

Fotbal, jakožto významná součást sázkařského sektoru, má své **prognózy / les prévisions**, jimiž se zabývají **prognostici / les pronostiqueurs**, kteří vypracovávají *statistiky / les statistiques* (slangově *les stats*). Pojmy z matematiky, resp. statistiky se pak mohou do textu nápaditě zapojovat a působit metaforicky.

F: La Roja **part avec l'avantage des pronostiqueurs** face à une équipe portugaise qui aura réussi à se sortir du « groupe de la mort » avec le Brésil et la Côte d'Ivoire. (*football.fr*) ; Le problème, c'est que dans les quarante derniers mètres, **la stérilité offensive des Algériens produit des statistiques inquiétantes** : ils n'ont marqué qu'un seul but lors des sept derniers matches. (*L'Equipe*) ; **Côté „stats“**, l'Angleterre a finalement terminé ce premier acte avec un large avantage en terme de possession de balle, avec 62%. (*football.fr*)

Č: **Oproti předzápasovým prognózám** se hrál spíše průměrný fotbal. (*Fotbal.Sport.cz*); I Vladimír Šmicer, vítěz ligy mistrů z roku 2005, nejprve předeslal, že jakékoli **prognózy** teď mohou být ošidné. (*Sport*); **Rezervy potvrzují i další statistiky**. (*Sport*); Jenže **dlouhodobé statistiky přestaly** na stadionu v Durbanu **platit**. (*Lidové noviny*); **Postupová matematika** skupiny F je nad slunce jasná. (*Fotbal.Sport.cz*)

3.2.9 Fotbal je obchod

Ve valné většině případů se jedná o metafory aktualizací, protože jestliže se jedná o obchod v pravém slova smyslu (přestupy hráčů spojené s jejich prodejem apod.), nejde o metafory, nýbrž o pojmenování v původním významu. Setkáme se ovšem i s lexikalizovanými metaforami:

Efektivita hráče či celého mužstva se označuje jako **produktivita / le rendement**:

F: Et tant pis si certains, comme Karim Matmour contre les Anglais, se sacrifient au détriment de **leur rendement**. (*L'Equipe*)

Č: „Snad si góly schovávají na zápasy, kdy to bude skutečně potřeba,“ doufal kouč v nárůst produktivity. (*Lidové noviny*); Němci předvedli útočný fotbal a **vysokou produktivitu**. (*Lidové noviny*)

Tyto příklady ozřejmují nutnost toho, aby překladatel znal (nebo uměl vyhledat) náležitý protějšek lexikalizované metafory, přecházející takřka v termín, a zajistil správný převod z hlediska kontextu.

Hráči při zápase dávají prostřednictvím shodně ustálené metafory v obou jazycích všanc své *kompte* / *le compte*:

F: Les Brésiliens **ont clairement pris le jeu à leur compte**. (*football.fr*)

Č: I v obou pohárových duelech udrželi Řepka a spol. **čisté konto**. (*Sport*); Před čtyřmi lety na mistrovství světa v Německu nedostali ze hry ani jeden gól a **čisté konto** drží dál – už 394 minut. (*Lidové noviny*)

Prohra fotbalového mužstva je analogicky k neúspěchu na bankovním trhu metaforicky prezentovaná jako **krach** / **la faillite**.

F: Éliminés au premier tour de la Coupe du monde après leur défaite face à l'Afrique du Sud (1-2), hier, exactement selon les attentes, exactement selon leurs mérites, **ils ont scellé la faillite** la plus retentissante de l'histoire de l'équipe de France. (*L'Equipe*)

Č: Dvě hrubky v obraně způsobily **francouzský krach** v bitvě s disciplinovanými Mexičany, kteří šikovně vyčkávali na brejky. (*Sport*)

Hodně oblíbenou metaforou sportovních žurnalistů z obou zemí je účetnický pojem **inkasovat** / **encaisser** užívaný jako publicismus *inkasovat gól/branku* / *encaisser le but*:

F: Pepe fait donc son grand retour en tant que titulaire, juste devant la solide défense portugaise qui **n'a toujours pas encaissé** le moindre but depuis le début de ce Mondial. (*football.fr*) ; Enfin, pas tout à fait, puisqu'il leur faudra battre une équipe américaine rigoureuse, même si **elle a déjà encaissé** trois buts depuis le début de la compétition (1-1 contre l'Angleterre ; 2-2 contre la Slovaquie). (*L'Equipe*)

Č: Ten sice v posledních dvou utkáních **inkasoval** sedm branek, ovšem pro Hiddinka je stále jasnou jedničkou. (*Sport*); Po dvou **inkasovaných** gólech však nevěděli, kam dřív skočit. (*Sport*)

V textech o fotbalových zápasech se setkáváme i s *nekalou konkurencí* / *la concurrence déloyale*, ale třeba i *daní*:

F: Les joueurs n'ont pas suivi leur sélectionneur sur ce thème de **la concurrence déloyale**. (*L'Equipe*)

Č: Nováčkovská **daň zaplacená** možná proti největšímu outsiderovi turnaje **se pořádně prodražila**. (*Lidové noviny*)

Jako novinářské klišé utvořené na bázi aktualizací metafory hodnotíme obrat *míč zadarmo*:

Č: Iniesta se přes obranu Portugalska nedostal, jenže Portugalci odmítli možnost protiútoků a **míč zadarmo** odevzdali. (*Fotbal.Sport.cz*) Útočný faul Simaa, **míč zadarmo** pro fotbalisty Španělska. (*Fotbal.Sport.cz*)

3.2.10 Fotbal je hostina

Kopaná je také často obrazně spojovaná s gastronomickým potěšením – **lahůdku** / **la gourmandise** může představovat jak celý fotbalový zápas, tak jednotlivý zákrok či povedená akce. Divák, *fotbalový fajnšmekr*, může očekávat dokonce *hody*. Tyto metafory patří do kategorie strukturních a čerpají ze zdrojové oblasti *jídla*.

F: **Une gourmandise** dont le joueur d'Istres (L 2) est l'un des derniers dépositaires. (*L'Equipe*)

Č: Zápas 'Slonů' s evropskými Brazilci sliboval akční **ofenzivní hody**, ale nakonec byl jen strašně nudný. (*Lidové noviny*); „Týmy se navzájem teprve studují,“ slíbil trenér Argentiny fanouškům bohatší **fotbalové hody**. (*Lidové noviny*)

V některých případech se protivník ani nemusí tolik snažit, mít *dobrý recept* / *la bonne recette*, protože mu soupeř nekvalitní hrou ulehčuje situaci, přímo mu *nabízí vedení na zlatém podnose*:

F: Pour le latéral gauche de Lecce, Djamel Mesbah, c'est **la bonne recette**. (*L'Equipe*)

Č: Soupeř mu však **nabídl vedení na zlatém podnose**. (*Lidové noviny*)

Mužstvo může *být při chuti* / *avoir de l'appétit*, mít *velký hlad/žízeň* (po vítězství) / *avoir les crocs/soif*. Jedná se vlastně o ontologickou metaforu vyjadřující *touhu* po něčem. Stejný obraz lze méně obvykle zapojit i v opačné situaci:

F: Equipe abonnée aux métaphores félines, Lyon **n'a plus les crocs**. Elle **a perdu l'appétit de dévorer** les autres pensionnaires de Ligue 1. [...] C'est que Bordeaux **avait soif de** revanche et de reconquête : Lyon n'avait pas été vaincu sur ces terres depuis 1999, année du dernier titre pour les Girondins. (*Le Monde*)

Č: Španělsko **je při chuti** a obléhá portugalské pokutové území. (*Fotbal.Sport.cz*); Němci stále **při chuti** v útočném snažení. (*Fotbal.Sport.cz*); Od třetího v první půli je zachránil obránce Neill, jenž z prázdné branky vykopával oblouček **s chutí** hrajícího Özila. (*Sport*)

Pro vysvětlení se sluší dodat, že narážka ve francouzské ukázce na „kočičí metafory“ v souvislosti s klubem Olympique Lyon značí jeho sedminásobné vítězství v domácí lize v řadě, kterou přerušil. Novinář zde šikovně zřetězil metafory *chutě* a *žízně*.

Dalšími příklady metaforizace různých *chutí* jsou následující česká excerpata. Jelikož se jedná o metafory ontologické, tedy ty, jež vyplývají z obecně lidské zkušenosti s látkami, které se přenášejí na vyjádření abstraktních pocitů, jsou významy těchto obrazů v obou jazycích totožné, avšak jejich překlad bývá vzhledem k ustálenosti takových sousloví náročnější.

Č: A ani další roh Angličanům nevyšel, to jen dokresluje **hořký nádech** tohoto utkání pro Albion. (*Fotbal.Sport.cz*); **Pikantní** bude i to, že na obou stranách se mohou představit hráči, kteří působili v táboře soupeře. (*Sport*); Pohár, který měl být **sladkou tečkou** za dlouhou kariérou českého fotbalisty, jenž v létě hodlá definitivně pověsit kopačky na hřebík, jako by Nedvědovi nebyl souzen. (*Lidové noviny*)

3.2.11 Fotbal a jiné sporty

Jen málo příznivců kopané by se ještě pozastavilo nad vžitým pojmenováním *derby*, kterým se označuje zápas mužstev ze sousedících oblastí či z jednoho města, mezi nimiž panuje historicky podložená a dlouholetá sportovní rivalita. A přece toto slovo zavedl jistý anglický hrabě původně pro koňské dostihy. Od jezdeckví se pak rozšířilo i k jiným sportům, především fotbalu. **Derby / le derby** se ujalo jak v češtině, tak ve francouzštině. Příčinou bezesporu je metaforické přenesení výrazu na základě charakteristických rysů, i když s jistým významovým posunem. Pojmenování řadíme k metaforám lexikalizovaným.

F: Marseille, en dépit d'un nul concédé à Valenciennes, et Toulouse, qui a largement remporté **le derby** de la Garonne face à Bordeaux (3-0). (*Le Monde*)

Č: 158. **derby** mezi Realem a Barcelonou má mimořádný náboj. (*Sport*)

Dalším takovým pojmem původně z jezdecké branže je *handicap*, slovo, jež se ostatně ujalo i v běžném kontextu pro postižené osoby. V obou případech označuje rozšířením významu prvotního smyslu *nerovnost podmínek* (ve sportu např. bodovou ztrátu).

F: Pour lui, arriver dans ce contexte ne me semble pas être **un handicap** mais presque une aubaine. (*L'Equipe*)

Č: Real sice na Nou Camp dorazil už s novým koučem Ramosem, ovšem prohrál 0:2 a jeho **handicap** na soupeře narostl na hrozivých dvanáct bodů. (*Sport*)

Některé výrazy ale možná ještě dostihové konotace neztratily, přestože jde o značně zautomatizované publicismy, které pronikly i do vzdálenějších sfér (zejména politiky).

Č: I Bayern je v tomto porovnání lehkým **outsiderem**. (*Sport*); Jako jediní z **velkých favoritů** ukázali, proč je **bookmakeři staví tak vysoko**. (*Lidové noviny*); V atraktivním utkání se střetnou mistr Evropy Španělsko a **černý kuň** mistrovství Portugalsko. (*Fotbal.Sport.cz*)

Určité zákroky, jež hráči podnikají, jsou vlastní jiným sportovním disciplinám. Pro některé existuje dokonce přesné pojmenování. Znalost těchto profesionalismů by měl překladatel prokázat. Francouzské označení výskoku hráče *le plongeon* koresponduje s českým *tygrím skokem*, stejně tak by jej bylo možno převést výrazem *rybička* (navazující na konceptualizaci francouzského pojmu jako *skoku do vody*) či *robinzonáda* (zavedeného podle anglického brankáře).

F: Il faut **un beau plongeon** d'Eduardo pour détourner d'une main ferme ! (*football.fr*)

Č: Svoji střelu zatočil ideálně k tyči, ale radost z gólu mu **tygrím skokem** překazil Eduardo. (*Fotbal.Sport.cz*); Ronaldův centrovaný míč Casillas opět velmi nejistě **vyboxoval** a obrana Španělska musela

svému brankáři pomoc míč odvrátit mimo pokutové území. (*Fotbal.Sport.cz*); Obránce Vidič nechtěně ukázal, že Srbové **jsou i dobří basketbalisté**, když se po letícím míči natáhli rukou. (*Lidové noviny*)

3.3 Metonymie

Široce pojatá tradiční stylistika zahrnuje metonymii do metaforiky, kognitivistické bádání již spatřuje v metonymii součást rovnocennou metafoře, která pomáhá strukturovat náš jazyk a naše myšlení dokonce ještě zřejměji, než je to patrné u metafory. Metonymické pojmy jsou totiž zakotveny v naší zkušenosti sepnutím s přímými fyzickými nebo kauzálními asociacemi („část za celek“, „místo za instituci“ apod.). Právě ve fotbalové žurnalistice se metonymie typicky vyskytuje, proto se alespoň na okraj zmíníme i o tomto jevu, přestože jsme si vědomi toho, že by zasluhoval samostatný rozbor.

Metonymie funguje na bázi přenosu věcné souvislosti (na rozdíl od metafory, která vzniká přenesením významu na základě vnější podobnosti). Je významným prvkem zajišťujícím textovou soudržnost, který umožňuje obměňovat pojmenovávanou skutečnost a zamezit tak stálému opakování jednoho označení. Pro správné pochopení takových výroků je ovšem nutné znát souvislosti, v nichž substituce spočívá.

Fotbalové mužstvo je tak střídavě pojmenovááno svým názvem, charakteristickým dresem, stadionem, podle dosaženého výsledku apod.

3.3.1 Název fotbalového mužstva

Již samotné označení mužstva se různě obměňuje a autor fotbalového textu používá nejen názvů oficiálních, ale i tradičních přezdívek, které jsou kulturně zakotvené a ne vždy se v různých jazykových prostředích shodují. V některých případech si označení v češtině i ve francouzštině (alespoň přibližně) odpovídá (*Squadra Azzurra* / *Squadra Azzurra/la nazionale* = italský národní tým; *Bílý balet* / *Los Blancos* = španělský klub Real Madrid; *Blues* / *Blues* = hráči londýnské FC Chelsea), občas se používají rozdílná expresivní pojmenování (*kanárci* / *la Seleçao/Auriverdes* = celek Brazílie; *výběr galského kohouta* / *les Bleus* = reprezentační mužstvo Francie), jindy taková přezdívka v jednom či druhém jazyce pro daný tým neexistuje nebo se běžně nepoužívá (*la Roja* = španělské reprezentační mužstvo; *la Seleçcao* = portugalský národní celek; *les Fennecs* = mužstvo Alžírsko; *klokani* = hráči klubu Bohemians 1905) apod. Na překladatele je nepochybně kladen nárok mimojazykových znalostí.

F: Les Pumas éliminés, un nul face à **la Squadra Azzurra** suffisait à **la Seleçao** pour se qualifier pour les demies. (*L'Equipe*) ; Entre **la Seleçao** et **la Seleçcao**, on est plus dans le placide que dans l'acide. (*L'Equipe*) ; **La Roja** est qualifiée pour les quarts de finale et affrontera donc le Paraguay, vainqueur du Japon. (*football.fr*) ;

Enfin, tant que **les Fennecs** gagnent... (*L'Equipe*) ; Comme samedi 28 mars à Kaunas, lors du match aller, les **Bleus** ont eu toutes les peines du monde à s'imposer, mercredi 1er avril, au Stade de France (1-0), face à une modeste sélection lituanienne [...]. (*Le Monde*)

Č: „Opravdu jsou to nesmysly,“ ujišťoval trenér „**blues**“, který prý nadále věří Petru Čechovi. (*Sport*); „**Kanárci**“ však měli osmifinále jisté, a tak nikam nechvátili. (*Lidové noviny*); **Sloni** bojovali o postup marně. (*Lidové noviny*); Ze strany „**klokanů**“ půjde také o pomstu za podzimní duel. (*Sport*); „Vyhrát El Clásico bude klíčové,“ burcuje Zinedine Zurane, legenda světového fotbalu a někdejší dispečer „**Bílého baletu**,“ své nástupce na webových stránkách Realu Madrid. (*Sport*); Podle jmen v kádru má patřit **výběr „galského kohouta“** k ozdobám turnaje, hvězdy ze slavných klubů ale v dresu národního týmu slušný fotbal hrát zapomněly. (*Sport*)

3.3.2 Dres fotbalového mužstva

Identifikace hráčů podle jejich dresu se v článcích o kopané taktéž velmi rozmanitě uplatňuje. Potenciální překladatel musí znovu znát, popř. zjišťovat význam těchto asociací:

F: « C'est vrai, le ballon a frappé ma main, puis a touché mon épaule, mais pour rendre ce but plus beau, il fallait qu'il y ait un certain doute qui plane », a dit avec un sourire le joueur de Séville, qui met fin à neuf mois de disette **sous le maillot aux cinq étoiles**. (*Le Monde*) Mais les blessures de Niang et de Koné, les enfantillages de Ben Arfa lui ont permis de disputer l'intégralité de son troisième match **sous ses nouvelles couleurs**. (*Le Monde*) ; C'est reparti entre **les Aigles** de Joachim Löw et **les Lions** de Fabio Capello. (*football.fr*)

Č: **Červenobílí** do dnešního utkání Sparty v Teplicích zvýšili svůj náskok v čele ligy na třináct bodů. [...] Vzdaluje se mu šance na prvoligovou záchranu, **hráče v sešíváných dresech** dokázal trápit organizovanou defenzivou a nebezpečnými protiútoky celý první poločas. (*Lidové noviny*)

3.3.3 Stadion fotbalového mužstva

Metonymická obměna se děje také pomocí názvu stadionu (popř. podle jména osobnosti, po němž je stadión pojmenován). U stadionu katalánského klubu FC Barcelona se ve francouzštině používá správného neoficiálního názvu *Camp Nou* (z katalánštiny „nový stadion“), v češtině se však vžil tvar *Nou Camp*, čemuž by se měl překladatel podřídit a dodržet zdejší úzus:

F: **Au Camp Nou**, les supporters lyonnais, philosophes, enviaient ces heureux Barcelonais de posséder pareille équipe. (*Le Monde*)

Č: „Když hraje Real **na Santiagu Bernabeu**, tak je vždy favoritem.“ (*Sport*)

3.3.4 Geografické vztahy

U fotbalových klubů se běžně spojuje jejich označení s městem, v němž týmy hrají a kde se nachází jejich domácí stadion:

F: Frappe complètement manquée de Michel Bastos des 25 mètres. **Le Lyonnais** est très discret offensivement aujourd'hui. (*football.fr*) ; « Zizou » a vu juste sur un point : comme il l'avait annoncé, **les Rhodaniens** ont marqué par deux fois, grâce à Makoun et Juninho. (*Le Monde*)

Č: Na typickou kolmou kombinaci **Pražanů** tři stovky hostujících fanoušků čekaly bezmála hodinu. (*Lidové noviny*)

Na mezinárodní úrovni se pracuje s obecně zeměpisnými znalostmi:

F: Coup franc d'Iñiesta à trente quatre mètres de la cage adverse. Le mur renvoie le ballon mais **le meneur ibérique** récupère et cherche Villa en profondeur... sans succès. (*football.fr*)

Č: Skončilo poslední osmifinále, které vyhrálo Španělsko **nad svým sousedem z Portugalska** největším možným rozdílem 1:0. (*Fotbal.Sport.cz*); Co kdyby se **na ostrovní bitvu** dostalo i v semifinále? (*Sport*); Ani český záložník totiž nedokázal tým **z Apeninského poloostrova** dovést alespoň k vyrovnání. (*Lidové noviny*)

3.4 Synekdocha

Významným konstitučním faktorem žurnalistických textů je také synekdocha, která funguje na principu substituce části celkem a celku částí.

Jako typické příklady (přímo učebnicové) předkládáme tato excerpta:

F: Anelka est aussi exaspérant qu'il peut l'être quand il veut montrer qu'il est un joueur technique, et l'échec des Bleus, dans le cas probable d'une élimination, **aura également le visage de Ribéry**. (*L'Equipe*)

F: Au-delà, il faut que cela donne lieu à une remise en question pour que l'équipe de France et, au-delà, **le football français donnent un meilleur visage**, notamment par rapport à nos jeunes. (*L'Equipe*)

Č: Čtyřiatřicetinasobný **mistr stále hledá svou herní tvář směrem dopředu**. (*Sport*)

Pro sportovní žurnalistiku je charakteristická záměna celé země (celek) za reprezentační mužstvo čítající řádově desítky osob (část):

F: **Le Portugal** prend ses aises et se montre de plus en plus régulièrement **aux abords de la surface ibérique**. (*football.fr*) ; Le 25 juin, **le Brésil affrontera le Portugal** de Cristiano Ronaldo, ce dandy « qui a le culot de jouer avec le nom de Ronaldo, le seul, le nôtre, sur son maillot », accuse Fabio. (*Le Monde*) Un succès **des Américains contre l'Algérie** suffit maintenant à les qualifier pour les huitièmes, quel que soit le résultat d'Angleterre-Slovénie. (*L'Equipe*)

Č: Po dlouhé době se **Portugalsko** dostalo na polovinu Španělska, ale hlavní sudí neodpískal evidentní foul na Ronaldo! Míč tak mají **Španělé**. (*Fotbal.Sport.cz*); **Španělsko zamklo Portugalsko** na jeho polovině, ale finální přihrávka na Villu byla opět příliš dlouhá. (*Fotbal.Sport.cz*); Ale ani druhý roh **Brazilců** nebyl nebezpečný. (*Fotbal.Sport.cz*); **Německo právě vstřelilo** branku! (*Fotbal.Sport.cz*)

Ve fotbalových textech se mnohdy propojuje synekdocha s metaforou. V následujících ukázkách působí takové koncepty válečnický, ba přímo fatálně:

F: Rien ne pouvait **sauver la France**, battue par l'Afrique du Sud. (*L'Equipe*) ;

Č: Na jeho přesnou střelu po zemi k pravé tyči neměl Lloris nárok. **Francie padla**. (*Lidové noviny*); **Pobřeží Slonoviny by muselo KLTR pořádně rozstřílet** a ještě doufat, že Brazílie vyhraje ve svém utkání nějakým větším rozdílem. *Fotbal.Sport.cz*)

Některé metonymické pojmy se ustálily jako slangová označení pro druhy kopů: *hlavička / la tête, patička / la talonnade*. Je pochopitelné, že si výrazy v obou jazycích přesně korespondují, neboť odrážejí stejnou fyzickou zkušenost:

F: Ce n'est pas grave : la victoire marseillaise était acquise depuis la 57e minute, quand Marouane Chamakh a trompé son propre gardien **d'une tête splendide**. (*Le Monde*) ; Depuis la droite, Müller effectue un superbe one-deux avec Özil, **auteur d'une talonnade**. (*football.fr*)

Č: Llorente se dostal k hlavičce, ale jeho **pěknou hlavičku** reflexivně vyrazil Casillas mimo! (*Fotbal.Sport.cz*); Po rohu se v nepřehledné strkanici zorientoval nejlépe Jankulovski, **jeho patičku** usměrnil Škrtel. (*Lidové noviny*)

Synekdochu spatřujeme i v substituci dresu, popř. čísla dresu (části) za hráče (celek):

F: **Le numéro 22** a eu le bonheur d'entendre la tribune Nord scander son nom à sa sortie du terrain. (*Le Monde*)

Č: Baptista se zkoušel prosadit, ale kolem něj byl až **moc červených dresů**, a tak neměl žádnou šanci. (*Fotbal.Sport.cz*)

3.5 Shrnutí analytické části

Rozbor mediálních textů pojednávajících o kopané nám potvrdil, že žurnalistický žánr a téma fotbalu poskytují bohatý pramen pro výzkum konceptuální metafory. Především jsme si mohli ověřit platnost uvedených teoretických východisek a aplikovat je na konkrétní textové ukázky.

Co se týká překladatelské problematiky, konstatujeme několik dílčích poznatků. Za prvé se ukazuje, že při překladu metaforických vyjádření je vždy základním momentem identifikovat to, zda se jedná o metaforu lexikalizovanou či aktualizací. Jestliže rozpoznáme metaforu lexikalizovanou, je nutné najít přesný ekvivalent, který může, ovšem nemusí, spadat do stejné zdrojové oblasti jako výraz v jazyce originálu. Pro správnost převodu těchto „mrtvých“ metafor je klíčové určit je právě jako pojmy, popř. termíny a najít k nim co nejpřesnější protějšek. Zvláštním případem jsou ustálená slovní spojení a frazémy, kde je překladatel opět vázán daností takových výroků a nemůže je libovolně nahrazovat.

Naproti tomu u metafor aktualizacích se nachází určitý prostor pro volnější převod metafor. Jako užitečná pomůcka může sloužit zdrojová oblast, z níž pochází obraz v originále.

Z analýzy také vyplynulo, že mnohé lexikalizované metafory, vycházející z určitých představových schémat, vyvolávají rozvoj dalších obrazných pojmenování založených na stejných či blízkých konceptech. Příznačné je řetězení takových metafor v rámci vyšších jednotek (dokonce celého textu, kde metaforičnost sama přispívá k textové kohezi).

Troufáme si tvrdit, že rozbor prokazuje oprávněnost zvolené problematiky, která si věnovanou pozornost jistě zaslouží, a zároveň to, že vybrané téma komparativního výzkumu na materiálu fotbalové žurnalistiky otevírá další zajímavé okruhy, jež by na práci navazovaly. Kromě určení dalších zdrojových oblastí, odkud se metaforika při psaní o kopané inspiruje, je to bezpochyby hlubší rozpracování metonymie a synekdochy, které se v těchto textech velice hojně uplatňují. Co se týká metafory samotné, kde se analýzy často zaměřují na slovesa, je třeba si všimnout také pozoruhodného zapojování adjektiv, jež obvykle působí expresivně z toho důvodu, že byly na základě obraznosti přeneseny z jiné oblasti, v níž by zněly neutrálně (jako příklad uveďme alespoň následující excerpta: F: À coup sûr, ce serait **le plus explosif** des huitièmes de finale. (*L'Equipe*); Julio Cesar **impérial!** (*football.fr*); Č: **Elektrizující** „El Clásico“. (*Sport*); **akční ofenzivní hody** (*Lidové noviny*)).

Jiné komparačně-jazykové výzkumy by bylo možné vztáhnout k širším sociologicko-etnologickým souvislostem, jako jsou konceptualizace polarizující fotbalová mužstva na základě národnosti. Pro bližší představu toho, jak se takový jev odráží z jazykové perspektivy, uvádíme tyto ukázky: C'est donc ce qu'il reste d'un grand rêve et **d'une ancienne grande nation du football de sélection**. (*L'Equipe*); Puisque, pour la première fois de son histoire en dehors de ses terres, la Corée du Sud s'est invitée **parmi les seize meilleures nations de la planète football**. (*L'Equipe*); Angličané rozehráli tento velký duel dvou **fotbalových mocností** a vydávají se do prvního útoku. (*Fotbal.Sport.cz*) Vidíme, že tyto koncepty již přesahují úzký lingvistický rámec. Naopak přímo vybízejí k interdisciplinárnímu pojetí podobných výzkumů, o něž jsme se ostatně snažili vnesením kognitivistické optiky do problematiky komparačně-překladatelské i my v předložené práci.

Jakékoliv hodnotící závěry (např. podle citovaných zdrojů) by byly naprosto zavádějící a posuzování výkonů českých a francouzských žurnalistů nebylo ostatně ani cílem této práce.

4 ZÁVĚR

Konfrontací české a francouzské fotbalové žurnalistiky na korpusu padesáti článků a reportáží o kopané se ukázalo, že se v obou jazykových prostředích projevují metaforicky poměrně rovnoměrně. Sledovali jsme jedenáct okruhů konceptualizace fotbalového diskurzu, jejichž prostřednictvím dochází k metaforizaci sportovních textů. Zaměřili jsme se pouze na ty nejvýraznější, avšak bylo by pochopitelně možné vymezit i další oblasti, odkud psaní o fotbale přenáší obrazná pojmenování. Vedle toho jsme pozorovali metonymii a synekdochu, velice hojně zapojované v těchto sděleních v obou jazycích. Rozbor by bylo možné dokonce zaměřit výhradně na tyto prostředky výstavby (zdaleka nejen stylistické ozvláštnění) textu.

Práci samozřejmě nelze považovat za vyčerpávající kognitivní nebo překladatelskou studii o metaforách ve zkoumané oblasti. Snaží se uvedené poznatky týkající se obrazných pojmenování především propojit a aplikovat je při analýze metaforicky bohatých textů, jimiž články o kopané bezpochyby jsou. Je třeba mít dále na paměti i to, že jakkoli se může zdát vytvořený korpus rozsáhlý, jedná se stále o značně omezený vzorek, u něhož jsme se navíc zaměřili na jeden z mnoha potencionálně zkoumatelných jevů.

Na základě kognitivně lingvistických a translatologických východisek jsme se věnovali otázce překladu metafor, ať již v textu plní funkci referenční (případ neutrálně vnímaných lexikalizovaných metafor), či expresivní (záležitost veškerých stylisticky aktivních příkladů metaforizace – jak metafor aktualizčních, přecházejících v novinářská klišé, tak i lexikalizovaných metafor přebraných z určité odborné sféry, nabývající v daném kontextu na expresivnosti).

Některé expresivně působící výrazy na první pohled ani metaforami nejsou, protože popisují objektivní skutečnost výrazem v původním slova smyslu (např. statistika), my je ale jako metaforu vnímáme, poněvadž vycházíme z faktu, že je fotbal jako takový nápodobou, resp. metaforou lidského bytí obecně. Tento postulát vysvětlujeme v teoretické části a odpovídá širěji chápané metafoře z hlediska kognitivních věd (metafora je podle tohoto směru základním konstitučním faktorem lidského myšlení, potažmo komunikace). Objektivně popsání fakta navíc podněcuje vytváření metafor, jež vycházejí z původně nepřenesených významů (např. statistika – fotbalová matematika).

Vzhledem ke stanovenému cíli práce, kterým byla reflexe možnosti překladu metaforických pojmenování na podkladě teoretických poznatků a analýzy excerpovaného materiálu, nenavrhujeme v analytické části práce jednotlivá překladatelská řešení citovaných ukázek. Komparací se totiž ozřejmuje to, že překlad obrazů do značné míry závisí na kontextu

sdělení, na celkovém stylu konkrétního textu (např. to, zda je pro převod aktualizační metafora vhodnější zvolit doslovný překlad nebo přistoupit k opisu). Vedle toho jsme si ověřili výchozí hypotézu o národně-kulturním rozměru metaforizace v oblasti fotbalové žurnalistiky. Neopominutelným faktorem je otázka vlivu angličtiny čili jazyka, který v kolébce fotbalu vytvořil názvosloví původně ostrovního sportu. Dopad angličtiny na mediální projev v jednotlivých jazykových prostředích by bylo zřejmě možné zkoumat na podkladě internetových multijazykových verzí fotbalového diskurzu (z tohoto ohledu by bylo jistě zajímavé analyzovat on-line fotbalového manažera *Hattrick*, hru existující v mnoha jazykových mutacích, přičemž anglická verze byla tou první).

Pro překlad metafor vyplynul z naší práce závěr, že žádný z krajních postojů o nepřeložitelnosti na straně jedné a doslovném překladu metafor na straně druhé není pro praxi uspokojivým pravidlem. Z komparativního rozboru metaforických pojmenování v české a francouzské fotbalové žurnalistice je totiž jasně patrné, že existuje celá řada různých typů, resp. „stupňů“ metafor, – snad jediným společným rysem je jejich ukotvení z hlediska obecně lidských zkušeností (s jinou entitou, prostorem či látkou). Vysledovaná konceptualizační schémata jsou dokladem toho, že v obou srovnávaných jazycích dochází ke stejným metaforizačním postupům, ať již jde o vymezené oblasti metaforizace fotbalu (např. fotbal je válka: oba jazyky bohatě rozvíjejí tento koncept jak s ohledem na množství vypořizovaných lexikalizovaných metafor, tak i následné propracování obrazů spojených s válkou jako metafor aktualizačních), nebo o konceptualizační schémata v jazykové komunikaci obecně používané (např. vítězství je moc, prohra je pád: nacházíme společné principy pojímání těchto dvou protikladů).

Avšak na druhé straně jsme se setkali s odlišnostmi v „detailech“ v tom smyslu, že první uvedená skupina (a do ní zahrnuté metafora aktualizační) je ovlivněna mírou tvořivosti jednotlivých autorů těchto textů (subjektivně lze hodnotit francouzské texty jako propracovanější, pokud jde o metafora, najdeme v nich více kulturně-historických aluzí, novináři sahají k méně obvyklým zdrojům metaforizace apod.). Stejně tak jsou metafora lexikalizované (objevující se velice hojně v běžné komunikaci) ovlivněny jazykovým územ, který je pro převod obrazných pojmenování rozhodující (to se týká především ustálených sousloví a frazémů založených na metaforice). Významnou úlohu hraje také kontext, v němž se přenesený výraz vyskytuje.

5 RESUMÉ

Předložená diplomová práce se zabývá zkoumáním metafor v českých a francouzských mediálních textech o kopané. Korpus analyzovaných textů byl vytvořen nashromážděním článků a reportáží z českých a francouzských deníků a internetu. Na podkladě paralelních vzorků excerpčního materiálu je kladena otázka možnosti překladu obrazných pojmenování z perspektivy kognitivní lingvistiky, pro niž je metafora nástrojem konceptualizace světa.

První část práce je věnována rozpracování dílčích teoretických východisek práce a zařazuje zkoumanou problematiku do širších souvislostí. Vysvětluje podstatu funkčního stylu publicistického, udává jeho stručnou charakteristiku s typickými prostředky, k nimž patří obrazná pojmenování. Následně je metafora pojata z vývojové perspektivy a je nastíněna problematika metafory z hlediska translatologie.

V druhé části jsou vymezeny hlavní okruhy metaforiky, z nichž fotbalová žurnalistika čerpá. Analýza excerpčního materiálu se pak zaměřuje na porovnání jednotlivých případů obraznosti ve zkoumaných textech. Jednotlivé příklady jsou komentovány s důrazem na jazykově-překladatelský aspekt.

Závěr práce představuje shrnutí poznatků vyplývajících z rozboru se zřetelem k otázce překladu zkoumaného jevu obecně.

RÉSUMÉ

Le présent mémoire aborde le sujet des métaphores à travers l'analyse des textes médiatiques, tchèques et français, sur le football. L'ensemble des textes analysés comprend des articles et des reportages tirés des quotidiens tchèques et français et de l'Internet. En partant de la confrontation des échantillons parallèles puisés du matériau dépouillé, la question de la traduction du sens figuré est posée à la lumière de la linguistique cognitive qui considère la métaphore comme un outil de la conceptualisation du monde.

La première partie du travail est consacrée à l'explication des fondements théoriques déterminant pour le travail et intègre ainsi la problématique examinée dans un contexte plus large. Le principe du style fonctionnel journalistique avec ses caractéristiques et ses moyens typiques, dont les expressions imagées, y est présenté. Par la suite, la métaphore est saisie du point de vue diachronique et sa problématique est conséquemment esquissée dans le cadre de la traductologie.

Dans la deuxième partie, les domaines principaux de la métaphorisation d'où la métaphorique de football prend sa source sont définis. L'analyse du matériau dépouillé se

focalise sur la comparaison des cas particuliers du sens figuré dans les textes examinés. Les exemples donnés sont commentés en mettant en valeur l'aspect linguistico-traductionnel.

La conclusion résume les acquis résultant de l'analyse au regard de la traduction du phénomène traité en général.

SUMMARY

This master thesis deals with the metaphor in the Czech and French media that write about football. It analyses the text corpus which is a compilation of articles and reportages taken from Czech and French newspapers and the internet. Based on the comparison of the parallel samples drawn from the excerpted material, the question of translating the figurative sense is put in the light of the cognitive linguistics which considers the metaphor as a tool for conceptualizing the world.

The first part is devoted to the explanation of a theoretical background and thus it integrates the discussed issue in a broader context. The principle of the journalistic functional style with its features and its typical phraseology, including figurative expressions, is presented. Subsequently, the metaphor is treated in the diachronic perspective and then the problem of the metaphor is outlined in the framework of translation studies.

In the second part of the work, the main areas from which the football metaphors draw are defined. The analysis of the excerpted material focuses on the comparison of the cases of figurative sense traced in the texts. The data examples are discussed while emphasizing the linguistic-translation aspect.

The conclusion summarizes the findings that arise from the analysis and it considers the phenomenon examined as a general problem of translation.

6 BIBLIOGRAFIE

- BAUSCH, Karl-Richard. La métaphore dans la langue de la presse d'aujourd'hui. *Meta : journal des traducteurs / Meta: Translators' Journal*. Décembre 1968, vol. 13, n° 4, s. 171–179. ISSN 0026-0452 (Dostupný také z WWW: <http://www.erudit.org/revue/meta/1968/v13/n4/002009ar.pdf> ISSN 1492-1421)
- BARTOŠEK, Jaroslav. Žurnalistika a publicistika (K referátu prof. J. Chloupka). In JANČÁKOVÁ, Jana – KOMÁREK, Miroslav – ULÍČNÝ, Oldřich. (eds) *Spisovná čeština a jazyková kultura 1993 : sborník z olomoucké konference 23.–27. 8. 1993*. 1. vydání. Praha: FF UK, 1995, s. 46–54. ISBN 80-85899-02-7 (brož.)
- BEČKA, Josef Václav. *Úvod do české stylistiky*. 1. vydání. Praha: R. Mikuta, 1948.
- BEČKA, Josef Václav. *Česká stylistika*. 1. vydání. Praha: Academia, 1992. ISBN 80-200-0020-8
- BROMBERGER, Christian. *Le match de football. Ethnologie d'une passion partisane à Marseille, Naples et Turin*. 1. vydání. Paris: Maison des sciences de l'homme, 1995. ISBN 2-7351-0668-3
- BURUMA, Ian. Fotbal je válka. *Respekt*. 2010, č. 25, s. 70. ISSN 0862-6545
- CAGNACCI, Astolfo. *Pays du foot : une passion et des styles*. 1. vydání. Paris: Autrement, 1998. ISBN 2-86260-811-4
- CROLLEY, Liz – HAND, David. *Football, Europe and the Press*. 1. vydání. London: F. Cass, 2002. ISBN 0-7146-8017-6
- ČECHTICKÝ, Tomáš. Fotbal poklepem a poslechem. *Týden*. 2006, č. 23, s. 46–50. ISSN 1210-9940
- DELEULÉ, Didier. *Que nous apprend le football sur notre vie sociale ?* 1. vydání. Paris: Gallimard, 2008. ISBN 978-2-07-061908-5
- EVANS, Vyvyan – GREEN, Melanie. *Cognitive Linguistics : an introduction*. Reprint. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2007. ISBN 0-7486-1832-5
- Encyklopedický slovník češtiny*. Praha: NLN, 2002. ISBN 987-80-7106-484-8
- FONTANIER, Pierre. *Les Figures du discours*. Paris: Flammarion, 1968.
- HAGSTRÖM, Anne-Christine. *Un miroir aux alouettes ? : stratégies pour la traduction des métaphores*. Uppsala: Uppsala Universitet, 2002. ISBN 91-554-5400-3
- HAUSENBLAS, Karel. *Od tvaru k smyslu textu : stylistické reflexe a interpretace*. 1. vydání. Praha: DeskTop Publishing Filozofické fakulty UK, 1996. ISBN 80-85899-14-0 (brož.)

- HAVRÁNEK, Bohuslav. Úkoly spisovného jazyka a jeho kultura. In HAVRÁNEK, Bohuslav – WEINGART, Miloš. (eds). *Spisovná čeština a jazyková kultura*. Praha: Melantrich, 1932.
- HAVRÁNKOVÁ, Kateřina. *Jazykové prostředky fotbalové žurnalistiky v deníku Mladá fronta Dnes : se zaměřením na zápasy národní reprezentace*. Brno, 2006. Diplomová práce (Mgr.). Brno: Masarykova univerzita, Fakulta sociálních studií, Katedra mediálních studií a žurnalistiky, 2006. (Dostupný také z WWW: <http://is.muni.cz/dok/rfmgr.pl?lang=cs;furl=%2Fth%2F66609%2Ffss_m%2F>)
- HEINDERYCKX, François. *L'Europe des médias*. Bruxelles: Université de Bruxelles, 1998. ISBN 2-8004-1193-7
- CHLOUPEK, Jan. O stylu publicistickém. In *Slavica Pragensia XXVI : problémy stylistiky*. Praha: Univerzita Karlova, 1983, s. 95–99.
- CHLOUPEK, Jan. *Stylistika češtiny*. 1. vydání. Praha: SPN, 1991. ISBN 80-04-23302-3
- CHLOUPEK, Jan. Publicist style. In CHLOUPEK, Jan – NEKVAPIL, J. (eds) *Studies in Functional Stylistics*. Amsterdam, Philadelphia: J. Benjamins, 1993. ISBN 90-272-1545-6
- CHYZ, Vladimír. *Metafory v politice*. 1. vydání. Praha: Psychologický ústav AV ČR, 1999. ISBN 80-86174-02-6
- JUSTL, Vladimír. *Slovník floskulí 2*. 1. vydání. Praha: Academia, 2005. ISBN 80-200-1392-X (d. 2)
- KEŠNEROVÁ, Eva. *Argot du football : analyse comparative du lexique sub-standard des supporters Tchèques et Français*. Brno, 2006. Diplomová práce (Mgr.). Brno: Filozofická fakulta Masarykovy univerzity, Ústav románských jazyků a literatur, 2008. (Dostupný také z WWW: <http://is.muni.cz/th/74659/ff_m/?lang=cs>)
- KOCOUREK, Rostislav. *La langue française de la technique et de la science : vers une linguistique de la langue savante*. 2e éd. Wiesbaden: O. Brandstetter, 1991. ISBN 3-87097-152-5
- KRAUS, Jiří. *Jazyk v proměnách komunikačních médií*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1578-3 (brož.)
- LAKOFF, George – JOHNSON, Mark. *Metafory, kterými žijeme*. [Přeložil Mirek Čejka] Brno: Host, 2002. ISBN 8072940716
- LEVÝ, Jiří. *Umění překladu*. 2., dopl. vydání. Praha: Panorama, 1983.
- MAHR, Jiří. *Srovnání zpravodajství ČTK, MF Dnes a Sportu z fotbalového mistrovství Evropy 2008*. Praha, 2009. Bakalářská práce (Bc.). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Katedra žurnalistiky, 2009.

MALÍNEK, Vojtěch. Fotbal v obrazech. *Čeština doma a ve světě*, 2003, roč. 11, č. 1/2, s. 44–48. ISSN 1210-9339

MEYER, Ingrid – ZALUSKI, Victoria – MACKINTOSH Kristen. Metaphorical Internet terms : a conceptual and structural analysis. *Terminology : international journal of theoretical and applied issues in specialized communication*. 1997, vol. 4, n° 1, s. 1–33. ISSN 0929-9971

MINÁŘOVÁ, Eva. Informativní a persvazivní funkce jako konstituující faktor projevu : funkční styl publicistický. In ČECHOVÁ, Marie. – KRČMOVÁ, Marie. – MINÁŘOVÁ, Eva (eds). *Současná stylistika*. 1. vydání. Praha: NLN, 2008. ISBN 978-80-7106-961-4 (váz.)

MISTRÍK, Jozef. *Štylistika*. 1. vydání. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo, 1985.

MLČOCH, M. Metaforická pojmenování v mluvené sportovní žurnalistice : se zaměřením na televizní komentáře fotbalových utkání. In BALOWSKI, Mieczysław – SVOBODA, Jiří (eds). *Český jazyk a literatura v evropském kulturním kontextu : język i literatura czeska w europejskim kontekście kulturowym*. Racibórz: PWSZ w Raciborzu, 2008, s. 177–184. ISBN 978-83-60730-15-7 (brož.)

NEWMARK, Peter. *A Textbook of Translation*. 1. vydání. Singapore: Prentice Hall, 1988. ISBN 0-13-912593-0

ODALOŠ, Pavol. Futbal verzus sociolekt. In *Sborník přednášek z VI. konference o slangu a argotu v Plzni 15.–16. září 1998*. Plzeň: Pedagogická fakulta Západočeské univerzity, 1998, s. 60–64.

OLIVEIRA, Isabelle. La métaphore terminologique sous un angle cognitif. *Meta : journal des traducteurs / Meta: Translators' Journal*. Décembre 2005, vol. 50, n° 4. ISSN 0026-0452 (Dostupný také z WWW: <<http://www.erudit.org/revue/meta/2005/v50/n4/019923ar.pdf>> ISSN 1492-1421)

OSVALDOVÁ, Barbora. Zpravodajství a publicistika. In OSVALDOVÁ, Barbora. (ed.). *Zpravodajství v médiích*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2001. ISBN 80-246-0248-2 (brož.)

PENAUD, Kristina. *Funkce a užití obrazných pojmenování v oblasti masové komunikace a otázky překladu*. Praha, 1995. Diplomová práce (Mgr.). Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav translatologie, 1995.

PILÁTOVÁ, Markéta. Druhá šance : Argentina vyhrát musí. Má přece Diega Maradonu. *Respekt*. 2010, č. 26/27, s. 36–37. ISSN 0862-6545

PRAVDOVÁ, Markéta. Metody a prostředky přesvědčování v masových médiích. *Naše řeč*. 2006, roč. 89, č. 3, s. 152–157. ISSN 0027-8203

- PREXLER, Libor. K frazeologii klubů amatérské kopané Ústecka. *Naše řeč*. 2008, roč. 91, č. 3, s. 135–140. ISSN 0027-8203
- SNELL-HORNBY, Mary. *Translation Studies : an integrated approach*. Revised edition. Amsterdam, Philadelphia: J. Benjamins, 1995. ISBN 90-272-2060-3
- SRPOVÁ, Hana. *K aktualizaci a automatizaci v současné psané publicistice*. 1. vydání. Ostrava: Ostravská univerzita, Filozofická fakulta, 1998. ISBN 80-7042-490-7 (brož.)
- SUDA, Zdeněk. Fotbalový slang před třiceti lety a dnes. In *Sborník přednášek z VI. konference o slangu a argotu v Plzni 15.–16. září 1998*. Plzeň: Pedagogická fakulta Západočeské univerzity, 1998, s. 65–69.
- ŠPIČAN, Petr. *Vergleich der Metaphorik in deutschen und tschechischen Sportnachrichten : Fußball als eine Nationalmetapher?* Brno, 2008. Diplomová práce (Mgr.). Brno: Masarykova univerzita, Fakulta filozofická, Ústav germanistiky, nordistiky a nederlandistiky, 2008. (Dostupný také z WWW: http://is.muni.cz/dok/rfmgr.pl?furl=%2Fth%2F224785%2Fff_m%2Finfo=1;objem=1>)
- TABAKOWSKA, Elżbieta. *Cognitive Linguistics and Poetics of Translation*. 1. vydání. Tübingen: G. Narr, 1993. ISBN 3-8233-4078-6
- UNDERHILL, James W. „Having“ sex and „making“ love. *Slovo a smysl*. 2008, roč. 4, č. 8, s. 84–112. ISSN 1214-7915
- VAŇKOVÁ, Irena. *Nádoba plná řeči : člověk, řeč a přirozený svět*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2007. ISBN 978-80-246-1122-8
- VAŇKOVÁ, Irena – NEBESKÁ, I. – SAICOVÁ ŘÍMALOVÁ, L. – VAŇKOVÁ, Irena – NEBESKÁ, Iva – SAICOVÁ ŘÍMALOVÁ, Lucie – ŠLÉDROVÁ, Jasňa. *Co na srdci, to na jazyku : kapitoly z kognitivní lingvistiky*. 1. vydání. Praha: Karolinum, 2005. ISBN 80-246-0919-3 (brož.)
- VAŠÍČEK, Zdeněk. *Podmínky volby*. 1. vydání. Praha: Triáda, 2003. ISBN 80-86138-50-X (brož.)
- VYKYDALOVÁ, Eva. *Specifika publicistických textů a jejich překladu*. Bakalářská práce (Bc.). Praha, 1996. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav translatologie, 1996.
- VÝBORNÁ, Helena. *Stylistická analýza fotbalových komentářů v česko-německé konfrontaci a její uplatnění při překládání knih s fotbalovou tematikou*. Diplomová práce (Mgr.). Praha, 2000. Univerzita Karlova, Filozofická fakulta, Ústav translatologie, 2000.
- WIERZBICKA, Anna. *Cross-cultural pragmatics : the semantics of human interaction*. 2nd ed. Berlin, New York: M. de Gruyter, 2003. ISBN 3-11-017769-2

ZAHAJSKÁ, Blanka. Kulička rulety se zastavila na straně domácích : obrazná vyjádření ve sportovním tisku. *Čeština doma a ve světě*. 1997, roč. 5., č. 3, s. 51–53. ISSN 1210-9339

SLOVNÍKY, ENCYKLOPEDIE, PŘÍRUČKY

Encyklopedický slovník češtiny. Praha: NLN, 2002. ISBN 80-7106-484-8

Francouzsko-český všeobecný slovník. Verze 1.0. Brno: Lingea, 1997–2002. [CD]

Le Nouveau petit Robert : dictionnaire de la langue française 2008. Dictionnaires Le Robert, 2007. [CD]

MERLE, Pierre. *Argot du foot*. Paris: Mona Lisait, 1998. ISBN 2-912100-08-9

OSVALDOVÁ, Barbora – HALADA, Jan – DOLANSKÁ, Nora et al. *Encyklopedie praktické žurnalistiky*. 1. vydání. Praha: Libri, 1999. ISBN 80-85983-76-1

ROHR, Bernd – SIMON, Günter. *Fotbal : velký lexikon : osobnosti, kluby, názvosloví*. 1. vydání. [Přeložil, upravil a doplnil Luboš Jeřábek] Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1158-3 (brož.)

SACCOMANO, Eugène. *Le Larousse du football*. Paris: Larousse, 1998. ISBN 2-03-512130-2

Slovník spisovné češtiny pro školu a veřejnost. Verze SD. Voznice: Leda, 2002–2008. [CD]

Velký anglicko-český slovník. 3., přepracované vydání. Praha: Academia, Leda, 1997. ISBN 80-200-0632-X

Velký francouzsko-český slovník. 2. revidované, opravené a doplněné vydání. Praha: Academia, 1992. ISBN 80-200-0234-0

INTERNETOVÉ ZDROJE

Fotbal.Sport.cz [on-line zdroj]. Borgis, 2003–2010 [cit. 2009-08-11]. Dostupný z WWW: <<http://fotbal.sport.cz/fotbal>>

Football.fr : pour les fans, par les fans [on-line zdroj]. Levallois-Perret: Newsweb [cit. 2009-08-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.football.fr/>>

Kicktionary : the multilingual electronic dictionary of football language [on-line zdroj].

Hamburg: Project Z2 'Computer assisted creation and analysis methods for multilingual data' [cit. 2009-08-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.kicktionary.de/>>

Le Monde. In *Wikipédia : L'encyclopédie libre* [on-line]. St. Petersburg (Florida) : Wikimedia Foundation, 2001–, dernière modif. le 31 mai 2010 [cit. 2010-06-04].

Francouzská verze. Dostupná z WWW: <http://fr.wikipedia.org/wiki/Le_Monde>

Le Trésor de la Langue Française informatisé [on-line zdroj]. Analyse et traitement informatique de la langue française – Centre national de la recherche scientifique – Université Nancy 2, 2001–, [cit. 2009-08-11]. Dostupný z WWW: <<http://atilf.atilf.fr>>

KOVÁŘ, Pavel. Jak si vedou komentátoři ČT. *iFotbal* [on-line]. [cit. 2009-12-06]. Dostupný z WWW: <<http://www.ifotbal.com/?text=319-jak-si-vedou-komentatori-ct>>

KVASNIČKA, Drahomír. Euro na Primě? : amatéři v akci... *blog.iDnes.cz* [on-line]. [cit. 2009-12-06]. Dostupný z WWW: <<http://kvasnicka.blog.idnes.cz/c/38336/Euro-na-Prime-Amateri-v-akci.html>>

RAMONET, Ignacio. Le cinquième pouvoir. *Le Monde diplomatique* [on-line]. Octobre 2008. [cit. 2009-11-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.mondediplomatique.fr/2003/10/RAMONET/10395>>

RAMONET, Ignacio. Football à perpétuité. *Le Monde diplomatique* [on-line]. Juin 2008. [cit. 2009-06-12]. Dostupný z WWW: <<http://www.monde-diplomatique.fr/carnet/2008-06-07-Football-a-perpetuite>>

7 PŘÍLOHY

Vysvětlivky k barevnému označení sledovaných oblastí metaforizace v žurnalistických textech o kopané:

12. Fotbal je válka

13. Vítězství je moc, prohra je pád

14. Fotbal je víra

15. Fotbal je svátek

16. Fotbal je představení

17. Fotbal je otázka života a smrti

18. Fotbal je umění

19. Fotbal je věda

20. Fotbal je obchod

21. Fotbal je hostina

22. Fotbal a jiné sporty

+ Metonymie a synekdocha

V přílohách barevně označujeme i ty jevy, které sice do vymezených sfér spadají, ale v analytické části práce je vysloveně necitujeme ani podrobněji nekomentujeme, neboť by se jejich uvedení opakovalo (v ojedinělých případech pro něj nebylo dostatek prostoru). U některých velmi frekventovaných jevů uvedených v analýze nejsme zcela důslední v jejich vyznačování (je to zejména případ časté synekdochy, kde dochází záměny části – reprezentačního mužstva – za celek – celou zem). Vzhledem k rozsahu korpusu jsme z praktických důvodů sáhli ke krácení některých článků.

7.1.1 Francouzský korpus

7.1.2 Deník *Le Monde*

(© 2009 SA Le Monde. Tous droits réservés.)

Sports, mardi, 10 février 2009, p. 24

L'OM et Wiltord se relancent dans le championnat de France

Vainqueurs de Bordeaux, les Marseillais **restent en course pour le titre**

BRUNO LESPRIOT – Marseille Envoyé spécial

On ignore s'il s'agit d'humour belge mais Eric Gerets, l'entraîneur de l'Olympique de Marseille, est diablement facétieux. Pour se mesurer à Bordeaux, dimanche 8 février, dans le choc de la 23e

journée de Ligue 1, le tacticien flamand avait inscrit comme titulaire sur la feuille de match le défenseur Renato Civelli, dont la particularité est de ne pas avoir obtenu la moindre seconde de temps de jeu cette saison.

La surprise s'est finalement révélée être un gag ou une intox. Pendant l'échauffement, Benoît Cheyrou, qui devait être écarté, se préparait avec le onze de départ pendant que Civelli jouait à la baballe avec les remplaçants. L'Argentin a pourtant fait une apparition d'une minute au Stade-Vélodrome pendant le temps additionnel. Le malheureux n'a pas eu le temps de se réjouir de participer à la victoire (1-0) de son club. A peine avait-il foulé la pelouse qu'il écopait d'un carton jaune pour non-respect du protocole des changements. Les « arbitre enculé » qui, depuis les tribunes, ont émaillé ce match tendu et engagé ont redoublé d'intensité.

TRICARD À RENNES

Avisé du cas Civelli, on a cru un temps que l'attaque phocéenne allait elle aussi être modifiée à la dernière minute. Parce que s'en remettre, pour l'efficacité, à Brandao et Sylvain Wiltord, tous deux recrutés pendant le Mercato hivernal, semblait aussi déraisonnable. Le premier est un des innombrables Brésiliens évoluant sur les terrains d'Europe, de l'Atlantique à l'Oural. Il a été meilleur buteur d'un championnat : celui d'Ukraine, sous le maillot du Shaktior Donetsk. Jusqu'ici, les premières sorties de cette perche aux pieds de plomb se sont accompagnées de sarcasmes.

On avait annoncé simultanément l'arrivée sur la Canebière d'une star, le Suédois Henrik Larsson. A sa place, c'est un autre vétéran (34 ans) qui a débarqué, Sylvain Wiltord donc, tricar à Rennes. Les associations de supporters, qui ne plaisantent pas avec ces choses-là, ont pensé que la direction du club se payait leurs têtes. Elles ont demandé à être reçues à la Commanderie, le siège de l'OM.

Il serait imprudent d'écrire que Wiltord n'est plus que l'ombre de ce qu'il a été. Pour mémoire : sélectionné 92 fois en équipe de France, auteur du but égalisateur contre l'Italie en finale de l'Euro 2000, meilleur buteur du championnat de France l'année précédente sous le maillot bordelais, puis élément souvent décisif à Arsenal et à Lyon.

Car ce que vaut « Nino » (pour les intimes) aujourd'hui est une énigme, faute de compétition. A Rennes, il a été officiellement « mis à l'écart » dès l'été après avoir critiqué son entraîneur, Guy Lacombe. Il s'est payé ensuite le luxe de rejeter des offres de Nantes et de Sochaux, en attendant mieux. Bien lui en a pris.

« Nous avons l'opportunité de le prendre pour six mois, a déclaré Gerets lors de la présentation de la recrue. Nous avons besoin d'un joueur d'expérience, qui apporte dans le vestiaire, et qui a une mentalité exemplaire. » L'allusion au vestiaire pouvait laisser entendre que le rôle de Wiltord, qui a la réputation d'être un gai compagnon, sinon d'un incorrigible fêtard, se résumerait à celui d'ambianceur. Mais les blessures de Niang et de Koné, les enfantillages de Ben Arfa lui ont permis de disputer l'intégralité de son troisième match sous ses nouvelles couleurs.

Le numéro 22 a eu le bonheur d'entendre la tribune Nord scander son nom à sa sortie du terrain. Il a même inscrit son premier but olympien à la 74e minute en poussant un ballon relâché par le gardien bordelais Ulrich Ramé, mais l'arbitre l'a refusé pour une faute imaginaire. Ce n'est pas grave : la victoire marseillaise était acquise depuis la 57e minute, quand Marouane Chamakh a trompé son propre gardien d'une tête splendide. L'OM, qui redoutait une correction des terreurs bordelaises, retrouve le sourire en se raccrochant à la 4e place et Sylvain Wiltord renaît. Le plaisantin a même laissé entendre qu'il n'avait pas renoncé à toute ambition en équipe de France.

Sports, mardi, 10 mars 2009, p. 22

Paris Saint-Germain n'est plus qu'à un point du leader

La prochaine journée pourrait être décisive

B. Lt

L'avance des Lyonnais sur leurs poursuivants n'a cessé de fondre ces dernières semaines et le septuple champion de France ne devance désormais plus que d'un point le Paris Saint-Germain à l'issue de la 27e journée de Ligue 1. L'OL a encaissé sa deuxième défaite en une semaine contre sa bête noire lilloise (0-2) au stade de France de Saint-Denis pendant que les Parisiens, qui n'ont plus perdu depuis sept journées, s'imposaient à Lorient (1-0).

A onze journées de la fin de la saison, il est donc impossible, contrairement aux exercices précédents, de révéler le nom du futur champion de France d'autant que deux autres équipes peuvent encore créer la surprise : Marseille, en dépit d'un nul concédé à Valenciennes, et Toulouse, qui a largement remporté le derby de la Garonne face à Bordeaux (3-0). Cette victoire a permis à André-Pierre Gignac de reprendre la tête du classement des buteurs avec seize réalisations, dans son duel à distance avec le Parisien Guillaume Hoarau.

Dans les hauteurs du classement, la prochaine journée pourrait être décisive puisqu'elle propose le « classique » (du moins pour les forces de l'ordre) Paris SG-Marseille. Les joueurs de la capitale se rendront ensuite à Toulouse. On verra alors s'ils ont l'étoffe de champions. Les Lyonnais profitent d'un calendrier plus favorable puisqu'ils recevront Auxerre puis Sochaux.

Le trio constitué par Bordeaux, Rennes et Lille, qui peut encore rêver (au moins) de qualification européenne, distance Nice, isolé à la huitième place et à l'abri des premières équipes menacées de relégation. Le désespérant nul (0-0) des Azuréens face à Monaco a été marqué par le jet d'un pétard visant le gardien monégasque Stéphane Ruffier. Le joueur s'en est tiré avec des bourdonnements d'oreille.

[...]

Sports, vendredi, 13 mars 2009, p. 24

L'Olympique lyonnais s'est consumé à Barcelone

L'OL a subi la plus cuisante défaite de son histoire en Ligue des champions en s'inclinant 5-2 face au Barça

BRUNO LESPRIT – Barcelone Envoyé spécial

Zinédine Zidane a certes été un immense footballeur, mais il n'est pas du tout fiable comme parieur. En pronostiquant un exploit lyonnais (2-2) au Camp Nou de Barcelone, il a fait preuve d'un optimisme inconsidéré. Pour ce match retour de huitièmes de finale de la Ligue des champions, mercredi 11 mars, l'Olympique lyonnais avait comme obligation de ne pas perdre et d'inscrire au moins un but après le 1-1 de l'aller. « Zizou » a vu juste sur un point : comme il l'avait annoncé, les Rhodaniens ont marqué par deux fois, grâce à Makoun et Juninho. Malheureusement, Hugo Lloris a dû récupérer à cinq occasions le ballon au fond de ses filets.

Plus que sur un exploit, c'est sur un miracle qu'il fallait compter. Comme celui qui se produisit pour Metz en 1984, lorsque les Lorrains s'imposèrent 4-1 au Camp Nou. On ignore si les Lyonnais se sont rendus dans la chapelle du stade pour implorer la mansuétude de la vierge de Montserrat. Mais, cette fois, la patronne de la Catalogne a été sans pitié : dans la cathédrale de 100 000 places, l'OL a subi la plus cuisante humiliation de son histoire européenne (5-2). Au terme d'un match plus fou qu'une villa de Gaudi.

Les cintres du Camp Nou sont un peu comparables à ceux de l'opéra. La visibilité peut y être limitée, ici par la tribune de presse. Mais les spectateurs des hauteurs pouvaient jouir d'une seule moitié de terrain pendant la première mi-temps, car le ballon ne se hasardait jamais dans le camp catalan. En spectateurs, les Lyonnais, incapables de reproduire leur pressing du match aller pour faire déjouer l'hydre, assistaient à une correction barcelonaise, sanctionnée par un score de jeu vidéo, pas moins de quatre buts inscrits en 43 minutes. Ce fut une plongée en apnée dans l'enfer blaugrana. Les deux joueurs gonflables géants placés derrière les buts de Lloris pouvaient danser, le spectacle était au rendez-vous. Et la messe était dite.

A cette déroute, deux raisons : la flamboyance de la plus séduisante équipe au monde et la déconfiture d'une charnière centrale (Cris-Boumsong) complètement dépassée par les événements. On trouvait tout de même un motif de satisfaction national, à deux semaines de Lituanie-France, match qualificatif pour la Coupe du monde : la forme éclatante de Thierry Henry, auteur des deux premiers buts et dernier passeur sur le troisième. Définitivement adopté, après des débuts difficiles au Barça, le héros de la soirée est sorti sous les ovations. Quant à la superstar argentine Lionel Messi, que des esprits mesquins avaient jugée décevante à Lyon, elle a inscrit un but de cour de récréation après s'être débarrassée de quatre patauds.

On croyait la mise à mort accomplie mais Barcelone, dont la défense est aussi fébrile que l'attaque est percutante, a prolongé le supplice en redonnant un maigre espoir à sa victime. Piqués au vif, les Lyonnais cessèrent d'être passifs, leur agressivité leur valut même de récolter force cartons jaunes (plus un rouge pour Juninho) et suspensions pour le chimérique tour d'après. Si Benzema avait été efficace, ils auraient pu revenir à 4-3 à la 83e minute. Finalement, Seydou Keita porta l'estocade juste avant le coup de sifflet final.

« Nous sommes tombés sur plus fort que nous », s'est incliné Claude Puel, l'entraîneur de l'OL. Cette quatrième élimination consécutive en huitièmes de finale de la Ligue des champions confirme que Lyon n'a pas les moyens de ses ambitions. Dans la plus relevée des compétitions européennes, c'est une équipe moyenne. Éliminé en Coupe de France et en Coupe de la Ligue, le septuple champion de France n'a plus que la Ligue 1 pour occuper la fin de sa saison. Le titre national est l'objectif qu'il ne parvient pas à dépasser.

« Il faut que tout le monde se remobilise et se remette en question, a averti Claude Puel. Dimanche, il y a un match très important contre Auxerre. Il faut évacuer la déception le plus vite

possible et défendre le titre qu'il faudra aller chercher. Ce sera très disputé. » Après la Catalogne, la Bourgogne. Retour sur la terre ferme de la Ligue 1. **Au Camp Nou**, les supporters lyonnais, philosophes, enviaient ces heureux Barcelonais de posséder pareille équipe.

Sports, vendredi, 3 avril 2009, p. 20

Les Bleus se relancent, contre la Lituanie, pour la qualification au Mondial 2010

*Les Français **ont battu** (1-0), mercredi 1er avril, l'équipe balte une seconde fois en une semaine*
SIMON ROGER

Les rencontres de l'équipe de France se suivent et se ressemblent. Comme samedi 28 mars à Kaunas, lors du match aller, **les Bleus** ont eu toutes les peines du monde **à s'imposer**, mercredi 1er avril, au Stade de France (1-0), **face à** une modeste sélection lituanienne, classée 52e nation mondiale par la fédération internationale de football (FIFA) - la France n'occupe plus que le 12e rang. Comme le 28 mars, c'est Franck Ribéry qui a scellé la victoire des Bleus et **ravivé les espoirs** de qualification pour le Mondial de 2010, d'un but inscrit dans la dernière demi-heure de jeu. Ce deuxième succès en une semaine **hisse** les hommes de Raymond Domenech à la deuxième place de leur groupe, deux points derrière la Serbie.

Mais les rencontres des Bleus réservent quand même, heureusement, quelques surprises. Celle du chef, mercredi, avait pour nom André-Pierre Gignac. A peine entré en jeu, à la 69e minute, **l'avant-centre** toulousain s'est **attaqué au but défendu** par Zdrunas Karcemarskas. La balle a certes fini sa course dans le petit filet, mais le portier lituanien - très alerte alors qu'il n'est que le troisième gardien du Dynamo Moscou - était prévenu : **le n°9 français** est du genre spontané. Avec un certain succès, puisqu'il **trône en tête** du classement des buteurs du championnat de France de Ligue 1, avec 18 réalisations. Loin devant le Lyonnais Karim Benzema (12 buts). Il fait aussi mieux que le Barcelonais Thierry Henry en championnat d'Espagne (15 buts).

[...]

Sports, mardi, 26 mai 2009, p. 22

Lionel Messi, 1,69 mètre de talent

***La vedette argentine** du FC Barcelone défie Manchester en finale de la Ligue des champions, mercredi 27 mai*

SIMON ROGER

La puce devenue géant. Tel pourrait être le titre, version fable de La Fontaine, de l'authentique histoire de Lionel Andres Messi, **l'attaquant vedette** du FC Barcelone, qui défiera mercredi 27 mai, en finale de la Ligue des champions, le tenant du titre Manchester United.

Affublé vers l'âge de 10 ans du sobriquet peu aimable de « pulga », « puce » en espagnol, en raison de sa petite taille due à un déficit d'hormone de croissance, on pensait le talentueux gamin de Rosario, une ville de la province de Santa Fe (nord-est de l'Argentine), perdu pour le football. C'était compter sans quelques **bonnes fées du ballon rond** qui ont décidé de prendre en main la carrière du jeune prodige, jusqu'à faire de lui le footballeur le plus prometteur de sa génération.

Aujourd'hui, à 21 ans et 1,69 m, Leo Messi est le buteur le plus prolifique du Barça (37 réalisations toutes compétitions confondues), devant, excusez du peu, le Camerounais Samuel Eto'o et le Français Thierry Henry. Il est le joueur le mieux payé du club catalan (environ 8,5 millions d'euros de salaire annuel). Il est aussi la pièce maîtresse de la sélection argentine coachée depuis novembre 2008 par Diego Maradona.

[...]

Sports, mardi 22 juin 2010, p. 31

Le Mondial GROUPE F Italie - Nouvelle-Zélande 1-1

Ouverts et engagés, les Néo-Zélandais bousculent de ternes Italiens

Les hommes de Ricki Herbert ont réussi à faire déjouer l'Italie, dimanche, à Nelspruit

PHILIPPE RIDET (à Nelspruit)

Ce n'est pas parce que le stade Mbombela de Nelspruit est situé à 50 km d'une des entrées du parc national Kruger que les hiérarchies naturelles y sont respectées. Là-bas, dans l'une des plus grandes réserves d'animaux sauvages du monde, les gros mangent les petits, les méchants les gentils. La vie normale, quoi ! Au stade, c'est tout le contraire. La modeste Nouvelle-Zélande (78e au

classement FIFA) a arraché le nul (1-1) face à l'Italie, championne du monde en titre. C'est comme si une antilope avait mordu un lion.

Ainsi va le football en Afrique du Sud : sens dessus dessous. La France, l'Angleterre ou l'Espagne souffrent mille morts pour tenir leur rang, accrochées par d'humbles mais teigneuses équipes, valeureuses et engagées. Ici, on vient au stade comme on allait jadis au tribunal pendant la Terreur. Pour voir trembler les têtes des grands d'Europe à défaut de pouvoir les voir rouler dans la sciure. L'Italie peut encore sauver la sienne - il lui suffira d'un match nul, contre la Slovaquie. Elle se qualifierait alors pour les 8es de finale. « Mache fatica ! », comme on dit à Rome.

Mal à l'aise, Marcello Lippi, le sélectionneur de la Nazionale, a évoqué machinalement « la qualité » de son équipe. Il a encore parlé de « manque de lucidité » et finalement de « manque de chance », mais il a reconnu que les joueurs « ont fait peu des choses qu'ils savent faire ». Marquer des buts ! Lors de ses sept derniers matches, l'Italie n'a conclu que cinq réalisations. Face à la Nouvelle-Zélande, l'association en seconde période du canonnier d'Udine, Antonio Di Natale, meilleur buteur du championnat italien, avec Alberto Gilardino et Giampaolo Pazzini n'y a rien fait. Au contraire, cela a un peu plus embrouillé les esprits et alambiqué le jeu.

Se faire « cartonner »

La chance, à n'en pas douter, a bien servi les Néo-Zélandais, qui ont vu un tir de Riccardo Montolivo détourné par le poteau. Mais ils ont surtout fait parler leur cœur et leurs tripes. Les longs ballons italiens atterrissaient inmanquablement sur la tête ou le bout du pied d'un « All White » qui, se souciant plus d'efficacité que de beau jeu, le renvoyait à l'expéditeur. Il en fut ainsi pendant 90 minutes.

Cela ne fait pas un spectacle, mais c'est suffisant pour réaliser un exploit. « Un pays de quatre millions d'habitants s'est arrêté pour voir ça, s'est réjoui l'entraîneur néo-zélandais Ricki Herbert. C'est un résultat incroyable pour le football de chez nous et c'est nettement mieux que tout ce que nous avons réussi, compte tenu de la stature de notre adversaire du jour. »

Aujourd'hui, Ricki rigole, débarrassé des questions oiseuses des journalistes, du genre : « Mais vraiment, vous êtes sûr d'être au niveau d'une Coupe du monde ? » Il rêve de passer un tour dans ce Mondial révolutionnaire. Depuis 2005, date à laquelle Ricki Herbert a pris les commandes de la sélection, il l'a promenade sur tous les continents pour se faire « cartonner » et lui apprendre le haut niveau. Beaucoup de défaites, mais, dit-il un peu revanchard, « aujourd'hui, nous sommes sur la grande scène mondiale ». Et pas seulement pour assurer le lever de rideau.

Sa bande de sans-culottes des antipodes (l'un est banquier, un autre veut devenir journaliste - drôle d'idée - et le gardien est représentant d'articles de sport), a fait déjouer les champions du monde. En Afrique du Sud, Ricki innove : ses joueurs ont le droit d'utiliser Internet, de « chatter » de « twitter », manière de créer, au pays du rugby, un véritable sentiment national autour du ballon rond. Certains entraîneurs paranoïaques de haut niveau pourraient s'en inspirer.

Sports, mardi 22 juin 2010, p. 29

Le Mondial La compétition GROUPE G Brésil - Côte d'Ivoire, 3-1

Le Brésil, efficace mais sans style

Malgré deux victoires, la Seleção a laissé son beau jeu au vestiaire

SIMON ROGER (à Johannesburg)

« There is only one Ronaldo » (« Il n'y a qu'un Ronaldo »), proclame la banderole déployée avant la rencontre Brésil-Côte d'Ivoire, dimanche 20 juin. La déclaration d'amour est adressée à l'attaquant des Corinthians, le grand club de Sao Paulo, absent de la sélection brésilienne, par deux supporters brésiliens, Fabio et Marcelo Vasallo.

Marcelo arbore un postiche de crâne chauve et deux dents proéminentes : la ressemblance n'est pas saisissante avec l'ex-vedette des Auriverde, mais la mise en scène ne passe pas inaperçue dans les tribunes de Soccer City, bondées pour cette soirée de gala entre l'un des favoris au titre mondial et l'équipe ivoirienne menée par la superstar africaine Didier Drogba.

Pourquoi convoquer le fantôme de Ronaldo ? Les frères Vasallo ont imaginé la banderole pour le match suivant. Le 25 juin, le Brésil affrontera le Portugal de Cristiano Ronaldo, ce dandy « qui a le culot de jouer avec le nom de Ronaldo, le seul, le nôtre, sur son maillot », accuse Fabio. Mais ils n'ont pas résisté à l'envie d'en faire profiter plus tôt le public.

Au fond, la banderole s'adresse plus à Dunga, le sélectionneur brésilien. « Va pour Robinho, Kaka ou Luis Fabiano, ils animent un peu le jeu. Mais pourquoi priver la Selecao de ses plus beaux stylistes », se lamente le fan, oubliant un peu vite que Ronaldo a perdu de sa superbe et pris de l'embonpoint depuis son retour au bercail. « Dunga ne respecte pas la tradition brésilienne du jeu d'attaque », ajoute Fabio, reprenant une opinion largement partagée au Brésil.

Cette critique a précédé l'arrivée de la Seleçao en Afrique du Sud. Elle risque de la suivre pendant une bonne partie de la compétition. L'ancien capitaine et champion du monde 1994, à qui la Fédération brésilienne de football a confié les rênes de la Seleçao en 2006, a façonné une équipe à son image : disciplinée, défensive et bagarreuse, mais pas sexy pour un sou. En dépit de leur victoire (3-1) sur les Eléphants ivoiriens, en dépit du réveil de leur attaquant de pointe Luis Fabiano, les hommes de Dunga ont, comme face à la Corée du Nord, laissé le jogo bonito (« beau jeu ») au vestiaire.

« Nous sommes toujours capables de proposer du beau jeu, mais nous avons aussi un jeu organisé. Au basket, par exemple, le marquage est très important; c'est pareil dans le foot », avait expliqué le sélectionneur à la veille du match. Les Auriverde ont montré dimanche qu'ils étaient certes bien en place, mais guère séduisants.

« Esprit Dunga »

Luis Fabiano, le numéro 9, a d'ailleurs une conception originale de la beauté du foot. Interpellé par la presse sur son deuxième but marqué avec l'aide de la main, il a confirmé. « C'est vrai, le ballon a frappé ma main, puis a touché mon épaule, mais pour rendre ce but plus beau, il fallait qu'il y ait un certain doute qui plane », a dit avec un sourire le joueur de Séville, qui met fin à neuf mois de disette sous le maillot aux cinq étoiles.

Le doute a plané de nouveau dans les dernières minutes, après l'expulsion de Kaka. L'attaquant du Real Madrid s'est révélé précieux dans ses passes ajustées vers Luis Fabiano ou Elano.

Fabio et Marcelo Vasallo ont accompagné la clameur qui a rempli Soccer City après chaque but du numéro 9, mais ils ont trouvé la partition trop monotone pour s'enthousiasmer. « Content du match ? Non, c'est l'esprit Dunga qu'on a vu à l'oeuvre ce soir : on joue à l'inverse du modèle d'attaque à la brésilienne. » Les deux supporters du Brésil ont pris des places jusqu'aux huitièmes de finale. Pas au-delà.

Sports, mercredi 23 juin 2010, p. 30

Le Mondial GROUPE D Ghana-Allemagne Mercredi 23 juin, 20 h 30

Les Boateng, Abel et Caïn du Mondial

Kevin-Prince, pour le Ghana, et Jerome, pour l'Allemagne, se disputent une place en huitièmes

PHILIPPE RIDET (à Johannesburg)

Après la Bible, les tragédies - grecques et classiques -, le western, le football s'empare à son tour du sujet des liens du sang mis à l'épreuve, de la fraternité qui se charge de haine, et des destins contraires.

A jouer les premiers rôles de cette nouvelle adaptation de l'antique, les frères Boateng, Kevin-Prince et Jerome. Demi-frères à l'état civil, fâchés dans la vie, et adversaires, mercredi 23 juin, lors du match Ghana-Allemagne, dont le vainqueur laissera l'autre préparer ses valises.

Pour comprendre, petit retour en arrière. Le 15 mai, sur la pelouse de Wembley, Chelsea et Portsmouth s'affrontent en finale de la Coupe d'Angleterre. A Chelsea joue Michael Ballack, le maître à jouer de la Mannschaft qui s'apprête à partir en Sicile pour préparer le Mondial.

A Portsmouth, il y a Kevin-Prince Boateng, qui, lui, portera les couleurs du Ghana. Quand leurs trajectoires se rencontrent, la cheville de Ballack n'y résistera pas. « Peut-être un peu tardif, le tackle », consentira Kevin-Prince.

[...]

Sports, samedi 26 juin 2010, p. 29

Jeu de mains

Geste n°12 : en appeler à Dieu

Cela fait plusieurs années - et Coupes du monde - que le spectacle du football a quitté le cadre de la laïcité. Ses croyances, le joueur n'est plus prié de les laisser au vestiaire. Les signes extérieurs de religiosité gagnent les maillots. Ainsi celui de l'équipe de Serbie qui porte une grande croix, comme la tenue de l'OM il y a quelques saisons. Certains se signent lorsqu'ils pénètrent sur le terrain - Maradona, le sélectionneur argentin, des chapelets entortillés autour des mains, le fait jusqu'à huit fois de rang -, marquent un but ou... tirent à côté. Dans nul autre sport, les athlètes affichent autant leur foi. Même s'il n'est plus le seul culte à avoir obtenu droit de cité sur la pelouse, le christianisme dispose toujours de la plus grande visibilité footballistique.

L'entrée de certains joueurs en cours de rencontre donne lieu à des enchaînements assez techniques : signe de croix express suivi d'un toucher de pelouse pour arracher un brin d'herbe, qui sera prestement porté aux lèvres, puis regard intense vers les cieux. Sans doute à cause de ces accès de dévotion, plus personne n'invoque les faveurs des " dieux du football ". D'accord, c'était une image éculée, gentiment ringarde. Quitte à verser dans le mystique, le polythéisme sied davantage au ballon rond.

7.1.3 Deník L'Équipe

(© 2010 L'Équipe. Tous droits réservés.)

Lundi 14 juin 2010, p. 19

Le buteur néerlandais veut porter l'armada orange jusqu'au titre et devenir l'une des stars de ce Mondial. Il a tout pour.

Van Persie, épouvantail en chef

JOSÉ BARROSO (avec B. C.)

C'EST UN TALENT BRUT, l'un des plus sûrs de l'épouvantail orange. Depuis 2005, Robin Van Persie est l'un des piliers de l'équipe des Pays-Bas. Sa trajectoire, entravée par des blessures à répétition, pourrait prendre, à vingt-six ans, une autre dimension. Replacé avant-centre, où il a étincelé lors des qualifications et des matches de préparation, l'attaquant d'Arsenal veut porter son pays vers le titre suprême, là où même Johan Cruyff (finaliste en 1974), Marco Van Basten (champion d'Europe en 1988) et Patrick Kluivert (demi-finaliste en 1998) ont échoué.

UN CARACTÈRE BIEN TREMPÉ. Ça a commencé tout petit déjà. « Quand j'avais huit ans, un gars m'a dit : "Ton shoot est nul." Je lui ai dit : "Je sais." Deux mois plus tard, on s'est recroisés et il m'a dit : "Mon gars, ton shoot est incroyable." Je lui ai dit : "Je sais. Je l'ai bossé ici tous les jours de 9 heures du matin au coucher du soleil." » Van Persie, c'est d'abord un caractère bien trempé au collège, il passait tellement de temps puni dans le couloir qu'il s'est lié d'amitié avec le concierge, qui lui a valu une réputation d'agitateur. Cette image a été propagée dès son éclosion à Feyenoord (2001-2004) par son entraîneur, un certain Bert Van Marwijk. L'actuel sélectionneur des Orange n'hésitait pas à l'envoyer jouer en réserve et le priva même de la Supercoupe d'Europe 2002, face au Real Madrid (1-3), pour un geste de mauvaise humeur.

À son arrivée à Arsenal, en 2004, le Batave se montrait encore parfois violent avec ses adversaires, voire ses coéquipiers. Sans le nommer, William Gallas l'avait allumé en 2008, dans son autobiographie, La parole est à la défense, dépeignant un type insultant et irrespectueux. Désormais marié et père de famille, Van Persie dit avoir « beaucoup mûri » ces dernières années, à Londres, au contact d'Arsène Wenger, son entraîneur, et de joueurs comme Dennis Bergkamp, Robert Pires et Thierry Henry.

SENS AIGUISÉ DU JEU, PHYSIQUE FRAGILE. Son talent a vite été une évidence. À dix-neuf ans, il est titulaire en finale de la Coupe de l'UEFA 2002 avec Feyenoord (3-2 face au Borussia Dortmund). L'icône du pays, Cruyff, le désigne comme « le plus grand talent » batave de sa génération, qui compte Arjen Robben et Wesley Sneijder. Pour Van Basten, alors sélectionneur, c'est « le plus doué ». Une pluie de louanges pour sa patte gauche, mais surtout pour son sens du jeu. « Il sait marquer, est excellent dans la dernière passe et sur coups de pied arrêtés. Surtout, c'est un leader parce qu'il a une intelligence de jeu. Il pense football », admire Arsène Wenger. Son coéquipier, Samir Nasri, confirme : « C'est l'un des meilleurs attaquants au monde. Il est très fort techniquement. Il a cette capacité à se retourner vite quand il est dos au but et à enchaîner la frappe. »

Longtemps en soutien de l'avant-centre, il évolue en pointe à Arsenal depuis 2007 et le départ de Thierry Henry pour Barcelone. En sélection, Van Marwijk l'a remplacé au même poste, au mépris du revenant Van Nistelrooy.

Le point faible de Van Persie ? Son physique. Dos, genoux, chevilles : des blessures le tiennent régulièrement éloigné des pelouses et entretiennent l'image d'un joueur fragile. Cette saison, il a été arrêté cinq mois après une rupture des ligaments de la cheville droite, le 14 novembre 2009. Depuis son retour, le 14 avril, il affiche une forme éblouissante, à l'image de ses quatre buts inscrits en trois matches de préparation avec les Pays-Bas.

INSPIRÉ PAR LES GRANDS, DE BERGKAMP À MESSI. Van Persie vénère le beau jeu, les grands joueurs, et il n'a pas la fierté de le dissimuler. Un jour, lors d'une vente de charité, il s'était par exemple battu pour arracher le maillot de Zidane. Mais son grand modèle est Dennis Bergkamp. Pour

son vingt et unième anniversaire, en 2004, son père lui avait offert un DVD des plus beaux buts de son illustre compatriote. « À mes yeux, Dennis est toujours le maître, observait Van Persie la semaine dernière. Le fait qu'il n'ait jamais gagné la Ligue des champions, l'Euro ou le Mondial ne retire rien à ses qualités. »

Comparé à son aîné pour son habileté à marquer comme à servir ses coéquipiers, Van Persie s'est beaucoup inspiré de sa trajectoire. L'été dernier, il a ignoré des offres mirifiques de Chelsea, l'Inter Milan ou Manchester City pour rester **chez les Gunners**. « J'ai toujours dit que je voulais **gagner des trophées**, mais pas à n'importe quel prix, justifie-t-il. Je n'irai pas dans un club qui ne développe pas **le style de jeu** que j'aime. »

[...]

Mardi 15 juin 2010, p. 27

Quand Rossi rossait le Brésil

Le Brésil fait son entrée dans le Mondial ce soir, face à la Corée du Nord (TF 1, 20 h 45), dans le groupe G, **dit « groupe de la mort »**, après que Côte d'Ivoire-Portugal aura ouvert **les hostilités** à 16 heures, toujours sur TF 1. Entre les deux rencontres, **les puristes** du football pourront zapper sur ESPN Classic. À 18 heures, la chaîne propose un résumé d'une heure de Brésil-Italie, match de clôture **d'un autre « groupe de la mort »**, celui du deuxième tour du Mondial espagnol de 1982 (qui comptait aussi l'Argentine). **Les Pumas** éliminés, un nul face à **la Squadra Azzurra** suffisait à **la Seleção** pour se qualifier pour les demies. Las, **les artistes** brésiliens (Socrates, Zico, Falcão & Co), malgré leur jeu léché et alléchant, tombèrent (2-3). Victimes du **réalisme** d'un Paolo Rossi opportuniste, **auteur du coup du chapeau** et futur **meilleur buteur** du tournoi (avec six buts), et de **l'héroïsme** de Dino Zoff, lequel prouvait, plus que n'importe quel magazine de bien-être, que les quadras savaient garder la ligne... Certes, la ressemblance avec **le scénario** renversant de France-RFA (3-3 a.p., 4-5 aux t.a.b.) en demies de ce même Mondial est fortuite. Mais, vingt-huit ans plus tard, la similitude entre la joie extatique de Falcão après son but du 2-2, synonyme (temporaire) de qualification auriverde pour la demie, et celle d'Alain Giresse après son but du 3-1 contre la RFA, entrouvrant (tout aussi temporairement) la porte de la finale **aux Bleus**, est troublante. J. L.

Vendredi 18 juin 2010, p. 3

Affligeante et battue par le Mexique (0-2), l'équipe de France va très probablement prendre la porte et sceller une faillite immense.

VINCENT DULUC

*Il faudrait **un miracle**, maintenant, pour que l'équipe de France passe le premier tour de la Coupe du monde. **Torturée** par le Mexique après avoir été incapable de **battre** l'Uruguay (0-0), elle a toutes les chances d'être à Paris dans moins d'une semaine. **La faillite** est celle d'un sélectionneur, d'un système fédéral et d'une génération de faux cadres.*

POLOKWANE (AFS) – de notre envoyé spécial

C'EST DONC ce qu'il reste d'un grand rêve et d'une ancienne grande nation du football de sélection. Ce néant, ce premier tour à zéro but, cette Coupe du monde qui semble terminée avant d'avoir commencé, cette douleur lancinante **du remake** de 2002, cette sensation d'un **nauffrage total**, dans le jeu, dans l'esprit, et dans l'image donnée au monde.

On préférerait de très loin l'incertitude. À présent que l'on sait, au bout de cette **défaite affligeante face au** Mexique (0-2), il ne reste que le malaise dû à l'éclatement de la vérité : cette équipe de France n'a rien dans les jambes, pas grand-chose dans le ventre, et pour la tête, on évitera de se prononcer. On s'est accrochés pour elle **au grand mythe** de la construction pendant la compétition, mais cette équipe s'est bâtie sur du sable, et sur le sable elle retournera, dans une semaine.

Il va maintenant falloir passer cinq jours à croire ou à ne pas croire au **miracle**, et cela risque d'être un peu long. Les magasins de Knysna feront-ils des promotions sur les cierges et sur les calculettes ? Si l'équipe de France n'est pas encore éliminée, **sa survie** tient à un fil, qui peut donner envie de la pendre. En attendant, ce qui lui pend au nez, c'est que le Mexique et l'Uruguay s'arrangent en toute légalité d'un bon match nul qui les qualifierait tous les deux. La peur mexicaine de rencontrer l'Argentine en huitièmes sera-t-elle assez forte pour pousser le Mexique à tout tenter afin de **battre** l'Uruguay ? A moins qu'il y ait **un vainqueur** lors de Mexique-Uruguay et que l'équipe de France soit

capable de **battre** l'Afrique du Sud par quatre ou cinq buts d'écart, mardi prochain, les Bleus seront dans l'avion pour Paris dans moins d'une semaine.

C'est à peine si l'envie existe d'une **autopsie** de pareille défaite, tant les conséquences sont supérieures aux causes. Mais les causes sont les mêmes, désespérantes. L'équipe de France n'a toujours pas **d'attaque**, elle est incapable de donner de la vitesse et de la simplicité au jeu, **ses attaquants** font un concours de touches de balle, Anelka est aussi exaspérant qu'il peut l'être quand il veut montrer qu'il est **un joueur technique** et l'échec des Bleus, dans le cas probable d'une élimination, **aura également le visage de Ribéry**. Ses revendications de joueur majeur lui reviendront comme un boomerang après **ce naufrage** sud-africain qui l'a vu se détourner de la simplicité, surchargeant son jeu comme un nouveau riche. France - Espagne (0-2, le 3 mars) avait montré ce qui pouvait arriver sur ces bases : rien.

Abidal dans les mauvais coups

Pour son malheur et le nôtre, l'équipe de France n'a pas eu de **défense**, non plus, hier. On aurait juré que Gallas jouait blessé. Les Mexicains ont fait souffrir les Bleus avec leur fausse **défense** à quatre, la position très haute de Salcido, et assez de maîtrise **technique** pour se donner le temps d'attendre le bon appel dans le dos de **la défense** française. Ils ont marqué quand la France poussait un peu mieux, mais les pertes de balle, les déplacements incertains, les découragements et les limites profondes ont logiquement puni les Bleus. Un premier but à la limite du hors-jeu, Abidal effectuant un pas en avant un peu trop tard (0-1, 64e), un second sur penalty après qu'Évra a été mystifié par Barrera et Abidal aussi responsable qu'il y a deux ans face à l'Italie (0-2, 79e).

Malouda en a fait plutôt plus que les autres dans un match où les Bleus n'en ont pas fait assez ensemble. Leur **naufrage est technique, social, mais aussi athlétique** : si la montée en puissance n'est pas un mythe, ils seront en pleine forme, sans doute, pour jouer au volley sur les plages.

Les Français vont maintenant passer cinq jours ensemble et cela va être un bonheur, on n'en doute pas, de vivre l'échec en vase clos en refaisant la Coupe du monde dans les couloirs. Mais il est trop tard. France - Afrique du Sud, mardi, risque de ressembler à un jubilé. Celui de Thierry Henry, par exemple, qui aura connu sa première et sa dernière sélection contre les Bafana Bafana, de 1997 à 2010.

[...]

Mercredi 23 juin 2010, p. 12

Michael Bradley, fils du sélectionneur américain, est, à vingt-deux ans, l'un des cadres de son équipe.

Pas de piston pour le fiston

ÉTATS-UNIS

EN ARRACHANT l'égalisation en fin de match (82e) contre la Slovaquie (2-2), Michael Bradley **a laissé les États-Unis en vie**. Un succès **des Américains contre l'Algérie** suffit maintenant à les qualifier pour les huitièmes, quel que soit le résultat d'Angleterre-Slovaquie. De quoi peut-être, enfin, faire taire les dernières mauvaises langues. Avec Vladimir Weiss junior, héritier de Vladimir Weiss senior, sélectionneur de la Slovaquie, Michael Bradley (22 ans) est l'un des deux fils à papa de cette Coupe du monde, mais il ne doit plus grand-chose à Bob, son géniteur. Les accusations de favoritisme qui l'accompagnaient se sont tues. « De toute façon, je ne les ai jamais écoutées, affirme aujourd'hui ce tifoso de l'AC Milan. J'ai touché au basket et au hockey sur glace, mais le football a toujours été le seul sujet de conversation à la maison. Tout jeune, je regardais les images du Calcio, le Championnat alors le plus diffusé aux États-Unis. Maintenant, c'est la Premier League anglaise. Avec mon père, j'ai appris plus vite que les jeunes joueurs de mon âge. J'essaie simplement d'être fort mentalement, d'être le meilleur possible, comme homme et comme joueur. Dans toutes les équipes où je suis passé, j'ai toujours été respecté pour la manière dont je joue, dont je m'entraîne et dont je me comporte. C'est le plus important pour moi. »

Comme Tim Howard, Landon Donovan ou Clint Dempsey, les autres cadres de la sélection américaine installés en Europe, Michael Bradley fait partie de cette génération formée dans les franchises de la Major League Soccer (MLS), le Championnat professionnel américain, de plus en plus révélateur de talents. Il s'est fait connaître tout près de sa ville natale de Princeton (New Jersey), aux New York MetroStars, mais il avait à peine dix-neuf ans quand il s'est engagé à Heerenveen, aux Pays-Bas, où il passa deux saisons (2006-2008), **fêtant** au passage sa première sélection, contre le Guatemala (1-0), le 28 mars 2007... juste après la nomination de son père, d'où les gros yeux d'une partie de la critique !

Le voilà déjà à 45 sélections et 8 buts, alors qu'il a bifurqué il y a deux ans vers la Bundesliga et le Borussia Mönchengladbach. C'est **un milieu** « box to box », le Frank Lampard américain.

Compliment excessif ? Le 12 juin, contre l'Angleterre (1-1), Michael Bradley a en réalité totalement dominé la star de Chelsea... J.-M. R.

Mercredi 23 juin 2010, p. 12

Pour se qualifier, l'Algérie doit gagner et marquer contre les Américains. Et raviver son passé joueur.

Se souvenir des belles choses

YOHANN HAUTBOIS, PRETORIA – de notre envoyé spécial

À LA SORTIE du terrain d'entraînement, lundi soir, Rafik Saïfi, hilare, a levé les yeux vers la tribune et vers le journaliste de Canal + : « Tu me donneras la cassette. C'est bon, tu as tout filmé ? » Par « tout », il entendait son joli geste technique, indéfinissable, qui a amené le but d'Abdelkader Ghezzal. Une gourmandise dont le joueur d'Istres (L 2) est l'un des derniers dépositaires. Car, selon le Valenciennais Foued Kadir, l'Algérie ne joue plus comme « dans les années 1960, quand chacun faisait son numéro ». Les Verts se sont qualifiés pour l'Afrique du Sud en s'appuyant sur un bloc défensif solide ; ils passeront le premier tour de la sorte. Enfin, pas tout à fait, puisqu'il leur faudra battre une équipe américaine rigoureuse, même si elle a déjà encaissé trois buts depuis le début de la compétition (1-1 contre l'Angleterre ; 2-2 contre la Slovaquie).

L'Algérie va donc devoir forcer sa nature, ou plutôt la retrouver. Même les artistes de 1982 ne s'offusquent plus de voir une équipe jouer avec moins de panache, eux qui ont été éliminés au premier tour du Mondial espagnol après avoir fait rêver les puristes du football. Rabah Madjer, inventeur d'une talonnade géniale devant le but en finale de la Coupe des clubs champions européens 1987 avec le FC Porto (2-1, face au Bayern Munich), préfère « voir l'équipe gagner. Le beau jeu, on verra ça plus tard ».

La raison de cette mue ? La frustration de vingt-quatre ans sans Coupe du monde (depuis une deuxième élimination au premier tour en 1986), déjà, qui invite à l'indulgence. Et la composition de l'effectif. Sur les vingt-trois joueurs sélectionnés, quinze sont passés par un centre de formation français. Plus mûrs tactiquement, plus épurés (formatés ?) techniquement, mais moins spontanés dans le jeu, c'est le revers. Pour le latéral gauche de Lecce, Djamel Mesbah, c'est la bonne recette : « Pour rivaliser avec les Européens, il faut jouer comme eux, avoir une solidité, un plan tactique et être solides physiquement. »

Yebda : « Les petits gestes techniques inutiles, ça ne pardonne pas » Le problème, c'est que dans les quarante derniers mètres, la stérilité offensive des Algériens produit des statistiques inquiétantes : ils n'ont marqué qu'un seul but lors des sept derniers matches (*). « Avec la formation française, notre style de jeu a complètement changé, mais en bien. À haut niveau, les petits gestes techniques inutiles, ça ne pardonne pas », juge Hassen Yebda, qui s'est offert un petit pont sur Steven Gerrard puis un grand sur Jamie Carragher, vendredi dernier, contre l'Angleterre (0-0).

Les hommes de Rabah Saadane ne manquent pourtant pas de qualités techniques : Karim Ziani peut être déroutant, Ryad Boudebouz insaisissable, Nadir Belhadj inarrêtable. « Contre les Américains, il va falloir se lâcher un peu plus dans les vingt derniers mètres. Mais on est en Coupe du monde, on ne peut pas faire n'importe quoi non plus », poursuit Kadir. Le sélectionneur, très prudent dans son approche tactique, ne leur laissera de toute façon pas trop de marge. L'Algérie évoluera cet après-midi avec trois joueurs réellement offensifs. Et tant pis si certains, comme Karim Matmour contre les Anglais, se sacrifient au détriment de leur rendement. L'attaquant du Borussia Mönchengladbach dit ne pas en être frustré : « Le foot a changé, c'est devenu plus physique, plus rapide. Je suis content de voir que chacun fait les efforts pour jouer le plus simplement possible. » Et le public algérien, réputé extrêmement difficile ? Il ne se plaint pas trop. Enfin, tant que les Fennecs gagnent...

Mercredi 23 juin 2010, p. 3

Rien ne pouvait sauver la France, battue par l'Afrique du Sud. Tout l'a ramenée dans le néant. Elle a fait ce qu'il fallait pour cela.

[La Coupe du monde va se poursuivre sans l'équipe de France, et il y a peu de chances qu'elle la regrette.]

VINCENT DULUC

La Coupe du monde va se poursuivre sans l'équipe de France, et il y a peu de chances qu'elle la regrette. Battus par l'Afrique du Sud (1-2) après avoir joué plus d'une heure à dix après l'expulsion de Gourcuff, les Bleus du scandale ne méritaient pas de réussir leur sortie. Ils rentrent à la maison après une faillite retentissante.

BLOEMFONTEIN – de notre envoyé spécial

LES BLEUS VONT QUITTER cette Afrique du Sud où ils ont bafoué un rêve, rentrer chez eux, se soustraire aux rumeurs du monde, peut-être se cacher sous la terre, mais qu'ils ne se bercent pas d'illusions : dans l'hémisphère Nord, ils auront encore la tête à l'envers.

Éliminés au premier tour de la Coupe du monde après **leur défaite face à** l'Afrique du Sud (1-2), hier, exactement selon les attentes, exactement selon leurs mérites, ils ont **scellé la faillite** la plus retentissante de l'histoire de l'équipe de France. **Cette défaite** est une absolue continuité, le signe que, si **les miracles** sont possibles, ils le sont seulement **pour ceux qui les méritent**. **La victoire** de l'Uruguay **sur** le Mexique (1-0) montre que l'une des deux conditions d'un miracle pouvait être remplie.

Mais alors qu'une équipe ne peut maîtriser, à l'ordinaire, que ce qui dépend d'elle dans un tel cas de figure, les Bleus n'ont surtout pas maîtrisé, hier, ce qui dépendait d'eux. Est-ce que l'on a vu un vrai match, d'ailleurs ? Il n'est pas acquis que tous les joueurs étaient psychologiquement en état de jouer, et dans les tribunes, personne n'avait une grande envie de les voir jouer, non plus. Le langage des corps fatigués indiquait qu'ils avaient seulement envie d'en finir, de la même manière que les amoureux de l'équipe de France ont envie d'en finir avec eux.

Il aurait fallu être prêt à jouer un match, c'est-à-dire l'avoir préparé autrement que dans ces pathétiques réunions de copropriétaires d'une chambre au Pezula. On dit que l'on joue comme on s'entraîne. Et quand on ne s'entraîne pas ?

Une défaite crépusculaire. Le match a duré une demi-heure, et il n'en restera rien, dans cinq ans, dans dix ans, quand on évoquera cette Coupe du monde. Lloris avait complètement manqué sa sortie pour le premier but de Khumalo (20e) du bras, d'ailleurs. Gourcuff a été expulsé pour un coup de coude un peu agressif dans un duel (28e), et il n'y aura eu personne pour plaindre l'équipe de France de ce sombre enchaînement. Elle s'est mise toute seule, en Afrique du Sud, dans une situation où il n'y a plus rien d'injuste pour elle.

Un deuxième but de Mphela (37e), celui de Malouda (70e) comme une pommade sur une jambe coupée, et l'Afrique du Sud est devenue le premier pays organisateur de la Coupe du monde à ne pas passer le premier tour.

C'est moins grave que de s'être montrée au monde comme l'a fait cette équipe de France qui a touché le point le plus bas de son histoire, traversant la Coupe du monde sans laisser la trace d'une émotion **dans son voyage vers l'enfer et l'indignité**.

Tout, absolument tout, a conduit les Bleus à cette défaite crépusculaire, mais il y a déjà longtemps qu'ils sont entrés dans la nuit. La punition de cette élimination va lui sembler agréable au regard de ce qui l'attend dans les semaines à venir, au fur et à mesure que son procès sera établi et que la vérité sortira de ce marécage nauséabond de manipulations et de médiocrités qu'elle a proposé pour seul horizon.

Éliminée au premier tour avec un point, un but, dans une série comme des montagnes russes depuis 1998 (une finale, une **faillite**, une finale, **une faillite**) : c'est presque ce que l'équipe de France de Raymond Domenech a fait de mieux, en Afrique du Sud. **L'histoire qui va continuer de s'écrire**, ces prochaines semaines, **s'écartera des chiffres** pour revenir au **nauffrage absolu** d'une idée du football, de l'équipe de France, et de la responsabilité.

Dans un mois et demi en Norvège, le 11 août, se déroulera la première de Laurent Blanc. La politique de rupture est une illusion, souvent. Mais elle pourrait être une réalité après cette déchirure qui **ne se soignera pas** par l'oubli. Il y aura une nouvelle gouvernance des Bleus, et c'est un espoir qui se lève. Il y aura des joueurs qui ne reviendront plus parce qu'ils sont trop vieux, d'autres que l'on ne voudra plus voir. Il va falloir faire une équipe, **rebâtir**, imaginer. Et **construire sur des cendres**.

Jeudi 24 juin 2010, p. 13

*Malgré l'histoire, Brésiliens et Portugais ne se voient pas **en ennemis**. Demain, ce ne sera qu'un match à gagner.*

Une rivalité ? Quelle rivalité ?

RÉGIS DUPONT; et JÉRÔME TOUBOUL DURBAN (AFS) – de nos envoyés spéciaux

CELA AURAIT PU ÊTRE **le match de la mort du groupe de la mort**. Il n'en sera rien. La double victoire des Brésiliens sur la Corée du Nord (2-1) et la Côte d'Ivoire (3-1), conjuguée au déluge de buts des Portugais face aux Asiatiques (7-0) après un nul face aux Africains (0-0), aura rapidement **désamorcé la bombe**. Et confiné l'enjeu de l'affrontement prévu demain après-midi, à Durban, à **un combat** pour la première place et à un test sur la capacité de ces deux prétendants à **hausser le ton** face à un **rival** pour le titre mondial. Un test d'autant plus intéressant qu'au prochain tour, l'une de ces deux équipes devrait **croiser la route** du champion d'Europe espagnol. À coup sûr, ce serait le plus explosif des huitièmes de finale.

L'HISTORIQUE DES CONFRONTATIONS Depuis leur première confrontation, en 1956, le Brésil et le Portugal se sont rencontrés dix-huit fois. Le bilan est largement favorable aux quintuples champions du monde, qui l'ont emporté douze fois, pour deux nuls et quatre défaites, 36 buts marqués pour 15 encaissés. À Brasilia, le 19 novembre 2008, la dernière confrontation a même tourné **au désastre** pour les coéquipiers de Ronaldo, écrasés (2-6) avec notamment un triplé de Luis Fabiano.

Sur la durée, **la domination** brésilienne est incontestable. Mais le Portugal a gagné le seul match de compétition ayant opposé les deux pays, au premier tour de la Coupe du monde 1966 (3-1). Surtout, il a remporté les deux confrontations qui avaient précédé le fameux **désastre** de Brasilia. La victoire du 29 mars 2003 mit fin à trente-sept ans d'insuccès face au Brésil. Ce soir-là, le Portugal s'était imposé (2-1) sur un but de Deco, qui effectuait ses débuts internationaux, **sous les ordres** de Luiz Felipe Scolari. L'homme qui avait mené son pays à un cinquième titre mondial neuf mois plus tôt.

UNE RIVALITÉ SEULEMENT SPORTIVE Colonisé par les Portugais en 1500, indépendant en 1822, le Brésil d'aujourd'hui ne porte pas un regard noir sur l'ancienne puissance coloniale. Sur les terrains de foot, le Portugal vit une rivalité plus profonde avec l'Espagne ou la France quand le Brésil, lui, verra à vie dans l'Argentine **un ennemi absolu**. « Il y a quand même une rivalité entre nous », assure Kaka, le grand absent des retrouvailles de Durban. « Ce sera un match spécial, confirme Tiago, du camp d'en face. Parce qu'on affronte une grande équipe, qui nous a donné mal à la tête la dernière fois. Et parce que ce sont nos frères de l'autre côte de l'Atlantique. »

Entre la **Seleção** et la **Seleccão**, on est plus dans le placide que dans l'acide. **Pas de contentieux politique** en arrière-plan, comme celui qui **empoisonne les matches** entre l'Angleterre et l'Argentine depuis la guerre des Malouines, en 1982. Pas de trace, non plus, de ce fiel que se jettent à distance Brésiliens et Argentins depuis leur arrivée en Afsud. Même pas sûr qu'il faille déceler une petite pique dans les propos tenus hier par Luisao, le **défenseur** central brésilien de Benfica : « Le fait d'avoir des joueurs naturalisés aide le Portugal à se rapprocher du football brésilien. »

LE CAS DES NATURALISÉS Après le tirage au sort de cette Coupe du monde, Dunga avait dit : « Ce sera le Brésil A contre le Brésil B. » Des paroles provocatrices qui ont mal vieilli : demain, les trois Portugais nés brésiliens (Deco, Liedson, Pepe) devraient commencer le match sur le banc (voir par ailleurs). Les joueurs n'ont pas suivi leur sélectionneur sur ce thème de la **concurrence déloyale**. D'abord, parce que le Brésil a sa responsabilité dans ces « défections » : au moment de la naturalisation de Deco, par exemple, Carlos Alberto Parreira avait ironisé : « Des joueurs comme Deco, au Brésil, il y en a des milliers. »

[...]

Jeudi 24 juin 2010, p. 4

Puel : « Une aubaine plus qu'un handicap »

L'ENTRAÎNEUR DE LYON s'y attendait. Pour son premier point presse de la saison 2010-2011 (voir page 16), hier en fin d'après-midi, il a commencé par plancher sur la désastreuse Coupe du monde **des Bleus**. « Il faut que cet **épisode** serve de leçon. L'équipe de France s'est laissée **submerger par la pression** exacerbée et par un environnement difficile, très critique. Il aurait fallu qu'elle soit beaucoup mieux protégée. Du coup, ce groupe n'a pas eu assez de recul et ses réponses n'ont donc pas été appropriées. À l'arrivée, c'est un gâchis. Je pense que j'aurai les Lyonnais au téléphone avant qu'ils ne partent en vacances, le but étant qu'ils ne restent pas la tête dans le sac, mais au contraire qu'ils aient envie de vite relever la tête. Plus globalement, il va y avoir une remise à plat, l'objectif étant d'améliorer le professionnalisme autour de la sélection avec des gens connaissant le haut niveau, l'aspect médiatique et la façon de désamorcer les minicrises toujours susceptibles de toucher un groupe, histoire de ne pas passer son temps à gérer les à-côtés. Au-delà, il faut que cela donne lieu à une remise en question pour que l'équipe de France et, au-delà, **le football français donnent un meilleur visage**, notamment par rapport à nos jeunes. Car, derrière chaque joueur de football, il y a un homme. Et il s'agit de faire très attention à ça. Pour autant, il faut aussi garder un certain recul, ne pas dire n'importe quoi à chaud, ne pas s'en remettre à tel ou tel **sauveur**. S'il y a **un bémol** à apporter, c'est à ce niveau-là. »

Et Laurent Blanc dans tout ça ? « Je crois qu'il peut être l'homme de la situation. Il a fait ses preuves, il doit apporter de la sérénité, d'autant que sa nomination a été bien accueillie. Il arrive d'autre part à un moment où la page est blanche. Il va pouvoir faire ce qu'il souhaite, choisir qui il veut. Pour lui, arriver dans ce contexte ne me semble pas être un **handicap** mais presque une aubaine. » C. C.

GROUPE G GROUPE H GROUPE G

F BRÉSIL (1) : **COPACABANA DANS LES VESTIAIRES**. Non, il n'y a ni sable ni créature plantureuse en maillot de bain attendant les joueurs de **la Seleçao** après les matches. « On a les images télévisées de Copacabana **fêtant nos victoires**, dans notre vestiaire, a simplement expliqué Kaka. C'est pour eux qu'on joue, pour les millions de Brésiliens. »

F BRÉSIL (2) : LUCIO MIEUX QUE PELÉ. Ce vendredi face au Portugal ou lors du huitième de finale qui suivra, Lucio disputera son quinzième match de Coupe du monde. Il **battrà** ainsi la marque de Pelé, qui s'était arrêté à quatorze. « Je ne le savais pas, a réagi le **défenseur** central. Mais j'en suis très heureux, c'est important et ça me donne plus de motivation. »

F PORTUGAL : TIAGO A PLEURÉ. Le moment où Cristiano Ronaldo a remis **son trophée** de joueur du match à Tiago après Portugal-Corée du Nord (7-0) a marqué le vestiaire portugais. « C'a été un très beau geste de Cristiano, a témoigné hier **l'ancien Lyonnais**. Je ne m'y attendais pas et, quand je suis revenu de la douche, **le trophée** était sur mon siège avec Cristiano qui me disait qu'il pensait que c'est moi qui le méritais. Ça m'a profondément touché, en plein coeur. Ce n'est pas tous les jours qu'on voit de tels gestes. » Selon plusieurs témoignages, Tiago a versé quelques larmes en donnant l'accolade à **son capitaine**. R. D.

GROUPE H

F ESPAGNE (1) : PAS DE SANCTION POUR VILLA. Coupable d'une claque au visage d'Emilio Izaguirre lors d'Espagne-Honduras (2-0), David Villa ne sera pas sanctionné par la FIFA. « Le comité de discipline a examiné l'incident et n'a trouvé aucune raison d'ouvrir une enquête », a déclaré un porte-parole de l'organisation. Le geste de Villa, qui avait échappé à l'arbitre, avait été capté par les caméras de télévision.

F ESPAGNE (2) : DEL BOSQUE AIMERAIT ÊTRE BUSQUETS. « Si j'étais joueur de football aujourd'hui, j'aimerais ressembler à Sergio Busquets. » Voilà l'aveu en forme d'hommage de Vicente Del Bosque au **milieu de terrain** du FC Barcelone, titularisé lors des deux premiers matches de **la Roja**. « Il sait tout faire, il est toujours prêt à aider l'équipe, il est généreux, il se vide **en défense**, il fait partie des premiers à lancer les actions et, quand il est bien, le jeu est plus fluide. »

F TOSHACK ATTAQUE DEL BOSQUE. Le Gallois John Toshack s'en est pris au sélectionneur espagnol dans les colonnes du Diario Vasco : « Je connais bien Luis Aragones (le sélectionneur précédent) et Vicente Del Bosque, et il n'y a pas de comparaison possible entre les deux, a estimé l'éphémère entraîneur de Saint-Étienne (2000-2001). Luis est passé par Barcelone, Oviedo, Majorque, Séville et Istanbul en plus de Madrid, alors que Del Bosque n'est jamais sorti de la Castellana (l'avenue de Madrid où se trouvait l'ancien centre d'entraînement du Real), sinon pour un passage honteux en Turquie (au Besiktas en 2004-2005). (...) Il a toujours travaillé **sous le parapluie du Real Madrid**. (...) Ce n'est pas la première fois qu'il arrive quelque part alors que tout le travail a été fait. » En 1999-2000, Del Bosque avait remplacé... Toshack **sur le banc du Real**. À la fin de la saison, il avait remporté la première de ses deux Ligues des champions.

F LA PELOUSE DE PRETORIA MÉNAGÉE. La FIFA a demandé au Chili et à l'Espagne, qui **s'affrontent** demain à Pretoria, de ne pas s'entraîner dans l'enceinte du Loftus Versfeld aujourd'hui, comme les équipes en ont l'habitude les veilles de match. La pelouse du stade est en effet dans un état très médiocre depuis quelques jours. Les mêmes dispositions avaient été prises avant le match États-Unis - Algérie (1-0) d'hier après-midi. Les deux sélections s'étaient préparées ailleurs la veille de la rencontre. L'Espagne et le Chili s'entraînent donc aujourd'hui sur leurs terrains d'entraînement respectifs, à Potchefstroom et à Nelspruit, avant de rejoindre Pretoria, qui doit encore accueillir un huitième de finale mardi. L. D., Y. H.

KARIM ZIANI, le meneur **des Verts**, estime que l'Algérie; a fait honneur à son football.

« **Nous avons montré une belle image** »

PRETORIA de notre envoyé spécial

« QUE RETENEZ-VOUS de cette Coupe du monde que vous terminez par un nul et deux défaites ?

On a produit du jeu, on a montré **une belle image du football algérien**, mais **on sort** quand même avec trois matches sans but. Le plus important, c'est que l'Algérie soit plus souvent présente en Coupe du monde, comme le Nigeria ou la Côte d'Ivoire.

Que vous a-t-il manqué **face aux** États-Unis ?

Une équipe pouvait gagner deux ou trois à zéro, l'autre aussi. On a voulu tout donner pour ne pas avoir de regrets.

On vous a sentis très fatigués. Était-ce l'altitude ou un manque de préparation physique ?

Ça allait en première mi-temps dans un match qui ne s'arrêtait pas. En seconde mi-temps, le rythme a un peu baissé puis, à la fin, on aurait pu marquer. On s'en prend un. Les États-Unis méritent leur qualification.

N'auriez-vous pas dû jouer votre va-tout plus tôt, car l'Angleterre menant 1-0, il vous fallait marquer deux buts ?

Je ne sais pas. Il faut les marquer les deux buts, c'est plus facile à dire qu'à faire ! On a très bien joué, c'était important. Et l'expérience a joué. Les États-Unis, c'est une équipe qui est tous les quatre ans en Coupe du monde. Pour notre groupe, c'était la première.

Quel est votre principal regret ? La défaite contre la Slovaquie ?

Le plus gros regret, c'est de quitter cette Coupe du monde. Tu n'as qu'une envie, c'est de jouer, de continuer. Il y avait de la place, oui. Et ça prouve qu'on a bien joué. Si on avait été humiliés par toutes les équipes, on n'aurait pas dit qu'on pouvait passer. Mais on a montré qu'il y avait de la place.

Quand Djebbour tire sur la barre, vous pensez être maudits ?

[...]

Jeudi 24 juin 2010, p. 11

La Corée du Sud voit déjà plus loin

JÉRÔME LE FAUCONNIER GROUPE B DURBAN (AFS) – de notre envoyé spécial

PENDANT DE LONGUES minutes, eux que l'on imagine d'habitude si prudes se sont congratulés sur la pelouse de l'immense et somptueux Moses Mabhida Stadium de Durban. À juste titre. Puisque, pour la première fois de son histoire en dehors de ses terres, la Corée du Sud s'est invitée parmi les seize meilleures nations de la planète football. Un exploit retentissant que soulignait le sélectionneur Huh Jung-moo, à l'issue de ce nul 2-2 contre le Nigeria, qualificatif : « Je suis fier de ce que mes joueurs ont réalisé, mais je sais qu'ils ne vont pas se contenter d'une présence au deuxième tour. Nous allons travailler encore plus dur pour atteindre les demi-finales. »

La république de Corée est encore loin de son exploit de 2002, lorsqu'elle avait atteint le dernier carré de son Mondial (élimination par l'Allemagne en demi-finales, 0-1). Mais la résistance qu'elle a su opposer au Nigeria durant la dernière demi-heure avant-hier l'a confortée dans ses certitudes.

« L'idée, c'était d'abord de bien contrôler les attaquants du Nigeria avant de penser à attaquer, explique le Monégasque Park Chu-young. C'est la première fois que nous réalisons une telle performance hors de notre pays. Bien sûr que je suis content d'avoir marqué en Coupe du monde, mais c'est aussi le fruit du travail de tous mes coéquipiers. »

S'ils doivent gommer quelques lacunes, principalement dans leur animation défensive, pour pousser plus loin l'aventure, les Sud-Coréens refusent de se fixer des limites. Désormais, c'est l'Uruguay, vainqueur du groupe de la France, qui se présentera à eux le 26 juin à Port Elizabeth.

7.1.4 Internetový portál www.football.fr

<http://www.football.fr/football/directs/2010/coupe-du-monde-2010/91164/comment/portugal-bresil.html?#306311> [cit. 2010-06-25]

Le fil du match

90 C'est fini à Durban sur ce match nul (0-0) entre le Portugal et le Brésil. Une partie qui
+5 n'aura pas emballé les foules et où la domination brésilienne en première période n'aura pas été couronnée de succès. Le Brésil finit donc en tête du groupe G, devant le Portugal.

90 Bourde de Juan qui contrôle mal. Danny récupère mais se heurte à Julio Cesar sorti à son
+4 rencontre. Corner pour le Portugal.

90 Plus que deux minutes dans le temps additionnel puisque le quatrième arbitre a annoncé
+3 5 minutes "d'extra time".

90 Parade d'Eduardo! Sur un tir dévié de Ramires, le ballon prend une trajectoire lobée

+2 mais ne surprend pas le gardien portugais qui se détend et claque en corner.

90 Et Alves **parachève son oeuvre** d'une frappe de l'extérieur qui ne passe pas si loin que ça
+1 du cadre d'Eduardo.

89 C'est à peine si Lucio et Juan ne marchent pas balle au pied... Plus qu'une minute à jouer dans le temps réglementaire.

87 Ramires provoque sur la droite de la surface et obtient un corner. Au second poteau, Lucio n'appuie pas assez sa tête, captée par Eduardo.

87 On se fait des passes côté brésilien, en attendant tranquillement la fin de cette partie. Ramires essaye de déborder sans trop y croire et perd le ballon.

85 **L'attaquant** de Wolfsburg et ancien du Mans Grafite remplace Luis Fabiano, pas hyper convaincant cet après-midi.

84 Raul Meireles cède sa place à Miguel Veloso, le joueur du Sporting.

83 Baptista grimace et boîte bas. Il cède sa place à Ramires, **le milieu offensif** du Benfica Lisbonne.

82 La Côte d'Ivoire a inscrit un troisième but face à la Corée du Nord. Cela ne change pas grand chose au schmilblick.

81 Enorme impact entre Carvalho et Baptista. Le Brésilien s'est fait mal au genou mais est robuste et se relève après quelques soins.

79 Le score n'a pas évolué entre Ivoiriens et Nord-Coréens. Du coup, on peut officiellement annoncé qu'à moins d'un cataclysme, les Portugais sont qualifiés pour les huitièmes de finale, où ils affronteraient pour le moment le Chili ou l'Espagne.

77 Simao déborde et centre du gauche vers Ronaldo. Le Portugais devance Juan mais manque sa reprise qui passe assez nettement au-dessus.

75 Cette fin de match est désespérante. Plus personne ne tente la moindre percée ou le moindre dribble. Dunga n'a pas l'air heureux sur le banc...

73 Dani Alves reprend **son festival de frappes** non cadrées avec une tentative des 25 mètres qui n'attrape pas le cadre.

72 A noter que la "cartonite aigüe" de M. Archundia s'est calmée puisque le Mexicain n'a distribué aucun carton en deuxième période.

70 Plus que 20 minutes à jouer et les Brésiliens évoluent à un train de sénateur. Plus grand chose à signaler pour les hommes de Dunga depuis plusieurs minutes.

68 Ronaldo prend Lucio de vitesse mais se heurte à la masse physique de l'Intériste. Coup franc à 35 mètres complètement loupé par **la star** portugaise.

66 **Le rythme et le spectacle sont aux abonnés absents** dans cette deuxième période. Les deux équipes semblent se contenter du nul et personne ne prend le moindre risque **offensif**.

64 Sortie de Pepe, encore juste physiquement, remplacé par Pedro Mendes, **le milieu de terrain** du Sporting.

62 Julio Cesar s'est visiblement fait mal sur sa dernière intervention et reçoit des soins. Le jeu est provisoirement arrêté.

60 Julio Cesar impérial! Déboulé de Ronaldo sur la droite de la surface. Le Portugais est taclé in extremis par Lucio qui met involontairement Meireles en situation idéale. Du droit le Portuan frappe près du but mais Julio Cesar se couche et détourne en corner. Belle intervention du gardien de l'Inter!

59 Simao se signale par une frappe un peu molle des 20 mètres. Aucun danger pour Julio Cesar, qui bloque en deux temps.

58 Beau travail d'Alves qui fait tourner Coentrao en bourrique avant de centrer vers Fabiano au point de penalty. **L'attaquant** brésilien est un peu trop en arrière et sa tête est arrêtée sereinement par Eduardo.

56 Frappe complètement manquée de Michel Bastos des 25 mètres. **Le Lyonnais** est très discret offensivement aujourd'hui.

55 Simao fait son entrée côté portugais en lieu et place de Duda, qui n'aura sans doute pas convaincu Dunga de le titulariser au tour suivant.

53 Coup franc à 35 mètres frappé par Ronaldo dans **son style caractéristique**. C'est puissant

- mais contré par le mur brésilien. Le corner ne donne rien.
- 52 C'est désormais le Portugal qui imprime **le rythme** dans cette partie. Sans l'abattage de Felipe Melo dans l'entrejeu, le Brésil a bien plus de mal à contrôler les débats.
- 50 Cristiano Ronaldo prend de vitesse le côté droit brésilien. Au duel avec Lucio, le Portugais prend le meilleur et centre instantanément. Juan se jette et dégage d'une tête acrobatique.
- 49 Superbe retour de Lucio! Meireles adresse une belle passe aérienne en profondeur à Ronaldo par dessus **une défense** brésilienne absente. Le Ballon d'Or 2008 est lancé près de la surface mais est repris par un tacle glissé de Lucio qui peut mettre en corner.
- 47 Les Portugais ont l'air un peu plus motivés à l'idée d'**attaquer**. A confirmer dans les minutes à venir... Le score de Côte d'Ivoire-Corée du Nord (2-0) n'incite pas encore les **Lusitaniens** à sortir de leur réserve.
- 46 C'est reparti pour la seconde période de ce Portugal-Brésil. Cristiano Ronaldo était en grande discussion avec M. Archundia avant le coup d'envoi.
- 45 C'est la pause à Durban sur ce score de 0-0 entre le Portugal et le Brésil. Grosse **domination** brésilienne face à des Portugais qui se contentent de **défendre** et de préserver le point +1 du nul, suffisant pour leur qualification.
- 45 Et encore un carton! C'est Coentrao qui intervient illicitement sur Alves. C'est le septième carton jaune sorti par l'arbitre mexicain.
- 45 Dunga sent que Felipe Melo sort de son match et est prêt à en découdre avec Pepe. Ni une ni deux, il le remplace par Josué dans l'entrejeu.
- 43 Et Felipe Melo rend la monnaie de sa pièce à Pepe! Gros tampon du joueur de la Juve sur le récupérateur portugais et carton jaune sorti par M. Archundia.
- 42 On s'approche doucement de la pause et les deux équipes sont toujours dos à dos. **La domination** et la maîtrise sont assez largement en faveur du Brésil. Le Portugal tente de verrouiller la partie et n'y arrive que partiellement.
- 41 Vilain geste de Pepe sur Felipe Melo par derrière. Carton jaune sorti immédiatement par l'arbitre mexicain qui gère bien la rencontre.
- 39 Encore un centre millimétré de Maicon depuis la droite. C'est déposé sur la tête de Luis Fabiano mais **le double buteur** brésilien face à la Côte d'Ivoire ne reprend pas assez bien et cela passe tout près du poteau d'Eduardo.
- 38 Action cocasse près du poteau de corner. Nilmar tente de passer outre Carvalho et Costa mais perd la balle. Les deux Portugais se heurtent alors et concèdent la touche. Pas très habile tout ça!
- 37 Splendide sombrero de Nilmar sur Ricardo Costa. **L'attaquant** auriverde s'enflamme et tente la volée dans la foulée. C'est loupé et ça passe assez largement au-dessus.
- 35 Le Brésil n'a pas l'air de forcer mais a l'air capable d'accélérer quand bon lui semble. C'est à se demander si le jeu n'est pas plus fluide sans Kaka...
- 34 Maicon s'amuse à droite et adresse un centre vers le point de penalty. Luis Fabiano s'élève mais est devancé par Eduardo qui dégage du poing.
- 32 Sur le contre portugais, Danny sert bien Tiago en position de **frappe** dans la surface. L'ancien de l'OL s'écroule et réclame un penalty. M. Archundia ne bronche pas et donne même un carton jaune au milieu lusitanien pour simulation.
- 31 Enorme occasion pour Nilmar! Sur une balle dans l'intervalle mal négociée par **la défense portugaise**, Nilmar s'arrache et reprend du gauche dans un angle pas évident. Eduardo effleure le ballon et le dévie sur la barre. C'était très chaud!
- 29 Cristiano la joue **solo**! Après avoir proprement éliminé Lucio et Felipe Melo, le Madrilène oublie ses partenaires et se fait subtiliser le ballon par Gilberto Silva. Excès d'individualisme de **la star** portugaise sur ce coup là.
- 27 Les coups deviennent de plus en plus fréquents de la part de M. Archundia. Le jeu s'est durci, notamment à l'initiative des Portugais, un peu dépassés par **le rythme** imposé par les Brésiliens.
- 25 Carton jaune pour Duda donc, qui proteste avec trop de véhémence.
- 25 Juan annihile le départ de Duda qui était lancé en bonne position d'une main volontaire!

L'arbitre ne donne qu'un carton jaune. Duda est furieux et récolte lui aussi une biscotte.

23 Construction patiente du Brésil conclue par une frappe enroulée de Fabiano détournée en corner par Bruno Alves. Ça ne donne rien et le Portugal dégage au loin.

21 Intervention bizarre de Felipe Melo qui dégage le ballon et lève son pied à hauteur de la tête de Pepe. Quelle souplesse! C'est quand même un jeu dangereux et le Portugal bénéficie d'un coup franc.

20 Le rythme imprimé par les Brésiliens n'est pas insoutenable mais le ballon circule bien et ce n'est pas désagréable à regarder. On attend quand même des occasions franches!

18 Meireles hérite d'un ballon sur le côté gauche et ajuste un centre superbe vers l'entrée de la surface. Tiago est là et tente la volée. C'est joli mais un peu trop enlevé et Julio César peut se dégager.

17 Nouvelle frappe flottante de Dani Alves, qui a la gachette facile aujourd'hui. On ne peut pas le reprocher au latéral du Barça vu le nombre de buts marqués sur des frappes lointaines depuis le début du Mondial.

15 Intervention trop appuyée de Luis Fabiano sur Pepe. Le buteur du FC Séville récolte un carton jaune peut-être un peu sévère vu le climat de ce match.

14 Le Portugal ne montre absolument aucune intention offensive pour le moment. Visiblement, le nul plairait aux joueurs de Carlos Queiroz. Cela suffit en effet à les qualifier pour les huitièmes de finale.

11 Nilmar est très mobile sur le front de l'attaque brésilienne. L'ancien Lyonnais n'aura peut-être pas beaucoup d'occasions de briller pendant la compétition et se dépense beaucoup aujourd'hui.

9 Ronaldo hérite d'un ballon à 40 mètres et tente sa chance face au manque de solutions proposées par ses partenaires. C'est immédiatement contré et le Brésil peut repartir de l'avant.

8 La mainmise est vraiment brésilienne. On combine bien entre Felipe Melo et Maicon sur le côté droit. Les Portugais ne voient pas le jour et Cristiano Ronaldo n'a toujours pas touché le moindre ballon.

6 Beau mouvement des Brésiliens! La remontée de balle est express et Daniel Alves prend sa chance des 25 mètres. C'est flottant et le ballon rebondit avant de passer juste à côté du but d'Eduardo.

5 Danny réussit un joli petit pont sur Bastos et est fauché par le joueur de l'OL. L'arbitre ne sanctionne pas le latéral auriverde.

4 Le Portugal a beaucoup de mal à sortir de son camp. Les Brésiliens ont clairement pris le jeu à leur compte.

2 Premier corner de la partie pour le Brésil. Alves enroule mais c'est trop mou et repoussé de la tête par la défense portugaise.

0 C'est parti à Durban pour cette rencontre entre le Brésil et le Portugal! Les Brésiliens se portent immédiatement vers l'avant.

0 Les hymnes nationaux viennent de s'achever. Les 22 joueurs se serrent la main et ne vont pas tarder à débiter la partie.

0 La suspension de Kaka contraint Dunga à revoir sa copie. Julio Baptista jouera derrière les deux attaquants Luis Fabiano et Nilmar, qui prend la place de Robinho. Blessé, Elano cède lui sa place à Daniel Alves, plutôt habitué au couloir droit de la défense mais dont la polyvalence lui permet d'être une alternative crédible au joueur de Galatasaray.

0 Le Portugal évoluera en 4-3-3 avec quelques modifications par rapport au match contre la Corée du Nord (7-0). Pedro Mendes, Miguel, Simao et Hugo Almeida sortent du onze de départ, remplacés par Ricardo Costa, Pepe, Duda et Danny. Pepe fait donc son grand retour en tant que titulaire, juste devant la solide défense portugaise qui n'a toujours pas encaissé le moindre but depuis le début de ce Mondial.

0 Bonjour à tous, le Portugal et le Brésil s'affrontent aujourd'hui à Durban dans le groupe G de la Coupe du monde. Les Sud-Américains sont déjà qualifiés et tenteront de conserver leur place de leader face à leurs cousins européens. Avec 4 points, la Seleçao peut prendre la tête en cas de victoire. Seule une large victoire des Ivoiriens face aux Nord-Coréens conjuguée à une débâcle contre le Brésil, empêcherait les Lusitaniens de se qualifier.

0 Le coup d'envoi de la rencontre Portugal-Brésil sera donné à 16h00.

<http://www.football.fr/coupe-du-monde-2010/directs/93567/comment/allemande-angleterre.html?#306707> [cit. 2010-06-27]

Pour en finir, avec les "stats", dans ce match complètement dément, les Anglais auront fini avec un nombre de tirs supérieur, avec 19 tentatives au total, dont 9 cadrés, contre 17, dont 7 cadrés, pour les Allemands. Preuve de son impuissance, Wayne Rooney n'a frappé qu'à deux reprises, ne cadrant qu'une fois. Lampard a été le joueur qui a le plus frappé au but, avec 6 tentatives, dont celle qui n'a pas été accordée alors que le ballon avait clairement franchi la ligne de but.

👊 C'est fini dans ce choc des huitièmes de finale de la Coupe du monde! L'Allemagne s'impose donc 4-1 et affrontera le vainqueur d'Argentine-Mexique, qui se joue ce dimanche soir. Décevants dans ce Mondial, les Anglais quittent l'Afrique du Sud mais peuvent enrager après un but injustement non accordé à Lampard.

Le 4e arbitre indique 2 minutes de temps additionnel. Le calvaire va bientôt s'achever pour les Anglais...

A la suite d'un corner rapidement joué entre Rooney et Gerrard, l'attaquant de Manchester United centre fort au premier poteau mais Neuer repousse le cuir en corner.

🇬🇧 Glen Johnson se plaignant de la cuisse, Shaun Wright-Phillips sort du banc et finira la partie en tant que latéral droit.

Servi depuis la gauche, Lampard se retourne plein axe et adresse un tir flottant de 25 mètres que Neuer capte en toute tranquillité.

🇬🇧 Auteur d'une nouvelle excellente prestation, Mesut Özil cède sa place à l'avant-centre de Leverkusen Stefan Kiessling pour les 10 dernières minutes de la partie.

👊 L'Angleterre tombe encore sur Neuer. A la suite d'un superbe mouvement collectif et d'une déviation de Rooney, Gerrard pénètre dans la surface, efface Friedrich et enroule du droit. Le portier allemand dévie le ballon en corner.

Ce but refusé à Lampard, alors que le ballon avait clairement franchi la ligne de but, va relancer le débat de l'arbitrage vidéo. Les têtes pensantes de la Fifa vont devoir défendre leur volonté de ne pas recourir aux avancées technologiques.

Que reste-t-il aux Anglais? A désormais 4-1, ce match complètement fou, qui risque d'entrer dans l'histoire en raison de ce but injustement refusé pour Lampard, a quasiment perdu tout suspense.

🇬🇧 Löw effectue un double changement. Trochowski et Gomez remplacent les buteurs Klose et Müller.

🇬🇧 Heskey est envoyé en attaque par Capello, à la place de Defoe.

👊 Doublé de Thomas Müller! 4-1 pour l'Allemagne! Sur un centre de Gerrard, Podolski dégage et envoie finalement Özil en contre. Le génie du Werder dépose Barry sur la gauche et centre pour Müller, démarqué au second poteau. Le plat du pied pour le prodige du Bayern est suffisant pour désarçonner James et toute l'Angleterre!

👊 But du 3-1 signé Thomas Müller pour l'Allemagne! La Mannschaft refait le break! A la suite d'un coup franc dangereux de Lampard repoussé par la défense germanique, Schweinsteiger part en contre, repique dans l'axe et sert parfaitement Müller. Le prodige du Bayern frappe en force et trompe James!

🇬🇧 Premier changement de la partie, avec l'entrée de Joe Cole à la place de James Milner.

Aux Allemands de se montrer dangereux. Bastian Schweinsteiger tente sa chance de 25 mètres et son tir croisé file juste à côté du poteau droit de James.

Rooney, toujours lui, se retourne à 25 mètres du but adverse et lance Defoe, auteur d'une course croisée. Friedrich repousse le ballon et Gerrard était tout près de le récupérer ensuite dans les pieds de Mertesacker. La défense allemande se soulage.

Rooney fait la différence plein axe et sert Milner sur la droite, au coin droit de la surface. Le milieu d'Aston Villa tente sa chance directement mais Boateng contre le ballon du fessier.

Rooney lance Milner sur la droite, qui exécute un puissant centre. Devant Defoe, Neuer se

saisit du ballon.

Servi plein axe par Podolski, à 25 mètres du but de James, Müller efface facilement Terry.
59 A l'entrée de la surface, non attaqué, le prodige du Bayern a tout le temps de **frapper** mais ne cadre finalement pas.

Sur un long ballon en direction de Rooney, **la défense** allemande **laisse le cuir filer** vers
57 Neuer et Defoe n'était pas loin d'intercepter le ballon avant que le portier allemand ne contrôle la situation.

Nouvelle **offensive** des hommes de Capello. Gerrard, depuis son côté gauche, a le choix
56 avec Lampard et Rooney mais tente finalement un tir enroulé que capte aisément Neuer.

Klose, côté droit, obtient un corner. Özil le joue avec Lham, dont le centre est repoussé
55 par Rooney au premier poteau.

Les Allemands ont dû mal à ressortir le ballon. Klose est alerté au loin mais **le buteur** du
53 Bayern est signalé hors-jeu.

👉 La barre! Lampard se charge d'un coup franc à 30-35 mètres légèrement décalé côté
51 droit. La **frappe** flottante du milieu de Chelsea **s'en va percuter la transversale!**

Rooney est toujours bien muselé par la **défense** allemand. Souvent sollicité dos au but
51 **plein axe**, **le buteur** n'a pas encore fait la différence.

Alerté sur la gauche, Steven Gerrard fixe Philipp Lahm et repique dans l'axe, avant de
49 tenter de **frapper** en force. Le ballon manque de puissance et de précision.

Les Anglais continuent à prendre les commandes de la partie. Milner s'essaie de 25
48 mètres mais son tir n'est pas cadré.

👉 C'est reparti entre **les Aigles** de Joachim Löw et **les Lions** de Fabio Capello. Les
46 joueurs anglais n'ont pas manqué d'évoquer le but injustement refusé à Lampard avec l'arbitre de la rencontre.

Côté "stats" l'Angleterre a finalement terminé **ce premier acte** avec un large avantage en
45 terme de possession de balle, avec 62%. L'entrejeu des Three Lions a progressivement pris le
+1 dessus sur son homologue allemand. Lampard, Barry et Gerrard ont touché 40 ballons ou plus, contrairement à Khedira, Schweinsteiger ou Özil.

👉 C'est la mi-temps dans ce huitième de finale entre l'Allemagne et l'Angleterre. L'arbitre
45 de la rencontre met un terme à cette première période magnifique, marquée par les deux buts
+1 allemands puis par cette réalisation injustement refusée de Lampard. 2-1, tout reste à faire.

L'arbitre assistant indique une minute de temps additionnel.

Menés 2-0, les Anglais sont donc complètement revenus dans la partie et auraient mérité
41 d'égaliser. Attention aux Allemands toutefois, qui ont toute la liberté pour partir **en contre-attaque**.

👉 Nouvelle occasion pour Podolski! Sur le contre après ce but injustement refusé pour les
39 Anglais, les Allemands se projettent à toute vitesse et "Poldi" tente sa chance de 25 mètres, du gauche. Le ballon file juste à côté du poteau opposé.

👉 Oh l'immense erreur d'arbitrage! **Plein axe** à l'entrée de la surface, Mertesacker
38 repousse le ballon sur Lampard, qui réalise une belle reprise de volée. Le ballon s'en va **percuter la transversale** avant de retomber clairement de l'autre côté de la ligne de but. Pourtant, les arbitres n'accordent pas le but!

👉 **BUT** de Matthew Upson pour l'Angleterre! Sur un centre de Gerrard depuis la droite, **le**
37 **défenseur** de West Ham est lâché par Boateng et devance la sortie approximative de Neuer pour expédier le cuir dans le but.

👉 Klose n'était pas loin du 3e! Sur un corner allemand, Barry rate son contrôle dans la
36 surface et Klose récupère, avant de dribbler Upson. L'avant-centre rate ensuite **son tir**.

👉 Sur un centre de Milner, Lampard se jète au premier poteau mais sa reprise est contrée
35 par Neuer. Lahm dégage ensuite son camp.

👉 But du break signé Lukas Podolski pour l'Allemagne! Mais quelle sublime action pour le
32 2e but allemand face à des Anglais désarçonnés! Côté droit, Özil alerte Klose, qui, d'un ballon piqué, lance Müller. Arrivé dans la surface, le prodige du Bayern sert Podolski de l'autre côté, qui trompe James en force du gauche.

👉 Mais quelle énorme occasion pour les Allemands! Depuis la droite, Müller effectue un
31 superbe une-deux avec Özil, **auteur d'une talonnade**. Le prodige du Bayern lance ensuite Klose

- en pleine surface mais **le buteur** munichsois croise **son tir** sur James.
- 30 **Le rythme** est désormais descendu dans cette partie après une demi-heure de jeu. **Menant au score**, les Allemands attendaient maintenant **les assauts adverses**.
- 28 Preuve de la maladresse des Anglais dans cette rencontre, Milner récupère le ballon dans le camp allemand mais, manquant de lucidité, percute l'arbitre et perd le ballon.
- 25 Gareth Barry alerte Manuel Neuer. Après une tentative de débordement côté droit de Johnson, ce dernier remise en retrait, **plein axe**, pour le gaucher de Manchester City. **La frappe** de Barry, depuis 30 mètres, est captée par le portier allemand.
- 24 La timide réaction des Anglais... Alerté sur la gauche par Lampard, Rooney parvient à revenir dans **l'axe** avant de tirer de 35 mètres. Le ballon file dans les nuages.
- 22 Mais à quoi jouent les Anglais? Depuis le début du match, Lampard et ses coéquipiers ont été incapables de se montrer dangereux en forçant toujours plein axe. Milner, sur l'aile droite, n'a pas encore débordé...
- 20 Ouverture du score de Miroslav Klose pour l'Allemagne! Quelle erreur de la charnière centrale anglaise! Sur un dégagement de Neuer, le ballon file au-dessus de Terry puis Upson se fait prendre de vitesse par Klose, qui s'arrache pour tromper James d'un tir du droit. 1-0 pour la Mannschaft!
- 19 Lampard se charge de ce coup franc axial à 25 mètres du but de Neuer. **La frappe du milieu** de Chelsea est repoussée par le mur allemand.
- 18 Defoe part en contre tout seul et résiste à plusieurs Allemands dans l'axe. Lampard a bien suivi mais se fait finalement faucher à 25 mètres du but. Les Anglais bénéficient donc d'un coup franc bien placé.
- 16 **Les Aigles allemands** commencent à s'installer dans la partie de terrain adverse. Khedira accélère ballon au pied et tente sa chance du gauche. **Son tir** lointain est complètement raté.
- 15 David James serein, pour le moment. Lahm est trouvé sur la droite dans le camp anglais et a la possibilité d'adresser un centre en direction de Klose et Podolski. Le portier anglais s'impose tranquillement dans les airs.
- 13 Violent tacle d'Ashley Cole sur Thomas Müller. L'arbitre de la rencontre intervient mais ne sanctionne pas le latéral gauche anglais d'un avertissement.
- 11 Le match s'emballe. Plein axe, Lampard alerte Rooney qui tente **une talonnade** vers Defoe. **La défense** allemande repousse et Podolski part en contre. Le joueur de Cologne choisit l'option personnelle et tente sa chance de 25 mètres. Son tir est contré.
- 9 Rooney est trop seul. Désormais regroupés dans leur camp, les hommes de Capello cherchent rapidement leur avant-centre à chaque récupération de balle. **La star** de Manchester United n'est pas encore parvenue à faire la différence. Defoe, plus en pointe, se fait discret.
- 7 Alors que les hommes de Capello pensaient pouvoir prendre le contrôle en début de match, la Mannschaft a finalement **brisé le dessus** dans cette entame de partie.
- 5 La première occasion de la partie pour les Allemands! Sur une superbe ouverture par-dessus **la défense** de Khedira, Özil s'enfonce sur le côté droit de la surface avant de tirer de son mauvais pied. James s'interpose et repousse le ballon.
- 4 Wayne Rooney hors-jeu. Sur un dégagement d'Upson, Lahm se troue et envoie le ballon vers Rooney. Ce dernier file vers le but mais l'arbitre assistant avait déjà levé son drapeau.
- 2 Première **intention offensive** avec Özil qui tente de se défaire de Barry sur la gauche. Podolski récupère le ballon mais Terry neutralise le gaucher de la Mannschaft en laissant filer le cuir en sortie de but.
- 1 C'est parti dans cet immense choc des huitièmes de finale entre la Mannschaft et la sélection aux Three Lions. Ce sont les Anglais qui ont donné le coup d'envoi.
- 0 Les deux équipes pénètrent sur la pelouse dans un Free State Stadium de Bloemfontein forcément bouillant. A noter que les joueurs anglais, qui évoluent à "l'extérieur", portent un maillot rouge.
- 0 C'est l'arbitre uruguayen Jorge Larrión qui officiera ce choc des huitièmes de finale. Le sifflet international depuis 1998 enchaîne 4 jours après avoir dirigé la rencontre entre l'Australie et la Serbie. Il a également arbitré Portugal-Côte d'Ivoire et Cameroun-Danemark.
- 0 Un temps incertains, Jérôme Boateng et Bastian Schweinsteiger débiteront bien la rencontre. Joachim Löw n'a apporté qu'un changement dans son onze de départ par rapport au

dernier match de son équipe devant le Ghana (1-0), Miroslav Klose, suspendu pour ce match, retrouvant la pointe **de l'attaque** aux dépens de Cacau, blessé et forfait contre **les Three Lions**.

0 Fabio Capello a décidé d'aligner la même équipe de départ contre la Slovaquie. James Milner est ainsi aligné sur le côté droit du milieu, tandis que Wayne Rooney est accompagné par Jermain Defoe aux avant-postes. A noter que Matthew Upson conserve sa place en charnière centrale.

0 Allemands et Anglais s'affrontent en huitièmes de finale de la Coupe du monde ce dimanche, à 16 heures, du côté de Bloemfontein. L'affiche prendra ainsi des faux airs de revanche, pour deux formations qui se sont déjà croisées à quatre reprises dans l'histoire du Mondial. Et la Nationalmannschaft **mène** au point avec 2 victoires, pour un nul et une défaite. Mais **les Three Lions** ont repris du poil de la bête grâce à leur succès probant face aux Slovaques et n'ont pas peur **d'affronter leur adversaire** historique.

0 Le coup d'envoi de la rencontre Allemagne-Angleterre sera donné à 20h30.

<http://www.football.fr/coupe-du-monde-2010/directs/93569/comment/espagne-portugal.html?#307112> [cit. 2010-06-29]

Le fil du match

90 Fin du match et victoire de l'Espagne sur le Portugal. **La Roja** est qualifiée pour les
+ 3 quarts de finale et **affrontera** donc le Paraguay, vainqueur du Japon. Villa aura été le grand homme du match côté espagnol, tout comme Xavi. tandis que le Portugais Cristiano Ronaldo aura déçu.

90 Ultime changement côté espagnol. Xabi Alonso sort tandis que Marchena entre en
+ 3 jeu.

90 Le mauvais choix de Danny qui préfère chercher Bruno Alves dans la profondeur plutôt
+ 2 que de tenter sa chance de l'entrée de la surface lusitanienne. Capdevilla s'interpose.

90 Nous sommes entrés dans les trois minutes de temps additionnel indiquées par
+ 1 l'arbitre.

89 Carton rouge direct pour Ricardo Costa. Une faute totalement inexistante sur un Capdevilla qui joue la simulation et se met les deux mains sur la figure. L'arbitre s'est laissé abuser...

88 Sortie du buteur du soir côté espagnol ! Villa est remplacé par Pedro.

87 La bonne ouverture en cloche de Villa qui trouve la tête de Llorente au point de penalty adverse. La déviation de **l'attaquant** de la Roja passe à quelques millimètres du montant gauche de la cage portugaise ! Le but n'était pas loin !

86 Encore une montée du très remuant Coentrão sur le côté gauche. N'ayant aucun partenaire dans la surface espagnol, il tente sa chance mais manque complètement son centre-tir.

84 Ballon côté gauche vers Coentrão qui trouve Pedro Alves pour **une transversale** vers Cristiano Ronaldo mis au sol par Capdevilla. Le latéral gauche jouait le joueur et pas le ballon, mais l'arbitre-assistant ne signale rien.

82 Moins de dix minutes en cette fin de match. L'Espagne semble se diriger lentement vers la victoire. Mais gare au Portugal, même si cela fait bien longtemps que l'on n'a plus vu Cristiano Ronaldo.

80 Poussette de Tiago qui fauche en même temps Villa. Monsieur Baldassi ne peut que sortir le jaune contre le milieu portugais.

79 La rentrée de Llorente à **la pointe de l'attaque** espagnole a changé beaucoup de choses. S'il est moins rapide que Torres, sa puissance physique et son sens de l'anticipation apportent énormément.

- 77 Ramos encore à l'avant. Il donne à Xavi qui décale sur la gauche vers Villa. A vingt deux mètres, le futur **attaquant** barcelonais **décoche un missile** du droit qui file vers la lucarne droite de la cage d'un Eduardo lui aussi en grande forme et qui détourne des deux mains !
- 76 Le beau geste défensif de Puyol qui vient tacler en force, mais régulièrement, le ballon dans les pieds de Meireles. Les deux joueurs se serrent la main.
- 74 Premier carton jaune de la rencontre. Il est pour Xabi Alonso, **auteur** d'un tacle par derrière sur Pedro Mendes.
- 72 Double-changement pour le Portugal. Liedson et Pedro Mendes prennent les places respectives de Simao et Pepe. Carlos Queiroz ne peut plus effectuer de remplacement.
- 70 **La contre-attaque** espagnole emmenée par Iniesta qui décale Ramos côté droit. Le latéral vient fixer Coentrão, le crochette et **décoche un missile** croisé du gauche qu'Eduardo détourne des deux mains au ras du sol, sauvant son équipe d'un second but annoncé !
- 69 Touche jouée par Capdevilla sur Xavi qui remet sur Villa qui concède à son tour la touche.
- 67 Coup franc dans la moitié de terrain portugaise. Les Espagnols ne vont pas vers l'avant et préfèrent refaire tourner derrière. Ce but leur suffirait-il ?
- 65 L'Espagne est donc parvenue à ouvrir la marque ! Les partenaires d'Iniesta ont poussé pendant cinq minutes et ont été récompensé de leurs efforts. Comment les Portugais vont-ils réagir ?
- 63 BUT de Villa pour l'Espagne ! Mouvement en une touche de balle des joueurs **de la Roja**. Iniesta trouve Xavi qui talonne dans la surface adverse sur la gauche vers Villa qui passe devant Simao et frappe du gauche. Eduardo détourne au sol mais remet la balle sur l'attaquant qui cette fois-ci frappe du droit et marque, son ballon touchant le bas de la transversale portugaise et terminant au fond des filets.
- 61 David Villa se réveille et **décoche** une merveille **de frappe** enroulée du droit de l'entrée de la surface portugaise. Le ballon vient lécher le montant gauche de la cage d'Eduardo qui semblait battu ! Superbe tir !
- 60 Llorente a failli marquer sur son premier ballon ! Centre venu de la droite et placé entre l'attaquant et le portier portugais. Eduardo est chanceux car la balle lui arrive dessus et il peut la détourner des deux mains !
- 59 Le premier changement du match côté espagnol. Torres cède sa place à Llorente.
- 58 Un premier remplacement effectué par Carlos Queiroz. Hugo Almeida est remplacé par Danny.
- 57 Belle action portugaise avec ce centre venu de la droite de la part de Meireles qui cherche la tête d'un partenaire au point de penalty dans la surface adverse. Casillas sort et boxe du poing au nez et à la barbe de son adversaire.
- 55 **Cette semelle** de Simao sur Ramos est en revanche beaucoup plus **litigieuse**. Monsieur Baldassi était trop loin et ne voit pas le geste qui aurait peut-être mérité un petit quelque chose.
- 54 Une semelle de Ramos sur le genou d'Almeida. Pas de méchanceté dans le geste et l'arbitre siffle la reprise de la rencontre.
- 52 Quelle occasion pour le Portugal avec ce ballon de Bruno Alves pour Hugo Almeida loin devant côté gauche. Seul face à trois adversaires, il voit Cristiano Ronaldo arriver au point de penalty et centre fort. Le ballon est détourné du genou par Puyol qui manque de marquer contre son camp, la balle passant à quelques centimètres du poteau espagnol !
- 50 Puyol est très souvent au sol. Il en rajoute beaucoup et le sait très vraisemblablement, lui qui roule sur cinq mètres suite à un contact imaginaire avec Pepe. **Le défenseur** espagnol esquisse d'ailleurs un sourire.

- 48 Iniesta pour un premier ballon dans cette seconde période. Il donne à Busquets qui lui remet mais la balle est perdue et la défense portugaise la récupère.
- 46 Reprise de la rencontre et début de la seconde période.
- 45 Coup de sifflet de l'arbitre qui renvoie tout le monde aux vestiaires. Pas de but mais
+ 1 une très belle partie entre Portugais et Espagnols. Il nous tarde d'assister à quarante cinq nouvelles minutes de beau foot...et de savoir qui se qualifiera pour les quarts de finale !
- 45 Le quatrième arbitre annonce une seule et unique minute de temps additionnel en cette fin de première période.
- 43 Le Portugal encore à l'attaque et voici un centre dosé pour la tête en pleine course et au point de penalty de la part de Tiago. Le public pense que le but est là mais l'ancien milieu de l'OL manque totalement le cadre...
- 42 L'ouverture parfaite côté portugais avec Simao qui n'est pas hors-jeu et se retrouve seul pour partir défier Casillas qui anticipe parfaitement et vient dégager la balle en touche loin devant sa surface !
- 41 Le troisième corner pour Xavi qui trouve la tête de Ramos. Le défenseur espagnol reprend du haut du crâne et ne cadre pas.
- 39 Le bon décalage de Simao qui talonne côté gauche vers Meireles et le rapide milieu de terrain portugais centre du droit au second poteau pour Cristiano Ronaldo qui attend le ballon mais se le fait enlever au dernier moment par...Hugo Almeida qui tente sa chance de la tête mais ne cadre pas.
- 37 Ouverture de Pique pour Villa qui repique vers le centre, trouve Xavi en soutien et ce dernier remet derrière dans la course de Xabi Alonso qui frappe à pleine puissance, directement dans les pieds de la défense lusitanienne.
- 35 Carlos Queiros donne ses ordres depuis son banc de touche. L'ancien entraîneur du Real Madrid semble satisfait de la performance de ses joueurs et leur demande toujours plus de rigueur.
- 33 Villa balle au pied. Le ballon passe derrière mais revient sur l'attaquant excentré côté gauche. La défense portugaise est bien en place et ne laisse plus rien passer.
- 31 Gros travail de Xabi Alonso qui tâcle un ballon dans les pieds de Meireles et transmet vers Xavi qui frappe du droit mais ne cadre pas.
- 31 Un peu plus d'une demi-heure de jeu dans ce match enlevé, au rythme agréable et sans mauvais geste. Si nous n'avons pas encore vu de but, cette rencontre tient toutes ses promesses !
- 29 Un centre de Villa qui se transforme en centre-tir et qui passe au ras du haut de la transversale de la cage portugaise ! Petit frisson dans les tribunes du Green Point Stadium.
- 28 Coup franc lusitanien pratiquement plein axe du but adverse, à trente sept mètres. Le ballon de Cristiano Ronaldo part bien avec un effet qui gêne Casillas et le portier espagnol ne peut que le stopper à la manière d'un volleyeur. Aucun Portugais pour reprendre la balle qui trainait.
- 26 Pique remonte le terrain, trouve Villa dans la transversale et ce dernier remet vers Iniesta qui cherche Torres. Le joueur de Liverpool perd la balle.
- 24 Coup franc d'Iniesta à trente quatre mètres de la cage adverse. Le mur renvoie le ballon mais le meneur ibérique récupère et cherche Villa en profondeur...sans succès.
- 22 Le Portugal prend ses aises et se montre de plus en plus régulièrement aux abords de la surface ibérique. Le combat est clairement en train de s'équilibrer.
- 20 Offensive portugaise avec ce bon ballon de Coentrão qui donne côté droit vers Tiago pour une frappe puissante du droit décochée de vingt mètres. Casillas stoppe la balle des deux mains mais le ballon lui échappe et poursuit sa course vers le but espagnol. Hugo

- Almeida vient mettre la tête pour marquer...mais Casillas revient et détourne de la main droite juste devant son adversaire ! Que c'était chaud !
- 20 Torres dans la surface adverse. Il se retrouve face à Pepe et Meireles. **La défense** à deux des lusitaniens fait merveille et **l'attaquant** perd le ballon après avoir tenter un dribble bien trop compliqué.
- 18 La possession de balle est clairement en faveur des joueurs de Vicente Del Bosque puisque le pourcentage est de 62-38 en faveur de l'Espagne !
- 17 Un premier coup franc portugais dans la moitié de terrain adverse. Cristiano Ronaldo le tente mais sa frappe directe et enroulée du droit, bien que cadrée, termine directement dans la niche d'un Casillas parfaitement placé.
- 16 Cristiano Ronaldo est au sol et réclame une faute de Puyol alors qu'il venait de tenter le grand pont sur son adversaire. L'arbitre ne siffle rien.
- 15 Le quart d'heure de jeu au tableau d'affichage. Les joueurs de la Seleção das Quinas ont parfaitement résisté aux **assauts** adverses. L'Espagne cherche à présent **un second souffle** et construit plus tranquillement.
- 13 Xavi frappe le corner et le donne directement sur Torres qui contrôle sur la droite de la surface adverse et frappe enroulé, juste au-dessus de la cage d'Eduardo. Le geste était compliqué mais pas loin d'être vainqueur !
- 12 Ballon d'Iniesta qui trouve Torres côté droit. Ramos est en soutien mais l'attaquant espagnol préfère centrer...directement sur Coentrão qui concède le corner.
- 10 Bonne période pour le Portugal. Simao et Cristiano Ronaldo accélèrent le jeu et enchaînent les centres. Pour le moment, il manque toujours quelques centimètres à Hugo Almeida pour reprendre les **offrandes** de ses partenaires.
- 8 Deux corner consécutifs en faveur du Portugal. Meireles frappe le second sortant du droit. La balle est dégagée directement dans la course d'un portugais dont la frappe est contrée par une jambe espagnole. L'action se poursuit...pas pour longtemps car Cristiano Ronaldo est signalé en position de hors-jeu.
- 7 Villa, encore lui, déboule côté gauche. Il a trois partenaires dans la surface mais décide de tenter sa chance seul et il faut toute la vigilance d'Eduardo pour détourner des deux mains au premier poteau !
- 5 Les cinq premières minutes de jeu sont clairement à l'avantage des joueurs de la Roja ! **Les attaques** se multiplient tandis que le Portugal est recroquevillé devant sa surface. Combien de temps pourra-t-il encore tenir dans cette configuration ?
- 3 Une nouvelle action espagnole qui vient de la droite avec Villa qui **frappe** croisé du droit et oblige Eduardo à effectuer un arrêt compliqué. Le ballon rebondit juste devant le portier lusitanien qui détourne in extremis !
- 2 **La Roja** part avec l'avantage des **pronostiqueurs** face à une équipe portugaise qui aura réussi à se sortir du "groupe de la mort" avec le Brésil et la Côte d'Ivoire.
- 1 Une première occasion de grande classe de Torres qui décoche **une merveille de frappe** enroulée du droit depuis le coin gauche de la surface portugaise. Il faut un beau plongeon d'Eduardo pour détourner d'une main ferme !
- 1 L'un des matches les plus attendus à ce stade de la compétition avec deux équipes qui, de manière presque incroyable, ne se sont jamais rencontrés en coupe du monde !
- 1 C'est parti au Green Point Stadium pour ce 8e de finale **de gala** opposant l'Espagne au Portugal. Le coup d'envoi est donné à l'instant par l'arbitre central, l'Argentin Monsieur Baldassi.
- 0 Le coup d'envoi de la rencontre sera donné à 20h30.

7.1.5 Český korpus

7.1.6 Deník Lidové noviny

Čtvrtek 26. února 2009, s. 24

První partie víc potěšila Čecha

Pavel Nedvěd s Juventusem prohrál na hřišti Chelsea 0:1 Český záložník naznačil, že po sezóně skončí*

PETR ADAM, LONDÝN/PRAHA

Na každé straně nastoupila v bitvě fotbalových gigantů jedna velká česká hvězda. Fanoušci se měli na první osmifinále Ligy mistrů mezi fotbalisty Chelsea proti Juventusu proč těšit.

Nakonec museli být z převážně takticky laděné podívané zklamání. Alespoň malou útěchu přineslo utkání na Stamford Bridge těm, kteří drželi víc palce Petru Čechovi - Chelsea doma zvítězila nad týmem Pavla Nedvěda 1:0. Před odvetou je o něco málo blíže k postupu.

U klíčového momentu zápasu chyběl Čech i Nedvěd, kteří se jako soupeři potkali vůbec poprvé.

Jediným střelcem večera se už ve 12. minutě stal útočník Chelsea Didier Drogba. Počkal si na přihrávku přesně na hranici ofsajdu a proti bezmocnému Buffonovi potom osvědčil kanonýrské vloh.

Čech si dlouho musel myslet, že prožije poměrně klidný večer, nakonec musel před vlastní brankou řešit pár ošemetných situací. Kromě jednoho pokusu Del Piera a závěrečné střele Nedvěda ale mohl zůstat v klidu. Ani český záložník totiž nedokázal tým z Apeninského poloostrova dovést alespoň k vyrovnání. Juventus sice po inkasovaném gólu přidal na aktivitě, Chelsea však do úzkých ani tak nepřivedl. Přitom Nedvěd naběhal na trávníku nejvíce ze všech hráčů. Za devadesát minut urazil mezi brankami téměř dvanáct kilometrů, v čemž se mu blížili pouze Lampard a Ballack.

[...]

Úterý 10. března 2009, s. 24

Slavia opět Eden uhájila

Vítězství nad Baníkem zařídil svým čtvrtým jarním gólem Marek Jarolím

PETR ADAM, PAVEL KALOUS, PRAHA

Podesáté a stále bez ztráty. Ligová bilance fotbalistů Slavie v Edenu ani nemůže být lepší. Po vítězství 1:0 nad Baníkem Ostrava platí, že červenobílí zůstávají v této sezóně doma stoprocentní.

Jejich poslední výsledek odstavil mimo hru dalšího možného rivala v boji o titul. Na první místo ztrácí Ostrava už čtrnáct bodů, manko druhé Sparty jako nejbližšího pronásledovatele se drží na desetibodové úrovni. „Pro nás zůstává Sparta největším konkurentem," tvrdil brankář Martin Vaniak.

I od ní si drží obhájce prvenství jedenáct kol před koncem soutěže nadějný odstup, o který by se neměl nechat připravit. „Souhlasím, ale ještě nás čeká dlouhá cesta," zdržel se nadšením kouč Slavie Karel Jarolím.

Šance jako penalta bez úspěchu

Těžko odhadnout, jestli by ligový slágr nedopadl jinak, kdyby v sestavě domácích chyběl Marek Jarolím. Synovec slávistického kouče se zatím na jaře postaral o všechny čtyři góly svého týmu. Po hattricku proti Plzni včera proměnil nenápadný moment ve 25. minutě v rozhodující trefu.

Ve výskoku přetlačil Neuwirtha a při momentální střelecké pohodě neměl problém usměrnit míč do správného místa. „V pokrývání podobných situací máme rezervy," uvědomoval si kouč Ostravy Karel Večeřa.

A nejen v tom tlačí Ostravu bota. Hned první příležitost Lukeše naznačila, proč se po zimní přestávce nikdo v modrobílém dresu nezapsal do střeleckých statistik. Hostující kapitán dostal ve 4. minutě od Střihavky přihrávku do vápna, před sebou měl klečícího Vaniaka a na první pohled relativně snadnou práci. „Připomínalo to penaltu. Kdybych byl ve větší pohodě, mířil bych líp," přemítal zpětně Lukeš.

Ani Vaniak už asi nevěřil, že by se mu míč mohl vrátit do náruče, což se s pomocí zpětného odrazu od tyče nakonec doopravdy stalo. „Sám jsem se divil, že míč neskončil v síti," přiznal také Večeřa.

Snad si góly schovávají

Na jeho svěřencích zanechala zahozená příležitost vážnější stopy po zbytek zápasu. „Najednou jsme si přestali věřit. Znehodnotilo to veškerou naši dřinu," zoufal si. Na trávníku trápení nezměnil ani Lička, který před přestávkou doběhl svižnou přihrávku, ale ve výskoku ji usměrnil těsně mimo.

Bývalým spoluhráčům, s nimiž ještě před rokem seděl v jedné kabině, nezkalil náladu ani útočník Střihavka.

I když jeho rána měla šanci skončit ve Vaniakově síti, slávistický brankář tomu zabránil nejlepším zákrokem zápasu.

Na druhé straně se ke zvýšení náskoku neměl ani nikdo ze slávistů. Důrazný Besta dohrával sice akce až těsně k Vaškovi, za brankáře Baníku se už neprotlačil. Střídající Pekhart se zase octl u balonu jen dva kroky před brankovou čarou, a i to mu bylo málo - zakončil nepřesně. Trenéra Jarolíma by potěšilo, kdyby spektrum střelců Slavie bylo pestřejší, tentokrát to mohl ještě přejít v klidu.

„Snad si góly schovávají na zápasy, kdy to bude skutečně potřeba,“ doufal kouč v nárůst produktivity.

Včera ještě jedna branka na tři body Slavii bohatě stačila.

Středa 11. března 2009, s. 24

Smutná derniéra v Lize mistrů

Fotbalista Pavel Nedvěd se v posledním pohárovém utkání zranil, postup slaví Chelsea Petra Čecha
PAVEL KALOUS, TURÍN/PRAHA

Sen Pavla Nedvěda o triumfu v Lize mistrů v jeho poslední sezóně v kariéře se rozplynul v osmifinále prestižní soutěže.

Pohár, který měl být sladkou tečkou za dlouhou kariérou českého fotbalisty, jenž v létě hodlá definitivně pověsit kopačky na hřebík, jako by Nedvědovi nebyl souzen.

Fotbalisté italského Juventusů totiž v domácí odvetě s Chelsea nedokázali odčinit porážku 0:1 z prvního utkání v Londýně a na Olympijském stadionu v Turíně pouze remizovali 2:2. Více nedokázali.

Postup tak místo Nedvěda slavil jeho krajan v brance Chelsea Petr Čech, české hvězdě Juventusů zbyly jen oči pro pláč.

Smutný večer plný zklamání navíc podtrhlo bleskové zranění, kvůli kterému Nedvěd většinu utkání protrpěl jen na tribuně.

Už po dvou minutách českého záložníka trefil do hlavy Essien, otřesený Nedvěd se skácel na trávník, dlouho jen bez hnutí ležel, ale pak se oklepal a znovu pokračoval.

Nešťastný okamžik pro něj přišel až o pár minut později, kdy ho nepříjemně zasáhl do žeber Anelka. Nedvěd se nechal ošetřit, znovu se vrátil do hry, ale bolest byla příliš velká. Zdrčený pak opouštěl hřiště už ve 13. minutě.

Podobný okamžik prožil už před šesti lety, kdy kvůli žlutým kartám nemohl nastoupit ve finále Ligy mistrů, v němž Juventus prohrál s AC Milán. Tehdy byl Nedvěd k triumfu nejbližší.

Čech inkasoval i z penalty

Přestože Juventus přišel o klíčového hráče, naději na zvrát mu už v 19. minutě vykřesal laquinta, který využil chytré přihrávky Trezegueta a z úhlu prostřelil Čecha.

Na rozdíl od prvního utkání se tentokrát v Turíně hrál rušný zápas.

Tím spíše, když přímý kop Drogby v poslední minutě prvního poločasu chytil gólman Juventusů zřejmě až těsně za brankovou čarou. Gól však uznán nebyl. Skóre se měnilo až o pár vteřin později, kdy už byl Buffon proti tvrdé dorážce Essiena bezmocný.

Chelsea se s vědomím toho, že se určitě nebude rozhodovat v penaltovém rozstřelu, uklidnila a zkušeně si hlídala výsledek, který ji zaručoval postup.

Petr Čech, který čelil celkem šesti střelám na branku, neměl příliš práce, přesto se nevyvaroval nejistého zákroku. V 63. minutě v rohu pokutového území podklouzl a za chycení míče mimo vyznačené území inkasoval žlutou kartu.

Následný přímý kop mu starosti nepřidělal, ale přesto ještě kapituloval. Čtvrt hodiny před koncem zdramatizoval utkání proměněnou penaltou Del Piero, jenže potřebný třetí gól nedokázal přidat ani další český hráč Zdeněk Grygera. V závěru naopak vyrovnal Drogba.

Pokud si tedy Nedvěd svůj odchod do sportovního důchodu ještě nerozmyslí, po národním týmu se včera v jeho kariéře uzavřela další kapitola. Svou derniéru si představoval rozhodně jinak.

Čtvrtek 12. března 2009, s. 23

Manchester dál sní o obhajobě titulu

V odvetě osmifinále fotbalové Ligy mistrů rozstřílela Barcelona na domácí půdě francouzský Olympique Lyon 5:2
PRAHA

Fotbalisté Manchesteru United mohou dát snít o zisku pěti vítězných trofejí z probíhající sezóny. „Rudí ďáblové“ porazili v odvetě osmifinále Ligy mistrů na nedobytném stadionu Old Trafford Inter Milán 2:0 a po remíze 0:0 v úvodním duelu postoupili do čtvrtfinále.

Vedle obhájce titulu si zajistily účast mezi elitní osmičkou také Barcelona a Porto, které vyřadilo Atletico Madrid s Tomášem Ujfalušim. Arsenal prohrál na hřišti AS Řím 0:1, pokutové kopy však ovládl poměrem 7:6 a postoupil.

Manchester začal ještě aktivněji než na San Siru a hosté tlaku záhy podlehl. Na Giggsův rohový kop si ve čtvrté minutě naběhl Vidič a brankář Júlio César jen sledoval, jak hlavička zapadla přesně k tyči.

Inter třefoval jen tyče

Inter se postupně otepal a po půlhodině si začal vytvářet šance. V největší z nich zachránilo Van der Sara břevno, do něhož se odrazil balon po hlavičce Ibrahimovice.

Milánské však znovu pohřbila čtvrtá minuta, tentokrát po příchodu z kabin. Ronaldo si zaběhl za obranu na Rooneyho centr a hlavou nedal Césarovi sebemenší šanci. Hostující kouč Mourinho, který na Old Trafford ještě na lavičkách Porta a Chelsea prohrál jediný z pěti zápasů, posílil ofenzivu o Adriana, ale Interu nebyl gól souzený. Čerstvý Brazilec totiž v 59. minutě v akrobatické pozici trefil jen tyč.

Manchester už si vedení uhlídal a protáhl neporazitelnost na vlastním stadionu na 29 soutěžních utkání. Zároveň stanovil nový rekord evropských pohárů v počtu zápasů bez porážky, přemožitele nenašel v 21 duelech za sebou.

Barcelona se poučila z úvodního duelu ve Francii a doma Lyon položila na lopatky už v polovině první půle. Trvalý tlak domácího týmu zužitkoval Henry, který dvakrát propálil hostujícího gólmana Llorise. Pět minut před koncem poločasu se šestou brankou v soutěži dotáhl na nejlepší střelce Messi, a když za chvíli nekompromisně zavěsil i třetí člen hvězdného barcelonského útoku Eto'o, zdálo se, že je rozhodnuto.

Jenže francouzský šampión se nevzdal. Ještě do pauzy snížil Makoun a krátce po příchodu z kabin vykřesal pro hosty naději Juninho. Na zlomení nepříznivé bilance s Barcelonou však už Lyon neměl, Atlético Madrid s Ujfalušim v sestavě se loučí s Ligou mistrů navzdory tomu, že v soutěži ani jednou neprohrálo. Jenže před dvěma týdny inkasovalo doma od Porta dvě branky, a proto mu včerejší bezbranková remíza nestačila.

Pátek 13. března 2009, s. 22

Anglie vládne Evropě

Týmy z Premier League stojí v Lize mistrů proti Portugalsku, Německu a Španělsku
MICHAL HOŘEJŠÍ, PRAHA

Stejně jako v minulé sezoně i letos se mezi nejlepší osmičku Ligy mistrů probíjela celá čtveřice anglických velkoklubů. Liverpool, Arsenal, Chelsea a hlavně Manchester United tak znovu vysílají do světa varovnou zprávu - anglický fotbal jasně dominuje.

Ve smělém plánu, jehož cílem je znovuovládnutí milionové soutěže, se jim budou snažit zabránit dva španělské, jeden portugalský a německý klub.

Největším adeptem na celkové vítězství je však rozjetá Barcelona. Ve španělské lize má šestibodový náskok a v Lize mistrů vyřadila Lyon. Posledního francouzského zástupce.

„Pokud chtějí v Lize mistrů vyhrát, musí porazit ty nejlepší v Evropě. Já jejich výzvu přijímám a rád si vychutnám úspěch z vyřazení jakéhokoli anglického klubu, který nám los přisoudí,“ řekl sebevědomě trenér Barcelony Pepé Guardiola. Pokud bude chtít uspět, čeká ho dlouhá a těžká cesta.

V posledních čtyřech letech totiž měla anglická Premier League zastoupení devíti klubů v semifinále a pěti ve finále. Angličané navíc dvakrát slavili celkové vítězství.

Bilance, o které mohou ostatní země jen snít. „I když postoupily čtyři anglické týmy, Barcelona je letos v neuvěřitelné formě. Považuji ji za favorita,“ řekl trenér Arsenalu Arséne Wenger.

Právě jeho tým měl postup do finále nejtěžší. AS Řím ve středu vyřadil „Gunnery“ až po penaltách. Po zápase však byl Wenger dobře naladěný. „Trochu doufám, že když budu favorizovat tým mimo Anglii, že nakonec nevyhraje,“ dodal s úsměvem.

Mourinho: United zase vyhraje

Jednoduchý postup neměla ani londýnská Chelsea, jejíž bránu hájí český gólman Petr Čech. „Ještě před pár lety byly týmy v Anglii sebestředné a naivní, a proto neslavily takové úspěchy. Dnes jsou však takticky připravenější, zvláště na zápasy u soupeře,“ míní záložník Chelsea Frank Lampard.

Loňské finále Ligy mistrů bylo pouze v režii anglických klubů.

V Moskvě **se střetla** právě londýnská Chelsea s Manchesterem United a utkání rozhodly až pokutové kopy. Vítězství v prestižní soutěži **slavili** nakonec **"Rudí ďáblové"**. Kromě dobře rozehrané Premier League mají tentokrát United **nakročeno i k obhajobě** prvenství v Lize mistrů. V **odvetě vyřadili** po výsledku 2:0 Inter Milán.
[...]

Pondělí 23. března 2009, s. 24

Dobývání ukončil Pekhart

V souboji s posledním Zlímem se fotbalisté Slavie prosadili v Edenu jen jednou
MICHAL HOŘEJŠÍ, PRAHA

Na stadion, kde ještě nikdo v probíhající sezóně nezískal ani bod, přijel poslední Zlín. A nebyl daleko od toho, aby jako první v Edenu obral fotbalisty Slavie alespoň o dva body. Gól Tomáše Pekharta rozhodl o vítězství favorita 1:0. **Cervenobílí** do dnešního utkání Sparty v Teplicích zvýšili svůj náskok **v čele** ligy na třináct bodů. „Jsem spokojen s bodovým ziskem, ale s hrou to bylo horší," uznal kouč Slavie Karel Jarolím.

Zlín má zcela jiné starosti než včerejší vítěz. vzdaluje se mu šance na prvoligovou **záchranu**, **hráče v sešivaných dresech** dokázal trápit organizovanou **defenzivou** a nebezpečnými **protiútoky** celý první poločas. Slavia si prostě nevěděla rady hlavně s nebezpečnými úprky Libora Žúrka. „Stejně nakonec nemáme ani bod," popsal výsledný efekt zlínský útočník.

Pokud hra červenobílých obvykle připomíná **koncert dobře sladěných nástrojů**, během včerejšího vystoupení slávistický soubor na trávníku **nehrál první housle**. Přes dvanáct tisíc diváků si tentokrát příliš atraktivního fotbalu neužilo. „Nedařilo se nám řešení herních situací. Chtěli jsme hrát na **diagonální** přihrávky a zásobit **útočníky** přesnými centry. Neproměňovali jsme ani šance," zmínil Jarolím nedostatky.

*Pekhart **zachraňoval** body*

Už ve 13. minutě se na bránu hostů sice řítíl osamocený Belaid, ale jeho nedůrazná **střela** mířila vedle. Slavia si vinou přetrvávajících nepřesností nedokázala **vytvořit soustavný tlak**. Když si nějakou šanci přece jen vypracovala, tak ji nedokázala proměnit.

Cervenobílou bezmoc definitivně utnul až Tomáš Pekhart. Zpětnou přihrávku Černého usměrnil i v 53. minutě pohodlně do sítě a to rozhodlo. „Pekhart sice nehrál nijak **zázračně**, ale v klíčovou chvíli ukázal přehled," řekl Jarolím o devatenáctiletém **útočníkovi**, který zařídil už v minulém kole vítězství v Jablonci.

[...]

Čtvrtek 2. dubna 2009, s. 20

Derby přineslo rozčarování

Fotbalová reprezentace prohrála se Slovenskem a postup na MS se jí vzdaluje
PETR ADAM

Už po šestém z deseti kvalifikačních kroků jsou čeští fotbalisté od **postupu** na mistrovství světa pořádně daleko. Po včerejší **prohře se** Slovenskem je v ohrožení pozice reprezentačního trenéra Petra Rady. **Oživení nadějí** by mohl přinést už jen excelentní podzim.

„Bylo to **bojovné** utkání, chtěli jsme vyhrát, ale udělali jsme o jednu chybu víc," pravil po zápase Rada. „Hráči ovšem **bojovali**, musím jim poděkovat. Škoda že jsme v rozhodujícím okamžiku zaspali, Slovinci nás potrestali," dodal.

Dokáže se tým, který se účastnil posledních tří velkých turnajů, ještě probrat? Včera to tak vůbec nevypadalo.

Už po 22 minutách dostaly české vyhlídky první trhlínu. Pronikající Hološko nečekal, až se statický Kováč zorientuje, a přihrál zakončujícímu Šestákoví. Brankář Čech už mohl spoluhráčům poslat jen bezradný pohled a našťavaně vykopnout míč ze sítě. Najednou bylo jasně zřetelné, kolik je na tribunách slovenských fanoušků...

Vyrovnaní dokázal Radův tým urvat dřív, než si Slovinci na **náskok** pořádně zvykli. Když to nešlo jinak, pomohla domácím po půlhodině standardní situace. Po rohu se v nepřehledné strkanici zorientoval nejlépe Jankulovski, jeho **patičku** usměrnil Škrtel. Zabránit tomu, aby česká reprezentace **vstřelila** po 210 minutách čekání svůj první letošní gól, už nemohl.

*Weiss: **Dobyli jsme Prahu***

Když už to vypadalo, že k dalšímu pohybu skóre nedojde, dotáhl sedm minut před koncem slovenský brejk Erik Jendrišek za Čechova záda. Další odpověď už nepřišla.

„Dobyli jsme Prahu. Málokdo nám věřil, ale já věděl, že po třech letošních prohrách v přípravných zápasech nemůžeme prohrát počtvrté," dmul se pýchou slovenský kouč Vladimír Weiss.

Na letenském trávníku se odehrával spíš **úporný boj** s častými bolestivými **střety**. Domáci se zbavovali stínů sobotního tápání ve Slovinsku hodně těžkopádně, i když jim nešlo upřít snahu.

Role tvůrce hry spadla na Davida Jarolíma. Jak by to vypadalo, kdyby **záložník** Hamburku častěji **střílel**, se ukázalo dvacet minut před koncem. Jeho pohotová rána dopadla na slovenskou tyč. Jenže to byla výjimka.

Obrat mohl zařadit i Milan Baroš, ale měl obvyklý problém - až příliš často padal k zemi, odpískaný faul mu to přineslo jen někdy. „Škoda té tyčky. Teď musíme vyhrát čtyři zbývající zápasy, a stejně netušíme, zda nám to bude stačit," řekl Baroš.

A jak to bude s dalším působením Rady u národního týmu? „To není otázka pro mě," pravil kouč.

Pondělí 6. dubna 2009, s. 24

Slavia padla po dvaceti zápasech

Ligová neporazitelnost fotbalistů Slavie skončila po dvaceti kolech v Olomouci. Na kolena ji srazila střela střídajícího Kobylíka.

OLOMOUC

Porážka 0:1 na Andrově stadionu je pro pražský tým teprve druhým utkáním v sezóně, v němž nezískal ani bod. I přesto má obhájce titulu **v čele tabulky** stále výrazný dvanáctibodový odstup - ten však může zmenšit Sparta v dnešní dohrávce.

Slavia prospala první poločas. Domáci **obranu** až na jednu situaci pořádně neproověřila. „S prvním poločasem jsem nebyl vůbec spokojený. Udělali jsme na můj vkus spoustu nevynucených chyb, byla tam řada nepřesností. Ve druhé půli se to zlepšilo. Provedli jsme nějaké změny v sestavě, ale přes zlepšenou hru a **územní převahu** jsme se **střelecky** neprosadili," konstatoval kouč Pražanů Karel Jarolím.

Olomouc **zahustila** střed hřiště pěti muži, kteří rychlým přístupem donutili soupeře pokazit celou řadu přihrávek. Slavistická **záloha** proto přelstila protivníka jen jednou. Janda u postranní čáry obehrál ve 14. minutě nedůrazného Heidenreicha, ale Jarolím po jeho přihrávce ze slušné **střelecké pozice** uvnitř velkého vápna míč nenasměroval mezi tyče.

Kouč Jarolím poslal do druhé půle místo nevýrazného Pekharta Belaida a mistr přece jen trochu **ožil**. Hned první **atak** zaváňel gólem. Jarolím už po pětadvaceti sekundách prostrčil balon do pokutového území Jandovi, který se však ve slibné příležitosti zalekl **střely** a jeho zbrklou přihrávkou olomoucká **obrana** odvrátila.

Na typickou kolmou kombinaci **Pražanů** tři stovky hostujících fanoušků čekaly bezmála hodinu. Spolupráce Černého, Šventa a Besty měla téměř vše, až na zakončení; proti Bestově teči z malého vápna totiž Drobisz včas srazil nohy.

„Nechali jsme soupeře rozvinout jeho kombinační hru. Obrana nám sice fungovala, přesto si soupeř vytvořil **střelecké** příležitosti," říkal domácí trenér Zdeněk Pšotka.

Jarolím si starosti nedělal

Olomoucký kouč měl šťastnou ruku při střídání, když do hry nasadil Kobylíka, který už po pěti minutách strčil hlavu do Rossiho centru a zaváhání hostujících stoperů Vaniak už sám napravit nemohl.

Kobylík svým prvním gólem po návratu do Olomouce uťal **rodící se tlak** Slavie. **Hosté** čtvrt hodiny nabírali dech k závěrečnému náporu, o to více si pak Drobisz zachytil. Na rozhraní 82. a 83. minuty musel zasahovat třikrát, s hlavičkou střídajícího Fořta i dělovkami Brabce s Jarolím si poradil.

Sigma závěrečnou ofenzivu červenobílých přečkala a po třech a půl letech může oslavovat triumf nad Slavií. „Je paradoxní, že gól jsme dostali ve druhé půli, která byla z našeho pohledu lepší než první," kroutil hlavou Jarolím.

Z **porážky** si však starosti nedělal. „Stalo se, prohráli jsme, ale už musíme myslet na další kolo. Naopak věřím, že nás tahle **porážka** zdravě nabudí a vyburcuje, abychom ji odčinili v důležitém **derby** se Spartou," dodal Jarolím.

Čtvrtek 9. května 2009, s. 26

Čech je blízko postupu do semifinále

*Ve čtvrtfinále Ligy mistrů vyhrála Chelsea v Liverpoolu a Barcelona na domácí půdě **deklasovala** Bayern Mnichov*

PRAHA

Poslední český fotbalista v prestižní Lize mistrů má velkou šanci, že si zahraje v semifinále.

Fotbalisté Chelsea totiž i s Českým gólmánem Petrem Čechem v brance v úvodním zápase čtvrtfinále otočili zápas na půdě **velkého rivala** z Liverpoolu a díky výhře 3:1 si vytvořili skvělou výchozí pozici pro domácí odvetu, která je na programu příští úterý.

Zápas měl pro Chelsea jedinou kaňku: **kapitán** a klíčový **obránce** John Terry kvůli druhé žluté kartě bude za týden mimo hru.

Nečekaným hrdinou byl **v dresu Chelsea** **obránce** Branislav Ivanovic, který dvěma přesnými **hlavičkami** po rohových kopech Liverpoolu sebral vedení, které už v šesté minutě zařídil **kanonýr** Fernando Torres. Velký obrat dokončil třetím gólem hostující **útočník** Didier Drogba.

Chelsea tak Liverpoolu, který l prohrál poprvé od 28. února, **oplatila** dvě letošní **porážky** z Premiér League. Příští týden si může dovolit například i luxus v podobě prohry 10:2 a na dosah tak má účast mezi elitním **kvartetem** soutěže.

V podobně příjemné pozici je i Barcelona. Ta v souboji dvou týmů s nejlepší **ofenzívou** v soutěži **deklasovala** Bayern Mnichov 4:0 a čtvrtfinálová **odveta** v Německu tak bude nejspíš už jen formalitou.

Domácím vyšel především první poločas, v němž **vstřelili** všechny čtyři branky. Pozice kouče hostů Jurgena Klinsmanna je ve velkém ohrožení.

Domáci totiž od úvodu spustili svůj tradiční **ofenzivní** kolotoč, jemuž znatelně oslabená **mnichovská obrana** už po devíti minutách **podlehla**. **Hosté** jen v úžasu sledovali nápadité barcelonské akce na jeden dotek a po dvou gólech Messiho a jedné Eto'oa a Henryho už v poločase prohrávali hrozným rozdílem čtyř gólů.

Barcelona po pauze ubrala na tempu a v klidu kontrolovala hru. Přesto mohla přidat další góly. V 59. minutě útočil na hatrick Messi, ale Butt jeho povedenou **střelu** s námahou vytáhl na roh. Dvanáct minut před koncem zase těsně minul aktivní Iniesta. Mezitím mohl snížit Zé Roberto, Puyol ho však v poslední chvíli zablokoval.

Hosté tak museli po víkendové ligové porážce 1:5 ve Wolfsburgu překousnout další čtyřgólový **debakl** a zároveň utrpěli vůbec první prohru v duelech s „Barcou“. Čtk

Čtvrtek 17. června 2010, s. 19

První senzací: Španělské bez bodu

Na fotbalovém mistrovství světa prohrál největší favorit se Švýcarskem. Do turnaje zasáhly všechny týmy

PRAHA

Před začátkem mistrovství světa kolem sebe fotbalisté Španělska slyšeli, že titul bude letos patřit právě jim. Po prvním zápase se vyvíjí všechno trochu jinak. Porážka se Švýcarskem 0:1 hlavnímu favoritovi pořádně **zkomplikovala život**.

Na šampionátu v Jižní Africe jde zatím jednoznačně o nejpřekvapivější výsledek. Po včerejšku má přitom všech 32 účastníků za sebou alespoň jeden zápas a bookmakeři změnili názor: největším favoritem je nyní Brazílie.

Jako poslední se z fotbalových velmocí do akce zapojili úřadující mistři Evropy, kteří jsou v poslední době zvyklí jen vítězit. Od loňského Poháru FIFA vyhráli dvanáctkrát v řadě, z posledních 48 zápasů odešli poražení pouze jedinkrát.

Jenže **dlouhodobé statistiky přestaly** na stadionu v Durbanu **platit**. I když Švýčarů na druhou stranu jen potvrdili, že na mistrovství světa neprohrávají. Před čtyřmi lety na mistrovství světa v Německu nedostali ze hry ani jeden gól a **čisté konto** drží dál - už 394 minut.

K tomu mají **na kontě** jeden velmi cenný skalp. Rozhodl o tom okamžik z 52. minuty. Švýcarský **útočník** Eren Derdiyok šel za životní trefou jako hladový buldok. S míčem se prodral před brankáře Casillase, který ho poslal k zemi důrazným skluzem. Dorážku Fernandese se podařilo zastavit **obránci** Piquému, ale to už byl Derdiyok zpátky na nohou a tentokrát už měl před sebou jen prázdnou branku. Jednoduchou dorážku zvládl.

Španělé se pokoušeli odpovědět. Hodně o tom vypovídá poměr **střel** - v něm dominoval poražený tým 24:8, na rohy zvítězil 12:3, ale v počtu gólů se soupeři ani nevyrovnal.

Švýcarům se povedl vstup do velkého turnaje mnohem lépe než na domácím Euru. Před dvěma lety **podlehli** Česku 0:1. Náskok mohli vítězové ještě zvýšit, ale Derdiyok po dalším závaru trefil tyč. Španělé se pokusili kontrovat nasazením **kanonýra** Torrese, kterého kvůli jeho zdravotním potížím šetřili až do 61. minuty na lavičce. „Jenže tohle nebyl náš den, i když jsme byli lepší,“ poznamenal trenér Vincent del Bosque.

V Jižní Africe dál scházejí góly. Ani šokující výsledek nezměnil nic na zklamání fanoušků, kteří marně čekají na bohatší gólovou úrodu. V průměru zatím padlo pouze 1,56 gólu na utkání. Přitom ještě nikdy v historii průměr mistrovství světa neklesl pod dva góly. V Jižní Africe napočítali v úvodních zápasech o 14 gólů méně než před čtyřmi lety v Německu, podobně vypadá i srovnání s předchozími dvěma šampionáty. Dokonce i první liga v Česku měla v minulé sezoně lepší průměr: 2,4 gólu na zápas.

Miliony diváků sledující mistrovství musí zatím potěšit skutečnost, že téměř všechny týmy na šampionátu ukázaly, jak dobře jim funguje **obrana**. To je podle trenéra Jaroslava Hřebíka jeden z hlavních rysů současného fotbalu. „V posledních letech se kvalita **obran** velmi vyrovnává. **Obranné systémy** jsou velmi bezpečné a mají je dobře zvládnuté třeba i Severní Korejci, což ukázali proti Brazílii. Často proto rozhodují chyby brankářů,“ připomněl Hřebík skutečnost, kvůli níž například přišla Anglie o **vítězství nad** Spojenými státy.

Střelci mají ještě šanci svoji pověst napravit. Nezbyvá než věřit Diegu Maradonovi. „Je ještě příliš brzy na **střelení** gólů. Týmy se navzájem teprve studují,“ slíbil trenér Argentiny fanouškům bohatší **fotbalové hody**.

FOTBALOVÉMU ŠAMPIONÁTU VLÁDNE ZATÍM NUDA

Kdo zaujal v prvních zápasech na mistrovství světa?

Německo Jako jediní **z velkých favoritů** ukázali, proč je **bookmakeři** staví tak vysoko. Němci předvedli **útočný** fotbal a **vysokou produktivitu**. Jinak **by neporazili** Austrálii 4:0.

Ghana Jediný z šesti afrických týmů na šampionátu, který dokázal zvítězit.

V neděli Ghana porazila Srbsko 1:0. Paraguay proti obhájci titulu z Itálie dlouho vedla. Měli nejbliž k zatím největšímu překvapení na šampionátu.

HRÁČI

Lukas Podolski (Německo). V zatím gólově nejbohatším utkání na šampionátu ho fanoušci vybrali za muže zápasu. **Kanonádu** proti Austrálii načas prvním gólem.

Lionel Messi (Argentina). Všichni ho bedlivě sledovali, někteří argentinskou **modlu** dokonce zkoušeli oslnit laserem. Fotbalový **kouzelník** ale ukázal, že si během namáhavé sezony v Barceloně ušetřil několik **parádních kousků** i pro šampionát.

Siphiwe Tshabalala (JAR). **Záložníka** působícího v jihoafrickém týmu Kaizer Chiefs si všiml celý svět. Proti Mexiku **vstřelil** první gól šampionátu, a jak krásný... A ještě přidal se spoluhráči originální oslavný taneček u čáry. Škoda, že zatím nemá moc následovníků.

Kdo zklamal v prvních zápasech na mistrovství světa?

TÝMY

Francie. Mnozí tvrdí, že je na turnaji kvůli neregulérnímu gólu z baráže neoprávněně. Její nudný výkon proti Uruguayi názor kritiků ještě posílil.

Slovensko. Proti Novému Zélandu mohli Slováci jedinečně zklamat a to se také stalo.

Nováckovská **daň zaplacená** možná proti největšímu **outsiderovi** turnaje **se pořádně prodražila**.

Anglie. V zemi, která rozšířila fotbal po celém světě, vyhlíží titul marně už 44 let. Po remíze s USA se **ostrovní fanoušci** musí připravit na možnost, že se čekání protáhne minimálně na 48 let. Španělsko Itálie a Anglie remizovaly, ale pouze Španělé jsou jediní z kategorie prvotřídních favoritů, kteří jsou po prvním utkání bez bodu.

HRÁČI

Wayne Rooney (Anglie). Z **nejzářivějších hvězd** předvedl **útočník** Manchesteru United jen stín svých schopností. Nedostal se do nejvýraznější šance, a tudíž **nevstřelil** gól, kterým by mohl napravit selhání brankáře Greena. Samuel Eto'o (Kamerun). Před šampionátem se hádal s legendárním krajanem Rogerem Millou, který Kamerun poprvé proslavil na šampionátu a nahlas uvažoval, jestli má smysl aby Eto'o na mistrovství hrál. Při prohře s Japonskem **kanonýr** Interu Milán nepřesvědčil, že je správným **lidem**.

Abdak Kádír Ghizzal (Alžírsko). Nikdo od alžírského **útočníka** nic velkého určitě nečekal. Na trávníku při utkání se Slovinskem strávil jen čtvrt hodinu. V 58. minutě vyběhl z lavičky, v 73. minutě dostal druhou žlutou kartu a hřiště zase opustil.

Sobota 19. června 2010, s. 17

Za boží ruku boží trest

TIME OUT LN

Ona ta spravedlnost snad i ve fotbale občas existuje. Někdejší světoví šampioni z Francie se na mistrovství **topí v beznaději**, když ve dvou zápasech nedokázali **vstřelit** jediný gól. Jejich zoufalství škodolibě nejvíc vítají především Irové. Právě jim Francouzi loni účast v JAR víceméně ukradli. Speciálně pak Thierry Henry a **jeho 'boží ruka'**, která v barážovém **střetnutí** předcházela klíčovému gólu.

Podobnou **boží rukou** na sebe před 24 lety přivolal zlobu i bájný Diego Maradona. Díky ní Argentina postoupila na mistrovství světa do semifinále a poté získala titul. Zmíněné počiny však těmto skvělým fotbalistům příliš štěstí nepřinesly. Maradona později **doklopytal až do** drogových kleští, Henry se zase v barcelonském klubu i v reprezentaci převtělil v náhradníka. Na mistrovství zatím odehrál chudičkých 18 minut, které mu navíc diváci znepríjemňovali bučením na jeho osobu.

Boží ruku vystřídal boží trest. Tak to někdy i ve fotbale chodí.

Sobota 19. června 2010, s. 17

Po euforii Němci zase střízliví

*Další překvapení na fotbalovém MS v Jižní Africe * O výhře Srbska rozhodl rychlý gól po vyloučení Kloseho*

PORT ELIZABETH / PRAHA

Možná by studenti šli včera odpoledne v Německu raději do školy a pracovníci řady firem zase odmítli fotbalovou dovolenou, kterou jim zaměstnavatelé dobrovolně dopřáli.

Po úvodní vysoké výhře nad Austrálií si všichni v zemi jednoho z favoritů mistrovství světa mysleli, že budou sledovat další vítězný program z Jižní Afriky - tentokrát se Srbskem.

Nakonec **zhlédli podívanou podle zcela jiného scénáře**. Srbsko připravilo Německu nečekanou porážku 0:1. Euforie se najednou změnila v kocovinu, ze suverénní jízdy turnajem **se stává drama**. Tým Joachima Löwa bude muset o postup ze základní skupiny **bojovat** až ve středu proti Ghaně. „Nezlomí nás to, stále **držíme svůj osud ve vlastních rukách**,“ zůstal německý kouč pozitivně naladěný, i když po prohře Španělska se Švýcarskem se jeho svěřenci postarali o druhý nejvíc překvapivý výsledek šampionátu.

Špatný den měl i Podolski. Nejméně příjemné vzpomínky bude mít na zápas hraný na stadionu v Port Elizabeth **útočník** Miroslav Klose. Mohl **vstřelit** svůj padesátý gól za reprezentaci, místo toho se předvedl v horším světle. Hřiště opustil po druhé žluté kartě už v 37. minutě. „Fotbal je kontaktní sport a jeden z faktorů rozhodování by mělo být to, zda v tom hrála roli zloba a úmysl,“ vyčítal vyloučený hráč rozhodčímu přísný metr.

Po Kloseho vyloučení přišla rychle další rána. Než se stačili Němci probrat, nabrali rozhodující ztrátu. Na konci srbského **protiútoku** vyhrál Nikola Žigič hlavičkový souboj, přes dva metry vysoký „srbský Koller“ **naservíroval míč** volnému Milanu Jovanovičovi, který měl dost času si ho zpracovat a trefit se do sítě.

Až potom nabralo Německo částečně zpět svoje sebevědomí. Khadireho pokus se před přestávkou od **převna** odrazil před branku.

Kromě Kloseho ale neměl svůj den ani další německý **útočník**. Lukas Podolski se objevil hned dvakrát ve velmi slibné pozici, ale neuspěl. Střeleckou smůlu chtěl zlomit za každou cenu. Šanci dostal také po nejkritičtějším momentu před srbskou brankou.

Obránce Vidič nechtěně ukázal, že Srbové **jsou i dobří basketbalisté**, když se po letícím míči natáhl rukou. Stejný zkrat předvedl na šampionátu také Kuzmanovič o víkendu proti Ghaně. V obou případech následovala penalta.

Včera ale nepřišel gól. Podolski zahrál pokutový kop přímo do padajícího brankáře Stojkoviče. „Je většinou přesvědčivým **střelcem**. Dnes se mu to nepovedlo,“ komentoval Löw selhání Podolského.

I po zahozené penaltě zbývalo ještě půlhodiny do konce zápasu, ale výraznější příležitosti měl ve zbytku času už jen **vedoucí** tým - Jovanovič trefil tyč, Žigič hlavičkoval balon do **převna**.

Na konci si mohli **statistíci** poznamenat výrazný zápis. Srbsko porazilo Německo poprvé po 37 letech, kdy ještě pod hlavičkou Jugoslávie zvítězilo v Mnichově. „Pro všechny lidi u nás doma je to důležitý výsledek,“ jásal trenér Radomir Antič.

Sobota, 26. června 2010, s. 18

Taktika na obtíž. Brazilci zase nudili

DURBAN/PRAHA

Kdyby se ten zápas nehrál odpoledne, ale pozdě večer, dobře by se u něj usínalo. Šestašedesát tisíc fanoušků na stadionu v Durbanu si klidně mohlo na hodinku a půl zdřímnout a o nic důležitého by nepřišli.

Utkání fotbalistů Brazílie s Portugalskem skončilo bezbrankovou remízou a bavilo asi stejně jako šachová partie promítaná ve 3D. Diváci přitom čekali, že měření sil míčových hraček z Jižní Ameriky s evropskými Brazilci bude spíš **ofenzivní orgii**.

„Byl to velmi těžký zápas, museli jsme dát do hry veškeré úsilí, ale hráči měli fantastický přístup. Byla to však jen kvalifikace pro další kolo a nyní už zase musíme přemýšlet o aktivnějším způsobu hry,“ připustil portugalský kouč Carlos Queiroz, že **defenzivní taktika** byla jeho záměrem.

Portugalci si zalezli na svou polovinu hřiště, rozhodnutí za každou cenu ubránit nerozhodný výsledek, který pro ně znamenal jistotu postupu mezi nejlepšími šestnácti týmů šampionátu. Brazílii tím dali jasný vzkaz, že se má snažit ona. **Kanárci** však měli osmifinále jisté, a tak nikam nechvátili.

Sloni bojovali o postup marně. „Ale nemůžeme být spokojeni, chceme vždy vyhrávat. Bohužel jsme nemohli rozvinout své **technické kvality**, soupeř nám více nedovolil. A i kdybychom měli k dispozici Kakáa, bylo by to podobně obtížné,“ přiznal brazilský trenér Dunga, že by nepomohla ani přítomnost v minulém utkání vyloučené **hvězdy**.

Nakonec jsou oba soupeři spokojeni, protože si zahrají první kolo vyřazovací fáze turnaje. Brazílie jde z prvního místa tabulky. „Na hře se projevilo, že oba týmy byly už prakticky kvalifikované,“ nevymlouval se **kapitán** Brazílie Lúcio.

Fanoušci si ale vyčítali, že raději nešli sledovat vítězství Pobřeží slonoviny 3:0 nad KLDK. **Sloni** totiž měli ještě teoretickou naději na postup, museli ovšem nasázet Severokorejce alespoň devět gólů a spoléhat na výhru Brazílie. „Kdybychom se víc soustředili, mohli jsme dát víc gólů. Stejně by nám to ale nepomohlo,“ zlobil se **kanonýr** Didier Drogha.

Jeho Pobřeží slonoviny se stalo pátým z šesti afrických týmů, který na pořadatelském kontinentu skončil už v základní skupině.

NEJMÉNĚ ZAJÍMAVÉ ZÁPASY ŠAMPIONÁTU

*Nový Zéland - Slovensko 1:1 V zápase sice padly dva góly, ale fanoušky určitě neoslbnily svou krásou. Byly totiž téměř totožné. Dlouhý centr do vápna a **hlavička** umístěná k tyči. Jinak oba soupeři zápasili se základními fotbalovými dovednostmi - zpracováním, centry, přihrávkami či zakončením. Z **premiéry** Slováků na šampionátu prostě bolely oči. Nejzajímavějším momentem tak bylo nečekané vyrovnání **outsidera** z Nového Zélandu v nastaveném čase.

*Anglie - Alžírsko 0:0 Angličané, jedni z předních favoritů mistrovství světa, ve svém druhém zápase předváděli velkou fotbalovou bídu. Trápili se v rozehrávce a africký soupeř jim v celkové bezbrannosti úspěšně notoval. Za celý zápas si větší šanci vytvořil jen ve 33. minutě anglický **záložník** Frank Lampard, ale jeho ránu levačkou zneškodnil brankář Alžírsko Mbuhli. Bezradný byl i výkon **kanonýra** Manchesteru United Waynea Rooneyho, který je stále největším zklamáním afrického turnaje.

*Pobřeží slonoviny - Portugalsko 0:0 Zápas „**Slonů**“ s evropskými Brazilci sliboval **akční ofenzivní hody**, ale nakonec byl jen strašně nudný. První zápas obou mužstev šampionátu se hrál ve znamení opatrnosti. Oba týmy se příliš bály riskovat. Jediným příjemným momentem byla pro fanoušky **dalekonosná dělovka** Cristiana Ronalda hned z počátku utkání.

*Uruguay - Francie 0:0 Zmar francouzských reprezentantů se ukázal hned v jejich úvodním zápase mistrovství světa. **Hvězdy** kolem **záložníka** Francka Ribéryho hrály navzdory oblíbenému heslu tří mušketýrů jen všechny za sebe a navíc pěkně mizerně. Pálily mimo a navzájem si balon moc nepůjčovaly. Ani Uruguayi se první utkání nepovedlo, ale na rozdíl od svých soupeřů se postupně zlepšovala a nakonec vyhrála skupinu A.

[...]

Úterý 29. června 2010, s. 20

Pohádku ukončilo Nizozemsko

Druhého favorita už slovenští fotbalisté nezaskočili. Po porážce 1:2 v osmifinále na mistrovství světa končí

DURBAN/PRAHA

Velký příběh o fotbalovém trpaslíkovi, který na šampionátu zaskočil celý svět, už dojemný **happy end** nenabídne.

Cestu slovenských fotbalistů mistrovstvím světa ukončila v osmifinále **porážka 1:2 s** Nizozemci. Slovinci po čtyřech zápasech balí kufry, a jejich sen o postupu do čtvrtfinále se tak odkládá na neurčito.

„Odcházíme se vztyčenou hlavou,“ říkal do televizních kamer emotivně slovenský kouč Vladimír Weiss. „Kdo ví, kdy se na šampionát zase podíváme. Měli bychom si vážit toho, co jsme dokázali.“

Jeho tým ve čtvrtek překvapil **vítězstvím nad** úřadujícími mistry světa Italy, podruhé si už ale na fotbalovou velmoc nevyšlápl.

Zásadní podíl na tom měl chlapík v oranžovém dresu, který se původně na šampionátu ani neměl objevit. Záložník Arjen Robben si před třemi týdny poranil sval a až včera poprvé nastoupil od začátku zápasu.

Ke smůle Slováků. Hvězda Bayernu Mnichov v 18. minutě napráhla ke své typické střele levačkou a vstřelila klíčový gól. Nebyl vítězný, ale zásadní určitě.

„Je to dobrý pocit, že jsem mohl být na hřišti od první minuty, ale ještě lepší je, že jsem vstřelil gól,“ culil se hrdina utkání Robben.

Byl to právě ten gól, který vás ohromí svou jednoduchostí: pár kroků, potáhnout míč podél pokutového území a pak bum - blesková střela po zemi přesně k tyči.

Vittek si připsal čtvrtou branku. „Byl to složitý zápas, nehráli jsme nejlépe. Musíme se ve čtvrtfinále zlepšit,“ říkal Robben.

Nizozemci zase na hřišti nepředvedli strhující výkon, který od nich všichni na šampionátu čekají, jenže na Slováky to bohatě stačilo.

„Vyhrál lepší tým, ale ani my se nemusíme stydět. Předvedli jsme dobré věci, měli jsme dvě čisté šance,“ připomněl Weiss.

Půl hodiny před koncem byli Slováci blízko, aby utkání otočili: nejprve brankář Stekelenburg se štěstím vyrazil Stochovu střelu, jen o minutu později zase obstál tvář v tvář Vittekovi, který zazmatkoval a míč poslal přesně do středu branky.

„Kdybychom ty dvě šance proměnili, vedli bychom 2:1 a všechno by bylo jinak,“ povzdechl si dvacetiletý talent Miroslav Stoch.

Slováci nehráli špatně, jenže nadšení a dravost ze zápasu s Itálií byste tentokrát v jejich hře hledali marně. Možná i proto přišel trest.

Šest minut před koncem propadla slovenská obrana, Kuyt si pohrál s gólmánem Muchou, posunul míč na Sneijdera a ten definitivně rozhodl. Už v nastaveném čase sice z penalty snížil Róbert Vittek, jenže ten gól potěšil už jen jeho - byl totiž už jeho čtvrtý na turnaji.

„Možná jsme mohli dokázat trochu víc, ale celkově jsem spokojený,“ bilancoval po vyřazení Weiss.

Nestranní fanoušci nemusí smutnit. Ve čtvrtfinále se totiž dočkají vzrušujícího souboje Nizozemců s brazilskými míčovými kouzelníky. Ti totiž včera potvrdili roli favorita a Chile přestřelil 3:0.

Foto popis| Smutný střelec. Čtvrtým gólem se sice Róbert Vittek posunul do čela nejlepších střelců šampionátu, jenže primát nejspíš nezíská. Slovensko totiž na turnaji končí a Vittek už tak svou bilanci nevylepší.

7.1.7 Deník Sport

Sobota 21. března 2009

Experti favorizují Liverpool

PRAHA (har)

Cesta do finále ligy mistrů je vytyčená. Které týmy po ní však dorazí až do Říma? „Teď bych tipoval finále Liverpool-Manchester. A vítěz? Liverpool se mi líbí více. Benítez se mi zdá trochu evropštější než Ferguson. Má malinko více fantazie,“ řekl trenér Verner Lička. Okamžitě však zdůraznil: „Ale bude rozhodovat aktuální forma v ten den a ta může být v tom období u týmů úplně jiná.“ I Vladimír Šmicer, vítěz ligy mistrů z roku 2005, nejprve předeslal, že jakékoli prognózy teď mohou být ošidné. Ale pak také on vsadil na borce z Anfield Road. „Přál jsem si finále Liverpool-Barcelona. To nejde, takže to vidím na finále s Manchesterem. Ten má zase dobrý los,“ konstatoval bývalý reprezentant. „Kdo vyhraje? Já přece musím fandit Liverpoolu. Ale ten mi vychází i podle poslední formy,“ usmíval se.

Pohled na pavouk odborníky i fanoušky sjednotil: Horní část není tak nabitá silnými fotbalovými obry jako ta spodní. V ní se o postup poperou Chelsea, Liverpool, Barcelona a Bayern Mnichov. „Čtyři silná mužstva, to je pěkné,“ glosoval to Šmicer. „Nechci nikoho podceňovat, ale první polovina je rozhodně lehčí,“ doplnil.

„Villarrealu si vážím, Porto nepodceňuji, ale za jediný tým, který je schopen konkurovat anglickým celkům, považuji Barcelonu. I Bayern je v tomto porovnání lehkým outsiderem. Má kolísavou výkonnost. Jde ode zdi ke zdi,“ připojil Lička. „Anglická liga připravuje týmy nejlépe,“ doplnil.

Jenže Anglie se už ve čtvrtfinále v jednom případě postaví proti Anglii. Chelsea-Liverpool, tenhle dvojzápas bude opět Evropu zajímat nejvíce. Když obě jména opět los přiřadil k sobě, už se tomu mnozí zasmáli. „Znájí se už opravdu dobře,“ prohodil Šmicer. „Jak bych to viděl tentokrát? Opět padesát na padesát. Bude to zase hodně vyrovnané. A rozhodne, kdo v daný den a v danou hodinu udělá míň chyb,“ upozornil.

„Důležitou **rolí** budou hrát také individuality. Rozhodovat budou **výjimečné výkony**,“ přihodil Lička. Pro příklad nemusí nikdo chodit daleko. Stačí si i připomenout nedávný ligový triumf Liverpoolu na trávníku Manchesteru United. Hosty táhla za vítězstvím fantastická hra tandemu Gerrard-Torres. Co kdyby se na **ostrovní bitvu** dostalo i v semifinále? A sice **v podání** dvojice Manchester-Arsenal? „Arsenal i momentálně za silnou trojkou zaostává,“ poznamenal Lička. „Z anglických celků je posledním, kdo by si mohl dělat právo na finále,“ dodal. Nejen on se těší na **konfrontaci** Barcelony s anglickou šlechtou. „Má úplně odlišný **herní styl**. Jako jediná na světě perfektně ovládá hru 4-3-3,“ řekl ostravský kouč. „Ale anglická mužstva jsou více zocelená,“ podotkl.

„Barcelona je nesmírně **silná v ofenzívě**, ale zdá se mi, že v zadu se najdou okénka,“ připojil Šmicer. Uvidíme, co s **prognózami** udělá čas.

Sobota 11. dubna 2009

155 Tolikáté ligové **derby** pražských „S“ se odehraje na Velikonoční pondělí.

Pomstí se po devíti letech?

Slavia má proti Spartě o motivaci víc

KAREL HARING, STANISLAV HRABĚ, PRAHA

Tu vzpomínku si každý spartan uchovává v živé paměti. Zato slávisté by ji nejraději vymazali. Šestého května 2000 vyhráli Letenští ve slavném derby 5:1 a mezi **poníženými protivníky** nespoutaně slavili titul. Nyní má vršovický klub velkou příležitost k **pomstě**. Pokud v pondělí zvítězí, prakticky si zajistí obhajobu.

A **červenobílí** si to moc dobře uvědomují. „Výhra v **derby**, to by byl hodně důležitý **krok k obhajobě titulu**,“ přiznal na včerejší tiskové konferenci trenér Slavie Karel Jarolím. Je to snad poprvé, co se neuchýlil k opatrnému prohlášení v souvislosti s nadějami klubu na obhajobu.

Nejznámější české kluby **se společně střetnou** už po 269. Poprvé to však bude na novém stadionu Synot Tip Aréna. Do Edenu se po strahovském vyhnanství vrací největší tuzemský souboj po devíti a půl letech, ten poslední skončil v listopadu 1999 výhrou Slavie 2:1.

Hned půl roku na to utrpěl vršovický klub nejvyšší **porážku** v historii derby „S“ v rámci samostatné ligy (1:5). Se závěrečným hvizdem se na Letné rozjely mistrovské oslavy. Na tehdejší **ponížení** nerad vzpomíná tehdejší kouč Slavie František Cipro, který si prošel „uličkou hanby.“

Jenže v posledních letech je to Sparta, která odchází ze zápasů častěji **pokofená**. **Červenobílým** se už několik **podvěť** za předchozí **porážky** vyvedlo. Obrat nastal v říjnu 2005. Tehdy Jarolímovi svěřenci **porazili rivala** 4:1. Od té doby drží pozitivní bilance 3-2-2. Nejsladšího triumfu se dočkali loni na podzim, když **vyplnili** AXA Arénu výhrou 4:1.

Ted' jim situace v tabulce nabízí možnost částečné **pomsty** za zmiňovanou devět let starou událost. V případě udržení stoprocentní bodové bilance na vlastní půdě totiž **povedou ligu** po tomto kole minimálně o třináct bodů, před Spartou pak o čtrnáct. A to by se sedm kol před koncem rovnalo téměř mistrovské jistotě.

Obchází Letnou obava z možné potupy? „**Ponížení** nás nestraší, my máme taky Slavii co vracet za poslední **porážku** v domácím prostředí. Bude záležet vyloženě na nás a na našem způsobu hry, zda se nám to povede,“ řekl k tomu trenér Jozef Chovanec.

Sparta jde do duelu **pod větším tlakem**, protože v případě zaváhání se na ni mohou dotáhnout pronásledovatelé Liberec, Mladá Boleslav či Jablonec. „Aby si uchovala naději na to nás na konci ligy potrápit, musí hrát na tři body,“ říká k tomu Jarolím, jenž se od svého návratu do Slavie v roce 2005 postaví už proti pátému trenérovi Sparty (Hřebík, Griga, Bílek, Lavička, Chovanec).

Současný kouč **Letenských** doufá, že se nejen podaří navýšit **bodové konto**, ale zároveň, že Sparta vylepší bídnou **bilanci** v utkáních s **předními** celky. Z **kvarteta** Slavia, Liberec, Mladá Boleslav, Ostrava porazila jen Středočechy hned v zahajovacím kole. A celkem vytěžila z pěti duelů s těmito soky pouhé čtyři body! „Nejsme nijak skeptičtí, ještě s týmy z horních pater budeme hrát, věřím, že se nám to podaří napravit.“

[...]

Sobota 18. dubna 2009

Čecha nenahradí

Chelsea odmítla, že usiluje o gólmána Gomeze z Tottenhamu

MICHAL KOŠTU, ČTK LONDÝN/PRAHA

Den před semifinále FC Cupu proti Arsenalu **ve Wembley** (přímý přenos dnes v 18.15 hodin na Nova Sport) to v Chelsea vřelo. Londýnský list Evening Standard zveřejnil, že chybujiho Petra

Čecha má od léta nahradit v bráně Gomes z Tottenhamu. „Naprostý nesmysl,“ dementovalo zprávu vedení klubu i trenér Hiddink.

Brazilec Heurelho Gomes jako nová jednička Chelsea? Tahle informace vzbudila v pátek poprask a narušila přípravu mužstva na sobotní důležitý duel s Arsenalem. „Samozřejmě, že je to lež. Evening Standard nic neví. Jen se ukázalo, jaké jsou to noviny, když mohly otisknout takovou hloupost,“ ohradili se zástupci Chelsea v oficiální reakci na článek. „Každému, kdo zavolá, řekneme totéž,“ stálo v nezvykle ostrém prohlášení. Své si k tomu následně řekl také i kouč Guus Hiddink. Právě on má přitom stát za Gomesovým příchodem. Brazileckého brankáře dobře zná ze společného působení v nizozemském PSV Eindhoven. „Není na tom zrnko pravdy,“ přejel okem článek. „Nikdy se nevyjadřuji k fámám a spekulacím. Ale jsem šťastný, že mám teď možnost všechno vyvrátit. Opravdu jsou to nesmysly,“ ujišťoval trenér „blues“, který prý nadále věří Petru Čechovi.

Ten sice v posledních dvou utkáních inkasoval sedm branek, ovšem pro Hiddinka je stále jasnou jedničkou. Sebedůvěru prý neztratil. „I nejlepší brankář na světě může udělat chybu,“ sdělil kouč v před večer semifinále FA Cupu. Nizozemský „stratég“ neplánuje, že dnes nechá českého reprezentanta odpočinout. Také proti Arsenalu by měl být v bráně.

[...]

Druhá dvojice Manchester United-Everton se ve stejném chrámu střetne zítra.

Sobota 18. dubna 2009

Bohemians 1905 kují pomstu

ALEŠ ROLL, PRAHA

Emotivnější zápas ve druhé lize už možná nenajdete. Bohemians 1905 hostí v neděli od 17 hodin Čáslav. Nejde jen o bitvu prvního s druhým. Ze strany „klokanů“ půjde také o pomstu za podzimní duel. Pocit křivdy mají stále v sobě...

„Těšíme se na zápas prvního s druhým. Co víc si přát než duel, který bude mít náboj,“ říká před nedělním šlágrelem Pavel Hoftych, kouč pražského celku. A tenhle mač skutečně náboj mít bude!

Co se vlastně v podzimním 9. kole v Čáslavi stalo? Po devadesáti minutách bylo skóre 0:0. Jenže pak se začaly dít věci. V páté minutě nastavení se dostala Bohemka do vedení. „Rozhodčí mi ale oznámil, že nastaví dalších sedm, i když už do konce zbývaly jen dvě,“ líčil tehdy útočník Pražanů Dalibor Slezák.

Za další tři minuty Čáslav ze standardní situace vyrovnala a ihned poté sudí Býma zápas ukončil. K žádnému dalšímu nastavení, jak původně proklamoval, už nedošlo. Na place i v hledišti došlo ke strkanicím. Slezák viděl červenou kartu, emoce plály...

V neděli je na programu odveta. Ideální příležitost pro pomstu. „Samozřejmě že to všichni máme v hlavách. Já osobně taky. A chtěli bychom se pomstít. Ten podzimní duel nebyl z našeho pohledu košeř a hodně nás to tehdy bolelo. Ovšem v Čáslavi je to normální. Tam se takto píská,“ rýpne si do soupeře trenér Hoftych.

Jeho protějšek Miroslav Koubek, „stratég“ fotbalistů Čáslavi, takové emoce nechápe. „Tomu jejich pocitu křivdy nerozumím. Bohemka je hrdý klub, já ho obdivuju a vzhlížím k jeho fanouškům i celému hnutí, ale tohle mi z jejich strany přijde zbytečné,“ míní Koubek. Obě mužstva se připravují na to, že nálada v „dolíčku“ bude tentokrát velmi napjatá. „Bude tam nenávisťná atmosféra. Nejsem tak naivní, abych si to nepřipouštěl,“ ví čáslavský kouč.

Hoftych si uvědomuje, že přemotivovanost jeho hráčů by mohla být naopak na škodu. Proto se některé jedince snaží krotit. Nechce však prozradit koho. „My víme, kdo je v našem týmu emotivnější, a já s nimi v tomto směru mezi čtyřma očima promlouvám. Zbytečné emoce vám nebudou prospěšné, ztratíte klid a přehled ve hře,“ svěřuje se kouč vršovického klubu, který v posledních dvou střetnutích pouze remizoval a nyní by potřeboval bodovat naplno.

Pikantní bude i to, že na obou stranách se mohou představit hráči, kteří působili v táboře soupeře. Na straně Čáslavi to bude Petr Kunášek. Populární „lesní muž“ dokonce podzimní vzájemný duel odehrál v dresu vršovického celku. „Chápu, že hráči Bohemky na to podzimní utkání nemůžou zapomenout. I já jsem byl tehdy hodně rozčilený. Rozhodčí to v závěru vůbec nezvládl,“ říká dnes již čáslavský záložník. V týmu domácích zase může na hřiště vyběhnout kanonýr Miloslav Strnad, který s devíti brankami stále zůstává nejlepším střelcem Čáslavi.

Sobota 25. dubna 2009

Sparta nezáhřívá, ale střílí

Nejčastěji skórovali Letenští ze standardních situací, ze hry jim to tolik nejde

KAREL HÁRING, PRAHA

Tohle nemusí být hezký víkend pro Příbram. Pokud neporazí Spartu a Žižkov v neděli dopoledne vyhraje nad Kladnem, nebezpečně se přiblíží **sestupovým** příčkám. Na **Letenské** si po jejich zpackaném podzimu leckdo věří víc než v minulosti. Ale mají k tomu důvod i Středočeši? Sparta je nevyzpytatelná. Nijak nezáří, ovšem kdo je až přehnaně sebevědomý, ten narazí.

Jaká je vlastně Sparta na jaře? Nabízí se slovo rozporuplná. Své soupeře neválcuje. V letošním roce jasně **přešla** jen Brno (4:0), v týdnu si v Plzni suverénně poradila v domácím poháru s Viktorií (3:0). Její hra ovšem výhradně silné fotbalové zážitky nepřináší. K tomu, aby mohla naplnit své ambice v pohárové Evropě, má stále daleko.

Tak třeba poslední ligový duel s Plzní. Byla horším týmem, ovšem **produktivnějším**. A za remízu **v derby** se Slavii děkuje fotbalovému **pánu bohu** možná ještě teď.

Jenže se nabízí i druhý pohled, s pomocí holých fakt. A ta staví počínání spartanů v jarní části do pozitivnějšího světla. Kdo **inkasoval** jen tři branky? Sparta a Teplice.

Kdo **nastřílel** na jaře nejvíce branek? Plzeň dvanáct, Letenští jedenáct. Svěřenci trenéra Chovance jsou zároveň po Slavii druhým nejčastěji skórujícím týmem v lize. A koneckonců, kdo kraluje jarní tabulce? S šestnácti body Sparta.

Proč tenhle rozpor? **Obranu** se jí podařilo rychle sladit, celý tým pracuje směrem dozadu zodpovědněji, takže najdete jen tři šťastlivce, kteří mohou prohlásit: dal jsem letos Spartě gól. Straka (Žižkov), Kerič (Liberec), Janda (Slavia). I v obou pohárových duelech udrželi Řepka a spol. **čisté konto**.

Čtyřiatřicetinasobný mistr stále **hledá svou herní tvář směrem dopředu**. „Věřím, že se nám podaří navázat na některé pozitivní věci z pohárového zápasu v Plzni. V lize jsme stále týmem s druhým nejvyšším počtem vstřelených gólů. Problém vidím v herním projevu, který musíme zlepšit. Pokud se nám to povede, budeme **střílet** více branek,“ prohlásil před utkáním v Příbrami trenér Jozef Chovanec.

Rezervy potvrzují i další **statistiky**. Z jedenácti jarních ligových gólů Sparty totiž padly ze hry jen čtyři!

Dvakrát se Letenští prosadili proti děravé **obraně** Brna, jednou proti Žižkovu a s Libercem.

Mnohem větší nebezpečí tak hrozí Příbrami, potažmo dalším soupeřům, ze standardních situací. Z těch se prosadili Kucka a spol. pětkrát - jednou rovnou z přímého kopu, jednou po rohu a třikrát po nepřímém kopu. Zbytek **statistik** obstarává jedna proměnná penalta (Kladrubský) a jeden Škerleho vlastní gól, jenž zajistil Spartě tři body v Olomouci.

Svěřenci Massima Moralese si standardní situace **Letenských** určitě prostudují, otázkou je, jak dokáží jeho pokyny splnit na hřišti. V posledních duelech se jim to nevedlo, i proto s nimi italský kouč vedl důrazné pohovory.

V Příbrami vědí, že na týmy ze spodní poloviny tabulky si Sparta věří, Letenští mívají problémy se silnějšími soky.

Také **celková vzájemná bilance** mluví výrazně ve prospěch pražského klubu. Z předchozích třiadvaceti utkání dokázala Příbram desetkrát **vyválčit** bod, jenže zvítězila jen jednou, 3:1. Před čtyřmi lety, shodou okolností v dubnu.

Pokud by se jí to povedlo, připravila by Spartě první ligovou **porážku** od 24. listopadu loňského roku. V opačném případě si parta soustředěná kolem Řepky prodlouží sérii bez prohry na deset utkání.

Sobota 2. května 2009

Je tu «El Clásico»!

158. **derby** mezi Reálem a Barcelonou má mimořádný **náboj**

PAVEL HARTMAN, PRAHA

Elektrizující „El Clásico“.

Stopadesáté osmé **derby** mezi Reálem Madrid a Barcelonou má dnes **mimořádný náboj**: patrně rozhodne o mistrovském titulu.

Kapacita stadionu opět nestačila zájmu diváků. Ve Španělsku se znovu kvůli této události zastaví život. A miliony lidí po celé zeměkouli opět usednou před televizní obrazovky (ti v Česku mohou od 20.00 sledovat přímý přenos na Sport 1), neboť tohle **fotbalové představení** si nikdo nechce nechat ujít.

Tohle všechno však bude dnes večer ještě vynásobené na druhou.

„Vyhrát El Clásico bude klíčové,“ burcuje Zinedine Zidane, legenda světového fotbalu a někdejší dispečer **„Bílého baletu“** své nástupce na webových stránkách Realu Madrid. „Porážka Barcelony by vytvořila velkou šanci na titul. Kdyby Real ve všech zbývajících ligových utkáních

nezaváhal, Primera Division by se mohla dočkat nového mistra," dodal. „Vyhrájeme 1:0 a to nám bude stačit," kontroval z Katalánska Samuel Eto'o, kamerunský „zabiják" Barcelony. „Pod tlakem musí být Real. My vedeme o čtyři body," zdůraznil. Je to pravda, nic než pravda. Ale když ji posadíme do kontextu dosavadního průběhu tohoto ročníku Primera Division, už nevyzní zdaleka tak přesvědčivě.

Po podzimním vzájemném utkání se zdálo být z pohledu Barcelony skutečně vše hotové. Real sice na Nou Camp dorazil už s novým koučem Ramosem, ovšem prohrál 0:2 a jeho handicap na soupeře narostl na hrozivých dvanáct bodů. Tehdy by nikdo z hostů nepomyslel na to, že je ještě možné vzkřísit mistrovský plán. Jenže na jaře se z nemožného postupně stávalo možné. A nyní mají řeči o neuvěřitelném zvratu dokonce reálný základ. Poté, co Barcelona jen remizovala ve Valencii a Real smetl třetí Sevillu na jejím hřišti, se i rozdíl na špici dramaticky ztenčil.

Však to madridské listy do Katalánska náležitě připomínají a snaží se znervóznit Messiho a spol. Kapitán královského klubu ze španělské metropole Raúl navíc připojil: „Když hraje Real na Santiago Bernabeu, tak je vždy favoritem. Atmosféra na stadionu nám pokaždé pomáhá k vítězství.“

Jak to zabírá na druhé straně? „Když to slyšíme, tak nás to ještě víc motivuje," odvětil Gerard Pique, obránce Barcelony.

„Držíme spolu a jsme velmi motivovaní," přidal se Lionel Messi, asi nejlepší fotbalista současnosti. „Chceme dát Barceloně po dvou letech trofej.“

Katalánská chloubka však přišla do konce sezony o stopera Márqueze, pilíře defenzívy. Realu se naopak uzdravil „létající Holanďan" Robben.

Věřte, tohle bude ostrá bitva!

Sobota 16. května 2009

Chlapec, který měl sen

Na trávníku rádlí, v tenise však prý Cristiano Ronaldo vyhrává, jen když podvádí

PRAHA (fot) - Narodil se sice předčasně, ale už v šesti letech prokazoval nesporný talent. V jedenácti o něm věděla téměř celá Madeira. Ve dvanácti přestoupil do Sportingu Lisabon za 22,5 tisíc eur. A když mu bylo osmnáct, hráči Manchesteru United o poločase vzájemného utkání přemlouvali trenéra, ať toho fotbalistu okamžitě koupí. Ano, řeč je o CRISTIANU RONALDOVI, úřadujícím fotbalovém králi, jehož příběh i krásné góly můžete vidět na DVD, které vychází 18. května. Se slevovým kuponem, který najdete v deníku Sport rovněž v pondělí, jej můžete mít za pouhých 49Kč.

„Chci být nejlepší. Chci se zapsat do historie fotbalu. Je to požehnání, protože můžu dělat to, co mám nejraději," říká portugalská superhvězda hned v úvodu sedmdesátiminutového dokumentu nazvaného „Chlapec, který měl sen“.

[...]

Příběh o talentovaném fotbalistovi, který nejprve musel podstoupit těžké zkoušky a hodně obětovat, než se mu dostalo mnohonásobné odměny, je biblí nejen pro fanoušky nejlepšího fotbalisty světa za loňský rok, ale i inspirací pro všechny malé fotbalisty, kteří mají také svůj sen.

Sobota 30. května 2009

Korunovací doprovod v Edenu i parašutisté

PRAHA (sh)

Medaile, pohár a parašutisté. I to bude k vidění při slavnostní korunovaci Slavie, již jistého mistra ligy, při jejím domácím zápase s Libercem.

Na slavnostním ceremoniálu dekorování nejlepšího celku Česka se budou podílet i fanoušci Slavie Praha. „Máme k nim velkou důvěru," sděluje tiskový mluvčí klubu Ondřej Zlámal. „Kdyby provedli nějakou hloupost, pokazili by to klukům i sobě," spoléhá na jejich rozum.

První překvapení je nachystáno ještě před výkopem, na trávník se mají snést příznivci červenobílých z parašutistického oddílu z Nového Města nad Metují. „Jestli jim to dovolí počasí," hledí mluvčí s obavami na zachmuřenou oblohu. Velké oslavy vypuknou až po zápase, kdy staronový mistr převezme od svazu trofej pro vítěze. „Uprostřed hřiště připravíme pódium, sestaví ho během deseti minut dvacet fanoušků ve speciálních tričkách, kteří to mají za odměnu," prozrazuje Zlámal.

Slavnostní akt na hřišti skrývá i mnoho úskalí, hrozí vniknutí diváků na hrací plochu a s tím spojené výtržnosti. „Pohár předává Jaroslav Vacek, místopředseda za I. ligu, já pověším hráčům na krk medaile. Tím pro svaz slavnostní akt končí," říká Ivo Lubas, ředitel oddělení profesionálního fotbalu ČMFS. „Nerad bych, aby ho diváci narušili, měli by v té chvíli zůstat v hledišti. Pak ať si dělají, co chtějí, to už je záležitost pořadatele," nehodlá bránit slávistům v oslavách. „Je třeba být při takových příležitostech tolerantní," dodává bývalý hráč pražského klubu a později funkcionář.

Nežádoucích nepřístojností se klub neobává. „Naši fanoušci jsou disciplinovaní, neporušili dohody ani loni, ani na Žižkově, kde jsme si před dvěma týdny zajistili titul. Všechno navzájem probíráme, oslavy dílem připravují i oni,“ chválí spolupráci Zlámal. Veselí proto nastane až po všech oficialitách. K nim patří i **čestné kolo, které oběhnou dekorovaní hráči s pohárem nad hlavou.**
[...]

Pátek 18. června 2010

Ostuda! Francii hrozí krach

Kdepak, Francie na to nemá. Nejdřív nudná bezbranková remíza s Uruguayí, teď totální kolaps proti Mexiku. Dva zápasy, žádný gól, jeden bodík a kouč Domenech může se svou partou pomalu balit kufry. Snad by bylo nejlepší zvolit cestu kanály, doma Ribéryho a spol. nečeká vřelé přivítání.

MICHAL KOSTUŘÍK, POLOKWANE/PRAHA

Dvě hrubky v obraně způsobily **francouzský krach** **v bitvě** s disciplinovanými Mexičany, kteří šikovně vyčkávali na brejky. Po zasloužené výhře 2:0 mají v kapse čtyři body a postup ze skupiny na dosah. Po pauze se trefil po **sólu** Hernández a poté proměnil penaltu legendární útočník Blanco.

Chcete se při sledování fotbalu bavit? Pak nejsou zápasy Francouzů, vedených kritizovaným trenérem Raymondem Domenechem, správnou volbou. Podle jmen v kádru má patřit **výběr „galského kohouta“** k ozdobám turnaje, **hvězdy** ze slavných klubů ale v dresu národního týmu slušný fotbal hrát zapoměly. Asi je nejvyšší čas, aby šel Domenech od válu, což se po mistrovství stane. Konečně, oddechne si většina fanoušků více-mistrů světa z roku 2006.

Nebýt mexických brejků do rozhárané **obraně**, byla by to v první půli nuda k zalknutí. Na šance vyhráli svěřenci Javieru Aguirreho 5:0! Ačkoliv Domenech pod tlakem veřejnosti postavil do základní sestavy Florenta Maloudu z Chelsea (na lavičce opět zůstal Thierry Henry), **v ofenzivě** byl jeho tým zoufale nenápaditý. Zato Mexičané si při **útočných** choutkách věděli rady. Málomterý z jejich kontrů neskončil střelou na Llorisovu bránu.

Hned v 8. minutě nechala francouzská **defenziva** za svými zády trio protivníků, dlouhý míč si na křídle zpracoval Vela a namísto přihrávky lépe postaveným spoluhráčům vypálil z halfvoleje vysoko nad. Pro mladíka z Arsenalu, hlavní **útočnou sílu** mužstva, skončil duel už po půlhodině, kdy si v souboji s Toulalanem natáhl stehenní sval. Dál to prostě nešlo, do hry musel Barrera. Ten ještě z lavičky sledoval, jak jeho kamarádi zahazují další nečekané příležitosti. Jednu z nich měl Franco, který se hbitě uvolnil na hranici šestnáctky a technickým obstřelem zamířil nad břevno. Největší neplechu dělal **obránné linii** favorita levý **zadák** Carlos Salcido. Třicetiletý borec z PSV Eindhoven jezdil po lajně jako divý a přehrával daleko véhlasnějšího Sagnu, oporu londýnského Arsenalu. V 18. minutě využil Salcido na své straně volného prostoru (kde byl Sagna?) a přízemní ránou o dva metry minul vzdálenější tyč. Devět minut nato předvedl ještě povedenější kousek, když lehounce obehrál Sagnu a z úhlu trefil prostor mezi Gallasovým a nohama. Brankář Lloris musel jít do podřepu a vytěsnit míč na roh. Do třetice se Salcido blýsknul ve 33. minutě, kdy zleva poslal míč do šestnáctky a vyběhnuvší Lloris byl moc šťastný, že si jej odrazem od Barrerovy hlavy neposlal do vlastní sítě.

Schází vám popis francouzských šancí? První přišla v 54. minutě, Maloudův pokus do středu branky **veterán** Pérez bez většího vypětí vytáhl nad břevno. A pak to přišlo! Ve chvíli, kdy už byl mimo hru vystřídaný útočník Anelka, Mexiko udeřilo. Soupeř mu však **habídl vedení na zlatém podnose.** **Defenziva** Domenechova celku znovu **zkolabovala** a najednou běžel Javier Hernández sám na Llorise. Levý **bek** Abidal pozdě pochopil, že ofsajd vypadá jinak, a **útočníka** už nedohnal. Dvaadvacetiletý megatalent, jenž přestupuje z Guadalajary do Manchesteru United, se klíčkou vyhnul gólmanovi a pohodlně poslal míč do prázdné branky. Šok pro Francii!

A Henry s Djibrillem Cissé dál dřepěli mezi náhradníky, odkud sledovali definitivní zkázu „les blues“.

Nešťastník Abidal skočil pod nohy pronikajícímu Barrerovi a rutinér Cuauhtémoc Blanco, miláček národa, s jistotou proměnil pokutový kop. Na jeho přesnou střelu po zemi k pravé tyči neměl Lloris nárok. **Francie padla.**

7.1.8 Internetový portál *www.Fotbal.Sport.cz*

<http://online.sport.cz/on-line?id=9652> [cit. 2010-06-25]

[...]
Konec zápasu.

94. Juan chyboval a málem nabídl šanci Dannymu, ten ovšem nedokázal vystřelit, protože se mu pod nohy vrhl neohroženě brankář César.

93. Následný roh ovšem Brazilci nezahráli dobře a Dunga to dovedlo k nepřičetnosti.

92. Ramires **vypálil** a oťel míč o Bruna Alveše, tato teč pak nadělala Eduardovi pořádné problémy, přesto se portugalský brankář **vytasil** se skvělým zákrokem.

90. Rozhodčí bude nastavovat pět minut, teď záleží, jestli je to dobře nebo špatně.

89. A diváci pískají a já si jim osobně a nic moc nedivím.

88. ...centr Dani Alveše našel na zadní tyči Lúcia, který svou **hlavičkou** však problémy Eduardovi nenadělal.

87. Ramires odcentroval a jeho pas odvrací na roh Bruno Alves...

85. A aby toho nebylo málo, tak ještě jedno střídání. Odchází Fabiana a nahrazuje ho Grafite, pro něhož to bude vůbec první start na MS.

84. Střídání také **na straně Portugalska**, odchází Meireles, který má zdravotní problémy, na hřišti ho nahradí Miquel Veloso.

82. Brazilci střídají. Odchází Baptista, kterého nahradí Ramires.

82. Portugalci ji v pohodě odvrací.

81. Simão rozehraje standardku...

80. Jsem docela zvědavý, co k utkání řekne trenér Argentinců Diego Maradona, opět to vidím na nějaký ten uštěpačný názor na hru Brazílie.

79. Na nějakou tu **lepší podívanou** si budeme muset počkat v osmifinále, doufejme. Nebo také v posledních zápasech skupiny H.

78. Brazilci promarnili další **útok** po Baptistově nepřesné přihrávce a příliš se tato situace nelíbí ani trenéru Brazilců Carlosu Dungovi.

77. Ronaldo si naběhl na pas Simão z levé strany, ale v tísní **střílel** z blízka jen nad.

77. Útok na nejpohlednější zápas základních skupin se dnes rozhodně nekonná, jaký je to kontrast proti včerejšímu utkání Slovensko - Itálie.

76. Portugalský **útok** teď vypadal nadějně, ale Tiago si nepočínal ve vápně dobře a špatnou přihrávkou celou situaci zazdil.

75. Stadión obíhá mexická vlna, ale **slavit není příliš co**. Fotbal je to zatím hodně za očekávání.

74. Tak ani Fabiano se teď neprosadil, o míč ho připravil Simão.

73. Dani Alves dnes plní svoji střeleckou normu, ale **mířidla má zatím seřizena** špatně.

72. Stále čekáme na gól a je také dost možné, že se ho ani nedočkáme, těžko uvěřit, když hrají proti sobě takové týmy.

71. Narážeka **v podání** Portugalců na hranici vápna, ale Thiago nepřihrál přesně na Meirelese.

70. Baptistova ruka, míč pro Portugalsko.

69. Baptista se zkoušel prosadit, ale kolem něj byl až **moc červených dresů**, a tak neměl žádnou šanci.

69. **Postupný útok** Brazilců, ale ti se někam výrazně neženou.

68. ...Ronaldo to samozřejmě opět zkusil **střelecky** a znovu to nebyla moc povedená **střela**.

68. Ronaldo narazil do Lúcia, branění ve hře a míč pro Portugalce...

67. Baptista dostal dobrý míč na hranici vápna, ale podklouzl, takže Portugalci poplach vyhlásit nemuseli.

66. Bastosův **dalekonosný projektil**, ovšem hodně hodně nepřesný.

65. Portugalci hrají zatím daleko aktivněji než v prvním poločase, naopak Brazilci ve svém **útočném úsilí** trochu polevili.

64. Druhé portugalské střídání. Odchází Pepe a do zápasu vstoupí Pedro Mendes.

63. Danny nedokázal odcentrovat do vápna, do cesty se mu postavil Juan.

62. César ošetřen, dres vyměněn, může se pokračovat.

61. A César si při svém zákroku přivodil nějaké zdravotní potíže a musí být ošetřen a také musí vyměnit roztržený dres.

60. Ronaldo byl proti přesile, ale nakonec se málem dokázal prosadit. Lúcio před Ronaldem však míč odehrál, k neštěstí Brazilců ovšem přímo na kopačky Meirelese, který měl před sebou takřka prázdnou bránu, jenže brankáře César se dokázal bleskurychle přemístit a vyrazit **střelu** Meirelese na roh.

59. ...roh sice ohrožení **brazilské defenzivy** neznamenal, ale následná Simãoova střela už ano, s jeho jedovkou si poradil César.

58. Costa nedokázal odcentrovat, bude to však roh **pro Portugalsko**...

58. Dani Alves odcentroval do vápna, kde se k **hlavičce** dostal Fabiano, ale v záklonu nemohl výrazněji ohrozit portugalskou bránu.

57. Bastosova **střela z dálky** míjí portugalskou bránu.

56. Nilmar dostal perfektní nechtěnou přihrávku od Coentraoa, ale individuálně si následně neporadil s portugalskou **obranou**.

55. Druhá půle zatím nějak nevybočuje z na šance chudého prvního poločasu.

54. První střídání na portugalské straně. Odchází Duda a na trávník přijde starý dobrý známý Simão.

54. Meireles hrál rukou, ale dle rozhodčí to byla ruka nastřelená, pokračuje se bez přerušení.

53. Cristiano Ronaldo **pálil** z dálky ze standardky, **střelu** ještě tečoval Pepe a lopta nakonec šla nad bránu.

52. Jestli zatím hrozí od Portugalců nějaké nebezpečí, tak rozhodně z pravé strany. Gilberto Silva teď musel důrazně odkopnout míč před další rozbíhající se akcí.

51. Tak Portugalci se přeci jen trochu osmělili, ale jen díky umění Cristiana RONALDA.

50. Ronaldo se zbavil Lúcia, ale Lúcio je jako pijavice a opět se hned zahákl za RONALDA, ten sice stihl odcentrovat, ale míč se dostal jen k brazilskému Juanovi.

49. ...Meirelesův roh k ohrožení brazilské branky nevedl.

48. U míče Portugalci, kombinují na vlastní polovině...následně perfektní pas na RONALDA, který se řítí z levé strany na branku, chtěl přihrávat před bránu, ale jeho pas zblokoval na roh Lucio...

47. Danny se sice rozběhl k ohrožení branky, ale také byl rychle na zemi, snažil se **vymodlit** faul, mexický rozhodčí však zůstal naprosto klidný. Danny se hodně zlobí, ale nic to nebylo.

46. Portugalský centr do vápna odkud míč odvrací Maicon.

46. Tak uvidíme, jestli nám hráči obou týmů předvedou lepší **představení** hodné jejich pověsti, zvláště se to týká Portugalců.

Začal druhý poločas.

[...]

Portugalsko - Brazílie po první půli 0:0 a žádné **ofenzivní žně** se zatím nekonají. Více ze hry mají Brazilci, kteří si také vypracovali dvě velké šance. V jednatřicáté minutě se k míči dostal naprosto osamocený Nilmar, ale z bezprostřední blízkosti brankáře Eduarda **neprostřelil**, ten vytáhl jeho pokus na brankovou konstrukci. Velkou šanci číslo dvě měl Fabiano, který hlavičkoval po Maiconově centru jen těsně vedle levé tyče.

Statistiky po 1. poločasu.: Střely na bránu: 5:0 Střely celkem: 1:2 Fauly: 7:9 Rohové kopy:0:2 Držení míče: 37:63 Ofsajdy: 1:0 Žluté karty: 4:3 Červené karty: 0:0 Uběhnuté metry: 53758:50745

První poločas skončil.

45. Rohový kop Brazilců si tentokrát vzal na starosti Maicon, našel ve vápně Nilmara, ale jeho **střela** byla zblokována. Následný brejk Portugalců nic nepřinesl.

45. Další žlutá karta, tentokrát ji vidí Fábio Coentrao.

44. Dunga střídá Felipe Mela a místo něj přichází Josué, to je dobrý taktický tah, Melo by při svém dnešním **stylu hry** také mohl vidět červenou kartu.

43. Felipe Melo jako by se chtěl **pomstít** za předchozí faul Pepeho a důrazně si na něho počíhal a stejně jako Portugalec před malou chvilí i on vidí žlutou kartu.

41. Portugalci po faulu rychle rozehráli, ale střela RONALDA z osmnácti metrů neměla **gólové parametry**.

40. Pepe teď nepěkně fauloval Felipe Mela a dostává naprosto zaslouženou žlutou kartu.

39. Maicon odcentroval na Fabiana a jeho hlavička chybělo velmi málo, aby se dostala do sítě, míč jen těsně minul levou tyč.

38. Pas na RONALDA, ale Juan s Luciem ho zpacifikovali bez problémů.

38. Baptistu vyslal oslovil přihrávkou na levém křídle Nilmara, ten byl však zastaven dobrým **obranným zákrokem**.

37. Nilmar se uvolnil, přehodil si míč z pravé nohy na levou a vypálil, jeho pokus však **gólové parametry** neměl.

36. Felipe Melo teď málem míčem trefil trenéra Portugalců Queiroze, ten si stěžuje u čtvrtého rozhodčího, že v tom byl úmysl.

36. Fabiano se mohl dostat do dobré možnosti, ale nezkrotit skákající míč.

35. Pepe teď musel takticky skolit na zem unikajícího Baptistu, faul a míč pro Brazílie.

34. Centr na Fabiana, ale dříve byl u míče Eduardo.

33. Pas středem hřiště **za obranu** na rozběhnutého RONALDA, ten nabral vysoké tempo, ale zbytečně, byl odmáván ofsajd.

32. Maiconova **střela** z pravé strany, Brazilce chtěl nachytat Eduarda na švestkách, brankář Portugalska byl však pozorný.

31. Portugalci hned po Nilmarově šanci vyrazili do brejku, ale výsledkem byl jen nasimulovaný pád Tiaga v pokutovém území.

31. Nilmar v obrovské šanci, dostal dobrý centr **za obranu**, z blízkosti však Eduarda neprostřelil, ten vytáhl brazilcovo zakončení na brankovou konstrukci.

30.Ale jak už jsem dnes jednou zmínil, rohové kopy Brazilcům dnes vůbec nejdou.

29. Dani Alvesovi se nepovedlo odcentrovat, bude to rohový kop...

28. Vuvuzely teď zvýšily svoji intenzitu, na hřišti se však stále nic zajímavého neděje.

27. Nilmar srazil Dudu, ale Portugalci následný přímý kop nevyužili.

26. Cristiano Ronaldo to z nabídnuté standardky zkusil **střelecky**, ale z dálky byl neúspěšný.

25. Žlutou kartu vidí i Duda, který si přišel za rozhodčím stěžovat, proč to nebylo pro Juana karta červená.

25. Dlouhý pas na Ronalda **za obranu**, ale Juan míč zastavil rukou a vidí žlutou kartu a může být rád, že nedostal kartu červenou..

24. ...Ale rohy zatím Brazilcům v tomto utkání moc nejdou.

23. Fabiana neprostřelil hradbu před sebou, ale vybojoval alespoň roh...

23. Brazilci opět na **válečné výpravě**, ale zatím ne a ne přelstít portugalskou **obranu**...

22. Noha Felipe Mela byla hodně vysoko a zřejmě trochu lízla Pepeho, který to moc dobře nenesl.

Informace z druhého utkání. KLDR prohrává s Pobřežím Slonoviny 0:1.

21. Ronaldo zastaven na levé straně Juanem, aut pro Portugalce.

20. Portugalci jsou hodně stažení, vepředu čeká jen připravený Ronaldo.

20. Dvacet minut za námi a po **ofenzivním** fotbale ani vidu, ani slechu.

19. Dani Alves poslal dlouhý pas na Fabiana, před ním však zasahuje brankář Eduardo.

18. Hm, Meireles našel centrem z levé strany na šestnáctce Thiaga, který z voleje pálil na bránu, tu sice minul, ale Portugalci předvedli velmi pěknou akci.

17. Dalekonosný pokus Daniho Alvese, ale **střela mířila** doprostřed brány, Eduardo si s ní v pohodě poradil.

15. Luis Fabiano si podruhé v utkání vyšlápl na Pepeho, ale ač se tomu hodně diví, vidí žlutou kartu.

15. Centr Coentraa z levé strany donutil k zásahu Cesara, který vyrazil míč na hranici šestnáctky, kde se pokusil o **střelu** Ronaldu, ale jeho pokus byl zblokován.

14. Tato situace to dokumentuje, Nilmar se neprosadil přehuštěným středem.

14. Tak vypadá to, že středem hřiště se žádný z týmů pravděpodobně neprosadí, pokud přijde nějaká šance, tak určitě po stranách.

13. Brazilci nepřesní, jenže Portugalci také, takže Evropané z volného prostoru nic nevytěžili.

13. **Portugalský útok** středem hřiště byl zastaven.

12. Chybí míč, až teď ho Costa dostal a může konečně vhadzovat.

11. Centr na Nilmara, ten však s loptou nemohl nic udělat.

11. Ronaldův zblokováný pas z levé strany do vápna, z brejku Brazilcům toho však moc nezbylo.

10. Fabiano faulovaný, u míče Brazilci.

10. Nilmar se protlačil přes Costu, ale Eduarda v brance svoji **hlavičkou** ani v nejmenším neohrozil.

09. Podobná situace, opět Dani Alves vyběhl Maiconu, ale přihrávka neměla ty **správné parametry**.

08. Maicon zrychlil hru, narazil si s Dani Alvesem, ale odcentrovat z pravé strany nestihl, dříve byl u míče Meireles.

07. Stále stejná situace, Brazilci neustále kombinují na středu hřiště, nikdo z Portugalců je nenapadá.

07. Brazilci u míče a v klidu promýšlejí své další plány směrem dopředu.

06. První **střelecký** pokus, **pálil** Dani Alves, od kterého se jistě dočkáme i dalších **střeleckých** pokusů, tento šel vedle levé tyče.

05. Další faul, do kterého byl tentokrát namočený Fabiano, který fauloval Pepeho a ještě si neodpustil k portugalskému hráči pár pepných slov.

04. Danny obdaroval Bastose jeslemi a frustrovaný Brazilec následně fauloval.

04. Brazilci hned otočili hru, ale nic z toho.

04. Teď měl dostatek prostoru Ronaldu, přihrával **do středu hřiště** a další následná přihrávka nebyla přesná.

03. Portugalci se zatím moc do hry nedostávají, neměli k tomu v podstatě ještě možnost.

03....Ale ani druhý roh Brazilcům nebyl nebezpečný.

02. Ale Nilmar hned vzápětí vybojoval další rohový kop...

02. ...Příliš krátký míč poslal do vápna Dani Alves, z rohu tak nic nebude.

01. A Brazilci hned rozvinuli před šestnáctkou Portugalska svoji vozbu. Nilmar nezpracoval centr, bude to první roh utkání...

01. Brazilci rozehráli první poločas a mohou se jako první **vrhnout do útoku**.

01. Utkání právě začalo.

[...]

Řekli před zápasem: Lucio (kapitán Brazílie) - Je to další těžký zápas, stejně jako každý zápas na mistrovství světa. Náš plán je být stále silnější s každou hrou, stejně jako v roce 2002. Pokud jde o **technické schopnosti**, Portugalci jsou na stejné úrovni s Brazilii. Cristiano Ronaldo je skvělý hráč, ale nemáme v úmyslu ho osobně bránit. Budeme muset dávat pozor na všechny hráče. (zdroj: fifa.com)
Carlos Queiroz (trenér Portugalska) - Naše týmová reputace bude v tomto utkání v sázce, stejně jako naše finálová pozice ve skupině, ale důležitější je, že máme dobrou výchozí **pozici pro postup** do osmifinále. Je dobře, že jsme naprosto soustředění. Do utkání s KLDŘ jsme dali spoustu tvrdé práce a jde vidět, že se to vyplatilo. To, že jsme porazili KLDŘ, ale hned neznamená, že teď porazíme i Brazilii. (zdroj: fifa.com)

[...]

Souboj **hvězd**: Cristiano Ronaldo vs. Robinho Ronaldo se konečně trefil zá národní tým po dlouhé době v utkání s KLDŘ, mimo jiné vymyslel řadu brankových situací pro své spoluhráče a pomalu se dostává **do své provozní teploty**. Robinho opět nabral hostováním v Santosu z Manchesteru City skomírající formu, na MS se zatím brankou neprezentoval. Diváky však **bavil svými technickými kouzly**.

[...]

Portugalsko - Portugalci vybruslili ze **skupiny smrti** velmi dobře. V prvním zápase možná trochu s odřenýma ušima udrželi bezbrankovou remízu s Pobřežím Slonoviny. Důležitým krokem však bylo **rozstřílení** KLDŘ v poměru 7:0, což dává evropskému týmu takřka jistý postup i v případě prohry nějakým rozumným rozdílem. Duel s Brazilii bude tak hlavně soubojem o první místo, ale také o prestiž. Trenér Carlos Queiroz bude postrádat zraněného Deca, jinak má kádr kompletní a nic ho razantněji netrápí, co by také mohlo po minulém utkání s KLDŘ.

Brazílie - Brazilci zatím ve skupině **plní roli** favorita, poradili si s KLDŘ a v trochu vypjatém utkání i s Pobřežím Slonoviny.

[...]

Postupová matematika skupiny F je nad slunce jasná. Brazílie mají jistý postup do osmifinále a do něj je s hodně velkou pravděpodobností doprovodí Portugalsko, to má totiž takřka neotřesitelné skóre, takže si bude moci dovolit poslední zápas prohrát, samozřejmě nějakým rozumným výsledkem. **Pobřeží Slonoviny by muselo KLDŘ pořádně rozstřílet** a ještě doufat, že Brazílie vyhraje ve svém utkání nějakým větším rozdílem.

Vítáme vás u on-line přenosu zápasu MS základní skupiny G mezi Portugalskem a Brazilii. Utkání začíná v 16:00.

<http://online.sport.cz/on-line?id=9658> [cit. 2010-06-27]

[...]

Konec zápasu.

91. Nastavený čas ale jen oddaluje německou radost a anglické zklamání.

90. Rozhodčí nastaví dvě minuty, nad rámec normální hrací doby.

90. Wright-Phillips a jeho centr z pravé strany. Pas končí v náručí Neuera.

89. Lampardova další **dalekonosná střela** tentokrát na břevně neskončila, Neuer si míč pohlídal.

89. A ani další roh Angličanům nevyšel, to jen dokresluje **hořký nádech** tohoto utkání pro Albion.

88. Anglický rohový kop rozehraný nakrátko, Rooney si vyměnil míč s Gerrardem, ale jeho pas z pravé strany putoval jen do Neuera.

87. A ještě jedno střídání. Odchází zřejmě zraněný Glen Johnson a na hřiště se podívá na zbývající minuty Shaun Wright-Phillips.

86. Gomez měl před sebou prostor, ale míč se mu zapletl mezi nohama...následně Khedira v ofsajdu.

85. Angličané už nemají sílu jít do útoku a snažit se o snížení skóre, už jsou smířeni ze svojí situací.

84. Zápas už se jen dohrává, každému na hřišti, v hledišti, u televizorů, počítačů, laptopů a rádií je jasné, že Německo je třetím čtvrtfinalistou.

83. Poprvé na turnaji si zahraje Thomas Kiessling, který vystřídá Özila.

82. Johnson vidí žlutou kartu, ale to mu v tuto chvíli asi vadí ze všeho nejméně.

81. Angličanům není práno. Steve Gerrard vletěl do vápna jako blesk, vystřelil k pravé tyči a skvělým zákrokem se prezentoval Neuer, který pokus anglického kapitána vyškrábl mimo nebezpečí.

80. Fanoušci Albionu v hledišti pořadně zkoprněli, takový výsledek rozhodně nečekali a před turnajem by nikdo nevěřil, že Anglie skončí už v osmifinále.

79. Gomez to zkusil individuálně, ale z pravé strany z úhlu míjí bránu.

79. Podolski se dostal na hranici vápna ke střele, ale jeho pokus byl zblokován.

78. Němci stále při chuti v útočném snažení.

77. Gomez se vyhnul ofsajdu, ale možná z toho byl tak překvapený, že mu míč byl vzápětí uzmut.

75. Němci naopak hrají naprosto uvolněně a v pohodě, není divu mají tříbrankový náskok a čtvrtfinále na dohled.

74. Angličané evidentně hodně zlomený zápasovým vývojem.

73. Je trochu škoda, že utkání už je v postatě rozhodnuto, dramatický závěr by utkání určitě slušel.

72. A posledním střídajícím je Mario Gomez, který nahradí střelce první německé branky Miroslava Kloseho.

72. Další kdo si vyzkouší dnešní utkání je Piotr Trochowski, který nahradí hrdinu předchozích chvil Thomase Müllera.

71. A máme tu sérii střídání. Do hry nejprve přijde Emile Heskey, který nahradí Germaina Defoea.

70. Myslím, že o utkání už je rozhodnuto, vstřelit tři branky to už je pro Anglii takřka nemožné. I když může se stát vše.

70. Německo právě vstřelilo branku! No a to už je pro Anglii hodně vážné. Barry udělal velkou chybu, na levé straně mu pláchl Özil, který rychle pádlil k bráně, zhodnotil situaci a pasem před bránu našel opět THOMASE MULLERA, který v pohodě rozvlnil síť.

69. Müller v další šanci, jeho střela míjí jen těsně pravou tyč.

68. Pro Angličany dost mizerná situace, něco přes dvacet minut mají na to, aby vyrovnali.

67. Německo právě vstřelilo branku! Němci předvedli bleskový protiútok a mají opět dvougólový náskok! Schweinsteiger našel na pravé straně perfektní přihrávkou THOMASE MULLERA, který ranou k bližší tyči překonal Jamese.

67. ...u míče Lampard a trefuje jen zeď.

66. Rooney měl volný prostor, ale zvolil špatné řešení, byl však faulován Friedrichem, bude to tak nadějná standardka pro Anglii...

65. Další z neúspěšných anglických útoků.

64. Fabio Capello sahá k prvním střídání, odchází James Milner, kterého nahradí Joe Cole.

63. Schweinsteigerův ostrá centr proletěl těsně kolem levé tyče.

62. Rooney vymyslel parádní kolmici do vápna na Defoea, který jen tak tak míč nestihl a byl zastaven Friedrichem s Mertesackerem.

61. Milnerův centr z pravé strany a vše řeší brankář Neuer.

61. Rooney vymýšlel přihrávku pro své spoluhráče, ti však jeho nabídku nevyužili.

60. Müller se vydal středem hřiště vstříc anglické bráně a zpoza vápna vyslal nebezpečnou střelu směr Jamese, jeho pokus byl ještě tečován a nakonec končí mimo pravé tyče.

59. Neuer opět natahuje odkop od brány, ale to zase nic hrozného, takže rozhodčí zůstává klidu.

58. Rooney prohrává vzdušný souboj s Mertesackerem.

57. Ale to už není pravda, Lahm nestihl pokrýt Defoe, který pádlil za dlouhým míčem, Defoe je sice rychlý hráč, ale u lopty byl dříve Neuer.

[...]

První poločas skončil.

45. Friedrich si poradil v souboji s Rooneym a zakončil tak první poločas.

45. Milner pěkně pouštěl míč na rozběhnutého Johnosona, který však stihl míč už v zámezí.

44. Už se zdálo, že Cole na levé straně míč nestihne, ale Cole zapnul dynamo, míč dohonil a dokonce i odcentroval, ve vápně se však žádný z Angličanů k míči nedostal.

43. Po vzrušivých momentech teď přichází zdánlivý klid.

42. Özil posadil na zem takového hráče jako je Ashley Cole, ale poté mu míč utekl.

40. Hráči nám předvádějí opravdu parádní osmifinálovou bitvu. Opravdu zatím skvělý zápas.

39. Podolski z dálky hodně vystrašil anglické fanoušky, jeho přízemní střela proletěla jen těsně kolem pravé tyče.

39. Tak Anglii byl upřen naprosto regulérní branka, tak jak už jsem jednou řekl, po zápasu budeme svědky hodně vášnivé diskuze.

38. Lampard se předvedl tak jak ho známe z Chelsea a vyslal parádní **střelu** nebo spíše lob na německou branku z hranice šestnáctky. Míč se od břevna odrazil metr za brankovou čáru! Rozhodčí však branku neuznává, no to jsou věci.

37. Angličané právě vstřelili branku! Vidíme opravdu parádní fotbal. MATTHEW UPSON se pověsil do vzduchu po standardce, kterou zahrával **kapitán** Steve Gerrard a překonává hlavou Neura! Anglický stoper tak odčinil chybu při první brance a **vrací Anglii do hry**.

36. ...a ten v pohodě sbírá James.

36. Německý roh a další ošemetná situace, kterou musela řešit anglická **defenziva**. Další roh...

35. Teď však mohla Anglie gólově odpovědět, Miller poslal centr z pravé strany před branku, kde míč zasáhl Gerrard, ale proti jeho teči z bezprostřední blízkosti dobře zasáhl Neuer.

33. No tak situace pro Anglii začíná být docela vážná.

32. Německo právě vstřelilo branku! Neuvěřitelné věci se tady dějí! Thomas Müller měl na hranici vápna dostatek prostoru, aby se mohl pustit do individuálního zakončení. Ale německý **záložník** zachoval chladnou hlavou a chytlé našel přihrávkou na levé straně naprosto volného LUKASE PODOLSKÉHO, který poslal míč pod nohama Jamese ke vzdálenější tyči:

31. Germain Defoe si naskočil na centr a **hlavičkou orazítkoval břevno** německé branky!

31. Tak to byla fotbalová paráda! Khedira uvolnil **patičkou** Müller, který následně **servíroval** kolmici za obranu na Kloseho, který byl v čisté gólové šanci, ale trefil jen nohu vybíhajícího Jamese.

30. Boatengovi příliš nevyšla jeho myšlenka, jeho pas **za obranu** totiž nebyl vyslyšen a vyšuměl do prázdna.

[...]

20. **Německo právě vstřelilo branku!** MIROSLAV KLOSE je opět ze smolaře **hrdinou** a posílá Němce do vedení! Neuer poslal dlouhý výkop až před vápno Anglie, tam svoji situaci nezvládl Upson, přes kterého se Klose prodrál do zakončení a špičkou kopačky v pádu poslal míč do brány.

20. Gerrardův pokus neohrozil Neura ani náhodou a jen tak si volně proletěl vápnem.

20. Němcům se nedaří **založit útok**, dopředu tak můžou Angličané.

19. ...Lampard se rozběhl a z přímého kopu trefil jen německou **hradbu těl**.

18. Defoe s Lampardem **se statečně vrhli do souboje proti německé přesile** a nakonec z toho těží, Lampard byl před vápnem faulovaný...

17. Barry oslovil přihrávkou na levé křídlo Rooneyho, ten chtěl přenést na pravou stranu, ale jeho centr nebyl přesný.

17. Hm, střelecký pokus Khediry z dvaceti metrů mířil hodně nad bránu. Německému **záložníkovi** střela vůbec nesedla.

16. Na druhé straně se centrem prezentoval Milner, ale míč odskákal jen do rukavic Neuera.

16. Lahmův nadýchaný centr do vápna, kde si pro míč v pohodě došel James.

15. Klose spěchal za dlouhým míčem, ale docílil jen toho, že zboursal rohový praporek, který byl **obětí** této situace.

14. Gerrard procedil míč na Cole, u kterého však byl včas Lahm a zabránil možné šanci.

14. Snad poprvé jsou na MS Vuvuzely v pozadí a je slyšet skandování obou fanouškovských táborů.

13. Müller v problémech po střetu s Ashley Colem, ale vypadá to, že bude v pořádku. Lampard sportovně odkopl míč do zámezí.

12. Milner poslal centr do vápna z pravé strany, ale Defoe byl dobře střežen. Jestli odněkud budou létat anglické centry do vápna, tak to bude především z Milnerovy strany.

11. Němci předvedli rychlý **protiútok**, ale ten také neměl úspěch.

11. Anglie **vedla útok** středem hřiště, ale zastavila se před šestnáckou, kde byl příliš zahuštěný prostor a o míč tak **reprezentanti Albionu** přišli.

10. Özil vymýšlel nějakou chytrou kulišárnu na anglickou **obranu**, ale jeho pas nebyl nikým z jeho spoluhráčů pochopen.

09. Johnson si neporozuměl s Rooneym a z útoku Anglie tak nic nezbylo.

08. Teď jsou to naopak Angličané, kteří **se vydali do útoku**, ale centr na Milnera byl příliš dlouhý.

08. Centr z pravé strany do anglického vápna, **defenziva** Albionu si poradila.

[...]

Souboj **hvězd**: Wayne Rooney vs. Miroslav Klose Dva elitní **kanonýři** proti sobě. Otázka, která trápí Anglii? Trefí se konečně Rooney? **Hvězda** Manchesteru United se zatím na turnaji trápí, už proti Slovinsku ale bylo vidět velké zlepšení. To Miroslav Klose se trápil celou sezónu. Bída se však zdála být zažehnána hned v prvním utkání proti Austrálii, kdy se Klose trefil. Jenže pak přišlo utkání se Srbskem a po dvou žlutých kartách vyloučení, které výrazně zkomplikovalo Němcům postup do osmifinále. Kdo bude králem osmifinále Rooney nebo Klose? Nebo někdo úplně jiný?

[...]

Střípky z historie / **památne bitvy** Anglie - Německo na MS: 1966 Anglie/finále/Anglie - SRN 4:2/ Tento souboj budí ještě dodnes velké emoce a kontroverze. Angličané získali na šampionátu, který pořádali svůj jediný mistrovský titul. Zápas probíhal dlouho bez problémů. Němci vedli zásluhou Hallera, ale Hurst rychle vyrovnal a načal svojí **velkou show**. V 78. minutě pak dostal do vedení Albion Peters, jenže Němci se nevzdali a minutu před koncem vyrovnal Weber. Pak to však přišlo, běžela jedenáctá minuta prvního prodloužení a Hurst **poslal svojí střelu do břevna**, od toho se míč odrazil zdánlivě za čáru. Rozhodčí Dienst ze Švýcarska, po konzultaci s pomezním, branku uznal. Hurst pak přidal ještě jednu branku a Anglie zvítězila 4:2. Němci dodnes cítí velkou křivdu 1970 Mexiko/čtvrtfinále/SRN - Anglie 3:2pr/ Němci se v nadsázce **pomstili** za čtyři roky starou prohru ve finále. A bylo to díky skvělému obratu. Angličané vedli už 0:2 po brankách Mulleryho a Peterse. Obrat nastartoval ve druhé poločasu Beckenbauer, vyrovnání zařídil Seeler a vítěznou branku vsítil v prodloužení Gerd Muller. Němci pak prohráli v semifinále v prodloužení s Itálií a v boji o třetí místo si poradili s Uruguayí. 1990 Itálie/semifinále/Německo - Anglie 1:1, 4:3pk/ Jestli má v něčem Anglie smůlu tak v pokutových kopech a právě proti Německu. Němci **se dostali do vedení** díky Brehmemu, vyrovnání zařídil excelentní střelec Lineker. Prodloužení vítěze neurčilo a tak museli na řadu přijít pokutové kopy. Němci nezaváhali ani jednou, naopak na straně Angličanů selhali Pearce a Waddle, Angličanům tak zbyly oči pro pláč. Podobná situace se opakovala na ME 96, které Anglie pořádala, i zde Albion vypadl s Němci v semifinále po **penalťovém rozstřelu**.

Německo - Zvládne opět klasickou **bitvu**? Německo narozdíl od Anglie zažilo pohádkový úvod, když **naši západní sousedé** porazili s přehledem Austrálii, v tu chvíli nikdo nevěřil tomu, že by Němci měli mít nějaké problémy s postupem. Jenže následná prohra 0:1 se Srbskem pořádně zamotala dění ve skupině. Němci museli v posledním utkání nutně **porazit** Ghanu, mladý celek se s tím však vypořádal a Ghanu **porazil** 0:1 a shrábl i první místo ve skupině. Do osmifinálového zápasu už bude k dispozici Miroslav Klose, který vyfasoval červenou kartu v utkání se Srbskem. Zdravotní problémy má však Bastian Schweinsteiger a také Boateng s Cacaem. Místo Schweinsteigera by tak mohl nastoupit Kroos.

<http://online.sport.cz/on-line?id=9663> [cit. 2010-06-27]

Děkuji za pozornost, s přáním hezkého zbytku úterního večera se loučím, na shledanou...

Počet naběhaných kilometrů: 106,9 - 112,1.

Muž zápasu je vyhlášen David Villa, **autor** jediného gólu.

Skončilo poslední osmifinále, které vyhrálo Španělsko **nad svým sousedem z Portugalska** nejtěsnějším možným rozdílem 1:0. Oproti předzápasovým **prognózám** se hrál spíše průměrný fotbal. Kaňkou zápasu byl v několika případech výkon rozhodčího.

Konec zápasu

93. Alonsa nahrazuje Marchena.

91. Danny svou přihrávkou poslal jen ke Capdevilovi, který míč odkopl.

90. Ronaldo svou **střelu poslal** mimo. Hlavní rozhodčí nastaví 3 minuty.

89. Za faul loktem dostává červenou kartu Costa!

88. Villu nahrazuje Pedro.

87. Llorente jen tečnul centrovaný míč a ten končí těsně vedle!

86. Centr Alvese končí až za brankovou čarou, vykopávat bude Casillas.

85. Po dlouhé době **se Portugalsko dostalo na polovinu Španělska**, ale hlavní sudí neodpískal evidentní faul na Ronaldu! Míč tak mají Španělé.

84. Dannyho centr v pohodě odkopl Puyol.

83. Španělsko je stále na polovině Portugalska, v posledních minutách to vypadá, jako by Portugalci vůbec nechtěli postoupit.

82. Iniesta se přes **obranu** Portugalska nedostal, jenže Portugalci odmítli možnost **protiútoků** a **míč zadarmo** odevzadli.

81. Villa dokázal udržet míč i proti přesile a Španělé tak stále v poklidu kombinují v blízkosti středového kruhu.

80. Tiago vidí žlutou kartu.

79. Pepeho nahradil Mendez.

78. Villova střela končí na pozorném brankáři Eduardovi!

77. Španělsko takticky drží míč a nikam se nežene, pomalu načítá cenné minuty.

76. Dlouhý nákop na Villu končí až u brankáře Eduarda.

75. Portugalsko se zatím marně snaží dostat přes **obranu** Španělska.

74. Iniesta ztratil míč, vše musel řešit **taktickým** faulem Alonso a dostává žlutou kartu.

73. Poslední zhruba dvacetiminutovku druhého poločasu načas střídáním Liedson, který nahradil Simaa.

72. Portugalsko se ubránilo. Míč odkopl Costa.

71. Ramos svou střelou levačkou pořádně provětral rukavice Eduarda, ten drží portugalské naděje nad vodou. Je z toho roh...

69. ... centrovaný míč Portugalci odvracejí mimo území kolem své brány.

68. Capdevila byl sražen, Španělsko má výhodu standardní situace ze 40 metrů...

67. Simao svůj pokus myslel dobře, ale provedení bylo mnohem horší. Míč má Eduardo.

66. Dobrá obranná hra Portugalska nyní přinutila Španěly, aby míč vrátily až ke svému brankáři.

65. Španělsko je při chuti a obléhá portugalské pokutové území.

63. Španělé právě vstřelili branku! A je to tady! DAVID VILLA svým čtvrtým gólem na turnaji otevírá skóre! První jeho střelu mu Eduardo ještě vyrazil, ale jen zpět k němu a Villa s následnou dorážkou otřel míč o břevno, odkud se odrazil do branky.

63. Hra se díky dvěma střelám Španělů probudila...

62. Llorente se dostal k hlavičce, ale jeho pěknou hlavičku reflexivně vyrazil Casillas mimo! V zápětí ještě střelil Villa, ale svou střelu poslal o decimetr mimo!

61. Offside a v něm nachytán nový muž v portugalském dresu Danny.

60. Llorente střídá Torrese na opačné straně.

59. Danny střídá Almeidu v portugalském dresu.

58. Simao svým centrem našel jen Puyola, který v poklidu rozehrává.

57. Ronaldův centr španělská obrana odvrací.

56. Španělsko bude střídat, připraven je Llorente.

55. Hraje se převážně na polovině hřiště. Oba týmy se však v blízkosti soupeřovo pokutového území spíše hledají.

54. Iniestovu střelu srazil Carvalho k brankáři Eduardovi, který míč chytá.

53. ... centrovaný míč Španělé odvracejí do bezpečí z jejich pohledu.

52. Almeida pořádně provětral španělskou obranu a Puyol si málem srazil míč do vlastní sítě! Portugalsko bude mít rohový kop...

[...]

Skončil první poločas, který gól nepřinesl. Nejbližší k němu byl hned v úvodu utkání Torres, ale jeho střelu tygrím skokem vytěsnil mimo Eduardo.

První poločas skončil.

45. Hlavní rozhodčí nastaví 1 minutu.

45. Alonsova střela byla potřetí během deseti minut zblokována zpět do hřiště.

44. Offside a v něm nachytán Almeida.

43. ...k hlavičce se dostal Ramos, ale mířil vedle. Hned z protiútoky se sám na bránu řítí Simao, ale u míče byl rychleji Casillas a odkopl ho.

[...]

35. Ronaldo upadl při souboji s Xavim, rozhodčí zůstává v klidu.

34. Centr Alonsa končí až u brankáře Eduarda.

33. Střelu Alonsa z velké dálky zblokoval Pepe zpět do pole.

32. Meirelesův centr končí v zámezí, vhazovat budou Španělé.

31. Sledujeme zajímavý fotbal, oba týmy se střídají v držení míče. Jen chybí více přesných přihrávek ve finální fázi. Střela Xaviho končí mimo.

30. Villův centr končí na brankové síčce za břevnem.

29. Iniesta se neprodrál portugalskou zálohou, Španělé i tak zůstávají u míče.

28. ... Ronaldův centrovaný míč Casillas opět velmi nejistě vyboxoval a obrana Španělska musela svému brankáři pomoc míč odvrátit mimo pokutové území.

27. Portugalsko si vybojovalo standardní situaci...

26. Dlouhý nákop Almeidy končí až u brankáře Casillase.

25. Španělsko zamklo Portugalsko na jeho polovině, ale finální přihrávka na Villu byla opět příliš dlouhá.

24. Iniesta chtěl uličkou vyslat Villu, ale přihrávka byla moc dlouhá.

23. Alonso fauloval Pepeho, na polovině hřiště bude rozehrávat sám postižený.

22. Portugalsko se dostalo k míči a kombinuje na polovině hřiště.

21. Casillas nepřilíh jistě vyrazil střelu Tiaga a měl co dělat, aby následnou dorážku Almeidy ustál.

20. Procentuální poměr držení míče je 62 - 38 ve prospěch Španělska.

19. ... Ronaldův centr končí až u brankáře Casillase.

18. Coentrao byl podražen Alonsem, Portugalsko má výhodu standardní situace...

17. Costa bude v pořádku, hra může pokračovat.
 16. Alonso předvedl **útočný** faul, na hřišti zůstává ležet někdo z Portugalců. Hra je přerušena.
 15. Ramosův centr do pokutového území Portugalska přelétl všechny číhající Španěly a míč tak končí v zámezí.
 14. ... Španělé roh rozehráli na krátko, ke střele se dostal Torres, ale branku **přestřelil**.
 13. Španělsko si vybojovalo rohový kop...
 12. Sergio byl v blízkosti středového kruhu podražen, míč pro Španělsko.
 11. Ronaldo poslal o pokutového území z pravé strany centr, ale Almeida na něj nedosáhl. Vykopávat bude Casillas.
 10. ... Meireles svůj centr zakroutil na hranici pokutového území, odkud míč poslal Pepe na Ronalda, ale ten stál v ofsidu.
 09. ... Španělé centrovaný míč odhlavičkovali na další rohový kop...
 08. Portugalsko **si vybojovalo** rohový kop...
 07. Villa se dostal k další **střele**, kterou opět likviduje brankář Eduardo.
 06. ... centrovaný míč ze vzduchu stahuje portugalský brankář.
 05. Xavi byl faulovaný Pepem, standardku Španělé rozehráli na krátko a vybojovalo posléze první rohový kop utkání...
 04. Villa se dostal k druhé **střele** Španělska, kterou pět musel zlikvidovat portugalský brankář. Ten se hodně zlobí na své spoluhráče v poli.
 03. Útočný faul Simaa, **míč zadarmo** pro fotbalisty Španělska.
 02. Torres hned v úvodu vyzkoušel pozornost portugalského brankáře. Svoji střelu zatočil ideálně k tyči, ale radost z gólu mu **tygřím skokem** překazil Eduardo.
 01. Utkání zahájili fotbalisté Španělska.
 01. Utkání právě začalo.
 Hráči nastupují na hrací plochu, čekají nás hymny obou mužstev...
 Úvodní sestavy: Španělsko: Casillas (K) - Ramos, Pique, Puyol, Capdevila - Alonso, Sergio, Xavi - Iniesta, Torres, Villa Portugalsko: Eduardo - R.Costa, Carvalho, B.Alves, Almeida - Pepe - Tiago, Meireles - Simao, Coentrao - Ronaldo (K) Rozhodčí: Baldassi - Casas, Maidana (všichni Argentina)
Největší hvězdy: **v portugalském dresu** to je Ronaldo, Simao, Pepe nebo Carvalho. Španělé budou spoléhat na útočníka Villu, stopera Puyola nebo Xaviho.
 Španělsko do osmifinále postoupilo ze skupiny H z prvního místa. Porazilo Chile, Honduras a prohrálo se Švýcarskem. V základní skupině Španělé měli kladné skóre v poměru 4:2. Portugalsko do osmifinále **postoupilo ze** skupiny G z druhé pozice. Portugalci dvakrát remizovali (s Brazílií a Pobřežím Slonoviny) a **porazili** KLDK rekordním rozdílem 7:0.
 Přeji příjemný úterní večer při sledování textové online přenosu z osmifinále mistrovství světa v JAR. V atraktivním utkání **se střetnou** mistr Evropy Španělsko a **černý kůň** mistrovství Portugalsko.
 Vítejte vás u on-line přenosu. Utkání začíná v 20:30